

5. SINIF

1. TEMA/ÜNİTE

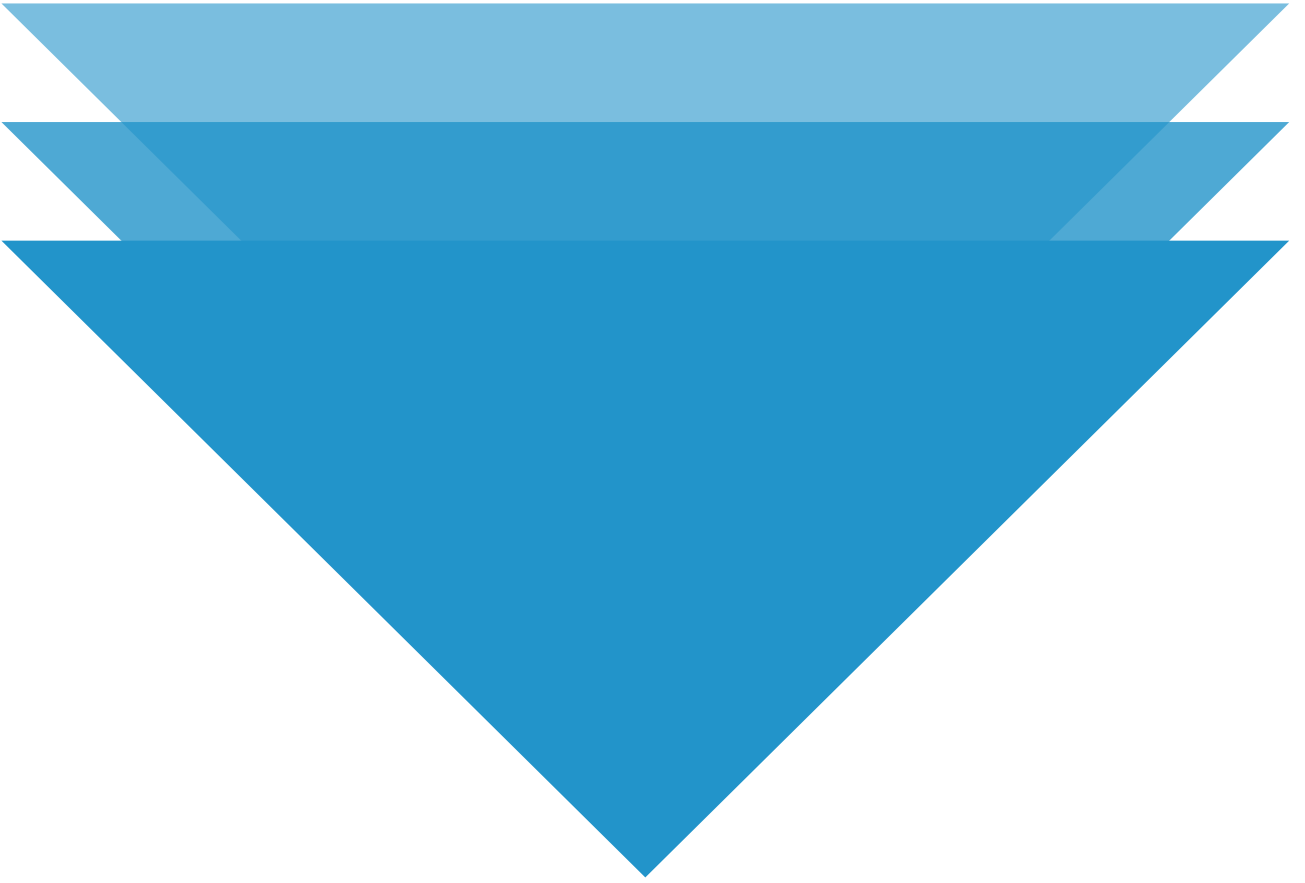
ÇALIŞMA
FASİKÜLLERİ

5. SINIF

1. TEMA/ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLLERİ

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

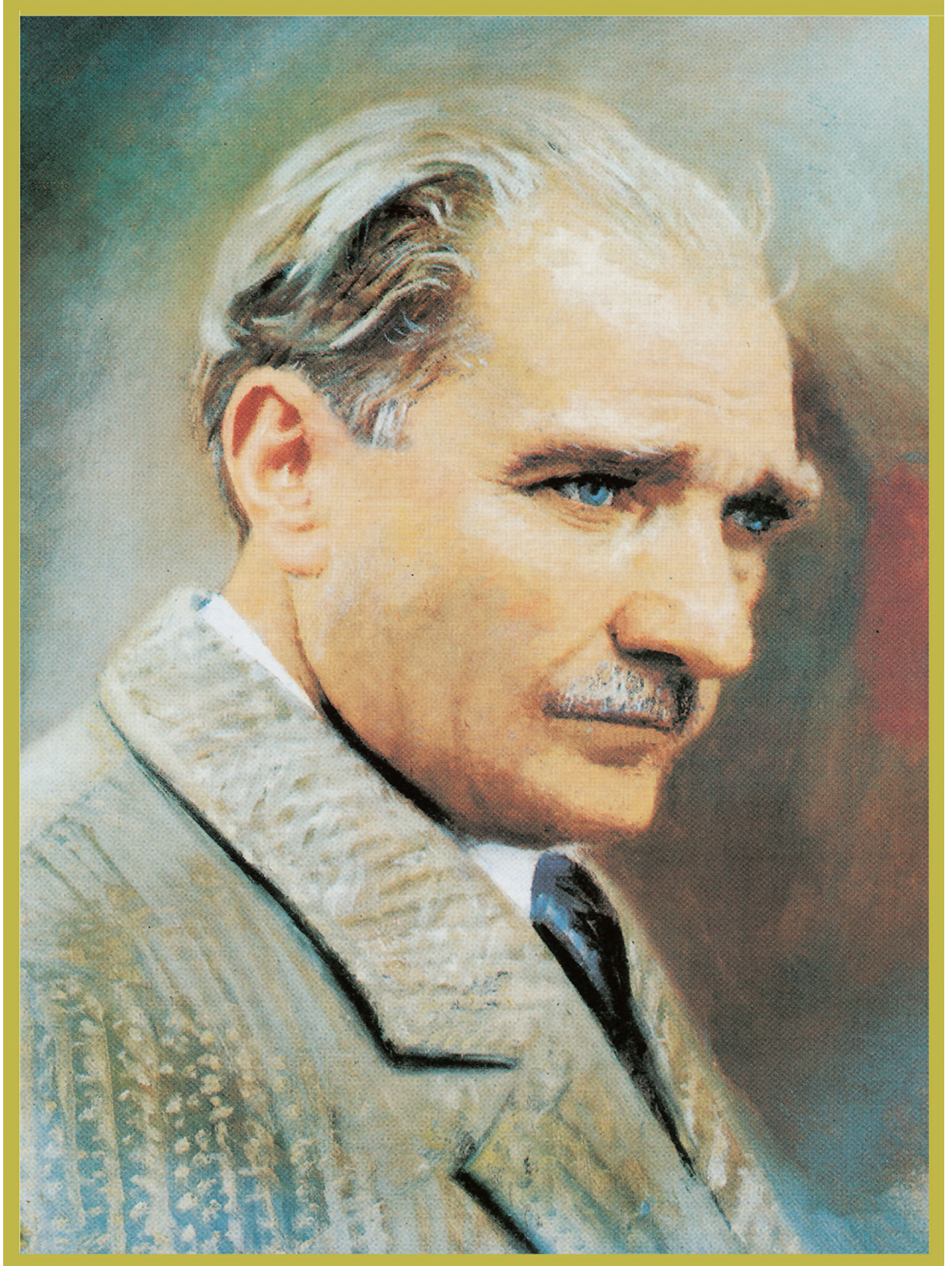
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE.....	1-114
MATEMATİK.....	117-158
FEN BİLİMLERİ.....	159-208
SOSYAL BİLİMLER.....	209

5. SINIF
1. TEMA
ÇALIŞMA FASİKÜLLERİ
TÜRKÇE

1.

OKULLAR DİNLENCEDE

Ağıldaydınız sanki çocuklar,
Yaz geldi mi açılacak kapılar,
Dağlara, bayırlara, kıyılara
Köylere, pınar başlarına,
Bir avuç darı gibi dağılacaksınız!

Ama nerelerdesiniz kuzucuklarım,
Hangi yangın yerinde?
Ne oldu o tatlı dilli,
Güler yüzlü öğretmenler,
Onlar da mı dinlencede
Oh, oh, ne güzel!

Ama bu işportacı da kim?
Bu simit tablası da ne?
Nerden çıktı bu boya sandığı?
“Hani ya demli çaydan içen!”
“Taze simit, gevrek simit!..”
“Bayanlar, buyurun!”

Rıfat ILGAZ

Aşağıda anlamları verilen kelimeleri şiirden bulup yazınız.

ANLAMI	ŞİİRDE GEÇEN SÖZCÜK
Buğdaygillerden, tohumları buğday gibi besin olarak da kullanılabilen, kuraklığa dayanıklı bir bitki.	
Sığır, koyun, keçi gibi hayvanların gecelemesi için yapılmış, çit ya da duvarla çevrili, üstü açık yer.	
Kara ile suyun birleştiği yer.	
Çok demlenmiş, koyu. (çay)	
Tepe eteği benzeri az eğimli yer, küçük yokuş.	
Elin parmak uçlarıyla bilek arasındaki iç bölümü.	
Yerden kaynayarak çıkan su, kaynak.	
Tatil	

2.

BAYRAK

(...)

Ey şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalı;

Barışın güvercini, savaşın kartalı

Yüksek yerlerde açan çiçeğim.

Senin altında doğdum.

Senin altında öleceğim.

Tarihim, şerefim, şiirim, her şeyim:

Yeryüzünde yer beğen!

Nereye dikilmek istersen

Söyle, seni oraya dikeyim!

Bu şiirde geçen altı çizili “dikmek” sözcüğü ile aynı anlamda kullanılan cümleleri “+” ile, farklı anlamlarda kullanılan cümleleri ise “-” ile işaretleyiniz.

Elindeki meyve suyunu kafasına dikti ve bir dikişte bitirdi.

Kulübe yaparken ilk olarak direkleri diktik.

Küçük Ömer, yeni aldığı futbol topunu ayağıyla havaya dikti.

Etrafı gözlemlemem için beni mahallenin köşesine diktiler.

Tarlanın başına diktiği uzun çubuk sayesinde yolunu kolaylıkla buldu.

Boş toprağa bir koru dikseniz otuz yılda gölge verir.

O günden sonra kapıya diktiği bir bekçiyle güvenliği sağladı.

Oyuncu topu penaltı noktasına dikti.

3. Aşağıda bazı deyimlere yer verilmiştir:

ser verip sır vermemek

kulağına küpe olmak

içi içine sığmamak

eli ayağı titremek

zihnine yerleştirmek

göz gezdirmek

zihnini bulandırmak

kayıtsız kalmamak

işi sağlama almak

gözden düşmek

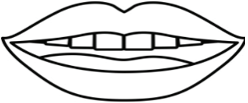
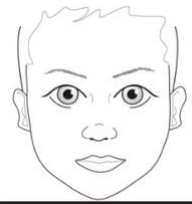
Yukarıda verilen deyimlerden metnin bağlamına uygun olanları bulup metni tekrar yazınız.

TATİL YOLU

Yine yaz tatili başlamış; eğlenme, dinlenme zamanı gelmişti. Sabah erkenden yolculuğa çıkacak olan Elif'in heyecandan ----- . Babası evdeki prizleri kontrol etti, annesi mutfağa bir ----- . Uzun sürecek bir tatil olmasa da ----- gerekirdi. Yola çıkan Elif ve ailesini yolda bir sürpriz bekliyordu. Yumurtadan yeni çıkmış yavru ördekler ve anneleri yolun ortasında mahsur kalmışlardı. Bunu gören Elif ve ailesi bu duruma ----- . Hemen trafiği kontrol edip yavruları ve annelerini oradan kurtarıp yolun kenarına gitmelerine yardımcı oldular. Bu kurtarma operasyonu özellikle Elif için unutulmaz bir an olmuştu. Anne ördeği ve yavrularını ----- . Elif ne zaman bir başka ördek görse hep o tatil yolunu hatırladı.

TATİL YOLU

4. Aşağıdaki tabloda bazı organlarımızla ilgili deyimler hatalı olarak verilmiştir. Verilen bu deyimlerdeki organlarımızın doğrularını altlarındaki uygun yerlere sırasıyla yazınız.

AĞIZ 	BURUN 	GÖZ 	KULAK 	YÜZ
1. Ağızdan düşen bin parça olmak. 2. Ağızına kar suyu kaçmak. 3. Ağızı sirke satmak.	1. Burun değiştirmek. 2. Burnu yere gelmek. 3. Burun kesilmek.	1. Gözünün ucunu görmemek. 2. Gözünün suyu akmak. 3. Göz bulmak.	1. Kulağından düşürmemek. 2. Kulağına takılmak. 3. Kulak kıvırmak.	1. Yüzü bile kanamamak. 2. Yüz asmamak. 3. Yüzü arkada kalmak.
CEVAPLAR 1- 2- 3-	CEVAPLAR 1- 2- 3-	CEVAPLAR 1- 2- 3-	CEVAPLAR 1- 2- 3-	CEVAPLAR 1- 2- 3-

5. •

• ol-	• et-
• düş-	• var-
• yap-	• kat-

Verilen fiilleri örnekte verildiği gibi deyimlere uygun şekilde yerleştiriniz.

ÖRNEK:

1. Ağzı laf "-----" Ağzı laf yapmak

2. Damdan "-----" gibi

3. "-----" yanına kar kalmak

4. Pişmiş aşı su "-----"

5. Senli benli "-----"

6. Saçını süpürge "-----"

7. Sağı solu belli "-----"

8. "-----" hayır, ürktüğü kurbağaya değmemek

9. Sıkboğaz "-----"

10. Ağzı kulaklarına "-----"

11. "-----" kalkmaz bir Allah

12. Alaşağı "-----"

13. Armut piş, ağzıma "-----"

14. Astarı yüzünden pahalı "-----"

15. İçi rahat "-----"

16. İğne atsan yere "-----"

6.

İrem Hanım, hafta sonu Konya'ya geziye çıkacaktır. Geziye çıkmadan önce internetten şehrin gezilecek yerleriyle ilgili bilgiler okumuştur. Tarihî şehirlere ilgi duyan İrem Hanım, Konya'nın tarihî yerlerini gezip görmek istemektedir. İrem Hanım'ın Konya'nın tarihî yerleriyle ilgili not etmesi gereken bilgilerin yanlarındaki kutucukları işaretleyiniz.

Konya Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük ili ve en kalabalık yedinci şehridir. İç Anadolu Bölgesi'nde bozkırın ortasında kurulmuş büyük ve gelişmiş bir kenttir.

Alaeddin Tepesi, koca bir devletin başkentini kucaklamış, kalesini sırtında taşımış, asırlar öncesinden Türkiye Selçuklularının izlerini üzerinde barındıran bir tepe. Zirvesindeki Alaeddin Cami, Konya'nın bir başkent olduğunu hatırlatacak size. Caminin mihrabındaki turkuaz çiniler, minberindeki kündekari sanatı görülmeye değer. Avlusundaki türbede yatan Selçuklu sultanlarımızı ziyaret etmeyi unutmayın.

Alaeddin Tepesi'nin doğu tarafındaki caddeden yürüdüğünüzde tam karşınızda Mevlâna Türbesi'nin yeşil kubbesinin sizi karşıladığını göreceksiniz. Burası hem Mevlâna Celalettin Rumi'nin ve ailesinin mezarlarının bulunduğu bir türbe hem de Mevleviliğin ve Selçuklu tarihinin bir müzesi. Müze içinde, türbede, derviş hücrelerinde, mutfakta, kısaca Konya Mevlevihanesinde Mevlâna ve ailesinin yanında huzura doycaksınız. Buraya bir defa gelmişseniz bir daha çağrılacaksınız unutmayın!

Bu tarihî yolculuktan hemen sonra gününüzü Konya'nın soğuk kışından ya da kuru yazından nemli tropik bir iklimde sonlandırmaya ne dersiniz? Yol sizi bu defa Tropik Kelebek Bahçesi'ne götürüyor. Kapıdan içeri girdiğinizde 24 derece sıcaklık ve nem karşılıyor sizi. Kuş ve su sesleri eşliğinde; omzunuzda ve başınızın üzerinde uçuşan kelebeklerle, böcek müzesinde ve çiçek bahçesinde de hoş vakitler geçireceğinize eminiz.

Konya şehir merkezinde görülmesi gereken yerlerden birisi Aziziye Mahallesi'ndeki Aziziye Cami'dir. Cami, 1671 yılında yaptırılmıştır fakat yandıktan sonra 1867 yılında Sultan Abdülaziz'in annesi için tekrar yaptırdığı cami görülmeye değer.

Günün sıcak havasından kaçıp Meram'ın yeşil ve serin bağlarına kendinizi bırakabilirsiniz. Meram'daki güzel saatlere Seksen Binde Devri Alem Parkı'nı gezerek devam edebilirsiniz.

Artık Meram gezimizi sonlandırıp Konya tarihinin başlangıç noktasına doğru yol alabiliriz. Sırada Çatalhöyük var. 9000 yıllık tarihin tam ortasında bu şehrin nasıl doğduğuna şahitlik edebilir ve her bir köşede insanların yaşayışlarına, inançlarına, mimarilerine dair detaylara dokunabilirsiniz.

Günü Bilim Merkezi ile bitirmeye ne dersiniz? TÜBİTAK desteği ile Türkiye'de açılmış ilk bilim merkezinde hem sizin hem de çocuklarınızın eğlenceli dakikalar geçirebileceği sergi alanları, planetaryum uygulamalı eğitim alanları bulunuyor.

7. Aşağıda “Yedi Kule” adlı sokak oyunu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Bu oyunu oynamak isteyen biri için kaç numaralı bilgilerin önemi yoktur? Boşluğa yazınız.

(1) Yedi Kule oyunu oynarken ebe dâhil herkesin çok keyif aldığı bir sokak oyunudur. (2) Oyuncular oyun alanına çizilen büyük bir halkanın etrafına dizilirler. İçlerinden biri ebe seçilir. (3) Ebe olan, halkanın dışında dolaşırken istediği bir arkadaşının sırtına dokunur ve aynı yönde koşmaya başlar, sırtına dokunulan oyuncu aksi yönde koşarak ebeyle yüz yüze geldikleri noktada el sıkışıp selamlaşırlar. (4) Ebe sırtına dokunduğu arkadaşının yerini kapmak, sırtına dokunulan oyuncu da ebe olmamak için kendi yerini almaya çalışır, şayet ebe kaparsa ebelikten kurtulur, diğer oyuncu da ebe olur. Ters olursa ebe, ebeliğe devam eder. (5) Eğer koşu sırasında arkadaşları ile el sıkışmayan, selam vermeyen, “Günaydın!” demeyen oyuncular olursa oyun durdurulur ve başka oyuncular oyuna dâhil olur. (6) Bu oyunda kurallara uymanın ve selamlaşmanın değerini öğrenir ve benimsemiş oluruz.

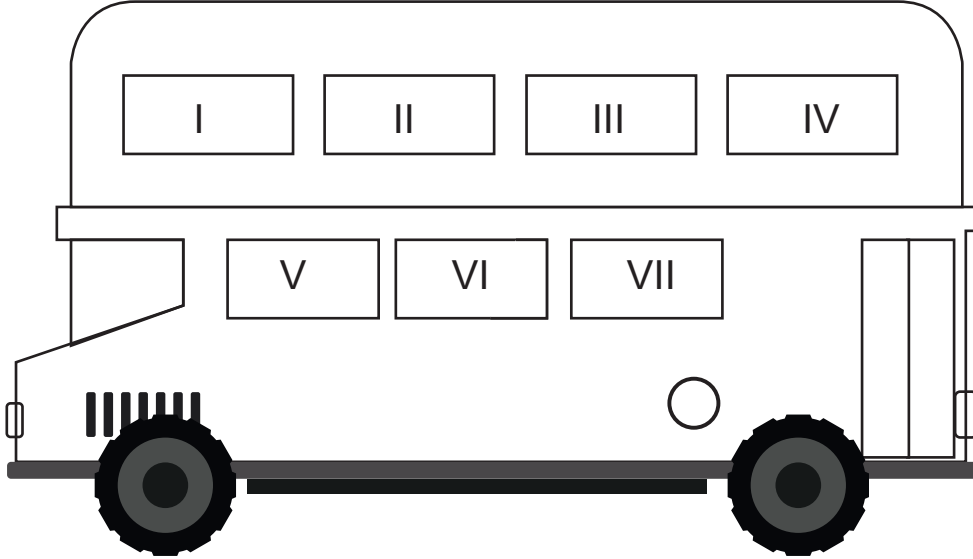
8. Bir ortaokulda Çanakkale'ye gezi düzenlenecektir. Geziye katılım için bir afiş hazırlanmıştır ve afişte şu bilgiler yer almaktadır:

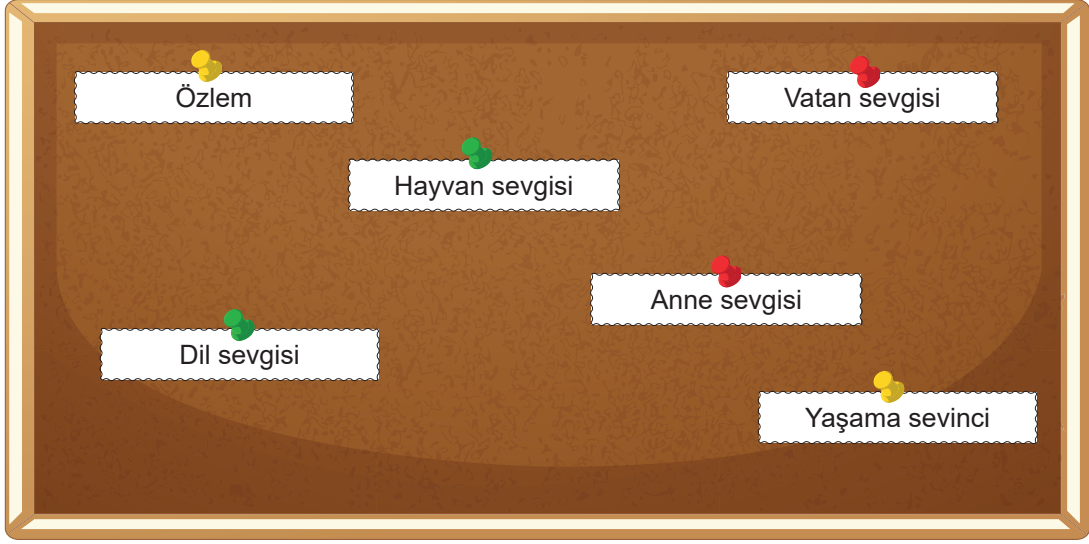
ÇANAKKALE GEZİSİ

- I. Gezi başlangıç tarihi: 17 Mart 2021 Çarşamba
- II. Gezi günü olumsuz hava şartları yaşanırsa gezi bir hafta sonraya ertelenecektir.
- III. Son başvuru tarihi: 1 Mart 2021 Pazartesi
- IV. Başvuru tarihini kaçıran öğrencilerin başvuruları dikkate alınmayacaktır.
- V. Veli izin belgesi olmayan öğrenciler geziye katılamayacaktır.
- VI. Öğrencilerin, yanlarına fotoğraf makinesi almaları tavsiye edilmektedir.
- VII. Gezide öğrencilere okuldan üç öğretmen eşlik edecektir.

Geziye katılmak isteyen öğrencilerin bu bilgilerden **mutlaka not almaları gerekenleri** tespit ediniz. Tespit ettiğiniz bilgilerin numaralarını aşağıdaki otobüste kırmızı renge boyayınız.

9.

Şiirlerin ana duygularını yukarıdan bulup şiirlerin altındaki kutucuklara yazınız.

Ak saçlı başını alıp eline,
Kara hülyalara dal anneciğim!
O titrek kalbini bahtın yeline,
Bir ince tüy gibi sal anneciğim

Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması,
En saf, en ince bize.

Söyle sevda içinde türkümüzü
Aç bembeyaz bir yelken
Neden herkes güzel olmaz
Yaşamak bu kadar güzelken?

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Uçtu uçtu leylek uçtu,
Uçtu uçtu masa uçtu,
Uçtu uçtu Semahat uçtu,
Uçtu uçtu.....?
Ne uçtu sanırsınız çocuklar?
Uçtu uçtu gençliğim uçtu."

Gökte olup sıra sıra,
Kayboldunuz ufuklarda.
Göçmen kuşlar, güzel kuşlar,
Yine gelin ilkbaharda.

10. “Asla yetmez.”, “Her zaman daha iyisi vardır.” gibi cümlelerin çok sık kullanıldığı bir tüketim toplumunda yaşıyoruz. Daima daha fazlasını istemek üzere yönlendiriliyoruz. Cep telefonu modelleri birbirlerinin yerini alıyor. Sürekli değişen moda yüzünden kıyafetleri, modelleri, renkleri giderek daha hızlı tüketiyoruz. Televizyon programları, odaklanma süremizi her yıl biraz daha kısaltıyor. Tüm bunlar doyma hissimizle bağımızı koparıyor. Kafamızın içinde minik bir ses aynı şeyi tekrarlıyor gibi: “Başka? Peki sonra?” Hep daha yenisi, hep daha fazlası...

Metnin ana düşüncesi olabilecek cümleleri işaretleyiniz.

- ☐ Zihnimizi birçok şeye odaklayarak yaşamımızı devam ettirmeliyiz.
- ☐ Tüketim toplumlarında çevre, insanı daha fazlasını istemeye yönlendiriyor.
- ☐ Her zaman daha fazlasını isteyerek kendimizi asla tamamlanmış hissetmeyiz.
- ☐ Gözümüzün önünde olan her şey bize daha iyi yaşam sağlar.
- ☐ Dengeli bir yaşam için her isteğimizin ve beklentimizin ölçülü olması gerekir.
- ☐ Kendine güven, bir amaç bul ve o amaç için fedakârlık yap.

11. Aşağıda hikâye metinlerinden alınan bölümler yer almaktadır. Bu bölümlerde olay, kişi, zaman ya da mekân unsurlarından bazıları eksiktir. Eksik bırakılan hikâye unsurlarını boşluklara yazınız.

Ahırın avlusundan gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hüznü şırlıtısını işitirdik. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem, İstanbul'a gittiği için benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan'la artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk. Dadaruh, babamın seyisi, yaşlı bir adamdı.

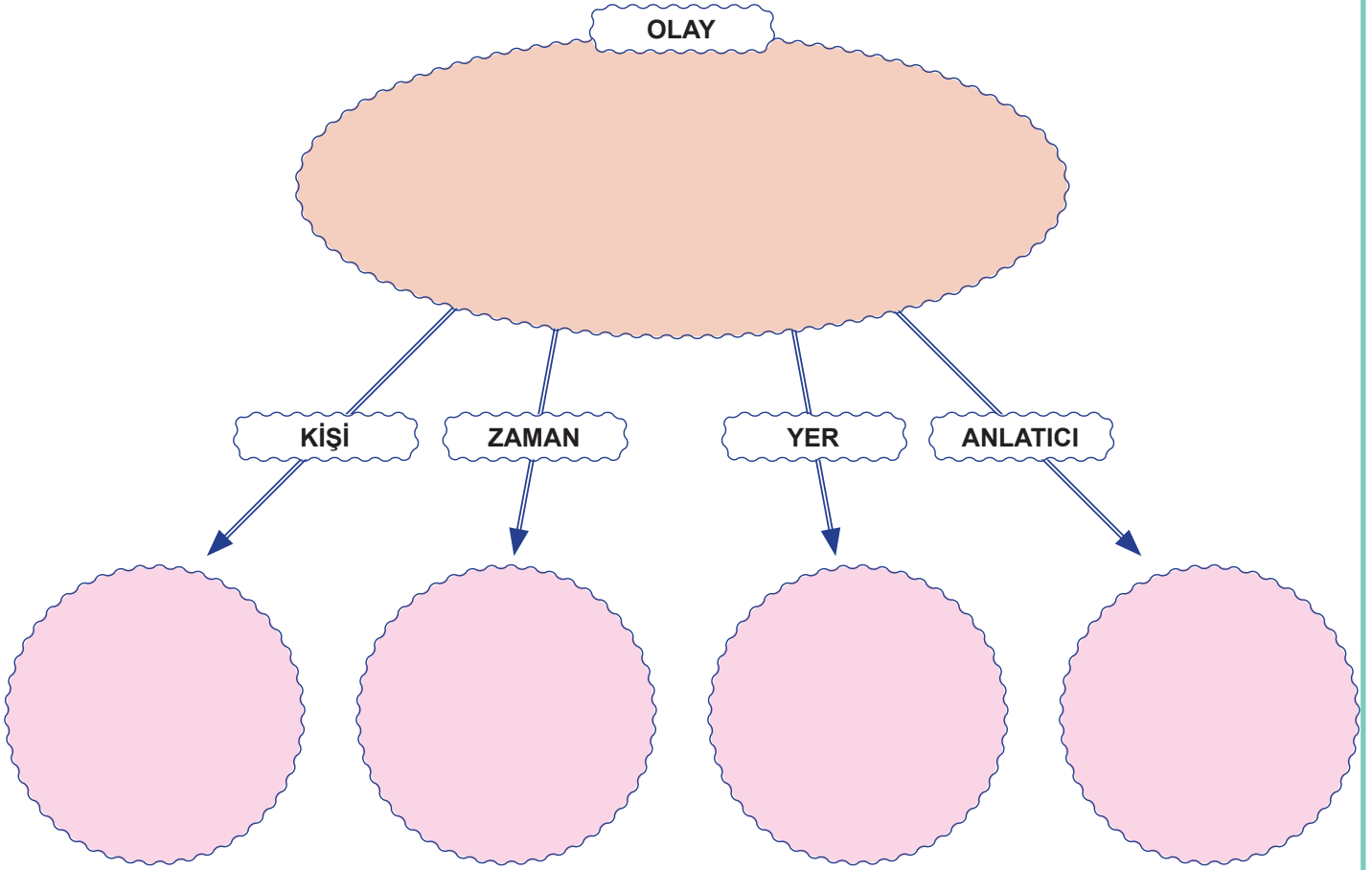
On adım ilerideki çeşmeye koştum. Kaşığı yalağın taşına koydum. Yerden kaldıracı en ağır taşı bularak üstüne hızlı hızlı indirmeye başladım. İstanbul'dan gelen, üstelik Dadaruh'un kullanmaya kıyamadığı bu güzel kaşığı ezdim, parçaladım. Sonra yalağın içine attım.

Gece yarısını geçmişti. Atilla, ağırları ve sızıları nedeniyle bir türlü uyuyamıyordu. Kendini zorlayarak uykuya dalmak üzereyken az öteden hafif bir çıtırtı duyuldu. Dikkatle bakınca ay ışığında çıkıp kendisine doğru gelen bir hayvan gördü. Bunun bir kurt olabileceği düşüncesiyle tam bağırıp askerlerden yardım isteyecekti ki gözlerine inanamadı. Yaklaşan, köpeği Karabaş'tı ve geri dönmüştü.

Halkınız şu anda sizi izliyor, onların gözü önündeyken kazanı tutuşturma onuru size ait efendim dedi Kraliçe Monia. Bu sözlerden büyük bir mutluluk duyan Kral, eline verilen meşaleyi kazanın içine tuttu. O anda hiç kimsenin beklemediği bir şey oldu. Bir anda tutuşan sıvı karışımından parlayan alevler kralın ipekten giysilerini tutuşturdu.

12. Metindeki hikâye unsurlarını verilen şemaya yazınız.

Haziran ayının bunaltıcı günlerinden birisiydi. Tarlada hasada gelmiş olan mercimekleri biçiyorduk. Ben de pek büyük sayılmazdım ama kardeşim henüz 2-3 yaşlarındaydı. Bizler kendimizi kaptırmış, orakları sallarken kardeşimin yerdeki bir şeyle oynadığını ve onunla konuşmaya çalıştığını fark ettik. Merak edip yanına gittik ve çok şaşırdık. Oynadığı şey, altın sarısı kocaman bir akrepti. Kuyruğunu dikmiş, kardeşimle cebelleşiyordu. Dik kuyruğu gören kardeşim, onu bir kediye benzetmiş, “pisi pisi” diye sayıklıyordu. Onun bir kedi olmadığını anlatmak çok zor oldu. Kardeşim bir akrep tarafından sokulmadığı için hepimiz derin bir oh çekmiştik.

HAYALPEREST

Mardin'in hemen dışında babasının ona bıraktığı küçük bir taş evde yaşıyordu. Evin arkasına doğru, Ahmet'in ekip biçtiği ve dört koyunuyla beş keçisinin dolaştığı, sarı topraklı küçük bir tarla vardı. Tarlanın sonunda öğlen kestirmeleri için serin bir gölge sunan büyük bir incir ağacı bulunuyordu.

Ahmet, hayatından memnundu. Ne daha fazlasını istemiş ne de her gün gördüklerinin ötesinde ne olduğunu bilmek istiyordu. Ta ki o rüyayı görene kadar. Ondan sonra her şey değişmişti. Uyur ya da uyanık olsun, Ahmet'in kendisini unutmamasına izin vermiyordu. Ahmet rüyada kalabalık sokaklarda yürüyordu. Sonra taş bir köprüye varıp karşıya geçiyor, altınla ve değerli taşlarla dolu bir sandık görüp "Burası Kahire. Bütün bildiklerini bırakıp bu yola düşersen bir hazine bulursun." diyen bir ses duyuyordu. Önce rüyayla ilgilenmedi. Fakat bir yandan da orayı gerçekten görmek istiyordu. Her akşam rüyasında o büyük şehrin sokaklarını gezmeye alışmıştı. Mardin ona artık küçük geliyordu.

Bir gün koyunları, keçileri satarak edindiği parayla yola çıktı. Birçok kez kaybolduğunu sansa da sonunda Kahire'ye ulaştı. Şehri evi gibi hissetti. Rüyalarında o kadar sık yürümüşü ki kokular, sesler her şey tanıdıktı. Taş köprüyü buldu ancak orada sandık yoktu. Yalnızca bir dilenci vardı. Ahmet'in yüzü asıldı. Son bir bakır kuruşunu dilencinin eline tutuşturdu. Dilenci, "Nereye kardeşim?" deyince Ahmet ona rüyasını anlattı. Dilenci güldü. "Dostum, bir rüyaya inanıp da nasıl yolculuğa çıkarsın? Ben de yıllardır bir rüya görüyorum. Her gece küçük bir şehrin dışındaki taş eve gidiyorum. Evin arkasında dört koyun ve beş keçinin özgürce dolaştığı sarı topraklı bir tarla, tarlanın sonunda da büyük bir incir ağacının gölgesine saklanmış bir kuyu var. Orada, ağacın altında her gece altın ve değerli taşlarla dolu bir sandık buluyorum. Ama bir rüya için şehrin en kalabalık köprüsünün üzerindeki güzel yerimi bırakıp her şeyi riske atar mıyım? Hayır! Burada neye sahip olduğumu biliyorum. Senin gibi hayal kırıklığına uğramam." dedi.

Ahmet'in yüzü aydınlanmıştı. Şaşıran dilenciye sarılıp hikâyesini anlattığı için ona teşekkür etti. Eve döndü. Kazma küreği kaptığı gibi incir ağacına gitti. Kazmaya başlamadan önce ağaçtan ayağına büyük bir incir düştü. Ahmet onu yemek için durdu. Tadı başını döndürdü. Derin bir nefes aldı. Güneşte ısınmış incir yapraklarının kokusu onu selamladı. Mest olarak iç geçirdi. Eve döndü. Zaten bunca yıl orada beklemiş olan hazine biraz daha bekleyebilirdi.

1. Ahmet'in yollara düşmesine neden olan olay nedir?

2. Ahmet, Kahire'ye gidecek parayı nereden bulmuştur?

3. Dilenci, Ahmet'in bir rüya için onca yolu gelmesine ne tepki vermiştir?

4. Dilencinin rüyasında gördüğü yer neresidir?

5. Dilencinin anlattıklarından sonra Ahmet'in yüzünün aydınlanmasının nedeni nedir? Neden hemen eve dönmüştür?

6. Sergiledikleri davranışlar ve söyledikleri dikkate alındığında Ahmet ve dilencinin kişilik özellikleri ile ilgili ne söyleyebiliriz?

7. Ahmet'in hayalinin, merakının peşinden gitmesi ona bir katkı sağlamış mıdır?

8. Dilenci, rüyasının peşinden gitseydi sizce ne olurdu?

14.

SAMSUN'A KİTAP OKUYARAK MI ÇIKTIN?

Atatürk, okumayı sever ve okumaya büyük önem verirdi. Zengin kütüphanesini yeni kitaplar edinerek daha da zenginleştirirdi. Ülke sorunlarıyla ilgili konularda sadece uzmanları dinlemekle yetinmez; kendisi de okur, araştırır, onlarla tartışacak kadar bilgi sahibi olurdu.

Onun bu kitap okuma merakı birtakım dedikodulara yol açıyordu. Yakın çevresinde, ülkenin bu kadar işi ve sorunu varken böyle kitaplara gömülmek doğru mu, diye konuşuluyordu.

O günlerde ziyaret için Dolmabahçe Sarayı'na gelen Moskova Büyükelçisi Vasıf Çınar, onu bir tarih kitabının başında görünce "Paşam, bu kadar tarih okuyup kafanızı yormayınız. Siz 19 Mayıs'ta Samsun'a kitap okuyarak mı çıktınız?" dedi.

Atatürk okuduğu kitaptan yavaşça başını kaldırdı ve gülümseyerek "Vasıf Bey, bizim çocukluğumuz fakirliklerle geçti. Elime üç beş kuruş para geçince bunun yarısını mutlaka kitaba verirdim. O zaman da böyle okurdum. Eğer aksini yapsaydım ben Atatürk olamazdım." dedi.

1. Atatürk'ün kitap okuma sevgisi, hayatına ve Türk milletine nasıl bir katkı sağlamıştır?

2. Atatürk'ün kitap okumaya ayırdığı vaktin yakın çevresinde dedikodulara neden olmasının sebebi nedir?

3. Atatürk'ün yakın çevresinin ve Vasıf Çınar'ın kitap okumaya yaklaşımı düşünüldüğünde hangileri söylenebilir? İşaretleyiniz.

Kitap okumak, boş zamanları doldurmaya yönelik bir aktivitedir.

İnsanların büyük başarılar kazanmasında kitaplardan edindikleri bilgiler etkilidir.

Bilgi birikimi sadece yaşayıp tecrübe sahibi olmakla değil araştırmalarla da edinilir.

Bizi zafere taşıyan okuduklarımızdan edindiğimiz bilgiler değil, verdiğimiz kararlar ve fiziksel mücadelemizdir.

CEPHANE SANDIĞINDA KİTAP

Atatürk; dediğini yapmış, düşmanı geldikleri gibi geri göndermiştir. Anadolu düşman askerlerinden temizlenmiştir. İstanbul'a dönüş hazırlığı içindedir. Kütüphaneci Nuri Ulusu'ya yanında götürmek istediği kitapların listesini verir. Nuri Ulusu, o günleri şöyle anlatır:

İstanbul seyahatine giderken istediği kitaplar o kadar fazlaydı ki karton kutular buldurup kütüphaneye getirtmiştim. Tam içine kitapları doldurmak üzereyken Atatürk kütüphaneye geldi ve ne yaptığımı sordu. "İstediğiniz kitaplar için karton kutular aldurdum, onların içine koydurup trene naklettireceğim." deyince "Dur, bekle biraz!" dedi. Kitaplara şöyle bir baktıktan sonra kütüphaneden çıktı, odasına gitti. Biraz sonra bir baktım iki tane cephanesini muhafız alayı erlere getirip kütüphaneye koyuverdiler. Ne olduğunu anlamadım. Bakıp dururken Atatürk içeri geldi, benim şaşkın şaşkın baktığımı görünce "Ne o Nuri oğlum; şaşırdın, değil mi? Şaşıрма, şaşıрма. Savaşta bunlarla cephanesini taşıdık; sen o zaman çocuktun, bilemezsin. Bu sandıklar benim için çok önemlidir. Şimdi o savaş bitti, yeni bir savaşımız başlıyor. Şimdi cephanesini taşıdığımız o sandıklara kitaplarımızı koy, bu sandıklarla taşınsın. Cephanesinin yerini artık kitaplar alsın." dedi.

1. Atatürk'ün, kitapları karton kutular yerine cephanesinin sandıklarına koymak istemesi ile "Yeni bir savaşımız başlıyor." cümlesi arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Atatürk'ün yeni mücadelesi hangi alanda olacaktır?

"Samsun'a Kitap Okuyarak mı Çıktın?" ve "Cephanesinin Sandığında Kitap" metinleri karşılaştırıldığında Atatürk'ün okumaya bakış açısıyla ilgili neler söyleyebiliriz? Ülke sorunları arasında en büyük desteğini kitaplardan alması bizim için ne ifade etmeli?

MASALLAR DİYARINDAN BİR KAHRAMAN

Her kahramanın kahraman olmak için kendince bir yöntemi vardır ya bu kahraman da yöntemini müzikten yana seçmiş. Dünyayı gezmiş, görmüş. Gittiği ülkeler tarafından çok sevilirmiş çünkü hepsinin dilini konuşabilecek bir yeteneği varmış. Gittiği her ülkede birçok televizyon programına katılmış. Sözü kendisine hiç getirmez, hep ülkesinden bahsedermiş. Sonra da gördüklerini bizlere anlatmak için geri dönmüş diyarımıza. Buram buram Türklük kokan, tarih kokan, Anadolu kokan kimliğiyle giymiş şalvarını, kaftanını ve çizmelerini. Takmış padişahların ihtişamını andıran yüzüklerini, uzatmış dervişler misali saçlarını, almış eline gitarını, başlamış söylemeye. Şarkılarıyla kendi masalını yazan bu muhteşem kahraman kim mi? Barış Manço...

1943 yılının soğuk bir kış günü açmış gözlerini dünyaya. İkinci Dünya Savaşı'nın başladığı yıl doğan ilk çocuklarına "Savaş" adını veren anne ve babası, devam eden dünya savaşının barışla tamamlanması umuduyla kahramanımıza "Barış" ismini vermiş. Annesi Rikkat Hanım, önemli bir Türk sanat müziği yorumcusu ve araştırmacısı olduğundan müzik ve araştırma ruhu doğuştan gelen bir özellikmiş Barış için. Lise de dâhil olmak üzere eğitim hayatını İstanbul'da tamamlamış, sonra da gezgin misali düşmüş yollara. Önce Fransa, sonra da Belçika'ya gitmiş. Sanatın her dalına meraklı olduğundan grafik bölümünde eğitim almış. Geçimini sağlayabilmek için garsonluk, bekçilik gibi işlerde çalışmış. Farklı müzik gruplarına dâhil olmuş. İngilizce ve Fransızca şarkılar söylemeyi ihmal etmemiş. Bir gün küçük bir gruba konser verirken ve dünya sanatçılarından yabancı şarkılar seslendirirken kendilerini dinleyen Türk işçilerden biri şarkı söylemek istemiş. Barış mikrofonu ona uzatmış. Notalarını bilmediğinden eşlik edemediği işçi Türkçe bir şarkı söylemiş. Bitirdiğinde coşkulu bir alkış almış. Barış ve arkadaşlarının karşılaşmadığı türden bir coşkuymuş bu. O gün bir karar vermiş Barış. Yabancı şarkıları bırakmış. Türkçe şarkılara yönelmiş. Toplamış taşı tarağı, memleketine doğru yola koyulmuş.

Türküleri ve türkü formatındaki şarkılarıyla yaşadığı toprakların dilini ve ezgilerini çok geniş bir kitleye kısa zamanda benimsetivermiş. Sevgiyi, dünyanın faniliğini, ilahi aşkı, Cumhuriyet'in kayalar kadar güçlü olduğunu, adam olacak çocukları kısacası bizi bize anlatmış, durmuş. Sadece insanları da değil; dumanlı dağları, dereleri, domatesi, biberi, patlıcanı da dile getirmiş şarkıları. Barış; doğru zamanda, doğu yerde durmayı çok iyi bilmiş ve bütün toplumun kılcal damarlarına ulaşan ana damarı yakalayan ender insanlardan biri oluvermiş kısa zamanda.

Memleketine özgü tüm değerleri üzerine büründürmüş, bu defa kendi topraklarına dair ezgileri dünyaya tanıtmak için düşmüş yollara. Avrupa'nın gitarına ülkesinin kemençesini eklemiş. Yeni bir şarkı yapmış. Avrupalılar için çok önemli bir müzisyen olmuş.

Barış adına uygun olarak her zaman barışçı, bileştirici, yatıştırıcı olmuş hitap ettiği insanlar için. Görünüşündeki sıra dışılığa rağmen bu özellikleri sayesinde kitleler tarafından sevgiyle benimsenmiş. Önemli olanın "insanlık" olduğunu söylemiş her fırsatta.

Dünyaya bir şarkıcı olarak değil, düşüncelerini insanlara aktarmaya çalışan ve topluma hizmet eden bir masal kahramanı olarak gelmiş. "Dünya insanı" olmuş. Hayatın her anının hakkını vererek yaşamış. 1999 yılının 1 Şubat günü hayata gözlerini yummuş. Ülke tarihinin gördüğü en geniş katılımlı kalabalık o gün evinin önünde toplanmış. İnsanlar anlamışlar ki kitleleri bir araya ayırmadan getiren tek şey "Barış" imiş.

1. Anne ve babasının, kendisine "Barış" ismini vermelerinin nedeni nedir?

2. Seyyah gibi yollara düşmesi dil ve kültür gelişimini nasıl etkilemiştir?

3. Ülkesine dönmesine neden olan olay nedir?

4. Evrensel insan olmak demek, kendi öz kimlik ve değerlerini yadsımak değil, tam tersine bu değerlerden yola çıkarak bütünsel boyuta ulaşmak, sınırların dışına ulaşmak anlamına gelir. Evrensel insan; çok yönlü insandır, birçok alanda öğrenir. Kafası açıktır ve araştırmacıdır.

Barış Manço'nun evrensel bir insan olduğunu söyleyebilir miyiz? Bunu metindeki hangi ifadelerden anlayabiliriz?

5. "İnsanlar anlamışlar ki kitleleri bir araya ayırm yapmadan getiren tek şey "Barış" imiş." **ifadesiyle asıl anlatılmak istenen nedir?**

6. Metinden hareketle Barış Manço ile ilgili verilen bilgilerden doğru olanların başına (+), yanlış olanların başına (-) koyunuz.

- ☐ Ulusuna olan bağlılığının yanında dünya çapında bir sanatçı olmayı başarmıştır.
- ☐ Birikimiyle, yazdığı şarkılarla, çaldığı müzik aletiyle çok yönlü bir sanatçı olmuştur.
- ☐ Toplumun geneline hitap etmeyen tarzıyla ve yaklaşımıyla kimi zaman eleştirilmiştir.
- ☐ Şarkılarında seçtiği konularla Türk insanının dilinden konuşmuş, toplumu yansıtmıştır.
- ☐ Barış Manço, ailesinin yönlendirmesiyle sanat hayatında ilerlemiş ve kalıcı olmuştur.

17. Aşağıda bazı paragraflar verilmiştir.

1	...	Kitap okumanın stresi azalttığı bilim adamları tarafından yapılan araştırmalarla da onaylanmıştır. Yoğun ve yorucu geçen bir iş gününün sonunda, okuyacağınız 20-30 sayfalık bir kitap, sizi günün kaygılarından uzaklaştıracaktır. Özellikle insanı yormayan, mutlu sonla biten romanlar hem ruhunuzda hem beyninizde pozitif enerjinin yayılmasını sağlayacaktır.
2	...	Çok okuyan insan, çok fazla cümle, dolayısıyla da çok fazla kelime okumuş demektir. Kitap okurken sürekli yeni kelimeler öğreniriz. Bu da zamanla bizim konuşma tarzımıza yansır. Kelime dağarcığı az olan bir insan, herhangi bir konuyu açıklarken veya tartışırken sürekli tıkanır. Sürekli kitap okuyan biri ise konuşurken kullandığı kelimelerle tüm dikkatleri üzerinde toplamayı ve kendini dinletmeyi başarır.
3	...	Kitaplar, insanların merak ettiği bilgileri öğreten araçlardır. Kitaplar sayesinde farklı dünyalara gider ve farklı hayaller kurarız. Canımız sıkıldığında, mutlu olduğumuzda, boş vaktimizde hep onların kapısını çalarız ve bizi asla geri çevirmezler. Kitaplar, ihtiyaç duyduğumuzda hep yanımızdadır.
4	...	Sürekli kitap okuyan birisi, aynı zamanda sürekli geziyor ve görüyor demektir. Özellikle sürükleyici bir fantastik veya bilim kurgu romanı okuduğunuzda, bambaşka yerlere yolculuk yaptığınızı hissedersiniz. Bu da gerçekte öyle yerler olmamasına rağmen sizin düşünce gücünüzün, hayal etme ve yaratıcılık kabiliyetinizin artmasını sağlar.
5	...	Ne kadar çok kitap o kadar çok yeni hayat tanımak demektir. Okuduğunuz her öykü, size başka insanların hayatlarından kesitler sunar. Onların mutluluklarına, sıkıntılarına, yaşadıkları zorluklara tanık olursunuz. Bu sayede kendinizi karşınızdakinin yerine koyabilir, onun gibi düşünmeye ve hissetmeye çalışabilirsiniz.

Bu paragrafların konusu olabilecek ifadelerle paragrafları eşleştiriniz.

- A. Kitabın ruhumuza olan olumlu etkisi
- B. Kitabın, hayal kurma yeteneğini artırması
- C. Kitabın, duygudaşlık gücünü geliştirmesi
- D. Kitap okumanın konuşmamıza katkısı
- E. İnsanın en iyi dostunun kitap olması

18. Aşağıda bazı metinler ve o metinler için başlıklar önerilmiştir. Metin için uygun olanları işaretleyiniz.

- ☐ Yazarlık Mesleği ☐ Yazının Bulunması ☐ Yazarlığın Zorlukları
☐ Tarihe Bırakılan Not ☐ Çalışmanın Önemi

Yazı, yazarlık, yazmak konularında pek çok söz söylendi. Öyle ki yeni bir şey kaldı mı, emin değilim. Yazmak bir oyun, belki de en ciddi. Hayatın boyunca bitirmen gereken bir ev ödevin varmış hissiyle yaşamak... Bir yazar şezlongda güneşlenirken bile esasen çalışıyordur. Elbette herkesin kaldıramayacağı bir durum bu. Gördüğün her şeyi yazıya nasıl dönüştürebileceğini düşünerek yaşamak. Yazmak tarihe bir not düşmektir. Hatta tarihte ben de varım, demenin diğer bir yoludur. Bir insan yaşamı boyunca hep insanlık için kendini çalışmaya adanmış olabilir. Ama öldüğü zaman bu çalışmalar da biter. Ama bazı insanlar yazdıklarıyla topluma hizmet etmeye devam ederler. Biz buna öldükten sonra da yaşamak diyoruz.

- ☐ İnsanlar ve Çalışmak ☐ Ülkemizin Sorunları ☐ Çocuklar ve Aileleri
☐ Yaşamın Zorlukları ☐ Geçip Giden Ömür

Zamanın giderek daha fazla parçaya bölündüğü, akışının parçalandığı bir çağda o kadar çok iş yapıyoruz ki anne babalığımız da günübirlik yaptığımız işlerden sadece bir tanesi oluveriyor. Bir bilimsel çalışmaya göre, İngiliz anne babalar çocuklarıyla günde ortalama sekiz dakikalık anlamlı konuşma gerçekleştirirken bu süre Amerikalı anne babalar için sadece beş buçuk dakika. Bizim ülkemizde de böyle bir çalışma yapılsa bundan farklı sonuçlar ortaya çıkacağını düşünmüyorum. Bu, çocuklarımızı önemsemediğimiz anlamı taşıyor elbette. Birçok insan iş ile ailesi arasındaki dengeyi kuramadığı için çeşitli sıkıntıların kucağında buluveriyor kendini. İnsanların ömürleri bitiyor ama yapacağı işler bitmiyor. Ne yazık ki insanın bunu anlamasıyla ömrünün bitmesi aynı zamana denk geliyor.

- ☐ Kontrolsüz Büyüyen Teknoloji ☐ Teknoloji ve Samimiyet ☐ Sohbetleri Bölen Teknoloji
☐ Samimiyeti Kaybettiren Teknoloji ☐ Nerde O Eski Bayramlar

Teknolojinin hayatımıza uygun olmayan türlü tuhaflıklar soktuğunu biliyoruz. Kandillerde ve bayramlarda kişiye özel olmayan kutlama mesajları göndermek bunlardan birisi. Herkesin birbirine gönderebileceği hiçbir özelliği olmayan o mesajlar karşı tarafta "Ne güzel, beni hatırladılar." hissinden ziyade samimiyetsiz bir durum oluşturuyor. "İki dakikasını bana ayırıp bayramımı kutlayamamış." hissi daha ağır basıyor. Mabetlerin, konserlerin, konferansların ve karşılıklı konuşmaların kendilerine mahsus sessizlik, akış ve ritminin ortasına bir ses bombası gibi düşen cep telefonu zırlıtısı, bir başkası. Düşünün, bir dostunuza heyecanla bir şey anlatıyorsunuz ve birden onun cep telefonu çalıyor: Arayan kişi o sırada sizin anlattığınız şeyden daha güzel, daha heyecanlı bir şey söylemeyecek bile olsa öncelik nedense telefona veriliyor. Teknoloji; hayatın kendiliğindenliğine, doğallığına müdahale ediyor. Bu durumdan kurtulmak için önce bu durumun farkında olmak gerekiyor.

- ☐ Doğanın Kıymetini Bilmeyen İnsanoğlu ☐ Hayvanlar Âlemi ☐ İnsanoğlu ve Doğa
☐ Kıyıda Yüzen Yunuslar ☐ İnsandan Kurtulan Doğa

İnsanlar, bazen doğaya zarar verebiliyor. Hayvanların ve bitkilerin yaşam alanları daraldığı için sık sık soğuklarda kasabalara, şehirlere inen kurt haberlerini duymuşsunuzdur. Mesela koronavirüs salgınından dolayı İstanbul Boğazı'ndaki gemi ve tanker geçişleri azaltıldı. Böylece Boğaz'ın kıyısında bile yüzen yunuslar görüldü. Başka bir örnek de gondollarıyla ünlü İtalya'nın Venedik şehrindeki kanallarda insanlar bir süredir olmadığı için balıklar geri döndü ve kuğular yüzmeye başladı. İnsanoğlu doğaya, doğanın insanoğluna baktığı gibi bakmıyor. Doğa insanlara en güzel çiçeklerini, en güzel, en tatlı meyvelerini sunarken insanoğlu doğayı kirletiyor, zarar veriyor hatta canına okuyor.

14

KORONAVİRÜS
RİSKİNE
KARŞI
KURAL

Bilgi için: www.saglik.gov.tr

1 Ellerinizi sık sık su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca olarak yıkayın.

2 Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle aranıza en az 3-4 adım mesafe koyun.

3 Öksürme veya hapsirme sırasında ağız ve burnu tek kullanımlık mendille kapatın. Mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanın.

4 Tokalaşma, sarılma gibi yakın temaslardan kaçınınız.

5 Ellerinizle gözlerinize, ağızınıza ve burnunuza dokunmayın.

6 Yurt dışı seyahatlerinizi iptal edin ya da erteleyin.

7 Yurt dışından dönüşte ilk 14 günü evinizde geçirin.

8 Bulunduğunuz ortamları sık sık havalandırın.

9 Kıyafetlerinizi 60-90°C'de normal deterjanla yıkayın.

10 Kapı kolları, armatürler, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.

11 Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa yaşlılar ve kronik hastalığı olanlarla temas etmeyin, maske takmadan dışarı çıkmayın.

12 Havlu gibi kişisel eşyalarınızı ortak kullanmayın.

13 Bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin.

14 Düşmeyen ateş, öksürük ve nefes darlığınız varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun.

**KORONAVİRÜS
ALACAĞINIZ TEDBİRLERDEN
DAHA GÜÇLÜ DEĞİLDİR.**

Dr. Fahrettin Koca
T.C. SAĞLIK BAKANI

Görsele göre aşağıdaki ifadelerden doğru olanlar için “D”yi, yanlış olanlar için “Y”yi işaretleyiniz.

(D) (Y)	Kapı kolları, lavabolar gibi sık kullandığımız yüzeyleri her gün temizlemeliyiz.
(D) (Y)	Yurt dışından dönüşte maske takmadan sokağa çıkmamalıyız.
(D) (Y)	Kişisel eşyalarımızı (havlu gibi) sadece en yakınlarımızla paylaşmalıyız.
(D) (Y)	Ellerimizle gözlerimize, ağızımıza ve burnumuza dokunmamalıyız.
(D) (Y)	Bulduğumuz ortamları havalandırmaktan mümkün olduğunca kaçınmalıyız.
(D) (Y)	Kronik hastalığımız varsa maske takarak sokağa çıkmalıyız.

20. Geçiş ve bağlantı ifadeleri cümlelerin anlam olarak yönünü değiştiren ifadelerdir. Bu ifadelerle cümleyi olumludan olumsuz veya olumsuzdan olumluya çeviririz.

Aşağıdaki cümleleri “ama, lakin, ancak, fakat” sözcüklerini kullanarak tamamlayınız.

- Bisikletlerle Sapadere Kanyonu’na gidecektik - - - - yağmur başlayınca gidemedik.
- Polisiye romanlara ilgi duyuyordu - - - - sevebileceği bir kitap bulamamıştı.
- Bana tutamayacağın sözleri verme demiştin - - - - aynı davranışları sen de yapıyorsun.
- Neticeye ulaşamayacağımız bu tartışmayı bitirmek istedim - - - - sorularına cevap veremeden duramadım.

21. Aşağıda Âşık Veysel’in bir şiirinden alıntı yapılmış ve bu alıntılar yapıldığı uzantılar verilmiştir.

Alındığı Uzantı: com Uzun ince bir yoldayım Gidiyorum gece gündüz Bilmiyorum, ne haldeyim? Gidiyorum gece gündüz	Alındığı Uzantı: net Uzun kalın bir yoldayım Gidiyorum gündüz gece Bilmiyorum, ne haldeyim? Gidiyorum gündüz gece
Alındığı Uzantı: org Uzun ince bir yoldayım Gidiyorum gündüz gece Bilmiyorum, ne haldeyim? Gidiyorum gece gündüz	Alındığı Uzantı: gov Uzun ince bir yoldayım Gidiyorum gündüz gece Bilmiyorum, ne hâldeyim? Gidiyorum gündüz gece

Bu kıtalardan sadece bir tanesi şiirin aslına uygun ve hatasızdır. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini düşündüğünüzde şiirin aslına uygun olarak yazılan kutuyu istediğiniz bir renge boyayınız.

Hakan Öğretmen, öğrencilerine akıllı tahtadan yukarıdaki çizgi filmin görselini açmıştır. Akıllı tahtaya aşağıdaki yerel ağ (internet) uzantılarını da ekleyen Hakan Öğretmen, öğrencilerden güvenli bilgi kaynağına ulaşabilecekleri uzantıları kullanarak çizgi filmi açmalarını istemiştir. Siz de güvenli bilgi kaynağına ulaşabileceğiniz site uzantılarını renkli kaleminizle boyayınız.

edu

com

org

gov

23. BİLGİÇİK: Amaç-sonuç cümleleri eylemin hangi amaçla yapıldığını bildirir. Eyleme “hangi amaçla?” sorusunu yönelttiğimizde cevap alabiliyorsak cümlemiz amaç-sonuç cümlesidir.

Amaç-sonuç cümlelerindeki eylemin yapılış amacını örnekte olduğu gibi gösteriniz.

1. Geçen yıl yanan orman alanlarını yeşillendirmek için okulca proje başlattık.
2. Okumasını hızlandırmak için her gün düzenli olarak sesli okuma yapıyormuş.
3. Elinden gelen yardımın daha fazlasını yapmak için çok çaba sarf ediyordu.
4. Belediye, şehrimizin sokaklarını güzelleştirmek amacıyla yol kenarlarına çeşit çeşit çiçek dikti.
5. Televizyon ve radyolarda halkı bilinçlendirmek üzere kamu spotu yayımlanmaya başlandı.
6. Kardeşimin de rol aldığı tiyatroya zamanında yetişebilmek için akşamdan hazırlık yaptım.
7. Babam bizimle daha fazla vakit geçirmek için iş yerinde nöbetleşe çalışmaya başladı.
8. Sebze ve meyveleri sulamada bahçivana yardım etmek için yeni aldığı bahçeye gitti.
9. Dün gece aniden İzmir’e döndüm yarım kalan işlerimi tamamlayabilmek için.
10. Son romanının reklamını yapmak ve okuyucularıyla buluşmak için kitap fuarlarına katılıyordu.
11. Gittikleri tatil yerinde daha rahat gezebilsinler diye arabalarını da yanlarında götürmüşlerdi.
12. Düşündüklerini hayata geçirebilmek için her zamankinden daha fazla çalışıyordu.
13. Beklentileri boşa çıkarmamak için elindeki malzemeyi en güzel şekilde kullanıyordu.
14. Yazdığı yeni kitabına isim bulabilmek için internet üzerinden bir anket düzenledi.
15. Trenle yolculuk yaparken sıkılmamak için yanına dergi ve gazeteler aldı.
16. Buraya seni desteklemeye geldik.
17. İnternette yeni öğrendiği bilgilerin doğruluğu araştırmak için kütüphaneye gitti.
18. Evimizin yakınlarındaki diksiyon kursuna başladım söyleyişteki yanlışlarımı düzeltmek için.
19. Son zamanlarda yaşadığı duygu yoğunluğunu anlatabilmek düşüncesiyle şiir yazmaya başlamış.
20. Korktuğunu belli etmemek için köpek sürüsünün yanından usul adımlarla ilerliyordu.

24. BİLGİCİK: Koşul-sonuç cümleleri bir eylemin başka bir durum veya olaya bağlı olarak gerçekleşmesiyle oluşur. Cümleye “hangi şartla?” sorusunu sorduğumuzda eylemin gerçekleşme şartına ulaşırız.

Buna göre aşağıdaki söz gruplarını koşul-sonuç ilişkisi kuracak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.

a. Arkadaşlarınızla grup çalışması yaparsanız	☐ onu sana verebilirim.
b. Gece geç yatarsan	☐ daha çok hata yaparsın.
c. İki gün güzelce dinlenirse	☐ planlarımı dile getireceğim.
d. Toplum kurallarına uyarsan	☐ daha çabuk iyileşir.
e. Anne ve babanı dinlemedikçe	☐ sabah dinç kalkamazsın.
f. Sosyal kulüp bu hafta toplanırsa	☒ yüksek puan alırsınız.
g. Kediye incitmeyeceğine söz verdiğinde	☐ iyi bir birey olabilirsin.

25. BİLGİCİK: Neden-sonuç cümleleri eylemin hangi sebeple (nedenle) yapıldığını belirler. Eyleme sorduğumuz “Niçin, neden?” sorularının cevabını alabiliriz.

Söz gruplarını neden-sonuç ilişkisi kuracak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.

a. Bana yardım ettiği için	☐ kitaplığında yer kalmadı.
b. Her ay kitap aldığım için	☐ size uğramadan eve geri döndüm.
c. Bina çok kirli olduğundan	☒ ona hediye aldım.
d. Güneşe alerjisi olduğundan	☐ temizlik şirketi ile anlaştık.
e. Oyun alanı tıklım tıklım dolu olduğu için	☐ bazı mahallelerde seller oluştu.
f. Yağmur çok yağdığı için	☐ bir süre tenhalaşmasını bekledik.
g. Rahatsız ederim diye	☐ koruyucu krem kullanmalıymış.

26. Aşağıdaki cümleleri anlam ilişkilerine göre inceleyiniz. Neden-sonuç cümleleri için “N”yi, amaç-sonuç cümleleri için “A”yi, koşul-sonuç cümleleri için “K”yi işaretleyiniz.

☐ N ☐ A ☐ K	Mutfakta bana yardım edersen işler kısa sürede biter.
☐ N ☐ A ☐ K	Derneğe yeterli üye gelmediği için toplantı ertelendi.
☐ N ☐ A ☐ K	Elif'in ne zaman geleceğini öğrenirsem hemen sana haber veririm.
☐ N ☐ A ☐ K	Doktor, ev daha çok güneş alsın diye perdelerin sürekli açık tutulmasını istedi.
☐ N ☐ A ☐ K	Önceden hazırlanmadığı için iyi bir performans sergileyemedi.
☐ N ☐ A ☐ K	Doğduğum köye gitmek için araç kiraladık.
☐ N ☐ A ☐ K	Öğrenciler yeteneklerini sergileyebilmek için bütün güçleriyle yarışıyorlardı.
☐ N ☐ A ☐ K	Daha az bilgisayar oyunu oynarsan kardeşine vakit ayırabilirsin.
☐ N ☐ A ☐ K	Okul idaresi, velisi izin almadıkça öğrenciyi geziye göndermeyecekti.
☐ N ☐ A ☐ K	Sürekli yalan söylediği için artık kimse ona inanmıyordu.
☐ N ☐ A ☐ K	Baharın mis çiçek kokularını almak için doğada vakit geçiriyor.
☐ N ☐ A ☐ K	Engin hafta sonu kafeye gelirmiş ancak yemeği ona biri ısmarlayacakmış.
☐ N ☐ A ☐ K	Kuzular büyüdüğü için annelerinden ayırma vakti geldi.
☐ N ☐ A ☐ K	Hastanelerde hastaları rahatsız etmek istemiyorsan daha sessiz olmalısın.
☐ N ☐ A ☐ K	Yeterince düzenli beslenmek için sebze, meyve ve et ürünleri de tüketilmelidir.
☐ N ☐ A ☐ K	Sen gittin yaslara büründü cihan/ Soluyor dallarda gül dertli dertli
☐ N ☐ A ☐ K	Her sanatçı bir anlamda ölümsüzlüğü yakalamak için eser verir.
☐ N ☐ A ☐ K	Kumaş dokumacılığında dışa bağımlılığı azaltmak için ülkenin dört bir yanına fabrikalar kuruldu.
☐ N ☐ A ☐ K	Düşündüklerini hayata geçirmedikçe hepsi kafanda birer tasarım olarak kalır.
☐ N ☐ A ☐ K	Bir insan için yaşamdaki bütün yollar yürünebilirse o insan artık kaybolmuştur.
☐ N ☐ A ☐ K	Onun bu garip ve değişken tavırlarının ne anlama geldiğini anlayamadığım için susuyorum.
☐ N ☐ A ☐ K	Havuz suyu belirli ısıya ulaşmadan küçük çocukların havuza girmelerine izin verilmeyecektir.
☐ N ☐ A ☐ K	Çok kitap okuduğu için olayları ve durumları değerlendirme şekli yaşlılarından biraz farklı.
☐ N ☐ A ☐ K	Olayları ve durumları daha farklı değerlendirebilmek için daha çok kitap okumaya başladı.
☐ N ☐ A ☐ K	Olayları ve durumları daha farklı değerlendirmek istiyorsan daha çok kitap okumalısın.
☐ N ☐ A ☐ K	Bir sanat eserinin gerçek değeri yazarından izler taşıdığı anda ortaya çıkar.
☐ N ☐ A ☐ K	Sanat yapıtları hiçbir zaman yaşamdaki gerçekliği bire bir yansıtmadığı için kurgudan öteye geçemez.
☐ N ☐ A ☐ K	Bir romanı toplumdaki herkes beğeniyorsa onun iyi ve başarılı bir eser olduğundan söz edilemez.
☐ N ☐ A ☐ K	İlgi gören, beğenilen bir eser ortaya koymak amacındaysan çalışmak, kendini geliştirmek zorundasın.
☐ N ☐ A ☐ K	Yazarın yaşamı ve dünya görüşü doğru incelenirse bu, yapıtlarının daha rahat anlaşılmasını sağlar.
☐ N ☐ A ☐ K	Yaşam boyunca yanlış kararlar verdiği için içinden çıkılması zor sorunlarla baş etmek zorunda kalmıştı.

27. BİLGİCİK: Bir durumun, olayın olduğundan daha fazla veya daha az gösterilmesine abartma denir.

Eksik bırakılmış ifadeleri abartılı cümle oluşturacak şekilde yapboz parçalarını örnekte olduğu gibi birleştiriniz.

EKSİK İFADELER:

- Bina o kadar yüksekti ki
- Sana çok kırıldım
- Bir kamyon dolusu karpuzu
- Bir aydır öyle bir kilo vermiş ki
- Abim çok güçlü olduğu için
- Azra'nın canı acımış
- Öğretmenin gözüne girebilmek için

TAMAMLAYICI İFADELER: (Karışık verilmiştir.)

- » üç kişi gelse bileğini bükemez.
- » her saniye parmak kaldırıyordu.
- » seni bir ömür affetmem.
- » çatısı görünmüyordu.
- » bir deri bir kemik kalmıştı.
- » bir saatte tek başına yıktı.
- » gözündeki yaşlar sel olmuş, akıyordu.

Sana çok kırıldım,	seni bir ömür affetmem.

28. BİLGİCİK: Olay, durum veya bireylerin bizde uyandırdığı çeşitli duyguların yer aldığı anlamlar duygusal ifadelerdir. Sevinç, özlem, kızgınlık, şaşma vb. duyguların yer aldığı anlatımlar duygu ifadeleridir.

Duygu panosunda her askıda bir duygu ifadesi yer almaktadır. Duygu cümlelerinin yazılı olduğu farklı meyvelere takılı anahtarlar uygun askıya asılmalıdır. Duygusal anlatımlar ile duyguları eşleştirirken anahtardaki meyveyi duygu askısına örnekte olduğu gibi yazınız.

Elma anahtarı: Bu kadar kısa sürede buraya nasıl gelebildin?

Portakal anahtarı: Merdivenden yuvarlanan komşuyu görünce ne yapacağımı bilemedim.

Nar anahtarı: Sınıfça sipariş verdiğimiz kitaplar bir hafta gecikince öğretmenimiz çılgına döndü.

Çilek anahtarı: Katıldığı öykü yazma yarışmasında derece aldığı için havalara uçmuş.

Limon anahtarı: Yeni atandığım okula gitmek için can atıyordum.

Muz anahtarı: Zavallı köpek yavrusu, seni kim attı sokağa?

Kiraz anahtarı: Onca yıllık arkadaşlığı bitirmesine yüreğim dayanmıyor.

Armut anahtarı: Hayvanat bahçesindeki aslan kükreyince ziyaretçiler nereye kaçacağını bilemedi.

Şeftali anahtarı: Geçtiğimiz ay ona söylediklerimden dolayı özür dileseydim, şimdi aramız çok iyi olacaktı.

29. BİLGİCİK: Kişisel yorum ve değerlendirme içermeyen, doğruluğu veya yanlışlığı kanıtlanabilen düşünceler nesnel; kişisel görüşün, yorum ve değerlendirmelerin yer aldığı düşünceler öznel.

Aşağıdaki cümlelerden öznel olanlar için “Ö”yü, nesnel olanlar için “N”yi işaretleyiniz.

☐ Ö ☐ N	Serinin ikinci bölümünün en iyi kahramanı Mahmut'tu.
☐ Ö ☐ N	Son kitabında klasik bir romancıdan çok, güçlü bir destan yazarının nitelikleriyle çıkar karşımıza yazar.
☐ Ö ☐ N	Eğer sadece herkesin okuduğu kitapları okursanız sadece herkesin düşündüğü şeyleri düşünürsünüz.
☐ Ö ☐ N	Villanın en geniş odası bu odaymış.
☐ Ö ☐ N	Günlerdir doğmasını beklediğimiz Duru Naz dün akşam dünyaya geldi.
☐ Ö ☐ N	Bozkır ovalarının kendilerine göre gizemli havası var.
☐ Ö ☐ N	Hayal unsuru çok olan kitaplar daha çok okunur bence.
☐ Ö ☐ N	Duygu ve düşüncelerin, olayların, durumların harmanlanıp yeniden biçimlendirilmesidir edebiyat.
☐ Ö ☐ N	Bu dağın tepesine çıkmak dağcıların iki gününü aldı.
☐ Ö ☐ N	Mağazanın en güzel perdesi bu modeldir.
☐ Ö ☐ N	Şair, bir üniversitenin düzenlediği imza gününe katılmak için yola çıkmış.
☐ Ö ☐ N	Yazar, bu hikâyesinde Anadolu insanının şiir ve duygu yüklü taptaze havasını yansıtmış.
☐ Ö ☐ N	Gül dalına konan sabah bülbüllerinin sesiyle uyanmak insana huzur veriyor.
☐ Ö ☐ N	Orta Anadolu'da yer alan Konya ülkemizin orta büyüklükteki bir şehridir.
☐ Ö ☐ N	Yazarın Türk insanının niteliklerini yansıtmaya özen göstermesi, yapıtı yalnız edebiyat değil, folklor açısından da değerli kılmıştır.
☐ Ö ☐ N	Kütüphanenin bu rafındaki kitapları çok seviyorum, onlardan vazgeçemiyorum.
☐ Ö ☐ N	Yaşar Kemal, hemen hemen bütün dünya dillerine çevrilen romanı İnce Memed'de kötülöklere, haksızlıklara başkaldıran insanı anlatır.
☐ Ö ☐ N	Ahmet Hamdi Tanpınar'ın “Huzur” romanının Türk ve dünya edebiyatının başyapıtları arasında yer alması tesadüf değildir.
☐ Ö ☐ N	Bir günde yapabileceklerimizi abartıyoruz ve birkaç günde yapabileceklerimizi küçömsöyoruz.
☐ Ö ☐ N	Öğrenmeyi bırakan kişi yirmisinde de olsa sekseninde de olsa yaşlıdır.

30. BİLGİCİK: Benzetme cümlelerinde iki olay, durum ya da kavramdan zayıf olan güçlü olana benzetilir. “Gibi, sanki, tıpkı, andırıyor, benziyor” gibi ifadeler benzetme yaparken kullanılır.

Benzetme yapılan cümlelere “+”, benzetme yapılmayan cümlelere “-” işaretini koyunuz.

☐	Geçirdiği o büyük ameliyattan sonra kaplumbağa gibi yavaş yürüyordu.
☐	Boğazın karşısında saray gibi bir ev almış.
☐	O, gençliğinden beri karınca gibi çalışıp arı gibi üretti.
☐	Ne zamandan beri burada bekliyorsun?
☐	Çantasını kaptığı gibi dışarı çıktı.
☐	Bankada çalışan beyefendinin gözleri zeytini andırıyordu.
☐	Antalya keçileri gibi tepelere, dağlara zıplayarak tırmandı.
☐	Kapadokya'nın en iyi çömlek atölyesi Hüseyin Usta'nın atölyesidir.
☐	Sınıftaki öğrencilerim sanki bir bahar çiçeği, suladıkça açıyorlar.
☐	Bu yörede sıcaklık kuraklığa sebep olmuş.
☐	Proje görevini bitirmek için sabaha kadar oturmuş ve gözleri kan çanağına dönmüştü.
☐	İlimizi ziyarete gelen oyunculara, Ürgüp'te balon turu yaptırabilirsiniz.
☐	Bebeğin ağzında inci gibi beyaz iki diş vardı.
☐	Sizinle kardeşliği andıran bu ortaklığımız bugünden itibaren sona ermiştir.
☐	Yaşı ilerlese de kitapları yok satan bir yazarın yazmayı bırakacağını sanmıyorum.
☐	Onun romanlarını okuduğunuzda bütün dünya insanının yaşamını görmeniz mümkündür.
☐	Dünyaya yeni gelen bebeğin denizi andıran gözleri ve elma yanakları vardı.
☐	Bu büyük şairin yaşama ve insanlara beslediği sevgi şiirlerinde de kendini gösteriyor.

31. Cümlelerde karşılaştırılan varlık, durum ya da olayı işaretleyiniz.

Konya Kocaeli' ye göre daha kalabalık bir şehrimizdir.

☐

Konya ile Kocaeli

☐

seyrek ve kalabalık

Geçen yıl okul meclisi seçiminde Emirhan'ın aldığı oy, Halil'in oyundan çok fazla değildi.

☐

geçen yıl ile bu yıl

☐

Emirhan ile Halil

Tercüman Rusçayı Almancadan daha akıcı konuşuyor.

☐

konuşmak ile okumak

☐

Rusça ile Almanca

Bu konularda Elif, Ezgi'ye göre daha yeteneklidir.

☐

Elif ile Ezgi

☐

konu ile yetenek

Öykü yazıyorum ama şiir kadar kaliteli yazamıyorum.

☐

Öykü yazmak ile şiir yazmak

☐

öykü ile yazmak

Büyükbaş hayvanlar küçükbaşla göre daha fazla süt verir.

☐

Süt ile hayvan

☐

büyükbaş ile küçükbaş hayvanlar

Şehir hastanesi ildeki diğer hastanelerin en büyüğü ve en iyisiymiş.

☐

hastane ile il

☐

şehir hastanesi ile diğer hastaneler

32. BİLGİCİK:

Benzetme: Anlatımı güçlendirmek amacıyla, aralarında ortak nitelik bulunan iki varlık ya da kavramdan, ortak nitelik yönünden güçlü olandan zayıf olana aktarma yapılmasıdır.

Karşılaştırma: Kişilerin veya varlıkların benzer veya farklı yanlarını incelemek amacıyla yapılan kıyaslamaya karşılaştırma denir.

Örneklendirme: Verilmek istenen bilginin, düşüncenin somutlaştırmak, açıklamak ve daha iyi anlaşılır kılmak için başvurulmuş bir tekniktir.

Cümlelerde karşılaştırma yapılmışsa “K”, benzetme yapılmışsa “B”, örneklendirmeye başvurulmuşsa “Ö” ifadelerini işaretleyiniz.

☐ K ☐ B ☐ Ö	Ömer Seyfettin ve Sait Faik Abasıyanık bu ülkenin yetiştirdiği en büyük edebiyatçılardandır.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Çayı kahveye göre daha çok tüketiyoruz.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Köyümüzün topraklarında yazın kavun, karpuz, şeftali; kışın ayva, mandalina, nar yetiştirilir.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Yeni taşındığımız Arnavut kaldırımlı bu sokak dedemlerin mahallesini andırıyor.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Naim Süleymanoğlu azim ve kararlılığa güzel bir spora kendini adanmak isteyenler için doğru bir örnektir.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Kahramanmaraş ve Gaziantep el yapımı biber salçasının en iyi yapıldığı yerlerin başında gelmektedir.
☐ K ☐ B ☐ Ö	6/C sınıfı dönem başında, her yönden 6/G sınıfına göre çok daha başarılıydı.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Doğada yapılacak o kadar çok şey var ki: yürüyüş yapmak, kamp kurmak, dağa tırmanmak...
☐ K ☐ B ☐ Ö	Ülkemizde incirinin tadı ve güzelliğiyle en meşhur olmuş şehrimiz Aydın'dır.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Gökyüzündeki bulutlar tıpkı süslü bir at gibi salınıyordu.
☐ K ☐ B ☐ Ö	İlk şiir kitabında Türkçeyle birlikte İngilizce yazdığı şiirlere de yer verirken ikinci kitabında sadece Türkçe yazdığı şiirlere yer vermiştir.
☐ K ☐ B ☐ Ö	İlçemizde düzenlenen bu yılki festival geçtiğimiz yıllardaki kadar hareketli değildi.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi'ne göre daha yağışlıdır.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Portakal, kivi ve greyfurt C vitamini deposu olarak bilinen meyvelerdendir.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Yaz aylarında cildini tahriş etmeyen kumaşlardan birini mesela keteni tercih edebilirsin.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Küçükken hikâyeye ilgi duyan sanatçı, şiirle üniversite yıllarında tanışıyor ve en başarılı örneklerini bu türde veriyor.
☐ K ☐ B ☐ Ö	Şiirlerini serbest ölçüyle yazan sanatçı çağdaşlarına göre halk şiiri ile modern şiiri eserlerinde ustaca birleştiriyor.
☐ K ☐ B ☐ Ö	“Çocukluğum” ve “Bilmediğim Dünyanın Haritası” adlı iki öyküsü modern edebiyatın birer belgesi olarak karşımızda durur.

33. Numaralandırılmış cümlelerin çıkarımlarının doğru mu, yanlış mı olduğunu değerlendiriniz. İlgili seçeneği işaretleyiniz.

D Y

"Biraz ara verip dinlenirseniz daha verimli çalışırsınız." cümlesinde verimli çalışmak şarta bağlanmıştır.

D Y

"Otoyolda tır bozulduğu için trafik kapalıydı." cümlesinde trafiğin kapalı olmasının nedeni verilmiştir.

D Y

"Kartalkaya, Bolu'nun kayak merkezlerindendir." cümlesinde kişisel görüşe yer verilmiştir.

D Y

"Söylediği şarkı ile bütün dünyayı kendine hayran bıraktı." cümlesinde abartmaya başvurulmuştur.

D Y

"Sular kesildiği için ne bulaşığı ne de çamaşırları yıkayabilmişler." cümlesinde sonuç bir amaca bağlanmıştır.

D Y

"Kız Kulesi'nde fotoğraf çekirmek için ta nerelerden gelenler var." cümlesinde amaç-sonuç anlamı vardır.

D Y

"Ev işlerinde oldukça yeteneklisin." cümlesinde karşılaştırma söz konusudur.

D Y

"Takım bu elemeyi de geçerse finale kalacak." cümlesinde şart söz konusudur.

D Y

"Ne kadar şanslısın, kedi gibi dört ayak üstüne düştün yine." cümlesinde benzetme yapılmıştır.

D Y

"Bize sevgiyi aşıl原因an şairlere örnek verecek olursak ilk akla gelen Yunus Emre'dir." cümlesinde örneklendirme yapılmıştır.

D Y

"Börek yapmak için marketten yufka almalısın." cümlesinde yufka almanın amacı börek yapmaktır.

D Y

"Seni partiye bir şartla gönderirim." cümlesinde partiye gönderme şartı açıklanmıştır.

D Y

"Tüm çalışanlar iş yerinde arı gibi çalışıyordu." cümlesinde çalışanlar arıya benzetilmiştir.

D Y

"Bu köyün halkı, çok güzel konuşuyor." cümlesinde bilgiler öznel, kişisel görüş söz konusudur.

D Y

"Everest Tepesi, dünyanın en yüksek dağıdır." cümlesinde abartma yapılmıştır.

D Y

"Mahallenin en yaşlı ağacını korumak için herkes birlik oldu." cümlesinde hem amaç verilmiş hem de karşılaştırma yapılmıştır.

34. Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına gerçek anlam, gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir.

Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramları karşılığında kazandığı anlama terim anlam adı verilir.

Buna göre cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini işaretleyiniz.

“Kök” sözcüğü

- ☐ Gerçek
☐ Mecaz
☐ Terim

Türk devletleriyle dostluğumuzun kökleri ortak bir geçmişe dayanmaktadır.

- ☐ Gerçek
☐ Mecaz
☐ Terim

Babamla bütün gün bahçedeki yabancı otların köklerini temizledik.

- ☐ Gerçek
☐ Mecaz
☐ Terim

Kardeşim fiil ve isim köklerini hâlâ birbirine karıştırıyor.

“Basamak” sözcüğü

- ☐ Gerçek
☐ Mecaz
☐ Terim

Olumsuzlukları akıllıca kullanarak onları başarıya giden yolda bir basamak hâline getirdi.

- ☐ Gerçek
☐ Mecaz
☐ Terim

Okulda üç ve daha fazla basamaklı sayılarla bölme alıştırmaları yaptık.

- ☐ Gerçek
☐ Mecaz
☐ Terim

Çocuk elinde karnesiyle basamakları koşar adım çıkarak odaya girdi.

35. “Işık”, “donmak”, “güneş” ve “dünya” sözcükleri gerçek, mecaz ve terim anlamları olan sözcüklerdir. Bu sözcükleri sözlükten de faydalanarak farklı anlamlarıyla kullanacağınız cümleler kurunuz.

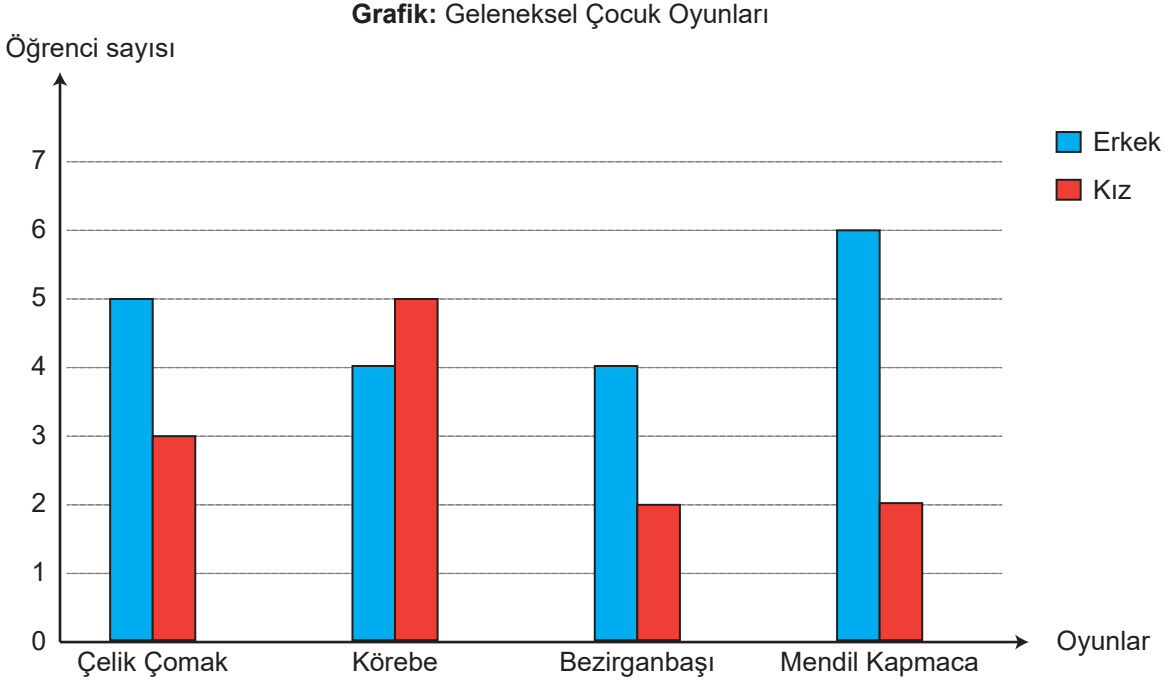
CÜMLE		
IŞIK	Gerçek Anlam	
	Mecaz Anlam	
	Terim Anlam	

CÜMLE		
DONMAK	Gerçek Anlam	
	Mecaz Anlam	
	Terim Anlam	

CÜMLE		
GÜNEŞ	Gerçek Anlam	
	Mecaz Anlam	
	Terim Anlam	

CÜMLE		
DÜNYA	Gerçek Anlam	
	Mecaz Anlam	
	Terim Anlam	

36. Aşağıda geleneksel çocuk oyunları ile ilgili bir grafik verilmiştir.

Bir ortaokuldaki beden eğitimi öğretmeni, geleneksel oyunları tanıtmak için belirlediği dört oyunu öğrencilerine oynatmak istemiştir. Öğrenciler oynamak istedikleri oyunlara göre grafikteki gibi gruplanmıştır.

Bu grafiğe göre verilen yargılardan doğru olanlar için “D”yi yanlış olanlar için “Y”yi işaretleyiniz.

☐ D ☐ Y	Sınıfta en çok ilgi gören oyun mendil kapmaca olmuştur.
☐ D ☐ Y	Kız öğrenciler daha çok körebe oyununa ilgi göstermiştir.
☐ D ☐ Y	Sınıftaki kız öğrenci sayısı erkek öğrenci sayısından fazladır.
☐ D ☐ Y	Körebeye katılan kız sayısı, çelik çomağa katılan erkek sayısına eşittir.
☐ D ☐ Y	Çelik çomak oyunu, mendil kapmaca oyunundan daha az ilgi görmüştür.
☐ D ☐ Y	Bezirganbaşına katılanların sayısı, mendil kapmacaya katılan erkeklerin sayısına eşittir.

37. Tabloda bir okulun bir haftalık yemek listesi bulunmaktadır.

Haftalık Yemek Listesi				
Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Mercimek çorbası	Tavuk suyu çorbası	Kremalı mantar çorbası	Brokoli Çorbası	Domates çorbası
Kuru fasulye	Tavuk Şinitzel	Köfte	Karnabahar	Palamut buğulama
Pilav	Pilav	Pilav	Börek	Makarna
Ayran	Ayran	Cacık	Yoğurt	Salata
Meyve	Meyve	Meyve	Tatlı	Meyve

Verilen cümlelerdeki boşlukları tabloya göre doldurunuz.

- Pilavın olduğu her gün da vardır.
- Tatlı sadece günü çıkmaktadır.
- Haftanın günü et yemeği çıkmaktadır.
- Yoğurdun olduğu gün çorbası vardır.
- Menüde her gün bulunmaktadır.
- ve günleri pilav verilmemektedir.
- ve günleri sebze yemeği çıkmaktadır.

İĞDE AĞACI

Atatürk'ün manevi kızı Prof. Dr. Afet İnan şunları yazıyor:

“1937 yılının bahar mevsimiydi. Atatürk Orman Çiftliği'ne gidiyorduk. Çiftliğin o bölümü meyve bahçesiydi ve fidanlar sıra sıra dikilmişti.

Atatürk, bu eski çorak topraklar üzerindeki, meyve bahçesi hâline gelmiş olan bu yerlere neşe ile bakıyordu. Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı. Atatürk birden şoföre,

- Dur, diye bağırdı. Yere indiği vakit orada olanlara:

- Burada bir iğde ağacı vardı o nerede, diye sordu. Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.

Atatürk'ün biraz evvelki neşesi kalmamıştı.

Çünkü çiftliğin ilk günlerinin bir hatırası yerinden çıkarılmış ve yok olmuştu. Yol boyunca yürüyerek iğde ağacını aradık.

- İğde diğerlerinden daha eski ve çelimsiz bir ağaçtı. Fakat yaşayan ve baharda hoş kokularını etrafa saçan, güzel bir ağaçtı, diyordu. Çiftlik merkezine gelmiştik. Orayı gezerken iğde ağacını yerinden kimin çıkartmış olduğunu ilgililere sordu. Kimse bu küçük ağaca ne olduğu hakkında bir haber veremedi.

Atatürk bu önemsiz gibi görünen işten üzüntü duymuştu. Uyarılarda bulundu, emirler verdi, eski ağaçlar da korunacak ve bakılacaktı.

Çankaya'yı oturmak için seçmesindeki neden, birkaç büyük karakavak ağacının bulunması idi. O gün, çiftlik dönüşü uzun boylu ağaçlardan bahsetti. “Onlardır ki toprağı verimli kılarlar. İnsan topluluklarının yer seçmelerine rehberlik ederler.” dedi.

Çünkü o, yeşilliğin ve ağacın hasretini İstiklâl Savaşı boyunca çok çekmişti. Eski adı Orman Çiftliği olan bu yerde, orman yetiştirmeyi kendisine ideal edinmişti. Onun için her ağaç eski ve yeni, kıymetli birer varlıktı. Tabiatın varlığı ağaç, insanlara büyük bir kazançtı. Bunların yettiğini, büyüdüğünü görmek, bir idealin gerçekleşmesindeki zevki kendisine veriyordu. Orman Çiftliği, insanların irade ve çalışmalarıyla, tabiatı güzelleştirme kuvvetinin bir örneğidir.

a) Aşağıda verilen sözcüklerin eş anlamlılarını metinden bulup uygun sözcüğün altına yazınız.

Zayıf	Sevinç	Ülkü	Anı	Güç	Güzel	Değerli	Verimsiz	İkaz	Zaman

b) Aşağıda parçadan alınan cümleleri uygun olan özelliklerle eşleştiriniz.

☐ Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı.	a.Karşılaştırma
☐ Atatürk bu önemsiz gibi görünen işten üzüntü duymuştu.	b.Nesnel
☐ Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.	c.Öznel
☐ Tabiatın varlığı ağaç, insanlara büyük bir kazançtı.	d.Duygu Belirten
☐ İğde diğerlerinden daha eski ve çelimsiz bir ağaçtı.	e.Sebep-Sonuç

c) Metinden aşağıdaki sorulara yanıt olabilecek ifadeler bularak yazınız.

Niçin?

Ne zaman?

Nerede?

39. Aşağıda bazı bitkilerin faydaları ile birlikte bazı kişilerin de rahatsızlıkları verilmiştir.

Ada çayı

Ada çayı bağışıklık sistemini güçlendirmektedir. Ayrıca ada çayı üzerine yapılan araştırmalar, hatırlama yeteneğinin artırılmasına ve hafızanın güçlenmesine yardımcı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yiyeceklere eklenen ada çayı, bağırsak sağlığının korunmasını sağlamaktadır.

Damar Otu

Damar otunun, mide ağrılarına karşı kullanılması tavsiye edilir. Ayrıca damar otu, apse ve çıbanı iyileştirir, siğillere iyi gelir. Bu yüzden birçok yörede siğil otu olarak da bilinir. Gizli şeker hastalığına karşı da oldukça faydalıdır. Bu otun göğsü yumuşatma özelliği de vardır.

Ebegümeci

Ebegümeci akciğerlerde balgam toplanmasında, öksürük ve bronşitte, ses kısıklıklarında faydalıdır. Boğaz ve bademcik iltihaplarını giderir. Nezle, grip, öksürük, bronşit, nefes darlığı tedavisinde kullanılır. Göz kuruluğu çekenlere ebegümeci çayı ile yapılan pansuman iyi gelir. Ateşi düşürüp vücuda rahatlık verir.

Isırgan Otu

Isırgan otu, sindirim sisteminden bağışıklık sistemi hastalıklarına karşı korur. Isırgan otu mevsimsel alerjiler için popüler bir tedavidir. Bilim adamları ısırganın vücuttaki alerjiye bağlı iltihabı azaltabildiğini öne sürmektedir. Kemik gelişimi ve sağlığı açısından önemli olan kalsiyumun vücutta kalmasını sağlar.

Turp

Turp, cildin nemli kalmasına yardımcı olur; şeker hastalarında kan şekeri seviyelerini düzenler. Ayrıca ağrıyı ve şişliği azaltırken çeşitli solunum yolları hastalıklarını tedavi eder. Her gün tüketilen turp; cildi kuruluktan, sivilceden ve sivilcenin oluşturduğu kızarıklıktan korur. Bunun yanı sıra turp suyu saçların kökünü güçlendirir ve saç dökülmesini önlemeye yardımcı olur.

Kişilerin rahatsızlıkları:

- Murat'ın ailesi çocuklarının söylenen şeyleri hemen unuttuğunu veya hatırlamakta güçlük çektiğini söylemektedirler.
- Vedat Bey'in, vücudunun çeşitli yerlerinde çıkan ve onu rahatsız eden siğillerle başı derttedir.
- Ergenlik çağındaki Selda, teninin kuruluğundan ve sivilcelerden memnun değildir.
- Asuman Hanım mevsimsel alerjik sorunlarla mücadele etmektedir.
- Annesi, Ömer'in gece gündüz hep öksürük nöbetlerine yakalandığından ve bademcik şişkinliğinden şikâyetçidir.

Verilen bilgiler dâhilinde kim hangi bitkiyi tüketmelidir?

Vedat Bey:

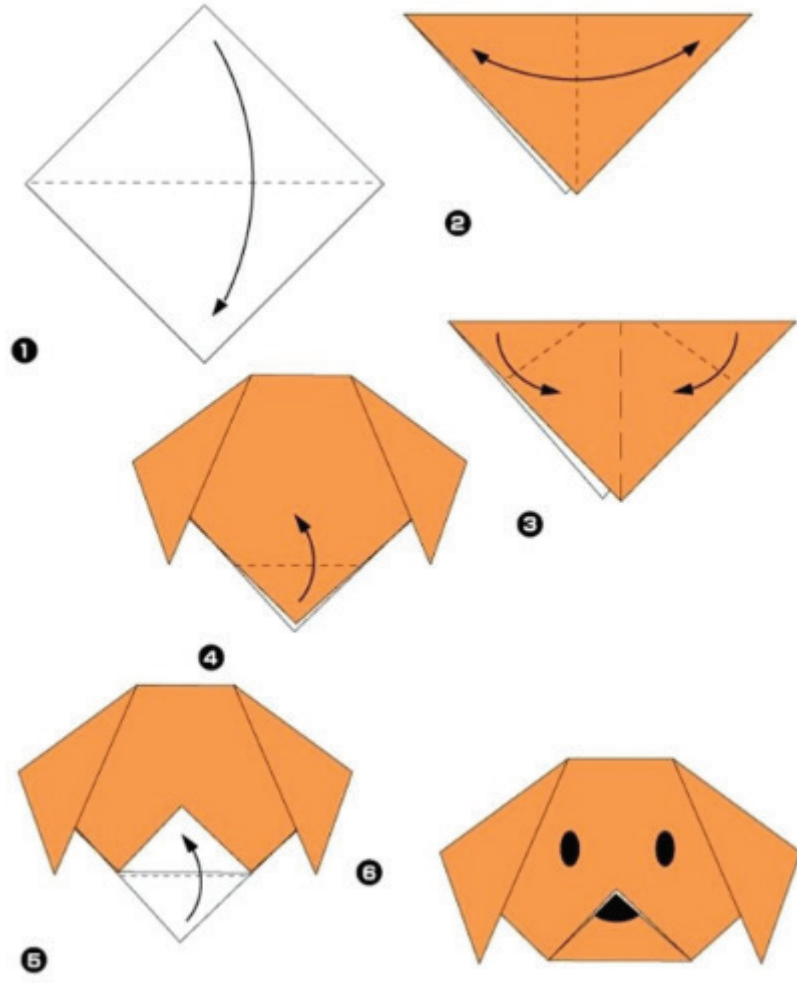
Asuman Hanım:

Murat:

Ömer:

Selda:

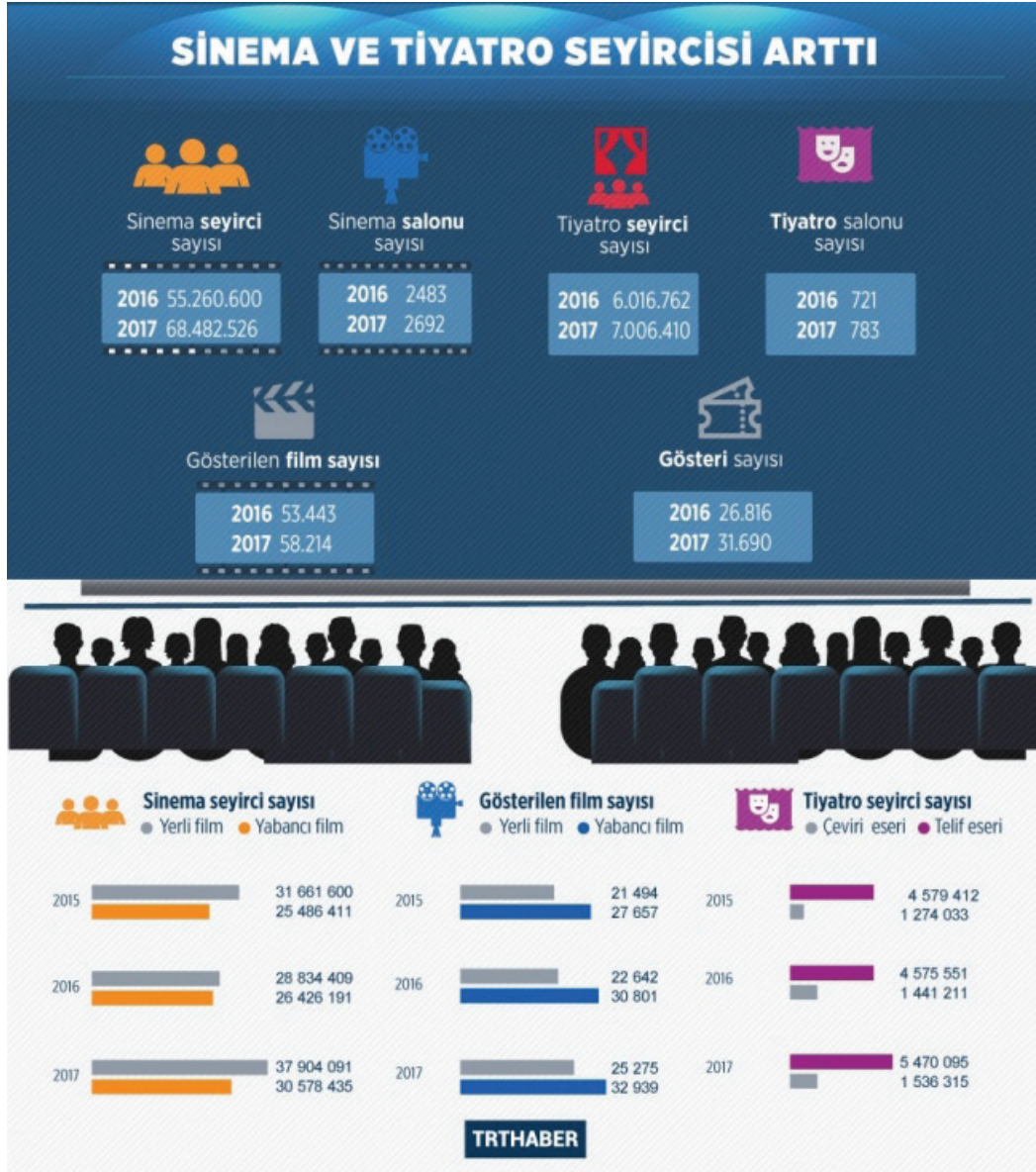
40. Kâğıt katlama çalışmaları olarak bilinen origami, eğlenceli bir sanat etkinliğidir. Kâğıtları katlayarak yapıştırıcı kullanmadan şekiller oluşturabilme sanatı origami olarak adlandırılır.

Resimdeki origami örneğinin yapılışını anlatan cümlelerin karşısına yapılış sırasını kodlayınız.

① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Alttaki noktalı çizgiden öne doğru katlayalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Çizgiden tekrar arkaya doğru katlayalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Kâğıdı tekrar ikiye katlayalım ve açalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Ağız ve gözleri yapalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Yanlardaki noktalı yerlerden katlayalım.
① ② ③ ④ ⑤ ⑥	Kâğıdı ortasından tam ikiye katlayalım.

41. Aşağıda kişilerin 2016-2017 yıllarına ait sanat gösterimlerine gitme grafiği verilmiştir.

Görselden ulaşılabilecek bilgiler için “Çıkarılabilir” ulaşılamayacak bilgiler için “Çıkarılamaz” kısmına işaretleyiniz.

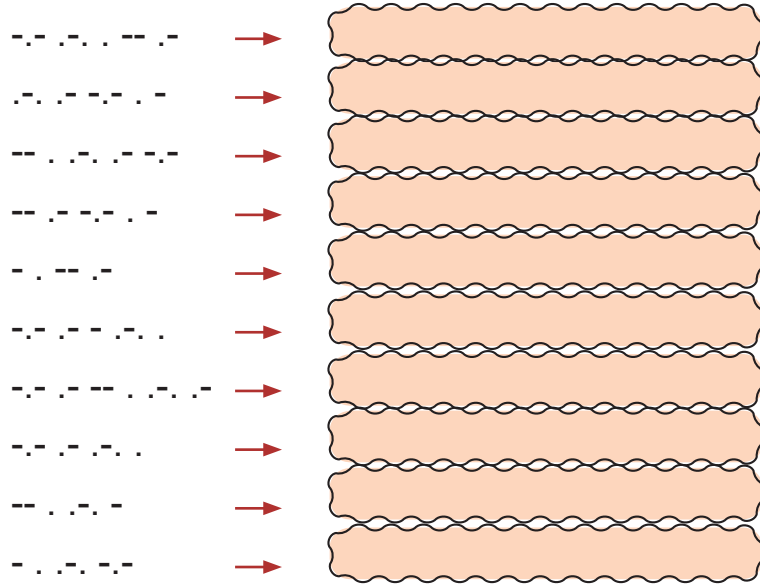
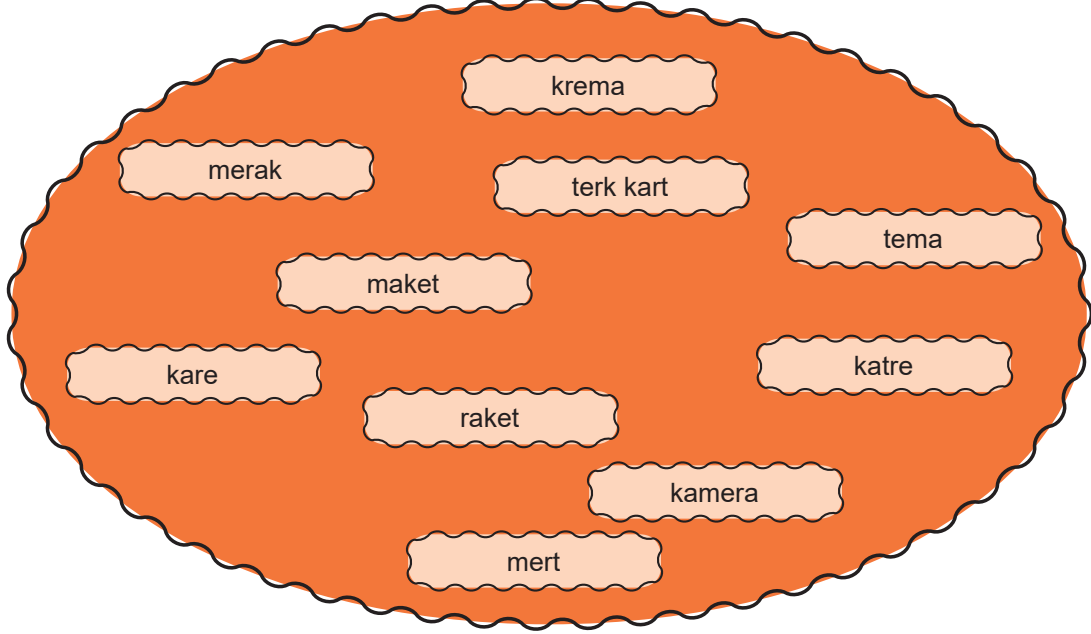
Sıra	Cümle	Çıkarılabilir	Çıkarılamaz
1	Sinemaya giden izleyici sayısı, 2017’de bir önceki yıla göre artmıştır.		
2	Sinemada yayımlanan film sayısı, 2017’de bir önceki yıla göre azalmıştır.		
3	Tiyatro seyircisi, tüm yıllarda daha çok çeviri eseri tercih etmiştir.		
4	2017’de yayımlanan filmlerin içinde yerli olanlar daha fazla tercih edilmiştir.		
5	2016’da tiyatro oyunlarından elde edilen gelir, bir önceki yıla göre düşmüştür.		
6	2017’de tiyatro salonlarının sayısı, bir önceki yıla göre artmıştır.		
7	2017’de tiyatroya giden izleyici sayısı, bir önceki yıla göre azalmıştır.		
8	2016 yılında tiyatrolarda en çok çocuk oyunları izlenmiştir.		
9	2016 yılında sinemada daha çok yabancı filmler gösterilmiştir.		
10	2016 yılında tiyatrolarda telif eseri oyunların sayısı bir önceki yıla göre azalmıştır.		
11	2017 yılında sinemalarda yayımlanan yabancı film sayısı bir önceki yıla göre artmıştır.		

42. Mors alfabesi veya mors kodu, kısa ve uzun işaretler (• ve –) ile bunlara karşılık gelen ışık veya sesleri kullanarak bilgi aktarılmasını sağlayan yöntemdir.

Örneğin “market” kelimesi -- .- .-. -. - - şeklinde kodlanmaktadır.

M A R K E T

Verilen market kelimesinin mors alfabesindeki karşılığından yola çıkarak aşağıda mors kodlarıyla yazılmış kelimeleri yandaki bulut içinden bularak karşısına yazınız.

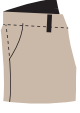
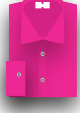
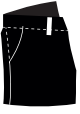

Artık Mors alfabesi ile kodlamayı öğrendiğine göre sen de aşağıdaki kelimeleri Mors alfabesi ile kodlamaya ne dersin?

katmer →

kemer →

43.

PANTOLON	GÖMLEK RENKLERİ									
										
Haki	Lacivert	Kestane	Kırmızı	Yeşil	Siyah	Beyaz	Mor	Turkuaz	Pembe	Gri
										
Siyah	Mavi	Kestane	Kırmızı	Turkuaz Yeşil	Açık Turuncu	Beyaz	Mor	Açık Sarı	Açık Pembe	Açık Gri
										
Krem	Lacivert	Kestane	Pembe	Deniz Yeşil	Siyah					
										
Gri	Mavi	Yeşil	Kırmızı	Siyah	Bahar Çiçeği	Beyaz	Mor	Su Yeşili	Açık Pembe	Vişne
										
										
Lacivert	Beyaz	Sarı	Pembe	Şeftali	Açık Yeşil	Mor	Kraliyet Mavisi	Kahve	Kestane	Eflatun
	Su Yeşili	Krem	Haki	Kırmızı	Gri	Siyah	Portakal	Koyu Kırmızı	Güneş Sarısı	

Bu tabloda bazı pantolon renkleri ve bunlara uygun olan gömlek renkleri verilmiştir. Aşağıdaki soruları bu tabloya göre yanıtlayınız.

a) Yarınki iş toplantısında beyaz gömleğini giymek isteyen Ömer, tabloda gösterilen hangi renk pantolonları giyemez?

b) Okuldan sonra basket maçı izlemeye gidecek olan Büşra gri pantolon giymiştir. Üstüne giyebileceği gömlekleri yuvarlak içine alınız.

*Pembe

*Siyah

*Açık yeşil

*Kestane

*Beyaz

*Vişne

*Açık gri

c) Pilotluk için iş görüşmesine gidecek olan Murat, haki ve siyah pantolonların her ikisine de uyan bir gömlek giymek istemektedir. Buna göre Murat hangi renk gömlekleri giyebilir?

44. Ahmet, Mustafa, Dilara, Zeynep ve Elif isimli arkadaşlar; sabah kahvaltısı yapmışlardır. Kahvaltıyla ilgili bilinenler şunlardır:

- Ahmet, kahvaltıya Zeynep'ten önce gelmiştir.
- Kahvaltıya ilk gelen bir kızdır.
- Mustafa Dilara'dan hemen sonra gelmiştir.
- Elif kahvaltıya en son katılan kişidir.

Metne göre kahvaltıya geliş sırasını aşağıya yazınız.

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

1. **NE KUŞ, NE BÖCEK**

Kuşsunuz diyorlar, çocuklarım,
Bir kuşsunuz diyorlar size
Sığınacak kol arayan
Konacak dal arayan
Bir yavru kuş, türkülerde.
Telgrafın tellerine konarsınız
Ezgilere uymak için
Avcılar vurur sizi.
Yeşil başlı ördek olur
Kalırsınız çöllerde
Böyle bir kuş işte!..

Metinde geçen bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir.

Verilen anlamlardan hangisini karşılayan sözcük metinde kullanılmamıştır?

- A) Korunmak amacıyla bir yere veya birine başvurmak, başkalarının yardım ve korunmasına ihtiyaç duymak.
- B) Belli bir kurala göre oluşturulan ve kulakta hoş bir tını uyandıran ses dizisi.
- C) Kumluk, susuz ve ıssız geniş arazi, sahra.
- D) Toprağın derinliklerine kök salan, gövdesi kereste ya da odun olmaya elverişli, dallı budaklı gövdesi yüksekliklere ulaşan, uzun ömürlü bitki.

Annenden öğrendiğinle yetinme
 Çocuğum, Türkçeni geliştir.
 Dilimiz öylesine güzel ki
 Durgun göllerimizce duru,
 Akarsularımızca coşkulu...
 Ne var ki çocuğum,
 Güzellik de bakım ister!
 Önce türkülerimizi öğren,
 Seni büyüten ninnilerimizi belle,
 Gidenlere yakılan ağıtları...
 Her sözün en güzeli Türkçemizde,
 Diline takılanları ayıkla,
 Yabancı sözcükleri at!

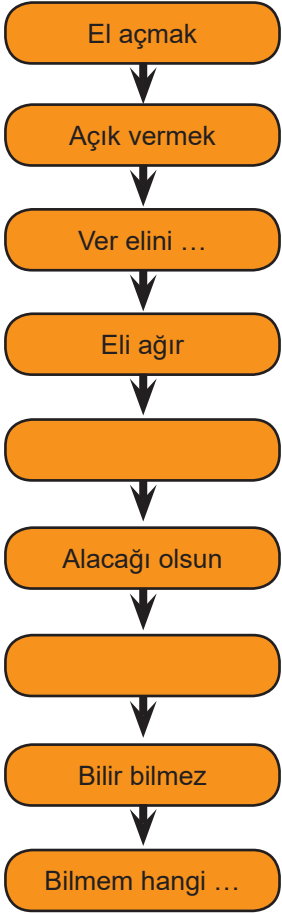
Bu şiirdeki bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir:

- Küçük çocukları uyuturken hafif sesle söylenen bir tür türkü.
- Sözleri genellikle halk şiiri biçiminde olan, yazanı ve besteleyeni bilinmeyen, halk ezgileriyle oluşmuş bir şarkı türü.
- Bulanık olmayan, pırıl pırıl, temiz.
- Ölen bir kimsenin değerini, iyiliklerini, ölümünden dolayı duyulan acıyı sayıp döken şiir, yazı ya da ezgili şiir.
- Bir şeyi kendisi için yeter bularak daha çoğuna gerek görmemek, daha çoğunu istememek, kanaat etmek, iktifa etmek.

Şiirden yararlanarak anlamları bulunan sözcüklerin ilk harflerini sıraladığınızda hangisi doğru olur?

- A) T – D – A – N – Y
- B) N – T – D – A – Y
- C) N – A – D – T – Y
- D) T – A – D – N – Y

3. Aşağıdaki tabloda bazı deyimler verilmiştir. Bu deyimler alt alta yazılırken bir düzen gözetilmiştir.

Örneklerdeki düzen dikkate alındığında boşluklara sırayla hangi deyimler getirilmelidir?

- A) Ağır basmak – Oluruna bırakmak
- B) Ağzı sulanmak – Olmayacak duaya âmin demek
- C) Ağır başlı – Bildiğini okumak
- D) Ağırdan almak – Oldu bilmek

4. (I) Koç, koyun, keçi gibi küçükbaş hayvanların arka ayak bileklerinden çıkarılan dört farklı yüzü olan kemiğe aşık; bununla oynanan oyuna da “aşık oyunu” adı verilir. (II) Aşık kemikleri her oyuncudan eşit sayıda, yerde “zıda” adı verilen bir dairenin ortasına tek sıra hâlinde dizilir. (III) Daha sonra oyuncular ellerinde bulunan ve genellikle daha iri ve/veya içi kurşunla doldurulmuş “enek” adı verilen aşıkları daire içinde bulunan diğer aşıklara vurarak daire dışına çıkarmaya çalışırlar. (IV) Dışarı çıkan aşık atışı yapan oyuncunun olur, dışarı çıkaramama ya da ıska geçme durumlarında oyun sırası diğer oyuncuya geçer. (V) Çatalhöyük kazılarında ele geçen, geçmişinin Neolitik Çağ’a kadar dayandığı bilinen aşıktan Dede Korkut Hikâyeleri’nde ve Divanü Lugati’t-Türk’te söz edilmektedir. (VI) Anadolu’nun bazı yörelerinde aşığın nazardan koruyucu ve hastalık tedavi edici özelliğinin olduğuna inanılmaktadır, bugün yaygın olarak kullanılmakta olan “aşık atmak” ve “cuk oturmak” deyimleri aşık oyunun sözlü kültüre olan katkısıdır.

Aşık oyununun nasıl oynandığını öğrenmek isteyen Beril için numaralandırılmış cümlelerden hangisi önemlidir?

- A) I-II-V
- B) I-V-VI
- C) II-III-IV
- D) III-IV-VI

5. Pamukta fasulye yetiştirmek isteyen Sena, yapmış olduğu araştırmada şu bilgilere ulaşmıştır:

- I. Plastik bir kabın içini pamuk ile kaplayalım, üzerine fasulyelerimizi serpiştirelim.
- II. Daha sonra fasulyelerimizin üzerini bir miktar pamukla örtelim.
- III. Pamuğun üzerine bir miktar su dökelim, pamuk kurudukça da sulamaya devam edelim.
- IV. Fasulye yetiştirirken bu bitkinin onlarca faydası olduğunu da unutmayalım.

Fasulye yetiştirmek için Sena’nın bu bilgilerden hangisine ihtiyacı yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

6. Teknoloji festivalinde model uçak yarışması düzenleneceğine dair aşağıdaki afiş okul panosuna asılmıştır.

HAYDİ HAYALLERİNE UÇ

MODEL UÇAK YARIŞMASI

I. İstanbul Yeni Havalimanı öncülüğünde ortaokullar arası model uçak yarışmasında uçmaya ne dersin?

II. Geleceğin tasarımcıları ve pilotları gökyüzünde yeteneklerini gösteriyor ve hayallerine yaklaşıyor.

III. Başvuru başlangıç tarihi: 15.08.2020
IV. Modellerin son teslim tarihi 20.08.2020
V. Model teslim yeri: Atatürk Havalimanı- Teknofest Etkinlik Koordinatörlüğü

VI. NOT: Yarışmaya sadece takım olarak başvuru yapılabilir.

VII. DESTEK OLANLAR::
*THK
*HAVA KUVVETLERİ KOMUTANLIĞI
*THY
*İTÜ

Yarışmaya katılmak isteyen 5-C sınıfı öğrencileri hangi bilgileri mutlaka not etmelidir?

- A) I-II-V-VI
- B) II-III-V-VII
- C) II-IV-V-VII
- D) III-IV-V-VI

7. Başarılı bir hayat istiyorsanız beyninizi, başarıya götürecek bilgiyle beslemelisiniz. Beynimize hangi konuda çok bilgi girerse sizden o konuda daha fazla fikir çıkar. Her kelime kendisiyle ilgili çağrışım zincirini çalıştırır. Neyi çok düşünürsek kafamızda o çoğalır. Kafamızda çoğalan, beynimizden taşıp hayatımıza da yayılır. Korku da cesaret de tembellik de gayret de hayatımızda böyle büyür.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bizi başarılı yapan en önemli şey düşüncelerimizdir.
- B) Çok şey bilmek çok yanılmak demektir.
- C) Başarılı bir hayatın yolu bilgiyle beslenmekten geçer.
- D) Duygularımız bizi başarısızlığa götürür.

8. Biz dili ne kadar iyi tanıyor, dili ne kadar iyi kullanıyorsak iletişimimiz o kadar iyi olacaktır. Dil; bizi başkalarına, başkalarını ve başka nesneleri bize yansıtan bir aynadır. Dili doğru kullanmak, doğru anlamak bu aynayı mükemmelleştirmek demektir. Söyleyiş yanlışları, radyo ve televizyonlarda sıkça rastladığımız dil yanlışlarıdır. Bu yanlışların bazıları bilgisizlik ve eğitimsizlikten, bazıları dikkatsizlikten, bazıları da hızlı konuşmaktan kaynaklanmaktadır.

Bu metinle ilgili verilmek istenen ileti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dil, iletişim için en önemli unsur olduğundan onu etkili kullanmalıyız.
- B) Televizyon, dili kullanmakta bizi her zaman yanlışla sürükler.
- C) Dil, insanı gözlemlemek için mükemmel bir araç görevindedir.
- D) Çabuk konuşmak iletişim için önemli bir unsurdur.

9. Konukseverlik Türklerin en önemli özelliklerinden ve Türkleri diğer toplumlardan ayıran değerlerinden biridir. Konuk, Türk toplumunda çok önemlidir. Türklere göre zorlu hayat şartları karşısında insanların konukseverlikleri sayesinde hayatları kolaylaşır, ilişkileri gelişir ve kendilerini güvende hissederler. Her millette olmayan insancıl ve sevecen bir yaklaşım ile hareket eden Türk halkı, eve gelen misafire kim olursa olsun kendi ailesinden biri gibi davranır, en iyi ve en güzel ne varsa misafirine sunar. Misafire ikramda bulunmak, Türk örf ve geleneğinin bir gereği olarak görülmüştür.

Bu metne göre Türklerin konukseverliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Toplumun yaşamını şekillendirmektedir.
- B) Türk kültürünün temelini oluşturmaktadır.
- C) Konuya diğer toplumlardan farklı bakmaktadırlar.
- D) Misafire aile bireylerinden biriymiş gibi davranılmaktadır.

10. Köy çocukları iyi bilirler, hele de eskiler. Çocukluğumda, bana da diğer tüm çocuklar gibi sadece kara lastik ayakkabılar alınırdı. İlkokul dördüncü sınıf öğrencisiydim, babam bana spor ayakkabı almıştı. O günkü mutluluğumu belki de ömrüm boyunca hiç yaşamadım. Hatta öylesine abartmışım ki ilk gece spor ayakkabımı giyip öyle uyumuştum. Köyde spor ayakkabısı olan tek çocuk bendim. Bir ay sonra ayakkabıda hâl kalmadı, yanlardan atmaya başladı. Anladım ki spor ayakkabı, dağ taş gezen köy çocukları için uygun değilmiş. Kara lastik ayakkabılarımıza tekrar döndük ve uzun yıllar mutlu mesut yaşadık onlarla.

Bu metinle ilgili,

- I. Zaman unsuruna yer verilmiştir.
- II. Yer unsuru belirgindir.
- III. Yazar, yazarın dedesi ve babası olayın kahramanlarıdır.
- IV. Anlatıcı olayın içinde yer almamaktadır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) III ve IV

11.

Hikâye Unsurları	
Olay	Bir adamın yolda başından geçenler anlatılmaktadır.
Yer	Olay bir yolda geçmektedir.
Zaman	Olayın zamanı belirgindir.
Şahıs	Bir adam.

Bu hikâye unsurlarına uygun metin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çiftçi şimdi şüpheler içinde kıvranıyordu. Bir sürü insan kendisine o hayvanın kaplan olduğunu söylemişti, demek ki bir bildikleri vardı. Onu evine götürdüğünde üstüne atılırsa ne yapacaktı. Bu düşünceler yol boyunca çiftçinin kafasını uzun süre meşgul etti.
- B) Adam havanın da karması ile hızlı hızlı yürümeye başladı. İçindeki şüphe giderek büyüyordu. Tamam, o hayvanın koyun olduğunu kendisi biliyordu ama bu kadar insan niye durup dururken hayvana kaplan diyordu ki?
- C) Bir çiftçi, şehirdeki pazardan aldığı koyunu yürüyerek köyüne götürüyordu. Yolda, koyunu alırken yaptığı sıkı pazarlığı hatırlıyor ve kendi kendisini tebrik ediyordu. O sırada yolun kenarında saklanmış olan dört hırsız vardı.
- D) Sonra yürümeye devam etti çiftçi. Aradan birkaç dakika geçmemişti ki ikinci hırsız, çiftçiye yaklaştı ve “Amca, bu kaplanı nereye götürüyorsun? Bu arada cesaretine hayran kaldım. Bir kaplanla ıssız bir yolda yürümeye herkes cesaret edemez.” dedi.

12. Hikâyeler olay yazılarıdır. Çünkü hikâyeler, genel olarak olaylar üzerine kurulmaktadır. Bir hikâyenin içinde bulunan unsurlar (öğeler) aşağıdaki gibidir:

Olay : Hikâyede üzerinde söz söylenen yaşantı ya da durumdur.

Kişiler : Olayın oluşmasında etkili olan ya da olayı yaşayan insanlardır.

Yer (mekân) : Olayın yaşandığı çevre veya mekândır.

Zaman : Olayın yaşandığı dönem, an, mevsim ya da gündür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde hikâye unsurlarının tamamı vardır?

- A) Hedefe ulaşabilmek için yalnızca dinlenmek ve uyumak için durarak yolculuklarını sürdürüyorlardı. Bu durum yorgunluklarını atmaya bu yeterli olmuyordu ama bir an önce gitmek istedikleri yere varma arzusundaydılar. Yanlarına aldıkları yiyecekleri ne kadar idareli kullansalar da bitirmişlerdi. Artık yürüdükleri ıssız orman yolunda avlanmak zorundaydılar.
- B) Yağmur saatlerce sürdü. Yükselen sular deliklerden girmeye başladığı sırada yağmur kesildi. Ne var ki şanssızlıklar peşlerini bırakmıyordu. Yuvalarından çıktıklarında etrafı koyu bir sis sarmıştı. Birkaç metre ötelerini göremez olmuşlardı. Ancak onlar yürümeye fırsat bulamadan sislerin arasında gürleyen bir sesle oldukları yerde donup kaldılar.
- C) Bugün karşı arsaya yığılı kalasları kaldırdılar. Kocaman kamyonlar onca kalası iki saat içinde aldı gitti. Hiç ayrılmadım pencereden. Annem bir iki kere “Ne oturuyorsun, ortalık süpürülecek?” dedi. Aldırmadım. On yıl önceki arsayı düşündüm durdum. Okul dönüşü bu pencereden top oynayan çocuklara bakardım.
- D) Çocuk susmuştu. Yaşların parladığı ıslak gözlerle şaşkın şaşkın bakıyordu. Kadın, çocuğu yere bıraktı. Önüne boyaları silinmiş bir lastik top, birbirlerine iplikle bağlanmış üç kibrit kutusu, plastikten, tekerleksiz bir otobüs koydu. Radyonun yanındaki sandalyeye oturdu, ayaklarını sandalyenin altına doğru kıvrarak kapıya baktı.

13. Artık kişiliğimizi dilediğimiz gibi, belki de hiç olmadığımız, olmak istediğimiz şekilde sergileyebileceğimiz bir dünya var: Sosyal medya dünyası... Sosyal mecralarda kendimizi daha güzel, daha kültürlü, daha politik, daha çok okuyan, daha çok gezen insanlar gibi göstermek konusunda çaba sarf ediyoruz. Her birimiz sahte olmasak da olumlu yönlerimizi daha çok ortaya çıkartıyor, birçok konuda “mış gibi” davranıyor, olumsuz yönlerimizden hiç bahsetmek istemiyoruz. Ve farkında olmadan sosyal medyanın esiri oluyoruz. Daha iyi görünmek, daha çok beğenilmek, daha çok sevilmek istiyoruz. Bu yoğun trafik içinde güncel konularda fikir belirtmek, tepki göstermek, yorum yapmak sosyal medyanın olmazsa olmazı. Eğer böyle bir konuda fikir beyan etmiyorsak gündemden habersiz gibi algılanma ihtimalinin baskısından çekiniyoruz ve hemen o konuda “Ben de bu konuyla ilgili fikir sahibiyim.” mesajını verecek içerikler paylaşmaya yöneliyoruz.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap vermek için yazılmıştır?

- A) Aile içi iletişimde sosyal medya nasıl bir etkiye sahiptir?
- B) Sosyal medyanın, insan davranışları üzerindeki etkisi nedir?
- C) İnternetin yaşamın parçası olması iletişimi nasıl etkilemiştir?
- D) Sosyal medyanın bireyler üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?

14. İnternette karşılaşılması muhtemel tüm tehditlerin kökeninde gerçek hayattaki tehditler vardır. İnternet için var olan tüm risk başlıkları gerçek hayatta da karşılaşılabilir durumlardır. Dolayısıyla çocuklarımızı gerçek hayattaki tüm bu tehlikelerden korumak için nasıl çaba harcıyor ve kurallar koyuyorsak interneti de bilinçli, güvenli ve etkin bir şekilde kullanmayı öğrenerek ve çocuklara bunu öğreterek sanal dünyanın risklerini en aza indirmeliyiz.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnternet kullanımının eğitimdeki yeri ve önemi
- B) İnternetin çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri
- C) Çocukların internet kullanımında ailelere düşen görev
- D) Günümüz şartlarında hayat ile internetin iç içe olması

15. Eski mahalle ve sokak dokusunun, yerini çok katlı binalara bırakması komşuluk ilişkilerini derinden etkiledi. Bu yeni modern yapılar güven üzerine kurulu bir ilişki olan komşuluğu güvensizlik, yalnızlık, toplum ilişkilerinden ayrı kalmak, yeni yaşam rutinleriyle değişmesi gibi çeşitli konularda değişime uğrattı. Uzmanlar, farklılaşan mekân kurgusuyla geleneksel komşuluk ilişkilerinin de azaldığına vurgu yapıyor. Komşuluğun gereği neredeyse apartmanda sadece gülümseyerek selamlamaya kadar indirgenmiş durumdadır.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kentlerde insanların komşularına güvenmemesi
- B) Yeni bina yapılarının komşuluk ilişkilerine etkisi
- C) Eski mahalle ilişkilerine geri dönülmesi gerektiği
- D) Apartmanlarda kimsenin birbirini tanımaması

16.

EBA, Eğitim Bilişim Ağı olarak tanımlanan, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan sosyal nitelikli eğitsel elektronik içerik ağıdır. Öğretmen ve öğrencilerin bir arada olduğu uzaktan eğitim kapsamında, ihtiyaç duyulan yerlerde bilgi teknolojisi kullanılarak teknolojinin eğitime katılması sağlanmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak güvenli bilgiye ulaşmamızı sağlayan EBA'nın internet uzantısı hangisidir?

- A) com
- B) gov
- C) net
- D) org

17.

“Rafadan Tayfa” çizgi filmini izlemek isteyen öğrenciler, öğretmenlerinden bu çizgi filme ulaşabilecekleri bir internet adresini öğrenmek istemişlerdir. Öğretmen, öğrencilerine www.egitim.gov.tr adresini önermiştir.

Öğretmenin “gov” uzantılı bir adresi tavsiye etmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi kaynağının güvenilir olması
- B) Kolay ulaşılabilir olması
- C) Ücretsiz içerik paylaşması
- D) Herkes tarafından bilinmesi

18.

Bu görselden,

- I. Yeterli miktarda su içersek vücudumuzdaki ısıyı dengede tutabiliriz.
- II. Su, daha rahat nefes alıp vermemize yardımcı olur.
- III. Vücudumuzdaki suyun %96'sı karaciğerlerimizdedir.
- IV. Organlarımızı dış etkenlerden korumak için su içmeliyiz.
- V. Kanımızın çoğu sudan oluşmaktadır.
- VI. Kemiklerimiz sert bir yapıda olduğu için içinde su bulunmamaktadır.

yargılarından hangileri çıkarılabilir?

- A) I, II, IV, V
- B) I, IV, V, VI
- C) II, III, IV
- D) III, IV, VI

19. Aşağıdaki şiirlerden hangisinin başlığı “İlkbahar” olamaz?

A) Yağmur geçti, kar geçti.

Soğuk rüzgarlar geçti.

Güneşli bahçelerden,

Güzel çocuklar geçti.

B) Meliyor kuzucuklar,

Seviniyor çocuklar.

Ağaçlar, dallar taktı

Binbir renkli boncuklar.

C) Taze hayattır bahar,

Ne çok ışık renk saçar.

Gezdirin eğlendirin

Gülbüz olsun yavrular.

D) Başağı olduran kim?

Buğdayla dolduran kim?

Gelmese ondan sıcak

Bizi kim ısıtacak?

20. Büyük bir yazarla oturup konuşmanın hayalini kim kurmamıştır ki? Sait Faik’le bir şeyler içerek, Ömer Seyfettin’le çayırılar üzerinde yapılan bir öğleden sonrası yürüyüşü ile ya da Halide Edip’e beş çayında misafir olmanın neticesinde, yıllardır hayranlıkla okuduğumuz tüm bu oyunların, şiirlerin ve romanların nasıl yazıldıklarını anlamak mümkün olurdu belki. Ve belki de kendi yazacaklarımız için bir ilhamla ve birikimle ayrılırdık yanlarından. Şanslıyız ki Virginia Woolf’un eserleri bu türden hayalî bir buluşmayı mümkün kılacak nitelik ve nicelikte. Birçok hikâyesine ve romanına ek olarak ardında bıraktığı sayfalar dolusu günlükleri ve sayısız makaleleri var. Karşılaşmış olsaydık Woolf’un söyleyecekleri aslında hâlihazırda kitaplarının satır aralarına saklanmış durumda.

Bu metin için en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Virginia Woolf’un Hayata Bakış Açısı

B) Büyük Yazarlarla Hayalî Sohbetler

C) Yazarlık Mesleğinin Bilinmeyen İncelikleri

D) Eserlerini Okuyarak Virginia Woolf’la Sohbet Etmek

21. Fosil bilimciler, Antarktika'daki Seymour Adası'nda bir kurbağaya ait 40 milyon yıllık kalça ve kafatası kemiği parçaları buldu. Kemiklerin biçimi kurbağanın Güney Amerika'da görülen Calyptocephalellidae ailesinden olduğunu gösterdi. Bu kurbağaların günümüzdeki üyeleri nemli ve sıcak bir bölge olan And Dağları'nda yaşamakta. Bu durum yaklaşık 40 milyon yıl önce Antarktika'da da benzer iklim koşullarının görüldüğünü ve kıtada sürüngenler, iki yaşamlılar gibi hayvanların da yaşadığını gösterdi. İsveç Doğa Tarihi Müzesinden fosil bilimci ve bu çalışmanın başaraştırmacısı Thomas Mörs, Antarktika'da buz tabakaları oluşmaya başladığında kıtada başka hangi hayvanların yaşadığını merak ettiklerini belirtiyor.

Bu metinden hareketle Antarktika ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bilim insanları için çok merak uyandırdığı
- B) Yıllar önce farklı bir iklim koşuluna sahip olduğu
- C) O bölgedeki hayvanların kemik yapılarının birbirine benzediği
- D) Günümüzde hayvan çeşitliliği açısından zengin olduğu

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde düşüncenin yönünü değiştiren bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) İnsanın dışı vuran en belirgin yönü sosyallığıdır ancak sosyal olması onun bireyselliğini ortadan kaldırmaz.
- B) Sosyalleşme çocuklukta başlar ancak bu çok yönlü ve karmaşık bir süreçtir.
- C) Birey ancak içinde yaşadığı toplum içerisinde sosyalleşme sürecini tamamlar.
- D) Sosyalleşme toplumdaki bireyleri birbirine benzetir ancak aynı kültürel ortamda yaşasa da her insanın yaratılış özelliği farklıdır.

23-25. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

(I) Baharatları bitkilerin yaprak veya köklerinin öğütülmesiyle elde ederiz. (II) Kekik, bitkinin yaprak ve çiçeklerinden elde edilir. (III) Yemeklerimize tat ve hoş koku katmak için sık sık farklı baharatlara ihtiyaç duyarız. (IV) Yemeğimizin acı olmasını istiyorsak pul biber veya karabiber ekleyebiliriz. (V) Yemeklerimize hoş koku veren, baharatların en güzeli ve vazgeçilmezi bence nanedir. (VI) Baharatları en çok kullandığımız yiyeceklerden biri de sofralarımızın vazgeçilmezi köftelerdir. (VII) Gerek köftelerde gerek yemeklerde baharatları ölçülü kullanmalıyız. (VIII) Fazla kullanımı sağlığa zararlı olduğu için dikkatli kullanmalıyız.

23. Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde tanım yapılmıştır?

- A) II
- B) III
- C) IV
- D) V

24. Bu metinde numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) III. cümlede amaç-sonuç anlam ilişkisi söz konusudur.
- B) IV. cümlede şart ortaya konmuştur.
- C) VII. cümlede benzetmeye yer verilmiştir.
- D) VIII. cümlede neden-sonuç ilişkisi söz konusudur.

25. Bu metinde geçen “Yemeklerimize hoş koku veren, baharatların en güzeli ve vazgeçilmezi bence nanedir.”

cümlesi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Benzetmeye yer verilmiştir.
- B) Kişisel görüş içermektedir.
- C) Kanıtlanabilir niteliktedir.
- D) Örneklendirme yapılmıştır.

26. Ve ben şimdi aydınlık sokaklar bekliyorum.

Ümidi bir yelken gibi açarak bir gemiye

Sonsuz mesafelere doğru açılısam diye

Bir güzel gün, bir sükûn, bir bahar bekliyorum.

Bu dörtlükte benzeyen ve benzetilen varlıklar aşağıdakilerin hangisinde doğru gösterilmiştir?

	<u>Benzeyen</u>	<u>Benzetilen</u>
A)	sokak	aydınlık
B)	mesafe	sonsuz
C)	gün	bahar
D)	ümit	yelken

27. Anadolu tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ve bu medeniyetlerin kültürlerinden etkilenmiştir.

I

Anadolu'nun kavşak bir noktada olması, Anadolu'da geleneksel ve kültürel farklı ritüellerin görülmesini sağlamıştır.

Bu durum misafirperverlikte kendini önemli derecede hissettirmiştir. Türk devlet yapısında görülen ahilik sistemi,

II

kervansaraylar, hanlar, hamamlar ve eski evlerdeki misafir odaları Türklerin misafirperverlik konusunda ne kadar ince

III

olduğunu göstermektedir. Misafir her zaman en güzel şekilde karşılanmaya ve ağırlanmaya çalışılmıştır. Türk-İslam

inancında da misafire önem verilmekte, hem halk hem de İslam inancında misafirin bereketiyle beraber geldiği fikri

IV

yaygındır.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>
A)	Mecaz	Gerçek	Terim	Mecaz
B)	Gerçek	Terim	Mecaz	Gerçek
C)	Mecaz	Terim	Mecaz	Gerçek
D)	Gerçek	Mecaz	Terim	Mecaz

28. Yeni kitabımı, tuşlarına en son on yıl önce bastığım emektar daktilomla yazdım. İlk başta eskisi kadar hızlı değildim ama kısa sürede iyice açıldım. Daktilo kullanmak bisiklete binmeye benzer. Yıllarca kullanmasan da nasıl kullanıldığını unutmazsın.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

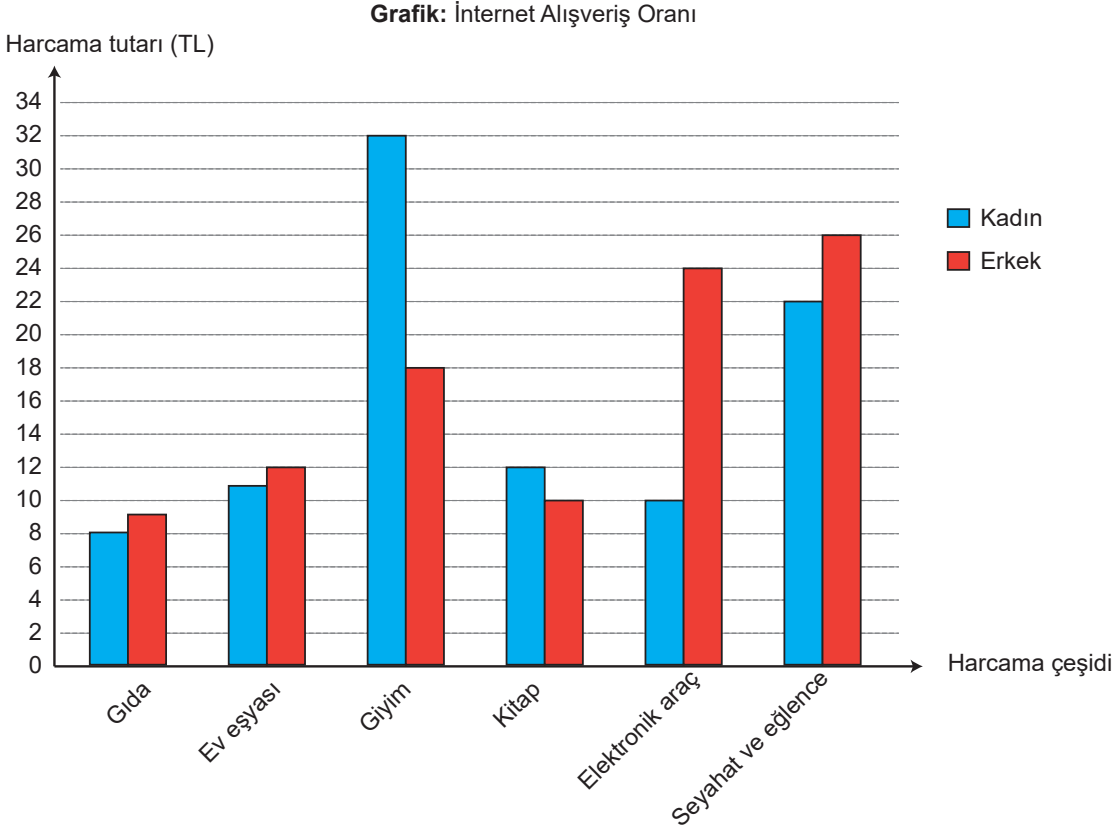
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

29. Yetkin sanatçılar, yazarlık yeteneklerini göstermek ve okurları derinden etkilemek istediklerinden sözcüklerin temel anlamıyla yetinmezler. Cümle içinde sözcüklere yeni anlamlar yüklemek için uğraş verirler. Yeni duygu, düşünce ve hayallerini bu yolla ifade etme imkânını ararlar. Bunun sonucunda sözcüklerin birden çok anlam kazanmalarını sağlar ve dilin olanaklarını daha da genişletirler.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu parçada öne sürülen tutuma uyulmamıştır?

- A) Saat on ikiye kadar burada olmazsanız biletleriniz yanar.
- B) Bahçıvan çiçekli bahçedeki çukuru akşamüstü kapamış.
- C) Öğleye doğru sıcak bastırınca ziyaretçiler bunaldı.
- D) Derin izler bırakan olayları kağıda dökmek için çabalıyorum.

30. Grafikte kadın ve erkeklerin internet üzerinden yaptıkları ürünlerin alışveriş oranları verilmiştir.

Bu grafikten aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Hem kadınlar hem erkekler en az alışverişini gıda alanında yapmaktadır.
- B) Erkekler en çok seyahat ve eğlence alanında alışveriş yapmaktadır.
- C) Verilen alanların çoğunda kadınlar, erkeklerden daha çok alışveriş yapmıştır.
- D) Elektronik araç alanında erkekler kadınların iki katından fazla alışveriş yapmaktadır.

31. • Bol bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzenine dikkat edin.

- Ellerinizi gözlerinize, ağzınıza ve burnunuza dokunmayınız.
- Kapı kolları, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.

Yukarıdaki cümlelerde virgölün,

- I. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.
- II. Anlam karışıklığını önlemek için virgöl kullanılır.
- III. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılır.
- IV. Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.

işlevlerinden hangilerinin örneği vardır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

32. Kişisel yaşamla ilgili iyi olma hissi veren ve kişiyi harekete geçirmek için güdüleyen duygumuz olmasa yaşam çekilmez olurdu. Her duygu gibi bu duygunun da bir amacı var. En önemli amacı kişinin hayatıyla ilgili motivasyon sağlaması. Bu duygu olmasaydı insanı hedefine ulaşması için harekete geçirecek veya yaşadığı zorluğu aşması için enerji verecek herhangi bir güç olmazdı.

Bu paragrafta sözü edilen duygu, aşağıdakilerden hangisinin ana duygusudur?

A) Parmağını sürsen dünyaya, rengini anlarsın.

Gözünle görsen elmayı, sesini duyarsın.

Onu işitsen yuvarlağı sende kalır.

Her başlangıçta yeni bir anlam vardır.

B) İçi korku dolu kış gecesi

Hiç yatağın yok mu sıcak?

Dağları dolduran kır çiçeği

Hangi rüzgârlar seni koklayacak?

C) Elimde, sükûtin nabzını dinle,

Dinle de gönlümü aliver gitsin.

Saçlarımdan tutup kor gözlerinle,

Yaşlı gözlerime daliver gitsin.

D) Bana yaşadığın şehirleri aç.

Başka şehirleri özleyelim orada seninle.

Bu evler, bu sokaklar, bu meydanlar,

İkimize yetmez.

33. Aşağıdaki tabloda bir ilçe merkezinin 5 günlük hava tahmini verilmiştir.

TARİH	TAHMİN EDİLEN						
	Sıcaklık (°C)		Hadise	Nem (%)		Rüzgar (km/sa)	
	En Düşük	En Yüksek		En Düşük	En Yüksek	Yön	Hız
17 Aralık Pazartesi	8	15	 Yağmurlu	69	95		17
18 Aralık Salı	9	16	 Yağmurlu	83	90		15
19 Aralık Çarşamba	10	16	 Yağmurlu	90	93		22
20 Aralık Perşembe	10	15	 Yağmurlu	86	94		15
21 Aralık Cuma	8	15	 Güneşli	78	89		10

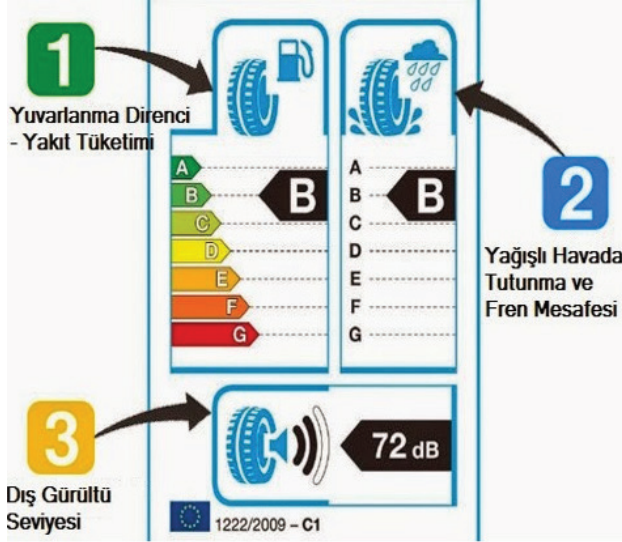
Bu ilçede yaşayan Mert, bu tarihlerin birinde bir avokado fidanı dikmeyi düşünmektedir. Fakat bu fidan hava olaylarından etkilenen bir türdür. Mert'in dikim yapabilmesi için uygun şartlar aşağıda verilmiştir.

- Sıcaklığın 10 derecenin altına düşmemesi gerekmektedir.
- En düşük nem değerinin %85 olması gerekmektedir.
- Rüzgâr hızının 20 km/sa'yı geçmemesi gerekmektedir.
- Hava eğer güneşli olursa sıcaklığın ve nemin bir önemi yoktur.

Buna göre Mert'in avokado fidanını dikebileceği günler hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Perşembe - Cuma
- B) Salı - Çarşamba
- C) Çarşamba - Perşembe
- D) Pazartesi - Cuma

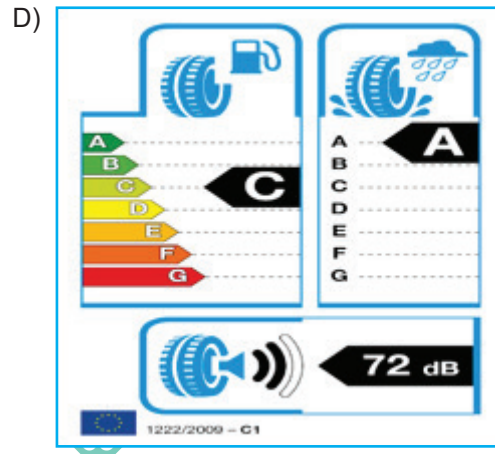
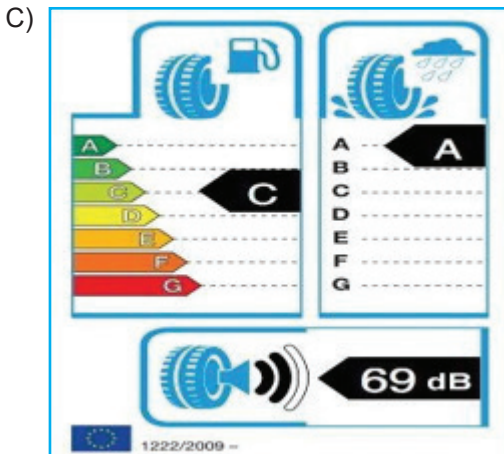
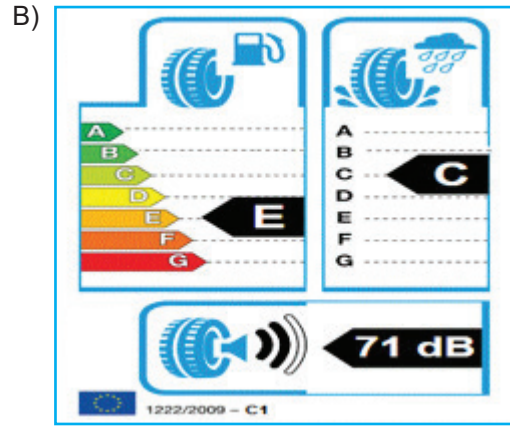
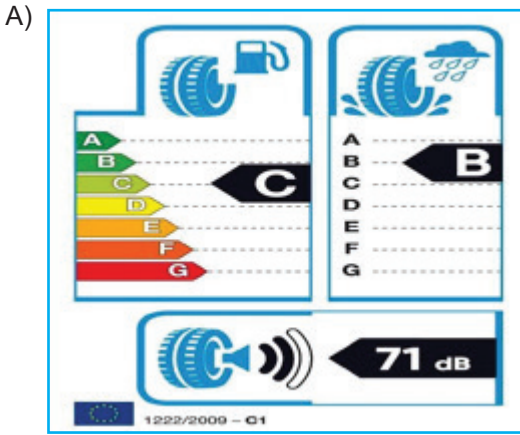
34. Oto lastikleri üzerinde kullanılan güvenlik ve bilgi kartına AB Lastik Etiketi denir. Bu etiketler üzerindeki her sembol farklı bir anlam içerir.

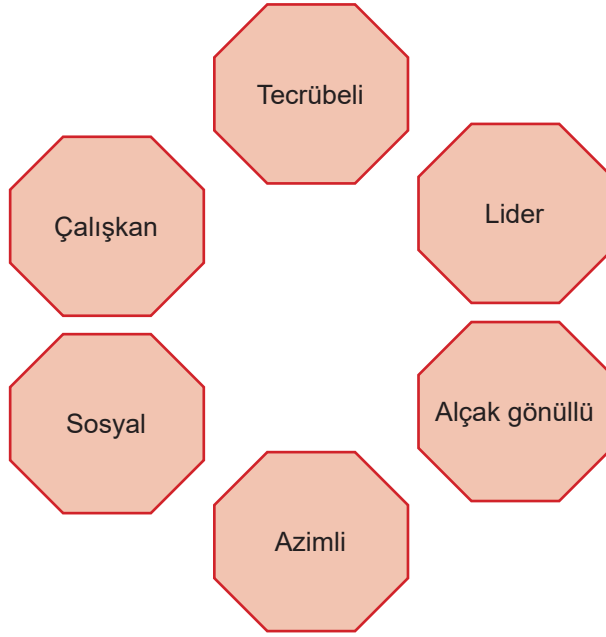
1. Yuvarlanma Direnci: Oto lastiğinin aracın yakıt tüketimine etkisini gösterir. A seviyesinden G seviyesine gittikçe araçtaki yakıt tüketimi artar.
2. Fren Mesafesi: Oto lastiğinin yağışlı havalarda aracın yol güvenliğine etkisini gösterir. A seviyesinden G seviyesine gittikçe araçtaki yol güvenliği azalır.
3. Dış Gürültü Seviyesi: Aracın dışındaki lastik sesinin yolcularca hissedilmesidir. Seviye arttıkça araç içindeki gürültü artmaktadır.

İbrahim Bey, aracına yeni lastikler alacaktır. Alacağı lastiklerde aradığı en önemli özellik yakıt tasarrufudur. Ayrıca güvenliğe ve gürültüsüz bir sürüşe de önem vermektedir.

Buna göre İbrahim Bey'in alacağı lastik, hangi etiketi taşımalıdır?

35. Bir şirket iş ilanı açmıştır. İşe alacağı kişilerde şu özelliklerin olmasını istemektedir:

Bu özellikler göz önüne alındığında iş başvuruları incelenen aşağıdaki kişilerden hangisi işe alımda en doğru tercih olacaktır?

- A) **Mert Bey:** Kendine has çalışma şekli olan biridir. Daha önce yaptığı çalışmalarda hatalar bulunsa da o vazgeçmeden hataları gidermede ve etrafındaki çalışanları yönetme konusunda ustadır. Bu ustalığını her fırsatta arkadaşlarına övünme derecesinde söylemekten çekinmez. Bu yüzden bazen arkadaşları ile ilişkileri daha uzak seyretmektedir.
- B) **Can Bey:** Patronların verdikleri işleri emir gibi algılayıp onların zamanında ve eksiksiz yapılması konusunda titiz biridir. Eskiden de pek çok yerde çalışmış olması onun çoğu konuda bilgili olmasını sağlamıştır. Fakat onun iş aşkı arkadaşlarıyla mesafeli olmasına neden olmuş iş yapmaktan onlarla iletişim kurmaya vakit bulamamaktadır.
- C) **Berkay Bey:** İş yemeklerinin sevilen ve aranan yüzüdür. Onun sağlam ama asla kibirli olmayan bu iletişimi sayesinde iş yerinde de çalışma düzenini çekip çevirir. Kendiliğinden ona duyulan bir sevgi ve gizli bir saygı vardır. Geçmişteki pek çok iş deneyimiyle de çoğu işi pratikçe yapmaktadır. Başarıya ulaşıncaya dek çalışır, çalışırken de eğlenen bir insandır.
- D) **Mine Hanım:** İkili ilişkilerde çok samimi olan Mine Hanım arkadaşları arasında en sevilen kişidir. Çünkü arkadaşlarıyla hep eşit olduğunu savunur, başarısını da onlarla paylaşır. Çalışma hayatında yeni olan Mine Hanım yaptığı işlerin mükemmel olması konusunda ısrarcı değildir.

Doğada biyolojik çeşitlilik kaybı giderek artıyor

Dünya genelinde ekonomik ve sosyal kalkınmada hayati öneme sahip biyolojik çeşitliliğin giderek azalması canlıların yaşamı için tehlike arz ediyor

BM bünyesinde her yıl 22 Mayıs tarihi "Uluslararası Biyolojik Çeşitlilik" günü olarak kutlanıyor

İnsan faaliyetleri yüzünden 1 milyona yakın hayvan ve bitki türü yok olma tehlikesiyle karşı karşıya

SON 50 YILDA TÜRLERİN POPÜLASYONLARINDA KAYIP

Karasal türler

 %38

Deniz türleri

 %36

Bilinen **300 binden fazla bitki türünün** arasından değerlendirilen **12 bin 914 türün yaklaşık %68'i** yok olma tehdidi altında

Dünyadaki mahsule en büyük **zirai katkı sağlayan polenlemenin** baş aktörü arıların **%40'ı** yok olma riskiyle karşı karşıya

Balık rezervlerinin yaklaşık üçte biri **aşırı avcılığa maruz kalıyor** ve **tatlı su balıklarının** üçte biri tehlike altında

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİ OLUMSUZ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

İklim değişikliği

Kentleşme

Aşırı avlanma

Demografinin değişmesi

Ormanların yok edilmesi

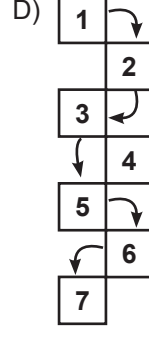
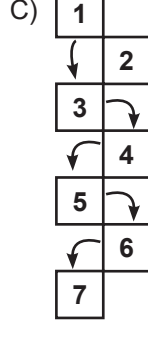
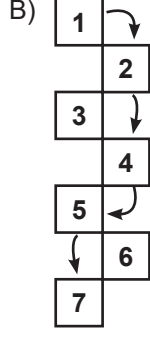
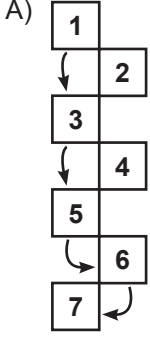
Bu görselden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Birçok canlı türünün hayatı tehlike altındadır.
- B) Arılar, polenleme için çok önemli canlılardır.
- C) Aşırı avcılık tüm canlılara zarar vermektedir.
- D) Ormanların yok edilmesi biyolojik çeşitliliğe zarar verir.

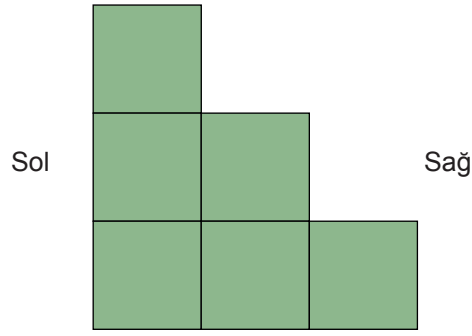
37. Aşağıdaki paragrafta numaralanmış cümlelerin bazılarında geçiş ve bağlantı ifadeleri kullanılmıştır.

- (1) Günlendir çıkış yolu aradığım bir sorunumu sizinle paylaşmak istedim fakat her seferinde kendimi geri çektim. (2) Uzun uzun pek çok şey düşündüm. (3) Yardımcı olmaya çalışacağınızı düşündüm ama konuşmaya gelemedim. (4) Bana ne kadar değer verdiğinizi de bilirim. (5) Beni alay konusu etmeyeceğinizi biliyorum lakin cesaretimi toplayamadım. (6) Cesaretimi topladığım zamanlar da oldu ancak bu sefer de benim sıkıntılarım ile ilgilenmeyeceğinizi düşündüm. (7) Şimdi her şeyi anlatacağım fakat öncelikle sözümü kesmeden beni dinlemenizi rica ediyorum.

Geçiş ve bağlantı ifadelerinin yer aldığı cümlelerin numaralarının ok yönünde doğru olarak sıralandığı seçenek aşağıdakilerden hangisidir?

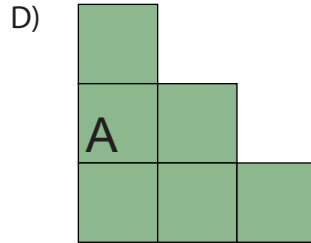
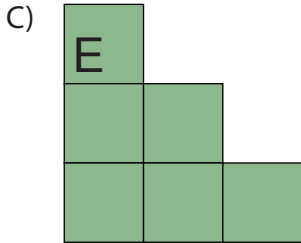
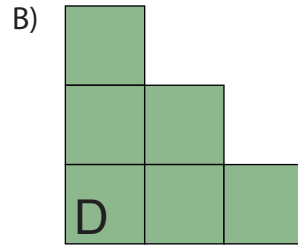
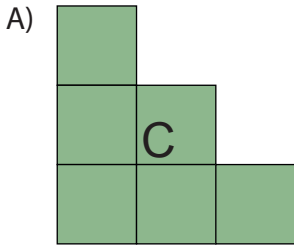
38. Aşağıdaki kutuların her birine A, B, C, D, E, F harflerinden biri yazılacaktır.

Bu harfler kutulara yerleştirilirken şu kurallara uyulacaktır:

- F'nin altındaki kutuda A olmalıdır.
- B'nin solundaki kutuda D, üzerindeki kutuda C olmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde verilen harfin yeri yanlıştır?

39. “Geçmek” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “Bir yerden başka bir yere gitmek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Elimdeki eşyaları mutfağa bırakıp oturma odasına geçtim.
- B) Çocukluğu ve gençliği küçük bir sahil kasabasında geçti.
- C) Okula giderken büyük bir parkın önünden geçiyoruz.
- D) Titizliği ve güler yüzlülüğü ona babasından geçmiş.

40. Tedbir

Şeref

Tecrübe

Aşağıdakilerin hangisinde bu sözcüklerden herhangi birinin eş anlamlısı kullanılmamıştır?

- A) Deneyim; aklın babası, hafızanın anasıdır.
- B) İnsan onuru dünyada her şeyden üstündür.
- C) Küresel ısınma konusunda alınan önlemlerle ilgili bilgi aldık.
- D) Annesinin onayını almadan herhangi bir işe kalkışmazdı.

41. Aşağıdakilerden hangisi tanım cümlesidir?

- A) Bulutlardaki su damlacıkları, rüzgârların da yardımıyla birleşerek daha büyük damlacıklar oluşturur.
- B) Alev hortumu, orman ya da çayır yangınları sırasında aşırı ısı farkından oluşan alevden girdaplardır.
- C) Gök bilimciler gök cisimlerinin yerlerini kesin biçimde saptayabilmek için açları kullanır.
- D) Robotlar gelecekte kendi davranışlarını insanların alışkanlıklarına göre belirleyecek.

42. Gelin her şey bitmeden

Verelim hep el ele

Sahip çıkalım birlikte

Gelecek için çevreye

Bu dörtlüğe getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Temizlik Ne Güzel
- B) Birlik ve Beraberlik
- C) Koruyalım Çevreyi
- D) Gelecekte Müjde Var

CEVAP ANAHTARI

1.

OKULLAR DİNLENCEDE

Ağıldaydınız sanki çocuklar,
Yaz geldi mi açılacak kapılar,
Dağlara, bayırlara, kıyılara
Köylere, pınar başlarına,
Bir avuç darı gibi dağılacaksınız!

Ama nerelerdesiniz kuzucuklarım,
Hangi yangın yerinde?
Ne oldu o tatlı dilli,
Güler yüzlü öğretmenler,
Onlar da mı dinlence
Oh, oh, ne güzel!

Ama bu işportacı da kim?
Bu simit tablası da ne?
Nerden çıktı bu boya sandığı?
“Hani ya demli çaydan içen!”
“Taze simit, gevrek simit!..”
“Bayanlar, buyurun!”

Rıfat ILGAZ

Aşağıda anlamları verilen kelimeleri şiirden bulup yazınız.

ANLAMI	ŞİİRDE GEÇEN SÖZCÜK
Buğdaygillerden, tohumları buğday gibi besin olarak da kullanılabilen, kuraklığa dayanıklı bir bitki.	darı
Sığır, koyun, keçi gibi hayvanların geceleme için yapılmış, çit ya da duvarla çevrili, üstü açık yer.	ağıl
Kara ile suyun birleştiği yer.	kıyı
Çok demlenmiş, koyu. (çay)	demli
Tepe eteği benzeri az eğimli yer, küçük yokuş.	bayır
Elin parmak uçlarıyla bilek arasındaki iç bölümü.	avuç
Yerden kaynayaarak çıkan su, kaynak.	pınar
Tatil	dinlence

2.

BAYRAK

(...)

Ey şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalı;

Barışın güvercini, savaşın kartalı

Yüksek yerlerde açan çiçeğim.

Senin altında doğdum.

Senin altında öleceğim.

Tarihim, şerefim, şiirim, her şeyim:

Yeryüzünde yer beğen!

Nereye dikilmek istersen

Söyle, seni oraya dikeyim!

Bu şiirde geçen altı çizili “dikmek” sözcüğü ile aynı anlamda kullanılan cümleleri “+” ile, farklı anlamlarda kullanılan cümleleri ise “-” ile işaretleyiniz.

Elindeki meyve suyunu kafasına dikti ve bir dikişte bitirdi.

Kulübe yaparken ilk olarak direkleri diktik.

Küçük Ömer, yeni aldığı futbol topunu ayağıyla havaya dikti.

Etrafı gözlemlemem için beni mahallenin köşesine diktiler.

Tarlanın başına diktiği uzun çubuk sayesinde yolunu kolaylıkla buldu.

Boş toprağa bir koru dikseniz otuz yılda gölge verir.

O günden sonra kapıya diktiği bir bekçiyle güvenliği sağladı.

Oyuncu topu penaltı noktasına dikti.

3. Aşağıda bazı deyimlere yer verilmiştir:

ser verip sır vermemek

kulağına küpe olmak

içi içine sığmamak

eli ayağı titremek

zihnine yerleştirmek

göz gezdirmek

zihnini bulandırmak

kayıtsız kalmamak

işi sağlama almak

gözden düşmek

Yukarıda verilen deyimlerden metnin bağlamına uygun olanları bulup metni tekrar yazınız.

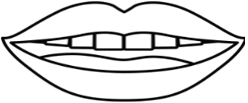
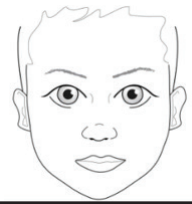
TATİL YOLU

Yine yaz tatili başlamış; eğlenme, dinlenme zamanı gelmişti. Sabah erkenden yolculuğa çıkacak olan Elif'in heyecandan ----. Babası evdeki prizleri kontrol etti, annesi mutfağa bir ----. Uzun sürecek bir tatil olmasa da ---- gerekirdi. Yola çıkan Elif ve ailesini yolda bir sürpriz bekliyordu. Yumurtadan yeni çıkmış yavru ördekler ve anneleri yolun ortasında mahsur kalmışlardı. Bunu gören Elif ve ailesi bu duruma ----. Hemen trafiği kontrol edip yavruları ve annelerini oradan kurtarıp yolun kenarına gitmelerine yardımcı oldular. Bu kurtarma operasyonu özellikle Elif için unutulmaz bir an olmuştu. Anne ördeği ve yavrularını ----. Elif ne zaman bir başka ördek görse hep o tatil yolunu hatırladı.

TATİL YOLU

Yine yaz tatili başlamış; eğlenme, dinlenme zamanı gelmişti. Sabah erkenden yolculuğa çıkacak olan Elif'in heyecandan **içi içine sığmıyordu**. Babası evdeki prizleri kontrol etti, annesi mutfağa bir **göz gezdirdi**. Uzun sürecek bir tatil olmasa da **işi sağlama almak** gerekirdi. Yola çıkan Elif ve ailesini yolda bir sürpriz bekliyordu. Yumurtadan yeni çıkmış yavru ördekler ve anneleri yolun ortasında mahsur kalmışlardı. Bunu gören Elif ve ailesi bu duruma **kayıtsız kalamazlardı**. Hemen trafiği kontrol edip yavruları ve annelerini oradan kurtarıp yolun kenarına gitmelerine yardımcı oldular. Bu kurtarma operasyonu özellikle Elif için unutulmaz bir an olmuştu. Anne ördeği ve yavrularını **zihnine yerleştirdi**. Elif ne zaman bir başka ördek görse hep o tatil yolunu hatırladı.

4. Aşağıdaki tabloda bazı organlarımızla ilgili deyimler hatalı olarak verilmiştir. Verilen bu deyimlerdeki organlarımızın doğrularını altlarındaki uygun yerlere sırasıyla yazınız.

AĞIZ	BURUN	GÖZ	KULAK	YÜZ
				
1. Ağızdan düşen bin parça olmak. 2. Ağıza kar suyu kaçmak. 3. Ağızı sirke satmak.	1. Burun değiştirmek. 2. Burnu yere gelmek. 3. Burun kesilmek.	1. Gözünün ucunu görmemek. 2. Gözünün suyu akmak. 3. Göz bulmak.	1. Kulağından düşürmemek. 2. Kulağına takılmak. 3. Kulak kıvırmak.	1. Yüzü bile kanamamak. 2. Yüz asmamak. 3. Yüzü arkada kalmak.
CEVAPLAR	CEVAPLAR	CEVAPLAR	CEVAPLAR	CEVAPLAR
1- yüzünden 2- kulağına 3- yüzü	1- ağız 2- yüz 3- kulak	1- burun 2- ağız 3- yüz	1- ağız 2- ağız 3- burun	1- burun 2- kulak 3- göz

5. •

• ol-	• et-
• düş-	• var-
• yap-	• kat-

Verilen fiilleri örnekte verildiği gibi deyimlere uygun şekilde yerleştiriniz.

ÖRNEK:

1. Ağzı laf "-----" **Ağzı laf yapmak**

2. Damdan "-----" gibi **düşer**

3. "-----" yanına kar kalmak **yaptığı**

4. Pişmiş aşı su "-----" **katmak**

5. Senli benli "-----" **olmak**

6. Saçını süpürge "-----" **etmek**

7. Sağı solu belli "-----" **olmamak**

8. "-----" hayır, ürküttüğü kurbağaya değmemek **yaptığı**

9. Sıkboğaz "-----" **etmek**

10. Ağzı kulaklarına "-----" **varmak**

11. "-----" kalkmaz bir Allah **düşmez**

12. Alaşağı "-----" **etmek**

13. Armut piş, ağzıma "-----" **düş**

14. Astarı yüzünden pahalı "-----" **olmak**

15. İçi rahat "-----" **etmek**

16. İğne atsan yere "-----" **düşmez**

6.

İrem Hanım, hafta sonu Konya'ya geziye çıkacaktır. Geziye çıkmadan önce internetten şehrin gezilecek yerleriyle ilgili bilgiler okumuştur. Tarihî şehirlere ilgi duyan İrem Hanım, Konya'nın tarihî yerlerini gezip görmek istemektedir. İrem Hanım'ın Konya'nın tarihî yerleriyle ilgili not etmesi gereken bilgilerin yanlarındaki kutucukları işaretleyiniz.

Konya Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük ili ve en kalabalık yedinci şehridir. İç Anadolu Bölgesi'nde bozkırın ortasında kurulmuş büyük ve gelişmiş bir kenttir.

Alaeddin Tepesi, koca bir devletin başkentini kucaklamış, kalesini sırtında taşımış, asırlar öncesinden Türkiye Selçuklularının izlerini üzerinde barındıran bir tepe. Zirvesindeki Alaeddin Cami, Konya'nın bir başkent olduğunu hatırlatacak size. Caminin mihrabındaki turkuaz çiniler, minberindeki kündekari sanatı görülmeye değer. Avlusundaki türbede yatan Selçuklu sultanlarımızı ziyaret etmeyi unutmayın.

Alaeddin Tepesi'nin doğu tarafındaki caddeden yürüdüğünüzde tam karşınızda Mevlâna Türbesi'nin yeşil kubbesinin sizi karşıladığını göreceksiniz. Burası hem Mevlâna Celalettin Rumi'nin ve ailesinin mezarlarının bulunduğu bir türbe hem de Mevleviliğin ve Selçuklu tarihinin bir müzesi. Müze içinde, türbede, derviş hücrelerinde, mutfakta, kısaca Konya Mevlevihanesinde Mevlâna ve ailesinin yanında huzura doycaksınız. Buraya bir defa gelmişseniz bir daha çağrılacaksınız unutmayın!

Bu tarihî yolculuktan hemen sonra gününüzü Konya'nın soğuk kışından ya da kuru yazından nemli tropik bir iklimde sonlandırmaya ne dersiniz? Yol sizi bu defa Tropik Kelebek Bahçesi'ne götürüyor. Kapıdan içeri girdiğinizde 24 derece sıcaklık ve nem karşılıyor sizi. Kuş ve su sesleri eşliğinde; omzunuzda ve başınızın üzerinde uçuşan kelebeklerle, böcek müzesinde ve çiçek bahçesinde de hoş vakitler geçireceğinize eminiz.

Konya şehir merkezinde görülmesi gereken yerlerden birisi Aziziye Mahallesi'ndeki Aziziye Cami'dir. Cami, 1671 yılında yaptırılmıştır fakat yandıktan sonra 1867 yılında Sultan Abdülaziz'in annesi için tekrar yaptırdığı cami görülmeye değer.

Günün sıcak havasından kaçıp Meram'ın yeşil ve serin bağlarına kendinizi bırakabilirsiniz. Meram'daki güzel saatlere Seksen Binde Devri Alem Parkı'nı gezerek devam edebilirsiniz.

Artık Meram gezimizi sonlandırıp Konya tarihinin başlangıç noktasına doğru yol alabiliriz. Sırada Çatalhöyük var. 9000 yıllık tarihin tam ortasında bu şehrin nasıl doğduğuna şahitlik edebilir ve her bir köşede insanların yaşayışlarına, inançlarına, mimarilerine dair detaylara dokunabilirsiniz.

Günü Bilim Merkezi ile bitirmeye ne dersiniz? TÜBİTAK desteği ile Türkiye'de açılmış ilk bilim merkezinde hem sizin hem de çocuklarınızın eğlenceli dakikalar geçirebileceği sergi alanları, planetaryum uygulamalı eğitim alanları bulunuyor.

7. Aşağıda “Yedi Kule” adlı sokak oyunu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Bu oyunu oynamak isteyen biri için kaç numaralı bilgilerin önemi yoktur? Boşluğa yazınız.

(1) Yedi Kule oyunu oynarken ebe dâhil herkesin çok keyif aldığı bir sokak oyunudur. (2) Oyuncular oyun alanına çizilen büyük bir halkanın etrafına dizilirler. İçlerinden biri ebe seçilir. (3) Ebe olan, halkanın dışında dolaşırken istediği bir arkadaşının sırtına dokunur ve aynı yönde koşmaya başlar, sırtına dokunulan oyuncu aksi yönde koşarak ebeyle yüz yüze geldikleri noktada el sıkışıp selamlaşırlar. (4) Ebe sırtına dokunduğu arkadaşının yerini kapmak, sırtına dokunulan oyuncu da ebe olmamak için kendi yerini almaya çalışır, şayet ebe kaparsa ebelikten kurtulur, diğer oyuncu da ebe olur. Ters olursa ebe, ebeliğe devam eder. (5) Eğer koşu sırasında arkadaşı ile el sıkışmayan, selam vermeyen, “Günaydın!” demeyen oyuncular olursa oyun durdurulur ve başka oyuncular oyuna dâhil olur. (6) Bu oyunda kurallara uymanın ve selamlaşmanın değerini öğrenir ve benimsemiş oluruz.

1-6

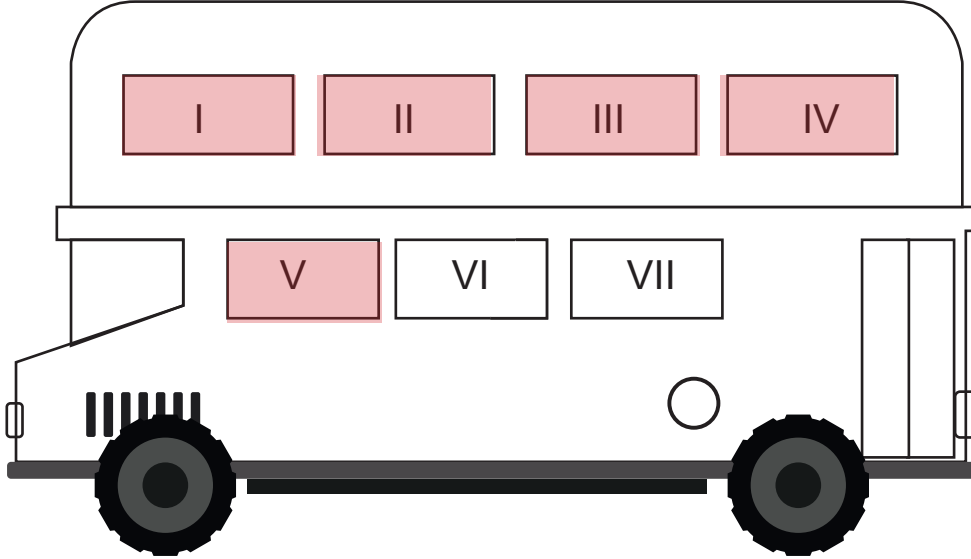
8. Bir ortaokulda Çanakkale'ye gezi düzenlenecektir. Geziye katılım için bir afiş hazırlanmıştır ve afişte şu bilgiler yer almaktadır:

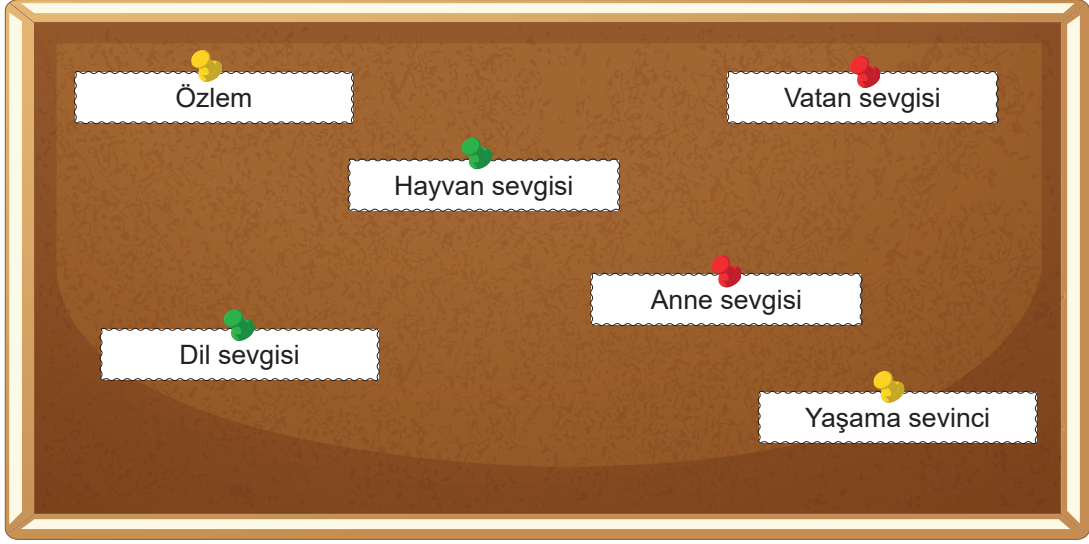
ÇANAKKALE GEZİSİ

- I. Gezi başlangıç tarihi: 17 Mart 2021 Çarşamba
- II. Gezi günü olumsuz hava şartları yaşanırsa gezi bir hafta sonraya ertelenecektir.
- III. Son başvuru tarihi: 1 Mart 2021 Pazartesi
- IV. Başvuru tarihini kaçıran öğrencilerin başvuruları dikkate alınmayacaktır.
- V. Veli izin belgesi olmayan öğrenciler geziye katılamayacaktır.
- VI. Öğrencilerin, yanlarına fotoğraf makinesi almaları tavsiye edilmektedir.
- VII. Gezide öğrencilere okuldan üç öğretmen eşlik edecektir.

Geziye katılmak isteyen öğrencilerin bu bilgilerden **mutlaka not almaları gerekenleri** tespit ediniz. Tespit ettiğiniz bilgilerin numaralarını aşağıdaki otobüste kırmızı renge boyayınız.

9.

Şiirlerin ana duygularını yukarıdan bulup şiirlerin altındaki kutucuklara yazınız.

Ak saçlı başını alıp eline,
Kara hülyalara dal anneciğim!
O titrek kalbini bahtın yeline,
Bir ince tüy gibi sal anneciğim

Anne sevgisi

Güzel dil Türkçe bize,
Başka dil gece bize.
İstanbul konuşması,
En saf, en ince bize.

Dil sevgisi

Söyle sevda içinde türkümüzü
Aç bembeyaz bir yelken
Neden herkes güzel olmaz
Yaşamak bu kadar güzelken?

Yaşama sevinci

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Vatan sevgisi

Uçtu uçtu leylek uçtu,
Uçtu uçtu masa uçtu,
Uçtu uçtu Semahat uçtu,
Uçtu uçtu.....?
Ne uçtu sanırsınız çocuklar?
Uçtu uçtu gençliğim uçtu."

Özlem

Gökte olup sıra sıra,
Kayboldunuz ufuklarda.
Göçmen kuşlar, güzel kuşlar,
Yine gelin ilkbaharda.

Hayvan sevgisi

10. “Asla yetmez.”, “Her zaman daha iyisi vardır.” gibi cümlelerin çok sık kullanıldığı bir tüketim toplumunda yaşıyoruz. Daima daha fazlasını istemek üzere yönlendiriliyoruz. Cep telefonu modelleri birbirlerinin yerini alıyor. Sürekli değişen moda yüzünden kıyafetleri, modelleri, renkleri giderek daha hızlı tüketiyoruz. Televizyon programları, odaklanma süremizi her yıl biraz daha kısaltıyor. Tüm bunlar doyma hissimizle bağımızı koparıyor. Kafamızın içinde minik bir ses aynı şeyi tekrarlıyor gibi: “Başka? Peki sonra?” Hep daha yenisi, hep daha fazlası...

Metnin ana düşüncesi olabilecek cümleleri işaretleyiniz.

- ☐ Zihnimizi birçok şeye odaklayarak yaşamımızı devam ettirmeliyiz.
- ☒ Tüketim toplumlarında çevre, insanı daha fazlasını istemeye yönlendiriyor.
- ☒ Her zaman daha fazlasını isteyerek kendimizi asla tamamlanmış hissetmeyiz.
- ☐ Gözümüzün önünde olan her şey bize daha iyi yaşam sağlar.
- ☒ Dengeli bir yaşam için her isteğimizin ve beklentimizin ölçülü olması gerekir.
- ☐ Kendine güven, bir amaç bul ve o amaç için fedakârlık yap.

11. Aşağıda hikâye metinlerinden alınan bölümler yer almaktadır. Bu bölümlerde olay, kişi, zaman ya da mekân unsurlarından bazıları eksiktir. Eksik bırakılan hikâye unsurlarını boşluklara yazınız.

Ahırın avlusundan gümüş söğütler altında görünmeyen derenin hüznü şırıltısını işitirdik. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem, İstanbul'a gittiği için benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan'la artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk. Dadaruh, babamın seyisi, yaşlı bir adamdı.

Zaman

On adım ilerideki çeşmeye koştum. Kaşığı yalağın taşına koydum. Yerden kaldırabildiğim en ağır taşı bularak üstüne hızlı hızlı indirmeye başladım. İstanbul'dan gelen, üstelik Dadaruh'un kullanmaya kıyamadığı bu güzel kaşığı ezdim, parçaladım. Sonra yalağın içine attım.

Zaman

Gece yarısını geçmişti. Atilla, ağrıları ve sızıları nedeniyle bir türlü uyuyamıyordu. Kendini zorlayarak uykuya dalmak üzereyken az öteden hafif bir çıtırtı duyuldu. Dikkatle bakınca ay ışığında çıkıp kendisine doğru gelen bir hayvan gördü. Bunun bir kurt olabileceği düşüncesiyle tam bağırıp askerlerden yardım isteyecekti ki gözlerine inanamadı. Yaklaşan, köpeği Karabaş'tı ve geri dönmüştü.

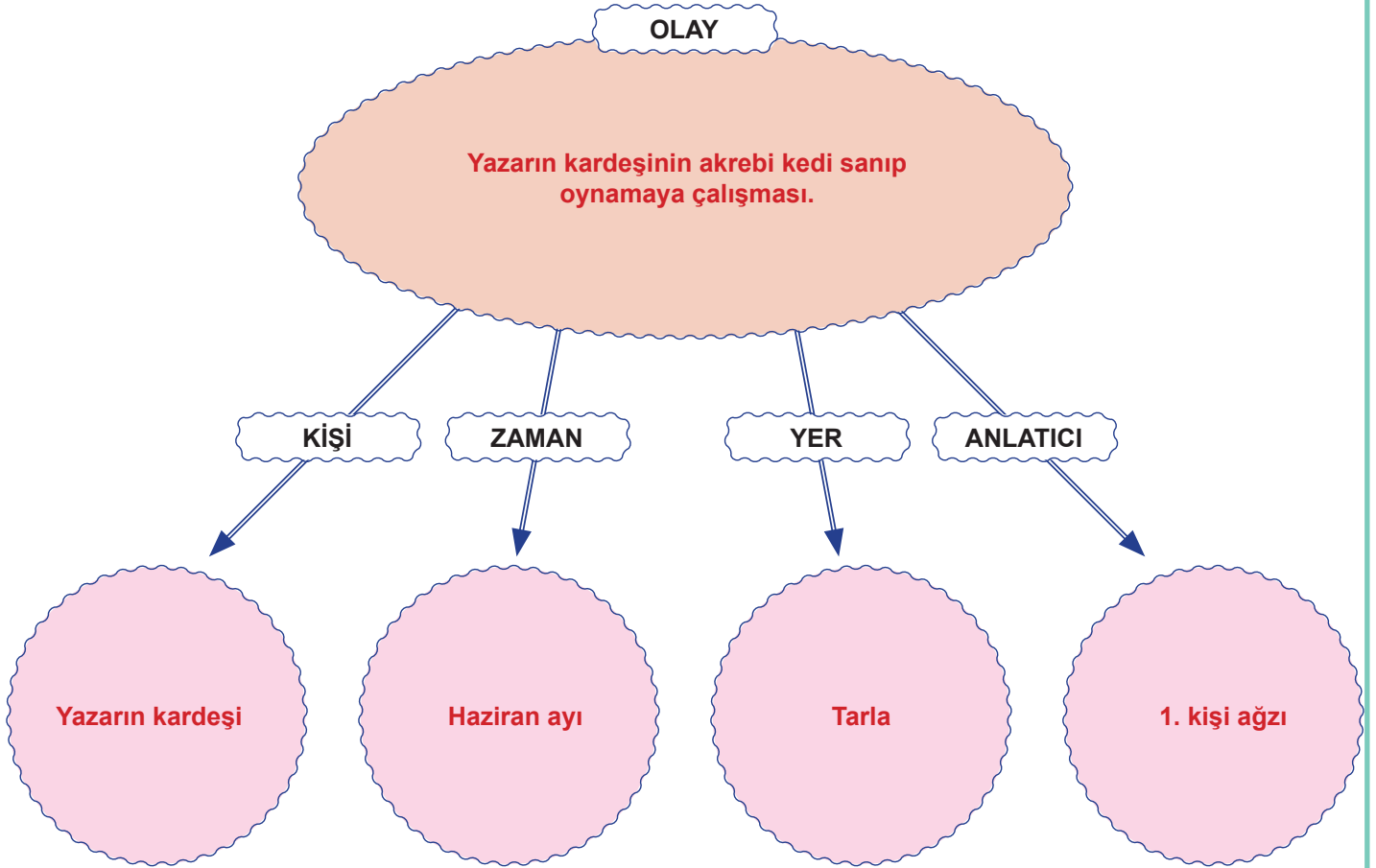
Mekân

Halkınız şu anda sizi izliyor, onların gözü önündeyken kazanı tutuşturma onuru size ait efendim dedi Kraliçe Monia. Bu sözlerden büyük bir mutluluk duyan Kral, eline verilen meşaleyi kazanın içine tuttu. O anda hiç kimsenin beklemediği bir şey oldu. Bir anda tutuşan sıvı karışımdan parlayan alevler kralın ipekten giysilerini tutuşturdu.

Yer - Zaman

12. Metindeki hikâye unsurlarını verilen şemaya yazınız.

Haziran ayının bunaltıcı günlerinden birisiydi. Tarlada hasada gelmiş olan mercimekleri biçiyorduk. Ben de pek büyük sayılmazdım ama kardeşim henüz 2-3 yaşlarındaydı. Bizler kendimizi kaptırmış, orakları sallarken kardeşimin yerdeki bir şeyle oynadığını ve onunla konuşmaya çalıştığını fark ettik. Merak edip yanına gittik ve çok şaşırdık. Oynadığı şey, altın sarısı kocaman bir akrepti. Kuyruğunu dikmiş, kardeşimle cebelleşiyordu. Dik kuyruğu gören kardeşim, onu bir kediye benzetmiş, “pisi pisi” diye sayıklıyordu. Onun bir kedi olmadığını anlatmak çok zor oldu. Kardeşim bir akrep tarafından sokulmadığı için hepimiz derin bir oh çekmiştik.

HAYALPEREST

Mardin'in hemen dışında babasının ona bıraktığı küçük bir taş evde yaşıyordu. Evin arkasına doğru, Ahmet'in ekip biçtiği ve dört koyunuyla beş keçisinin dolaştığı, sarı topraklı küçük bir tarla vardı. Tarlanın sonunda öğlen kestirmeleri için serin bir gölge sunan büyük bir incir ağacı bulunuyordu.

Ahmet, hayatından memnundu. Ne daha fazlasını istemiş ne de her gün gördüklerinin ötesinde ne olduğunu bilmek istiyordu. Ta ki o rüyayı görene kadar. Ondan sonra her şey değişmişti. Uyur ya da uyanık olsun, Ahmet'in kendisini unutmamasına izin vermiyordu. Ahmet rüyada kalabalık sokaklarda yürüyordu. Sonra taş bir köprüye varıp karşıya geçiyor, altınla ve değerli taşlarla dolu bir sandık görüp "Burası Kahire. Bütün bildiklerini bırakıp bu yola düşersen bir hazine bulursun." diyen bir ses duyuyordu. Önce rüyayla ilgilenmedi. Fakat bir yandan da orayı gerçekten görmek istiyordu. Her akşam rüyasında o büyük şehrin sokaklarını gezmeye alışmıştı. Mardin ona artık küçük geliyordu.

Bir gün koyunları, keçileri satarak edindiği parayla yola çıktı. Birçok kez kaybolduğunu sansa da sonunda Kahire'ye ulaştı. Şehri evi gibi hissetti. Rüyalarında o kadar sık yürümüşü ki kokular, sesler her şey tanıdıktı. Taş köprüyü buldu ancak orada sandık yoktu. Yalnızca bir dilenci vardı. Ahmet'in yüzü asıldı. Son bir bakır kuruşunu dilencinin eline tutuşturdu. Dilenci, "Nereye kardeşim?" deyince Ahmet ona rüyasını anlattı. Dilenci güldü. "Dostum, bir rüyaya inanıp da nasıl yolculuğa çıkarsın? Ben de yıllardır bir rüya görüyorum. Her gece küçük bir şehrin dışındaki taş eve gidiyorum. Evin arkasında dört koyun ve beş keçinin özgürce dolaştığı sarı topraklı bir tarla, tarlanın sonunda da büyük bir incir ağacının gölgesine saklanmış bir kuyu var. Orada, ağacın altında her gece altın ve değerli taşlarla dolu bir sandık buluyorum. Ama bir rüya için şehrin en kalabalık köprüsünün üzerindeki güzel yerimi bırakıp her şeyi riske atar mıyım? Hayır! Burada neye sahip olduğumu biliyorum. Senin gibi hayal kırıklığına uğramam." dedi.

Ahmet'in yüzü aydınlanmıştı. Şaşıran dilenciye sarılıp hikâyesini anlattığı için ona teşekkür etti. Eve döndü. Kazma küreği kaptığı gibi incir ağacına gitti. Kazmaya başlamadan önce ağaçtan ayağına büyük bir incir düştü. Ahmet onu yemek için durdu. Tadı başını döndürdü. Derin bir nefes aldı. Güneşte ısınmış incir yapraklarının kokusu onu selamladı. Mest olarak iç geçirdi. Eve döndü. Zaten bunca yıl orada beklemiş olan hazine biraz daha bekleyebilirdi.

1. Ahmet'in yollara düşmesine neden olan olay nedir?

Her gece gördüğü rüyada gezdiği şehirden çok etkilenmesi ve orada altınla, değerli taşlarla dolu bir sandık bulacağını düşünmesi

2. Ahmet, Kahire'ye gidecek parayı nereden bulmuştur?

Kahire'ye gidebilmek için koyunlarını ve keçilerini satmıştır.

3. Dilenci, Ahmet'in bir rüya için onca yolu gelmesine ne tepki vermiştir?

Dilenci, Ahmet'in yaptığına çok şaşırmıştır. Onun bir rüyanın peşinden gitmesini anlamsız bulmuştur.

4. Dilencinin rüyasında gördüğü yer neresidir?

Dilencinin rüyasında gördüğü yer Ahmet'in evidir. Gördüğü incir ağacı Ahmet'in bahçesindeki ağaçtır.

5. Dilencinin anlattıklarından sonra Ahmet'in yüzünün aydınlanmasının nedeni nedir? Neden hemen eve dönmüştür?

Ahmet, asıl hazinenin kendi yuvasında olduğunu anlamıştır. Bu yüzden vakit kaybetmeden eve dönmüştür.

6. Sergiledikleri davranışlar ve söyledikleri dikkate alındığında Ahmet ve dilencinin kişilik özellikleri ile ilgili ne söyleyebiliriz?

Hayallerinin peşinden gide-bilen biri (Cesur)

(Garantici) Bildiği ve güvenli olduğu alanın dışına çıkmak istemiyor

7. Ahmet'in hayalinin, merakının peşinden gitmesi ona bir katkı sağlamış mıdır?

Ahmet cesareti ve kararlılığı sayesinde rüyalarında gördüğü hazinenin aslında kendi bahçesinde olduğunu anlama fırsatı yakalamıştır. Eğer hayalinin peşinden gitmeseydi o hazineden habersiz yaşayacaktı.

8. Dilenci, rüyasının peşinden gitseydi sizce ne olurdu?

Dilenci, Ahmet gibi yollara düşseydi rüyalarında gördüğü hazineyi bulabilirdi fakat bu fırsatı kaçırdı.

14.

SAMSUN'A KİTAP OKUYARAK MI ÇIKTIN?

Atatürk, okumayı sever ve okumaya büyük önem verirdi. Zengin kütüphanesini yeni kitaplar edinerek daha da zenginleştirirdi. Ülke sorunlarıyla ilgili konularda sadece uzmanları dinlemekle yetinmez; kendisi de okur, araştırır, onlarla tartışacak kadar bilgi sahibi olurdu.

Onun bu kitap okuma merakı birtakım dedikodulara yol açıyordu. Yakın çevresinde, ülkenin bu kadar işi ve sorunu varken böyle kitaplara gömülmek doğru mu, diye konuşuluyordu.

O günlerde ziyaret için Dolmabahçe Sarayı'na gelen Moskova Büyükelçisi Vasıf Çınar, onu bir tarih kitabının başında görünce "Paşam, bu kadar tarih okuyup kafanızı yormayınız. Siz 19 Mayıs'ta Samsun'a kitap okuyarak mı çıktınız?" dedi.

Atatürk okuduğu kitaptan yavaşça başını kaldırdı ve gülümseyerek "Vasıf Bey, bizim çocukluğumuz fakirliklerle geçti. Elime üç beş kuruş para geçince bunun yarısını mutlaka kitaba verirdim. O zaman da böyle okurdum. Eğer aksini yapsaydım ben Atatürk olamazdım." dedi.

1. Atatürk'ün kitap okuma sevgisi, hayatına ve Türk milletine nasıl bir katkı sağlamıştır?

Atatürk, okuduğu kitaplar sayesinde dünyanın tanıdığı bir lider olabilmiş, Türk milletini bağımsızlığına kavuşturmuştur.

2. Atatürk'ün kitap okumaya ayırdığı vaktin yakın çevresinde dedikodulara neden olmasının sebebi nedir?

Dedikodular, Atatürk'ün ülke sorunları yerine kitap okumaya vakit ayırdığını düşüncelerinden kaynaklanmaktadır.

3. Atatürk'ün yakın çevresinin ve Vasıf Çınar'ın kitap okumaya yaklaşımı düşünüldüğünde hangileri söylenebilir? İşaretleyiniz.

☒ Kitap okumak, boş zamanları doldurmaya yönelik bir aktivitedir.

☐ İnsanların büyük başarılar kazanmasında kitaplardan edindikleri bilgiler etkilidir.

☐ Bilgi birikimi sadece yaşayıp tecrübe sahibi olmakla değil araştırmalarla da edinilir.

☒ Bizi zafere taşıyan okuduklarımızdan edindiğimiz bilgiler değil, verdiğimiz kararlar ve fiziksel mücadelemizdir.

CEPHANE SANDIĞINDA KİTAP

Atatürk; dediğini yapmış, düşmanı geldikleri gibi geri göndermiştir. Anadolu düşman askerlerinden temizlenmiştir. İstanbul'a dönüş hazırlığı içindedir. Kütüphaneci Nuri Ulusu'ya yanında götürmek istediği kitapların listesini verir. Nuri Ulusu, o günleri şöyle anlatır:

İstanbul seyahatine giderken istediği kitaplar o kadar fazlaydı ki karton kutular buldurup kütüphaneye getirtmiştim. Tam içine kitapları doldurmak üzereyken Atatürk kütüphaneye geldi ve ne yaptığımı sordu. "İstediğiniz kitaplar için karton kutular aldım, onların içine koydurup trene naklettireceğim." deyince "Dur, bekle biraz!" dedi. Kitaplara şöyle bir baktıktan sonra kütüphaneden çıktı, odasına gitti. Biraz sonra bir baktım iki tane cephane sandığını muhafız alayı erlere getirip kütüphaneye koyuverdiler. Ne olduğunu anlamadım. Bakıp dururken Atatürk içeri geldi, benim şaşkın şaşkın baktığımı görünce "Ne o Nuri oğlum; şaşırdın, değil mi? Şaşıрма, şaşıрма. Savaşta bunlarla cephane taşıdık; sen o zaman çocuktun, bilemezsin. Bu sandıklar benim için çok önemlidir. Şimdi o savaş bitti, yeni bir savaşımız başlıyor. Şimdi cephane taşıdığımız o sandıklara kitaplarımızı koy, bu sandıklarla taşınsın. Cephanenin yerini artık kitaplar alsın." dedi.

1. Atatürk'ün, kitapları karton kutular yerine cephane sandıklarına koymak istemesi ile "Yeni bir savaşımız başlıyor." cümlesi arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Atatürk'ün yeni mücadelesi hangi alanda olacaktır?

Atatürk, cepheledeki mücadelelerden sonra artık cehaletle savaşmak istemektedir. Kitapları, cehaleti yok eden silahlar olarak görmektedir.

"Samsun'a Kitap Okuyarak mı Çıktın?" ve "Cephane Sandığında Kitap" metinleri karşılaştırıldığında Atatürk'ün okumaya bakış açısıyla ilgili neler söyleyebiliriz? Ülke sorunları arasında en büyük desteğini kitaplardan alması bizim için ne ifade etmeli?

Okumak Atatürk için hiçbir zaman boş zaman etkinliği olmamıştır. Kendisini ve ülkesini ileriye götürecek her bilgiyi kitaplardan öğrenmeye çalışmıştır. Kitaplara ayırdığı vakti daima değerli görmüştür.

MASALLAR DİYARINDAN BİR KAHRAMAN

Her kahramanın kahraman olmak için kendince bir yöntemi vardır ya bu kahraman da yöntemini müzikten yana seçmiş. Dünyayı gezmiş, görmüş. Gittiği ülkeler tarafından çok sevilirmiş çünkü hepsinin dilini konuşabilecek bir yeteneği varmış. Gittiği her ülkede birçok televizyon programına katılmış. Sözü kendisine hiç getirmez, hep ülkesinden bahsedermiş. Sonra da gördüklerini bizlere anlatmak için geri dönmüş diyarımıza. Buram buram Türklük kokan, tarih kokan, Anadolu kokan kimliğiyle giymiş şalvarını, kaftanını ve çizmelerini. Takmış padişahların ihtişamını andıran yüzüklerini, uzatmış dervişler misali saçlarını, almış eline gitarını, başlamış söylemeye. Şarkılarıyla kendi masalını yazan bu muhteşem kahraman kim mi? Barış Manço...

1943 yılının soğuk bir kış günü açmış gözlerini dünyaya. İkinci Dünya Savaşı'nın başladığı yıl doğan ilk çocuklarına "Savaş" adını veren anne ve babası, devam eden dünya savaşının barışla tamamlanması umuduyla kahramanımıza "Barış" ismini vermiş. Annesi Rikkat Hanım, önemli bir Türk sanat müziği yorumcusu ve araştırmacısı olduğundan müzik ve araştırma ruhu doğuştan gelen bir özellikmiş Barış için. Lise de dâhil olmak üzere eğitim hayatını İstanbul'da tamamlamış, sonra da gezgin misali düşmüş yollara. Önce Fransa, sonra da Belçika'ya gitmiş. Sanatın her dalına meraklı olduğundan grafik bölümünde eğitim almış. Geçimini sağlayabilmek için garsonluk, bekçilik gibi işlerde çalışmış. Farklı müzik gruplarına dâhil olmuş. İngilizce ve Fransızca şarkılar söylemeyi ihmal etmemiş. Bir gün küçük bir gruba konser verirken ve dünya sanatçılarından yabancı şarkılar seslendirirken kendilerini dinleyen Türk işçilerden biri şarkı söylemek istemiş. Barış mikrofonu ona uzatmış. Notalarını bilmediğinden eşlik edemediği işçi Türkçe bir şarkı söylemiş. Bitirdiğinde coşkulu bir alkış almış. Barış ve arkadaşlarının karşılaşmadığı türden bir coşkuymuş bu. O gün bir karar vermiş Barış. Yabancı şarkıları bırakmış. Türkçe şarkılara yönelmiş. Toplamış taşı tarağı, memleketine doğru yola koyulmuş.

Türküleri ve türkü formatındaki şarkılarıyla yaşadığı toprakların dilini ve ezgilerini çok geniş bir kitleye kısa zamanda benimsetivermiş. Sevgiyi, dünyanın faniliğini, ilahi aşkı, Cumhuriyet'in kayalar kadar güçlü olduğunu, adam olacak çocukları kısacası bizi bize anlatmış, durmuş. Sadece insanları da değil; dumanlı dağları, dereleri, domatesi, biberi, patlıcanı da dile getirmiş şarkıları. Barış; doğru zamanda, doğu yerde durmayı çok iyi bilmiş ve bütün toplumun kılcal damarlarına ulaşan ana damarı yakalayan ender insanlardan biri oluvermiş kısa zamanda.

Memleketine özgü tüm değerleri üzerine büründürmüş, bu defa kendi topraklarına dair ezgileri dünyaya tanıtmak için düşmüş yollara. Avrupa'nın gitarına ülkesinin kemençesini eklemiş. Yeni bir şarkı yapmış. Avrupalılar için çok önemli bir müzisyen olmuş.

Barış adına uygun olarak her zaman barışçı, bileştirici, yatıştırıcı olmuş hitap ettiği insanlar için. Görünüşündeki sıra dışılığa rağmen bu özellikleri sayesinde kitleler tarafından sevgiyle benimsenmiş. Önemli olanın "insanlık" olduğunu söylemiş her fırsatta.

Dünyaya bir şarkıcı olarak değil, düşüncelerini insanlara aktarmaya çalışan ve topluma hizmet eden bir masal kahramanı olarak gelmiş. "Dünya insanı" olmuş. Hayatın her anının hakkını vererek yaşamış. 1999 yılının 1 Şubat günü hayata gözlerini yummuş. Ülke tarihinin gördüğü en geniş katılımlı kalabalık o gün evinin önünde toplanmış. İnsanlar anlamışlar ki kitleleri bir araya ayırmadan getiren tek şey "Barış" imiş.

1. Anne ve babasının, kendisine "Barış" ismini vermelerinin nedeni nedir?

Dünya savaşının barışla sonlanmasını umut ettikleri için "Barış" adını vermişlerdir.

2. Seyyah gibi yollara düşmesi dil ve kültür gelişimini nasıl etkilemiştir?

Ülke ülke dolaşmış, farklı kültürlerle tanışmış ve bu geziler pek çok dili öğrenmesini sağlamış.

3. Ülkesine dönmesine neden olan olay nedir?

Bir konser esnasında kendisi yabancı şarkılar söylerken Türk işçinin söylediği Türkçe şarkı dinleyiciler tarafından çok sevilmiş. Kendileri bu tür bir beğeniyle karşılaşmamış. O gün yurda dönmeye Türkçe şarkılar söylemeye karar vermiş.

4. Evrensel insan olmak demek, kendi öz kimlik ve değerlerini yadsımak değil, tam tersine bu değerlerden yola çıkarak bütünsel boyuta ulaşmak, sınırların dışına ulaşmak anlamına gelir. Evrensel insan; çok yönlü insandır, birçok alanda öğrenir. Kafası açıktır ve araştırmacıdır.

Barış Manço'nun evrensel bir insan olduğunu söyleyebilir miyiz? Bunu metindeki hangi ifadelerden anlayabiliriz?

**Dünyayı dolaşmış, dünyaca tanınan bir sanatçıdır.
Gezerken öğrenmeyi ve öğretmeyi ihmal etmemiştir.
"Dünya insanı" olmuştur.
Kendi topraklarına dair ezgileri dünyaya tanıtmaya çalışmış.
Gittiği ülkelerin dilini konuşacak yeteneğe sahiptir.**

**5. "İnsanlar anlamışlar ki kitleleri bir araya ayırm yapmadan getiren tek şey "Barış" imiş."
ifadesiyle asıl anlatılmak istenen nedir?**

İnsanları birbirine bağlayan duygunun sevgi olduğunu, birlik beraberlik içinde yaşamak gerektiğini ifade eden cevaplar doğrudur.

6. Metinden hareketle Barış Manço ile ilgili verilen bilgilerden doğru olanların başına (+), yanlış olanların başına (-) koyunuz.

- ☒ Ulusuna olan bağlılığının yanında dünya çapında bir sanatçı olmayı başarmıştır.
- ☒ Birikimiyle, yazdığı şarkılarla, çaldığı müzik aletiyle çok yönlü bir sanatçı olmuştur.
- ☐ Toplumun geneline hitap etmeyen tarzıyla ve yaklaşımıyla kimi zaman eleştirilmiştir.
- ☒ Şarkılarında seçtiği konularla Türk insanının dilinden konuşmuş, toplumu yansıtmıştır.
- ☐ Barış Manço, ailesinin yönlendirmesiyle sanat hayatında ilerlemiş ve kalıcı olmuştur.

17. Aşağıda bazı paragraflar verilmiştir.

1	A	Kitap okumanın stresi azalttığı bilim adamları tarafından yapılan araştırmalarla da onaylanmıştır. Yoğun ve yorucu geçen bir iş gününün sonunda, okuyacağınız 20-30 sayfalık bir kitap, sizi günün kaygılarından uzaklaştıracaktır. Özellikle insanı yormayan, mutlu sonla biten romanlar hem ruhunuzda hem beyninizde pozitif enerjinin yayılmasını sağlayacaktır.
2	D	Çok okuyan insan, çok fazla cümle, dolayısıyla da çok fazla kelime okumuş demektir. Kitap okurken sürekli yeni kelimeler öğreniriz. Bu da zamanla bizim konuşma tarzımıza yansır. Kelime dağarcığı az olan bir insan, herhangi bir konuyu açıklarken veya tartışırken sürekli tıkanır. Sürekli kitap okuyan biri ise konuşurken kullandığı kelimelerle tüm dikkatleri üzerinde toplamayı ve kendini dinletmeyi başarır.
3	E	Kitaplar, insanların merak ettiği bilgileri öğreten araçlardır. Kitaplar sayesinde farklı dünyalara gider ve farklı hayaller kurarız. Canımız sıkıldığında, mutlu olduğumuzda, boş vaktimizde hep onların kapısını çalarız ve bizi asla geri çevirmezler. Kitaplar, ihtiyaç duyduğumuzda hep yanımızdadır.
4	B	Sürekli kitap okuyan birisi, aynı zamanda sürekli geziyor ve görüyor demektir. Özellikle sürükleyici bir fantastik veya bilim kurgu romanı okuduğunuzda, bambaşka yerlere yolculuk yaptığınızı hissedersiniz. Bu da gerçekte öyle yerler olmamasına rağmen sizin düşünce gücünüzün, hayal etme ve yaratıcılık kabiliyetinizin artmasını sağlar.
5	C	Ne kadar çok kitap o kadar çok yeni hayat tanımak demektir. Okuduğunuz her öykü, size başka insanların hayatlarından kesitler sunar. Onların mutluluklarına, sıkıntılarına, yaşadıkları zorluklara tanık olursunuz. Bu sayede kendinizi karşınızdakinin yerine koyabilir, onun gibi düşünmeye ve hissetmeye çalışabilirsiniz.

Bu paragrafların konusu olabilecek ifadelerle paragrafları eşleştiriniz.

- A. Kitabın ruhumuza olan olumlu etkisi
- B. Kitabın, hayal kurma yeteneğini artırması
- C. Kitabın, duygudaşlık gücünü geliştirmesi
- D. Kitap okumanın konuşmamıza katkısı
- E. İnsanın en iyi dostunun kitap olması

18. Aşağıda bazı metinler ve o metinler için başlıklar önerilmiştir. Metin için uygun olanları işaretleyiniz.

☒ Yazarlık Mesleği

☐ Yazının Bulunması

☒ Yazarlığın Zorlukları

☒ Tarihe Bırakılan Not

☐ Çalışmanın Önemi

Yazı, yazarlık, yazmak konularında pek çok söz söylendi. Öyle ki yeni bir şey kaldı mı, emin değilim. Yazmak bir oyun, belki de en ciddi. Hayatın boyunca bitirmen gereken bir ev ödevin varmış hissiyle yaşamak... Bir yazar şezlongda güneşlenirken bile esasen çalışıyordur. Elbette herkesin kaldıramayacağı bir durum bu. Gördüğün her şeyi yazıya nasıl dönüştürebileceğini düşünerek yaşamak. Yazmak tarihe bir not düşmektir. Hatta tarihte ben de varım, demenin diğer bir yoludur. Bir insan yaşamı boyunca hep insanlık için kendini çalışmaya adanmış olabilir. Ama öldüğü zaman bu çalışmalar da biter. Ama bazı insanlar yazdıklarıyla topluma hizmet etmeye devam ederler. Biz buna öldükten sonra da yaşamak diyoruz.

☒ İnsanlar ve Çalışmak

☐ Ülkemizin Sorunları

☒ Çocuklar ve Aileleri

☐ Yaşamın Zorlukları

☐ Geçip Giden Ömür

Zamanın giderek daha fazla parçaya bölündüğü, akışının parçalandığı bir çağda o kadar çok iş yapıyoruz ki anne babalığımız da günübirlik yaptığımız işlerden sadece bir tanesi oluveriyor. Bir bilimsel çalışmaya göre, İngiliz anne babalar çocuklarıyla günde ortalama sekiz dakikalık anlamlı konuşma gerçekleştirirken bu süre Amerikalı anne babalar için sadece beş buçuk dakika. Bizim ülkemizde de böyle bir çalışma yapılırsa bundan farklı sonuçlar ortaya çıkacağını düşünmüyorum. Bu, çocuklarımızı önemsemediğimiz anlamı taşıyor elbette. Birçok insan iş ile ailesi arasındaki dengeyi kuramadığı için çeşitli sıkıntıların kucağında buluveriyor kendini. İnsanların ömürleri bitiyor ama yapacağı işler bitmiyor. Ne yazık ki insanın bunu anlamasıyla ömrünün bitmesi aynı zamana denk geliyor.

☐ Kontrolsüz Büyüyen Teknoloji

☒ Teknoloji ve Samimiyet

☒ Sohbetleri Bölen Teknoloji

☒ Samimiyeti Kaybettiren Teknoloji

☐ Nerde O Eski Bayramlar

Teknolojinin hayatımıza uygun olmayan türlü tuhaflıklar soktuğunu biliyoruz. Kandillerde ve bayramlarda kişiye özel olmayan kutlama mesajları göndermek bunlardan birisi. Herkesin birbirine gönderebileceği hiçbir özelliği olmayan o mesajlar karşı tarafta "Ne güzel, beni hatırladılar." hissinden ziyade samimiyetsiz bir durum oluşturuyor. "İki dakikasını bana ayırıp bayramımı kutlayamamış." hissi daha ağır basıyor. Mabetlerin, konserlerin, konferansların ve karşılıklı konuşmaların kendilerine mahsus sessizlik, akış ve ritminin ortasına bir ses bombası gibi düşen cep telefonu zırlıtısı, bir başkası. Düşünün, bir dostunuza heyecanla bir şey anlatıyorsunuz ve birden onun cep telefonu çalıyor: Arayan kişi o sırada sizin anlattığınız şeyden daha güzel, daha heyecanlı bir şey söylemeyecek bile olsa öncelik nedense telefona veriliyor. Teknoloji; hayatın kendiliğindenliğine, doğallığına müdahale ediyor. Bu durumdan kurtulmak için önce bu durumun farkında olmak gerekiyor.

☒ Doğanın Kıymetini Bilmeyen İnsanoğlu

☐ Hayvanlar Âlemi

☒ İnsanoğlu ve Doğa

☐ Kıyıda Yüzen Yunuslar

☒ İnsandan Kurtulan Doğa

İnsanlar, bazen doğaya zarar verebiliyor. Hayvanların ve bitkilerin yaşam alanları daraldığı için sık sık soğuklarda kasabalara, şehirlere inen kurt haberlerini duymuşsunuzdur. Mesela koronavirüs salgınından dolayı İstanbul Boğazı'ndaki gemi ve tanker geçişleri azaltıldı. Böylece Boğaz'ın kıyısında bile yüzen yunuslar görüldü. Başka bir örnek de gondollarıyla ünlü İtalya'nın Venedik şehrindeki kanallarda insanlar bir süredir olmadığı için balıklar geri döndü ve kuğular yüzmeye başladı. İnsanoğlu doğaya, doğanın insanoğluna baktığı gibi bakmıyor. Doğa insanlara en güzel çiçeklerini, en güzel, en tatlı meyvelerini sunarken insanoğlu doğayı kirletiyor, zarar veriyor hatta canına okuyor.

14

KORONAVİRÜS
RİSKİNE
KARŞI
KURAL

Bilgi için: www.saglik.gov.tr

1 Ellerinizi sık sık su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca olarak yıkayın.

2 Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle aranıza en az 3-4 adım mesafe koyun.

3 Öksürme veya hapsirme sırasında ağız ve burnu tek kullanımlık mendille kapatın. Mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanın.

4 Tokalaşma, sarılma gibi yakın temaslardan kaçınınız.

5 Ellerinizle gözlerinize, ağızınıza ve burnunuza dokunmayın.

6 Yurt dışı seyahatlerinizi iptal edin ya da erteleyin.

7 Yurt dışından dönüşte ilk 14 günü evinizde geçirin.

8 Bulunduğunuz ortamları sık sık havalandırın.

9 Kıyafetlerinizi 60-90°C'de normal deterjanla yıkayın.

10 Kapı kolları, armatürler, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.

11 Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa yaşlılar ve kronik hastalığı olanlarla temas etmeyin, maske takmadan dışarı çıkmayın.

12 Havlu gibi kişisel eşyalarınızı ortak kullanmayın.

13 Bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin.

14 Düşmeyen ateş, öksürük ve nefes darlığınız varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun.

**KORONAVİRÜS
ALACAĞINIZ TEDBİRLERDEN
DAHA GÜÇLÜ DEĞİLDİR.**

Dr. Fahrettin Koca
T.C. SAĞLIK BAKANI

Görsele göre aşağıdaki ifadelerden doğru olanlar için “D”yi, yanlış olanlar için “Y”yi işaretleyiniz.

● (Y)	Kapı kolları, lavabolar gibi sık kullandığımız yüzeyleri her gün temizlemeliyiz.
(D) ●	Yurt dışından dönüşte maske takmadan sokağa çıkmamalıyız.
(D) ●	Kişisel eşyalarımızı (havlu gibi) sadece en yakınlarımızla paylaşmalıyız.
● (Y)	Ellerimizle gözlerimize, ağızımıza ve burnumuza dokunmamalıyız.
(D) ●	Bulduğumuz ortamları havalandırmaktan mümkün olduğunca kaçınmalıyız.
● (Y)	Kronik hastalığımız varsa maske takarak sokağa çıkmalıyız.

20. Geçiş ve bağlantı ifadeleri cümlelerin anlam olarak yönünü değiştiren ifadelerdir. Bu ifadelerle cümleyi olumludan olumsuz veya olumsuzdan olumluya çeviririz.

Aşağıdaki cümleleri “ama, lakin, ancak, fakat” sözcüklerini kullanarak tamamlayınız.

- Bisikletlerle Sapadere Kanyonu’na gidecektik **fakat** yağmur başlayınca gidemedik.
- Polisiye romanlara ilgi duyuyordu - **lakin** sevebileceği bir kitap bulamamıştı.
- Bana tutamayacağın sözleri verme demiştin **ancak** aynı davranışları sen de yapıyorsun.
- Neticeye ulaşamayacağımız bu tartışmayı bitirmek istedim - **ama** sorularına cevap veremeden duramadım.

21. Aşağıda Âşık Veysel’in bir şiirinden alıntı yapılmış ve bu alıntılar yapıldığı uzantılar verilmiştir.

Alındığı Uzantı: com
Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gece gündüz
Bilmiyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gece gündüz

Alındığı Uzantı: net
Uzun kalın bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gündüz gece

Alındığı Uzantı: org
Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum, ne haldeyim?
Gidiyorum gece gündüz

Alındığı Uzantı: gov
Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum, ne hâldeyim?
Gidiyorum gündüz gece

Bu kıtalardan sadece bir tanesi şiirin aslına uygun ve hatasızdır. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini düşündüğünüzde şiirin aslına uygun olarak yazılan kutuyu istediğiniz bir renge boyayınız.

Hakan Öğretmen, öğrencilerine akıllı tahtadan yukarıdaki çizgi filmin görselini açmıştır. Akıllı tahtaya aşağıdaki yerel ağ (internet) uzantılarını da ekleyen Hakan Öğretmen, öğrencilerden güvenli bilgi kaynağına ulaşabilecekleri uzantıları kullanarak çizgi filmi açmalarını istemiştir. Siz de güvenli bilgi kaynağına ulaşabileceğiniz site uzantılarını renkli kaleminizle boyayınız.

edu

com

org

gov

23. BİLGİCİK: Amaç-sonuç cümleleri eylemin hangi amaçla yapıldığını bildirir. Eyleme “hangi amaçla?” sorusunu yönelttiğimizde cevap alabiliyorsak cümlemiz amaç-sonuç cümlesidir.

Amaç-sonuç cümlelerindeki eylemin yapılış amacını örnekte olduğu gibi gösteriniz.

1. Geçen yıl yanan orman alanlarını yeşillendirmek için okulca proje başlattık.
2. Okumasını hızlandırmak için her gün düzenli olarak sesli okuma yapıyormuş.
3. Elinden gelen yardımın daha fazlasını yapmak için çok çaba sarf ediyordu.
4. Belediye, şehrimizin sokaklarını güzelleştirmek amacıyla yol kenarlarına çeşit çeşit çiçek dikti.
5. Televizyon ve radyolarda halkı bilinçlendirmek üzere kamu spotu yayımlanmaya başlandı.
6. Kardeşimin de rol aldığı tiyatroya zamanında yetişebilmek için akşamdan hazırlık yaptım.
7. Babam bizimle daha fazla vakit geçirmek için iş yerinde nöbetleşe çalışmaya başladı.
8. Sebze ve meyveleri sulamada bahçivana yardım etmek için yeni aldığı bahçeye gitti.
9. Dün gece aniden İzmir’e döndüm yarım kalan işlerimi tamamlayabilmek için.
10. Son romanının reklamını yapmak ve okuyucularıyla buluşmak için kitap fuarlarına katılıyordu.
11. Gittikleri tatil yerinde daha rahat gezebilirler diye arabalarını da yayında götürmüşlerdi.
12. Düşündüklerini hayata geçirebilmek için her zamankinden daha fazla çalışıyordu.
13. Beklentileri boşa çıkarmamak için elindeki malzemeyi en güzel şekilde kullanıyordu.
14. Yazdığı yeni kitabına isim bulabilmek için internet üzerinden bir anket düzenledi.
15. Trenle yolculuk yaparken sıkılmamak için yanına dergi ve gazeteler aldı.
16. Buraya seni desteklemeye geldik.
17. İnternette yeni öğrendiği bilgilerin doğruluğu araştırmak için kütüphaneye gitti.
18. Evimizin yakınlarındaki diksiyon kursuna başladım söyleyişteki yanlışlarımı düzeltmek için.
19. Son zamanlarda yaşadığı duygu yoğunluğunu anlatabilmek düşüncesiyle şiir yazmaya başlamış.
20. Korktuğunu belli etmemek için köpek sürüsünün yanından usul adımlarla ilerliyordu.

24. BİLGİCİK: Koşul-sonuç cümleleri bir eylemin başka bir durum veya olaya bağlı olarak gerçekleşmesiyle oluşur. Cümleye “hangi şartla?” sorusunu sorduğumuzda eylemin gerçekleşme şartına ulaşırız.

Buna göre aşağıdaki söz gruplarını koşul-sonuç ilişkisi kuracak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.

a. Arkadaşlarınızla grup çalışması yaparsanız	g. onu sana verebilirim.
b. Gece geç yatarsan	e. daha çok hata yaparsın.
c. İki gün güzelce dinlenirse	f. planlarımı dile getireceğim.
d. Toplum kurallarına uyarsan	c. daha çabuk iyileşir.
e. Anne ve babanı dinlemedikçe	b. sabah dinç kalkamazsın.
f. Sosyal kulüp bu hafta toplanırsa	a. yüksek puan alırsınız.
g. Kediye incitmeyeceğine söz verdiğinde	d. iyi bir birey olabilirsin.

25. BİLGİCİK: Neden-sonuç cümleleri eylemin hangi sebeple (nedenle) yapıldığını belirler. Eyleme sorduğumuz “Niçin, neden?” sorularının cevabını alabiliriz.

Söz gruplarını neden-sonuç ilişkisi kuracak şekilde örnekteki gibi eşleştiriniz.

a. Bana yardım ettiği için	b. kitaplığında yer kalmadı.
b. Her ay kitap aldığım için	g. size uğramadan eve geri döndüm.
c. Bina çok kirli olduğundan	a. ona hediye aldım.
d. Güneşe alerjisi olduğundan	c. temizlik şirketi ile anlaştık.
e. Oyun alanı tıklım tıklım dolu olduğu için	f. bazı mahallelerde seller oluştu.
f. Yağmur çok yağdığı için	e. bir süre tenhalaşmasını bekledik.
g. Rahatsız ederim diye	d. koruyucu krem kullanmalıymış.

26. Aşağıdaki cümleleri anlam ilişkilerine göre inceleyiniz. Neden-sonuç cümleleri için “N”yi, amaç-sonuç cümleleri için “A”yı, koşul-sonuç cümleleri için “K”yi işaretleyiniz.

N A K	Mutfakta bana yardım edersen işler kısa sürede biter.
A K	Derneğe yeterli üye gelmediği için toplantı ertelendi.
N A K	Elif'in ne zaman geleceğini öğrenirsem hemen sana haber veririm.
N K	Doktor, ev daha çok güneş alsın diye perdelerin sürekli açık tutulmasını istedi.
A K	Önceden hazırlanmadığı için iyi bir performans sergileyemedi.
N K	Doğduğum köye gitmek için araç kiraladık.
N K	Öğrenciler yeteneklerini sergileyebilmek için bütün güçleriyle yarışıyorlardı.
N A K	Daha az bilgisayar oyunu oynarsan kardeşine vakit ayırabilirsin.
N A K	Okul idaresi, velisi izin almadıkça öğrenciyi geziye göndermeyecektir.
A K	Sürekli yalan söylediği için artık kimse ona inanmıyordu.
N K	Baharın mis çiçek kokularını almak için doğada vakit geçiriyor.
N A K	Engin hafta sonu kafeye gelirmiş ancak yemeği ona biri ısmarlayacakmış.
A K	Kuzular büyüdüğü için annelerinden ayırma vakti geldi.
N A K	Hastanelerde hastaları rahatsız etmek istemiyorsan daha sessiz olmalısın.
N K	Yeterince düzenli beslenmek için sebze, meyve ve et ürünleri de tüketilmelidir.
A K	Sen gittin yaslara büründü cihan/ Soluyor dallarda gül dertli dertli
N K	Her sanatçı bir anlamda ölümsüzlüğü yakalamak için eser verir.
N K	Kumaş dokumacılığında dışa bağımlılığı azaltmak için ülkenin dört bir yanına fabrikalar kuruldu.
N A K	Düşündüklerini hayata geçirmedikçe hepsi kafanda birer tasarım olarak kalır.
N A K	Bir insan için yaşamdaki bütün yollar yürünebilirse o insan artık kaybolmuştur.
A K	Onun bu garip ve değişken tavırlarının ne anlama geldiğini anlayamadığım için susuyorum.
N A K	Havuz suyu belirli ısıya ulaşmadan küçük çocukların havuza girmelerine izin verilmeyecektir.
A K	Çok kitap okuduğu için olayları ve durumları değerlendirme şekli yaşlılarından biraz farklı.
N K	Olayları ve durumları daha farklı değerlendirebilmek için daha çok kitap okumaya başladı.
N A K	Olayları ve durumları daha farklı değerlendirmek istiyorsan daha çok kitap okumalısın.
N A K	Bir sanat eserinin gerçek değeri yazarından izler taşıdığı anda ortaya çıkar.
A K	Sanat yapıtları hiçbir zaman yaşamdaki gerçekliği bire bir yansıtmadığı için kurgudan öteye geçemez.
N A K	Bir romanı toplumdaki herkes beğeniyorsa onun iyi ve başarılı bir eser olduğundan söz edilemez.
N A K	İlgi gören, beğenilen bir eser ortaya koymak amacındaysan çalışmak, kendini geliştirmek zorundasın.
N A K	Yazarın yaşamı ve dünya görüşü doğru incelenirse bu, yapıtlarının daha rahat anlaşılmasını sağlar.
A K	Yaşam boyunca yanlış kararlar verdiği için içinden çıkılması zor sorunlarla baş etmek zorunda kalmıştı.

27. BİLGİÇİK: Bir durumun, olayın olduğundan daha fazla veya daha az gösterilmesine abartma denir.

Eksik bırakılmış ifadeleri abartılı cümle oluşturacak şekilde yapboz parçalarını örnekte olduğu gibi birleştiriniz.

EKSİK İFADELER:

- Bina o kadar yüksekti ki
- Sana çok kırıldım
- Bir kamyon dolusu karpuzu
- Bir aydır öyle bir kilo vermiş ki
- Abim çok güçlü olduğu için
- Azra'nın canı acımış
- Öğretmenin gözüne girebilmek için

TAMAMLAYICI İFADELER: (Karışık verilmiştir.)

- » üç kişi gelse bileğini bükemez.
- » her saniye parmak kaldırıyordu.
- » seni bir ömür affetmem.
- » çatısı görünmüyordu.
- » bir deri bir kemik kalmıştı.
- » bir saatte tek başına yıktı.
- » gözündeki yaşlar sel olmuş, akıyordu.

Sana çok kırıldım,	seni bir ömür affetmem.
Bina o kadar yüksekti ki	çatısı görünmüyordu.
Öğretmenin gözüne girebilmek için	her saniye parmak kaldırıyordu.
Ağabeyim çok güçlü olduğu için	üç kişi gelse bileğini bükemez.
Bir kamyon dolusu karpuzu	bir saatte tek başına yıktı.
Bir aydır öyle bir kilo vermiş ki	bir deri bir kemik kalmıştı.
Azra'nın canı acımış	gözündeki yaşlar sel olmuş, akıyordu.

28. BİLGİCİK: Olay, durum veya bireylerin bizde uyandırdığı çeşitli duyguların yer aldığı anlamlar duygusal ifadelerdir. Sevinç, özlem, kızgınlık, şaşma vb. duyguların yer aldığı anlatımlar duygu ifadeleridir.

Duygu panosunda her askıda bir duygu ifadesi yer almaktadır. Duygu cümlelerinin yazılı olduğu farklı meyvelere takılı anahtarlar uygun askıya asılmalıdır. Duygusal anlatımlar ile duyguları eşleştirirken anahtardaki meyveyi duygu askısına örnekte olduğu gibi yazınız.

Elma anahtarı: Bu kadar kısa sürede buraya nasıl gelebildin?

Portakal anahtarı: Merdivenden yuvarlanan komşuyu görünce ne yapacağımı bilemedim.

Nar anahtarı: Sınıfça sipariş verdiğimiz kitaplar bir hafta gecikince öğretmenimiz çılgına döndü.

Çilek anahtarı: Katıldığı öykü yazma yarışmasında derece aldığı için havalara uçmuş.

Limon anahtarı: Yeni atandığım okula gitmek için can atıyordum.

Muz anahtarı: Zavallı köpek yavrusu, seni kim attı sokağa?

Kiraz anahtarı: Onca yıllık arkadaşlığı bitirmesine yüreğim dayanmıyor.

Armut anahtarı: Hayvanat bahçesindeki aslan kükreyince ziyaretçiler nereye kaçacağını bilemedi.

Şeftali anahtarı: Geçtiğimiz ay ona söylediklerimden dolayı özür dileydim, şimdi aramız çok iyi olacaktı.

29. BİLGİCİK: Kişisel yorum ve değerlendirme içermeyen, doğruluğu veya yanlışlığı kanıtlanabilen düşünceler nesnel; kişisel görüşün, yorum ve değerlendirmelerin yer aldığı düşünceler öznel.

Aşağıdaki cümlelerden öznel olanlar için “Ö”yü, nesnel olanlar için “N”yi işaretleyiniz.

☒ N	Serinin ikinci bölümünün en iyi kahramanı Mahmut'tu.
☒ N	Son kitabında klasik bir romancıdan çok, güçlü bir destan yazarının nitelikleriyle çıkar karşımıza yazar.
☒ N	Eğer sadece herkesin okuduğu kitapları okursanız, sadece herkesin düşündüğü şeyleri düşünürsünüz.
☒ Ö	Villanın en geniş odası bu odaymış.
☒ Ö	Günlerdir doğmasını beklediğimiz Duru Naz dün akşam dünyaya geldi.
☒ N	Bozkır ovalarının kendilerine göre gizemli havası var.
☒ N	Hayal unsuru çok olan kitaplar daha çok okunur bence.
☒ N	Duygu ve düşüncelerin, olayların, durumların harmanlanıp yeniden biçimlendirilmesidir edebiyat.
☒ Ö	Bu dağın tepesine çıkmak dağcıların iki gününü aldı.
☒ N	Mağazanın en güzel perdesi bu modeldir.
☒ Ö	Şair, bir üniversitenin düzenlediği imza gününe katılmak için yola çıkmış.
☒ N	Yazar, bu hikâyesinde Anadolu insanının şiir ve duygu yüklü taptaze havasını yansıtmış.
☒ N	Gül dalına konan sabah bülbüllerinin sesiyle uyanmak insana huzur veriyor.
☒ Ö	Orta Anadolu'da yer alan Konya ülkemizin orta büyüklükteki bir şehridir.
☒ N	Yazarın Türk insanının niteliklerini yansıtmaya özen göstermesi, yapıtı yalnız edebiyat değil, folklor açısından da değerli kılmıştır.
☒ N	Kütüphanenin bu rafındaki kitapları çok seviyorum, onlardan vazgeçemiyorum.
☒ Ö	Yaşar Kemal, hemen hemen bütün dünya dillerine çevrilen romanı İnce Memed'de kötülöklere, haksızlıklara başkaldıran insanı anlatır.
☒ N	Ahmet Hamdi Tanpınar'ın “Huzur” romanının Türk ve dünya edebiyatının başyapıtları arasında yer alması tesadüf değildir.
☒ N	Bir günde yapabileceklerimizi abartıyoruz ve birkaç günde yapabileceklerimizi küçümsüyoruz.
☒ N	Öğrenmeyi bırakan kişi yirmisinde de olsa sekseninde de olsa yaşlıdır.

30. BİLGİCİK: Benzetme cümlelerinde iki olay, durum ya da kavramdan zayıf olan güçlü olana benzetilir. “Gibi, sanki, tıpkı, andırıyor, benziyor” gibi ifadeler benzetme yaparken kullanılır.

Benzetme yapılan cümlelere “+”, benzetme yapılmayan cümlelere “-” işaretini koyunuz.

+	Geçirdiği o büyük ameliyattan sonra kaplumbağa gibi yavaş yürüyordu.
+	Boğazın karşısında saray gibi bir ev almış.
+	O, gençliğinden beri karınca gibi çalışıp arı gibi üretti.
-	Ne zamandan beri burada bekliyorsun?
-	Çantasını kaptığı gibi dışarı çıktı.
+	Bankada çalışan beyefendinin gözleri zeytini andırıyordu.
+	Antalya keçileri gibi tepelere, dağlara zıplayarak tırmandı.
-	Kapadokya'nın en iyi çömlek atölyesi Hüseyin Usta'nın atölyesidir.
+	Sınıftaki öğrencilerim sanki bir bahar çiçeği, suladıkça açıyorlar.
-	Bu yörede sıcaklık kuraklığa sebep olmuş.
+	Proje görevini bitirmek için sabaha kadar oturmuş ve gözleri kan çanağına dönmüştü.
-	İlimizi ziyarete gelen oyunculara, Ürgüp'te balon turu yaptırabilirsiniz.
+	Bebeğin ağzında inci gibi beyaz iki diş vardı.
+	Sizinle kardeşliği andıran bu ortaklığımız bugünden itibaren sona ermiştir.
-	Yaşı ilerlese de kitapları yok satan bir yazarın yazmayı bırakacağını sanmıyorum.
-	Onun romanlarını okuduğunuzda bütün dünya insanının yaşamını görmeniz mümkündür.
+	Dünyaya yeni gelen bebeğin denizi andıran gözleri ve elma yanakları vardı.
-	Bu büyük şairin yaşama ve insanlara beslediği sevgi şiirlerinde de kendini gösteriyor.

31. Cümlelerde karşılaştırılan varlık, durum ya da olayı işaretleyiniz.

Konya Kocaeli' ye göre daha kalabalık bir şehrimizdir.

Konya ile Kocaeli

seyrek ve kalabalık

Geçen yıl okul meclisi seçiminde Emirhan'ın aldığı oy, Halil'in oyundan çok fazla değildi.

geçen yıl ile bu yıl

Emirhan ile Halil

Tercüman Rusçayı Almancadan daha akıcı konuşuyor.

konuşmak ile okumak

Rusça ile Almanca

Bu konularda Elif, Ezgi'ye göre daha yeteneklidir.

Elif ile Ezgi

konu ile yetenek

Öykü yazıyorum ama şiir kadar kaliteli yazamıyorum.

Öykü yazmak ile şiir yazmak

öykü ile yazmak

Büyükbaş hayvanlar küçükbaşaya göre daha fazla süt verir.

Süt ile hayvan

büyükbaş ile küçükbaş hayvanlar

Şehir hastanesi ildeki diğer hastanelerin en büyüğü ve en iyisiymiş.

hastane ile il

şehir hastanesi ile diğer hastaneler

32. BİLGİCİK:

Benzetme: Anlatımı güçlendirmek amacıyla, aralarında ortak nitelik bulunan iki varlık ya da kavramdan, ortak nitelik yönünden güçlü olandan zayıf olana aktarma yapılmasıdır.

Karşılaştırma: Kişilerin veya varlıkların benzer veya farklı yanlarını incelemek amacıyla yapılan kıyaslamaya karşılaştırma denir.

Örneklendirme: Verilmek istenen bilginin, düşüncenin somutlaştırmak, açıklamak ve daha iyi anlaşılır kılmak için başvurulmuş bir tekniktir.

Cümlelerde karşılaştırma yapılmışsa “K”, benzetme yapılmışsa “B”, örneklendirmeye başvurulmuşsa “Ö” ifadelerini işaretleyiniz.

☒ ☐ ☐	Ömer Seyfettin ve Sait Faik Abasıyanık bu ülkenin yetiştirdiği en büyük edebiyatçılardandır.
☒ ☐ ☐	Çayı kahveye göre daha çok tüketiyoruz.
☐ ☐ ☒	Köyümüzün topraklarında yazın kavun, karpuz, şeftali; kışın ayva, mandalina, nar yetiştirilir.
☐ ☒ ☐	Yeni taşındığımız Arnavut kaldırımlı bu sokak dedemlerin mahallesini andırıyor.
☐ ☐ ☒	Naim Süleymanoğlu azim ve kararlılığa güzel bir spora kendini adanmak isteyenler için doğru bir örnektir.
☒ ☐ ☐	Kahramanmaraş ve Gaziantep el yapımı biber salçasının en iyi yapıldığı yerlerin başında gelmektedir.
☒ ☐ ☐	6/C sınıfı dönem başında, her yönden 6/G sınıfına göre çok daha başarılıydı.
☐ ☒ ☐	Doğada yapılacak o kadar çok şey var ki: yürüyüş yapmak, kamp kurmak, dağa tırmanmak...
☒ ☐ ☐	Ülkemizde incirinin tadı ve güzelliğiyle en meşhur olmuş şehrimiz Aydın'dır.
☐ ☒ ☐	Gökyüzündeki bulutlar tıpkı süslü bir at gibi salınıyordu.
☒ ☐ ☐	İlk şiir kitabında Türkçeyle birlikte İngilizce yazdığı şiirlere de yer verirken ikinci kitabında sadece Türkçe yazdığı şiirlere yer vermiştir.
☒ ☐ ☐	İlçemizde düzenlenen bu yılki festival geçtiğimiz yıllardaki kadar hareketli değildi.
☒ ☐ ☐	Karadeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi'ne göre daha yağışlıdır.
☐ ☐ ☒	Portakal, kivi ve greyfurt C vitamini deposu olarak bilinen meyvelerdendir.
☐ ☐ ☒	Yaz aylarında cildini tahriş etmeyen kumaşlardan birini mesela keteni tercih edebilirsin.
☒ ☐ ☐	Küçükken hikâyeye ilgi duyan sanatçı, şiirle üniversite yıllarında tanışıyor ve en başarılı örneklerini bu türde veriyor.
☒ ☐ ☐	Şiirlerini serbest ölçüyle yazan sanatçı çağdaşlarına göre halk şiiri ile modern şiiri eserlerinde ustaca birleştiriyor.
☐ ☐ ☒	“Çocukluğum” ve “Bilmediğim Dünyanın Haritası” adlı iki öyküsü modern edebiyatın birer belgesi olarak karşımızda durur.

33. Numaralandırılmış cümlelerin çıkarımlarının doğru mu, yanlış mı olduğunu değerlendiriniz. İlgili seçeneği işaretleyiniz.

☒ Y	"Biraz ara verip dinlenirseniz daha verimli çalışırsınız." cümlesinde verimli çalışmak şarta bağlanmıştır.
☒ Y	"Otoyolda tır bozulduğu için trafik kapalıydı." cümlesinde trafiğin kapalı olmasının nedeni verilmiştir.
☐ D ☒	"Kartalkaya, Bolu'nun kayak merkezlerindendir." cümlesinde kişisel görüşe yer verilmiştir.
☒ Y	"Söylediği şarkı ile bütün dünyayı kendine hayran bıraktı." cümlesinde abartmaya başvurulmuştur.
☐ D ☒	"Sular kesildiği için ne bulaşığı ne de çamaşırları yıkayabilmişler." cümlesinde sonuç bir amaca bağlanmıştır.
☒ Y	"Kız Kulesi'nde fotoğraf çekirmek için ta nerelerden gelenler var." cümlesinde amaç-sonuç anlamı vardır.
☐ D ☒	"Ev işlerinde oldukça yeteneklisin." cümlesinde karşılaştırma söz konusudur.
☒ Y	"Takım bu elemeyi de geçerse finale kalacak." cümlesinde şart söz konusudur.
☒ Y	"Ne kadar şanslısın, kedi gibi dört ayak üstüne düştün yine." cümlesinde benzetme yapılmıştır.
☒ Y	"Bize sevgiyi aşıl原因an şairlere örnek verecek olursak ilk akla gelen Yunus Emre'dir." cümlesinde örneklendirme yapılmıştır.
☒ Y	"Börek yapmak için marketten yufka almalısın." cümlesinde yufka almanın amacı börek yapmaktır.
☐ D ☒	"Seni partiye bir şartla gönderirim." cümlesinde partiye gönderme şartı açıklanmıştır.
☒ Y	"Tüm çalışanlar iş yerinde arı gibi çalışıyordu." cümlesinde çalışanlar arıya benzetilmiştir.
☒ Y	"Bu köyün halkı, çok güzel konuşuyor." cümlesinde bilgiler öznel, kişisel görüş söz konusudur.
☐ D ☒	"Everest Tepesi, dünyanın en yüksek dağıdır." cümlesinde abartma yapılmıştır.
☒ Y	"Mahallenin en yaşlı ağacını korumak için herkes birlik oldu." cümlesinde hem amaç verilmiş hem de karşılaştırma yapılmıştır.

34. Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına gerçek anlam, gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir.

Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramları karşılığında kazandığı anlama terim anlam adı verilir.

Buna göre cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini işaretleyiniz.

“Kök” sözcüğü

- ☐ Gerçek
☒ Mecaz
☐ Terim

Türk devletleriyle dostluğumuzun kökleri ortak bir geçmişe dayanmaktadır.

- ☒ Gerçek
☐ Mecaz
☐ Terim

Babamla bütün gün bahçedeki yabancı otların köklerini temizledik.

- ☐ Gerçek
☐ Mecaz
☒ Terim

Kardeşim fiil ve isim köklerini hâlâ birbirine karıştırıyor.

“Basamak” sözcüğü

- ☐ Gerçek
☒ Mecaz
☐ Terim

Olumsuzlukları akıllıca kullanarak onları başarıya giden yolda bir basamak hâline getirdi.

- ☐ Gerçek
☐ Mecaz
☒ Terim

Okulda üç ve daha fazla basamaklı sayılarla bölme alıştırmaları yaptık.

- ☒ Gerçek
☐ Mecaz
☐ Terim

Çocuk elinde karnesiyle basamakları koşar adım çıkarak odaya girdi.

35. “Işık”, “donmak”, “güneş” ve “dünya” sözcükleri gerçek, mecaz ve terim anlamları olan sözcüklerdir. Bu sözcükleri sözlükten de faydalanarak farklı anlamlarıyla kullanacağınız cümleler kurunuz.

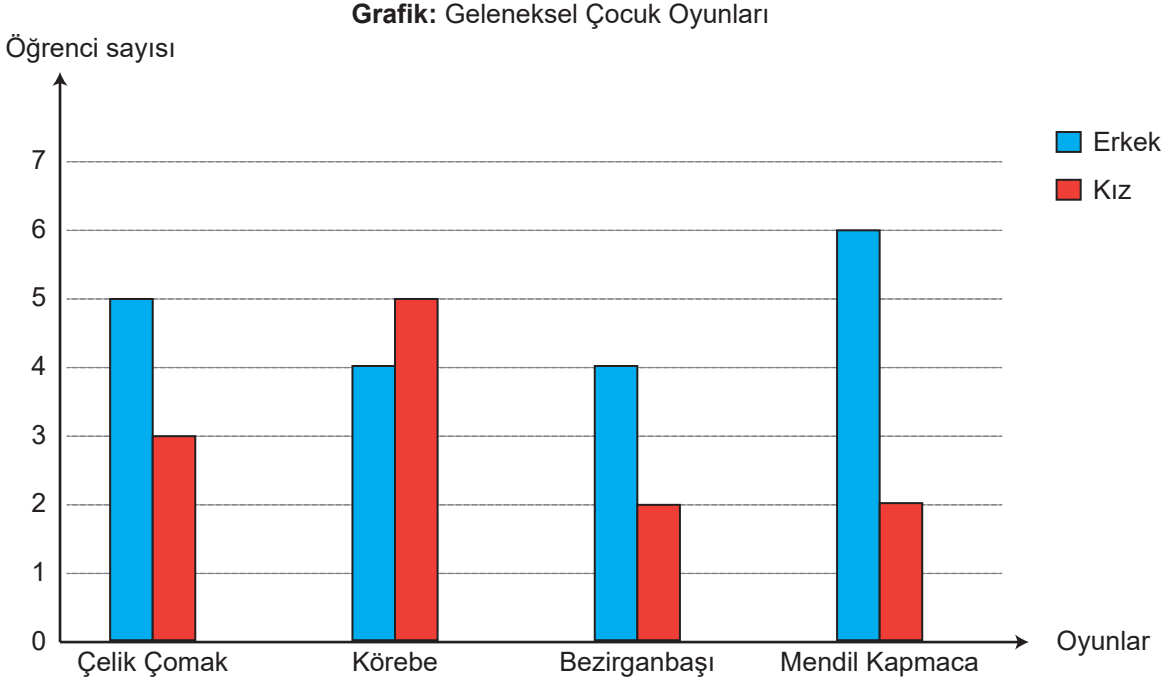
CÜMLE		
IŞIK	Gerçek Anlam	Okuyabilmek için kapıdaki ışık yeterli değildi.
	Mecaz Anlam	Bütün gözlerden manalı ışıklar sırıyordu.
	Terim Anlam	Yüksek sıcaklıkta ısıtılan cisimlerin akkor duruma gelmesine ışık denir.

CÜMLE		
DONMAK	Gerçek Anlam	Küçük kedi neredeyse donmak üzereydi.
	Mecaz Anlam	Salonun içinde kimse kımıldayamadı, hepsi olduğu yerde dondu.
	Terim Anlam	Şehirde meydana gelen don olayı hayatı aksattı.

CÜMLE		
GÜNEŞ	Gerçek Anlam	Güneş yakmasın diye kafasına şapka taktı.
	Mecaz Anlam	O, Türk müziğinin sanat güneşiydi.
	Terim Anlam	Bugün derste Güneş ve Ay'ın hareketlerini işledik.

CÜMLE		
DÜNYA	Gerçek Anlam	Biz dünyadan ayrı yaşarken dünya epey değişmiş.
	Mecaz Anlam	Köprüye kadar kendi dünyaları içinde ne tatlı, ne özlü konuşturlardı.
	Terim Anlam	Güneş'e yakınlık bakımından üçüncü gezegen Dünya'dır.

36. Aşağıda geleneksel çocuk oyunları ile ilgili bir grafik verilmiştir.

Bir ortaokuldaki beden eğitimi öğretmeni, geleneksel oyunları tanıtmak için belirlediği dört oyunu öğrencilerine oynatmak istemiştir. Öğrenciler oynamak istedikleri oyunlara göre grafikteki gibi gruplanmıştır.

Bu grafiğe göre verilen yargılardan doğru olanlar için “D”yi yanlış olanlar için “Y”yi işaretleyiniz.

☒ D	Sınıfta en çok ilgi gören oyun mendil kapmaca olmuştur.
☐ Y	Kız öğrenciler daha çok körebe oyununa ilgi göstermiştir.
☒ D	Sınıftaki kız öğrenci sayısı erkek öğrenci sayısından fazladır.
☐ Y	Körebeye katılan kız sayısı, çelik çomağa katılan erkek sayısına eşittir.
☒ D	Çelik çomak oyunu, mendil kapmaca oyunundan daha az ilgi görmüştür.
☐ Y	Bezirganbaşına katılanların sayısı, mendil kapmacaya katılan erkeklerin sayısına eşittir.

37. Tabloda bir okulun bir haftalık yemek listesi bulunmaktadır.

Haftalık Yemek Listesi				
Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
Mercimek çorbası	Tavuk suyu çorbası	Kremalı mantar çorbası	Brokoli Çorbası	Domates çorbası
Kuru fasulye	Tavuk Şinitzel	Köfte	Karnabahar	Palamut buğulama
Pilav	Pilav	Pilav	Börek	Makarna
Ayran	Ayran	Cacık	Yoğurt	Salata
Meyve	Meyve	Meyve	Tatlı	Meyve

Verilen cümlelerdeki boşlukları tabloya göre doldurunuz.

- Pilavın olduğu her gün **meyve** da vardır.
- Tatlı sadece **perşembe** günü çıkmaktadır.
- Haftanın **üç** günü et yemeği çıkmaktadır.
- Yoğurdun olduğu gün **brokoli** çorbası vardır.
- Menüde her gün **çorba** bulunmaktadır.
- Perşembe** ve **cuma** günleri pilav verilmemektedir.
- Pazartesi** ve **perşembe** günleri sebze yemeği çıkmaktadır.

İĞDE AĞACI

Atatürk'ün manevi kızı Prof. Dr. Afet İnan şunları yazıyor:

"1937 yılının bahar mevsimiydi. Atatürk Orman Çiftliği'ne gidiyorduk. Çiftliğin o bölümü meyve bahçesiydi ve fidanlar sıra sıra dikilmişti.

Atatürk, bu eski çorak topraklar üzerindeki, meyve bahçesi hâline gelmiş olan bu yerlere neşe ile bakıyordu. Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı. Atatürk birden şoföre,

- Dur, diye bağırdı. Yere indiği vakit orada olanlara:

- Burada bir iğde ağacı vardı o nerede, diye sordu. Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.

Atatürk'ün biraz evvelki neşesi kalmamıştı.

Çünkü çiftliğin ilk günlerinin bir hatırası yerinden çıkarılmış ve yok olmuştu. Yol boyunca yürüyerek iğde ağacını aradık.

- İğde diğerlerinden daha eski ve çelimsiz bir ağaçtı. Fakat yaşayan ve baharda hoş kokularını etrafa saçan, güzel bir ağaçtı, diyordu. Çiftlik merkezine gelmiştik. Orayı gezerken iğde ağacını yerinden kimin çıkartmış olduğunu ilgililere sordu. Kimse bu küçük ağaca ne olduğu hakkında bir haber veremedi.

Atatürk bu önemsiz gibi görünen işten üzüntü duymuştu. Uyarılarda bulundu, emirler verdi, eski ağaçlar da korunacak ve bakılacaktı.

Çankaya'yı oturmak için seçmesindeki neden, birkaç büyük karakavak ağacının bulunması idi. O gün, çiftlik dönüşü uzun boylu ağaçlardan bahsetti. "Onlardır ki toprağı verimli kılarlar. İnsan topluluklarının yer seçmelerine rehberlik ederler." dedi.

Çünkü o, yeşilliğin ve ağacın hasretini İstiklâl Savaşı boyunca çok çekmişti. Eski adı Orman Çiftliği olan bu yerde, orman yetiştirmeyi kendisine ideal edinmişti. Onun için her ağaç eski ve yeni, kıymetli birer varlıktı. Tabiatın varlığı ağaç, insanlara büyük bir kazançtı. Bunların yetiştigi, büyüdüğünü görmek, bir idealin gerçekleşmesindeki zevki kendisine veriyordu. Orman Çiftliği, insanların irade ve çalışmalarıyla, tabiatı güzelleştirme kuvvetinin bir örneğidir.

a) Aşağıda verilen sözcüklerin eş anlamlılarını metinden bulup uygun sözcüğün altına yazınız.

Zayıf	Sevinç	Ülkü	Anı	Güç	Güzel	Değerli	Verimsiz	İkaz	Zaman
Çelimsiz	Neşe	İdeal	Hatıra	Kuvvet	Hoş	Kıymetli	Çorak	Uyarı	Vakit

b) Aşağıda parçadan alınan cümleleri uygun olan özelliklerle eşleştiriniz.

b	Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı.	a.Karşılaştırma
d	Atatürk bu önemsiz gibi görünen işten üzüntü duymuştu.	b.Nesnel
e	Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.	c.Öznel
c	Tabiatın varlığı ağaç, insanlara büyük bir kazançtı.	d.Duygu Belirten
a	İğde diğerlerinden daha eski ve çelimsiz bir ağaçtı.	e.Sebep-Sonuç

c) Metinden aşağıdaki sorulara yanıt olabilecek ifadeler bularak yazınız.

Niçin?

Çünkü çiftliğin ilk günlerinin bir hatırası yerinden çıkarılmış ve yok olmuştu.

Ne zaman?

1937 yılının bahar mevsimiydi.

Nerede?

Eski adı Orman Çiftliği olan bu yerde, orman yetiştirmeyi kendisine ideal edinmişti.

İğde ağacı...
Afet İnan anlatıyor:

39. Aşağıda bazı bitkilerin faydaları ile birlikte bazı kişilerin de rahatsızlıkları verilmiştir.

Ada çayı

Ada çayı bağışıklık sistemini güçlendirmektedir. Ayrıca ada çayı üzerine yapılan araştırmalar, hatırlama yeteneğinin artırılmasına ve hafızanın güçlenmesine yardımcı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yiyeceklere eklenen ada çayı, bağırsak sağlığının korunmasını sağlamaktadır.

Damar Otu

Damar otunun, mide ağrılarına karşı kullanılması tavsiye edilir. Ayrıca damar otu, apse ve çıbanı iyileştirir, siğillere iyi gelir. Bu yüzden birçok yörede siğil otu olarak da bilinir. Gizli şeker hastalığına karşı da oldukça faydalıdır. Bu otun göğsü yumuşatma özelliği de vardır.

Ebegümeci

Ebegümeci akciğerlerde balgam toplanmasında, öksürük ve bronşitte, ses kısıklıklarında faydalıdır. Boğaz ve bademcik iltihaplarını giderir. Nezle, grip, öksürük, bronşit, nefes darlığı tedavisinde kullanılır. Göz kuruluğu çekenlere ebegümeci çayı ile yapılan pansuman iyi gelir. Ateşi düşürüp vücuda rahatlık verir.

Isırgan Otu

Isırgan otu, sindirim sisteminden bağışıklık sistemi hastalıklarına karşı korur. Isırgan otu mevsimsel alerjiler için popüler bir tedavidir. Bilim adamları ısırganın vücuttaki alerjiye bağlı iltihabı azaltabildiğini öne sürmektedir. Kemik gelişimi ve sağlığı açısından önemli olan kalsiyumun vücutta kalmasını sağlar.

Turp

Turp, cildin nemli kalmasına yardımcı olur; şeker hastalarında kan şekeri seviyelerini düzenler. Ayrıca ağrıyı ve şişliği azaltırken çeşitli solunum yolları hastalıklarını tedavi eder. Her gün tüketilen turp; cildi kuruluktan, sivilceden ve sivilcenin oluşturduğu kızarıklıktan korur. Bunun yanı sıra turp suyu saçların kökünü güçlendirir ve saç dökülmesini önlemeye yardımcı olur.

Kişilerin rahatsızlıkları:

- Murat'ın ailesi çocuklarının söylenen şeyleri hemen unuttuğunu veya hatırlamakta güçlük çektiğini söylemektedirler.
- Vedat Bey'in, vücudunun çeşitli yerlerinde çıkan ve onu rahatsız eden siğillerle başı derttedir.
- Ergenlik çağındaki Selda, teninin kuruluğundan ve sivilcelerden memnun değildir.
- Asuman Hanım mevsimsel alerjik sorunlarla mücadele etmektedir.
- Annesi, Ömer'in gece gündüz hep öksürük nöbetlerine yakalandığından ve bademcik şişkinliğinden şikâyetçidir.

Verilen bilgiler dâhilinde kim hangi bitkiyi tüketmelidir?

Vedat Bey: **damar otu**

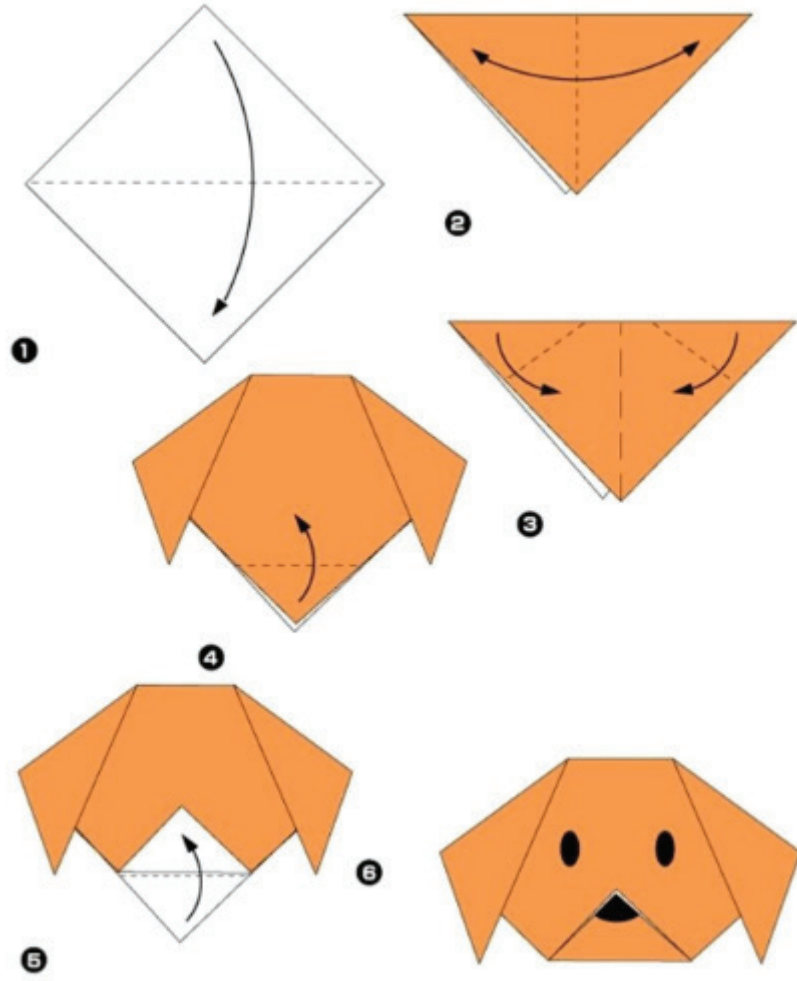
Asuman Hanım: **ısırgan otu**

Murat: **ada çayı**

Ömer: **ebegümeci**

Selda: **turp**

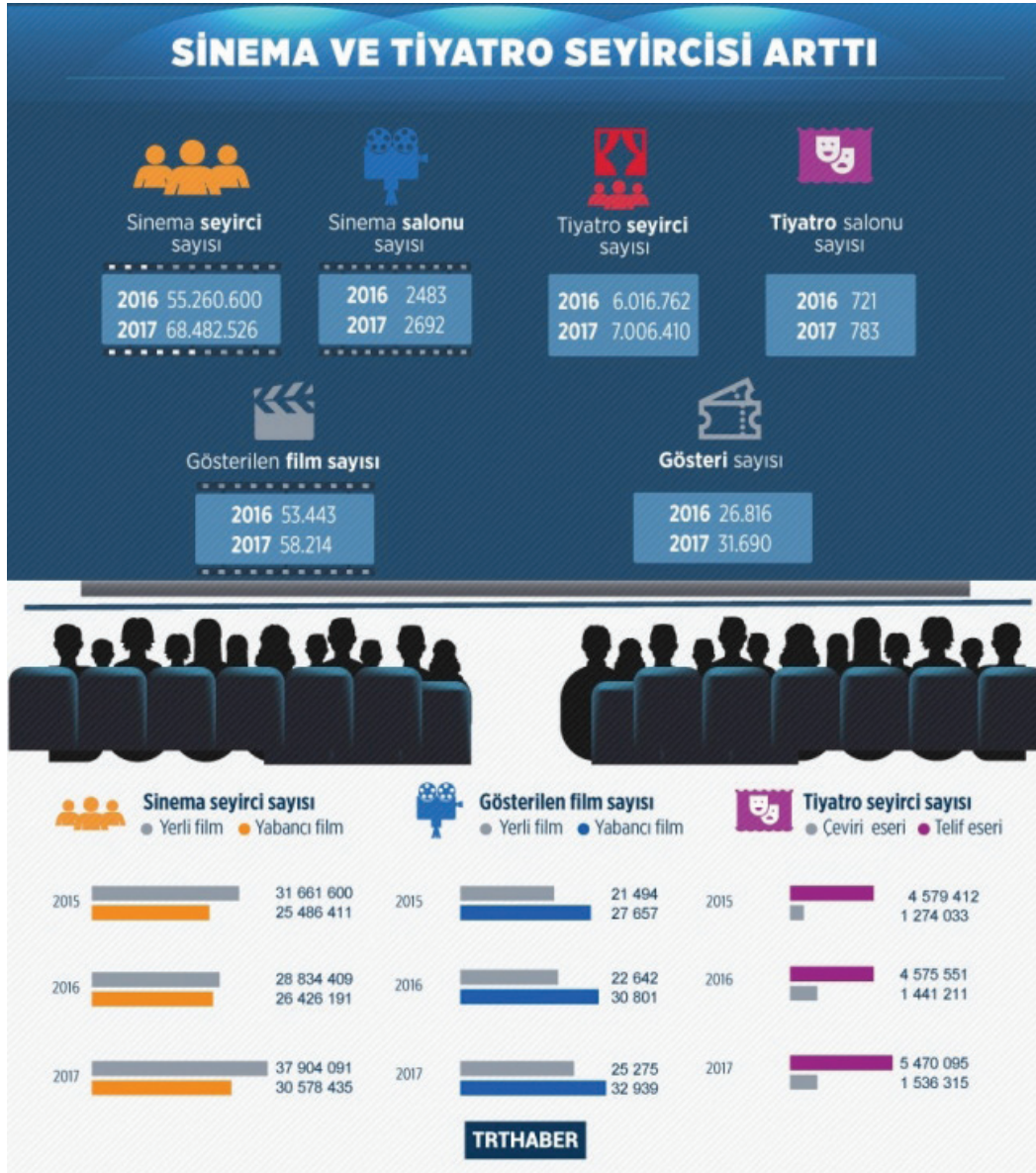
40. Kâğıt katlama çalışmaları olarak bilinen origami, eğlenceli bir sanat etkinliğidir. Kâğıtları katlayarak yapıştırıcı kullanmadan şekiller oluşturabilme sanatı origami olarak adlandırılır.

Resimdeki origami örneğinin yapılışını anlatan cümlelerin karşısına yapılış sırasını kodlayınız.

① ② ③ ● ⑤ ⑥	Alttaki noktalı çizgiden öne doğru katlayalım.
① ② ③ ④ ● ⑥	Çizgiden tekrar arkaya doğru katlayalım.
① ● ③ ④ ⑤ ⑥	Kâğıdı tekrar ikiye katlayalım ve açalım.
① ② ③ ④ ⑤ ●	Ağız ve gözleri yapalım.
① ② ● ④ ⑤ ⑥	Yanlardaki noktalı yerlerden katlayalım.
● ② ③ ④ ⑤ ⑥	Kâğıdı ortasından tam ikiye katlayalım.

41. Aşağıda kişilerin 2016-2017 yıllarına ait sanat gösterimlerine gitme grafiği verilmiştir.

Görselden ulaşılabilecek bilgiler için “Çıkarılabilir” ulaşılamayacak bilgiler için “Çıkarılamaz” kısmına işaretleyiniz.

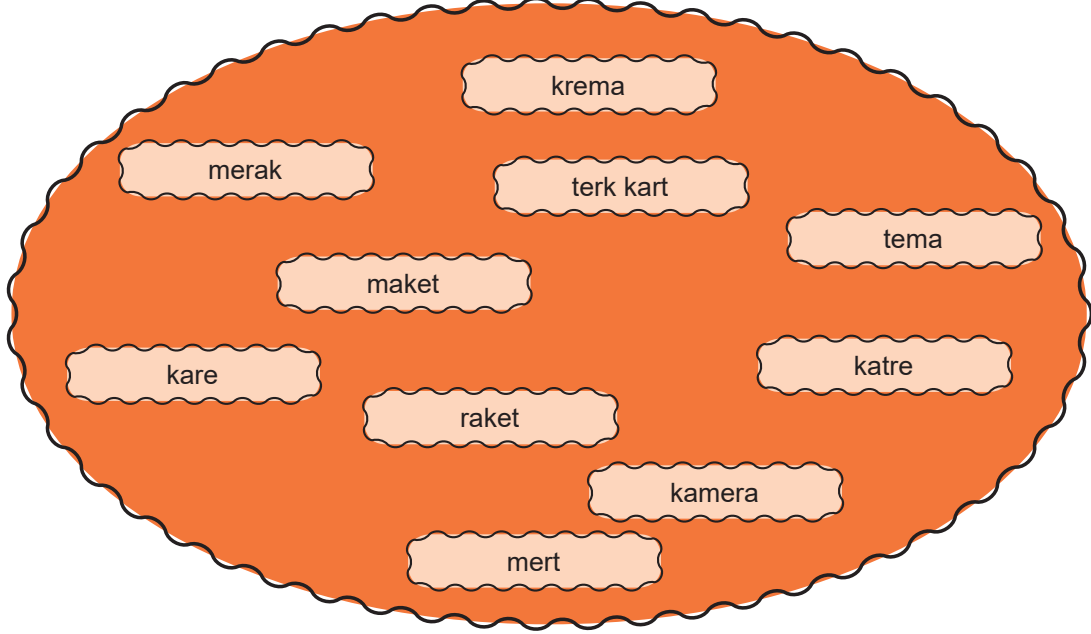
Sıra	Cümle	Çıkarılabilir	Çıkarılamaz
1	Sinemaya giden izleyici sayısı, 2017’de bir önceki yıla göre artmıştır.	X	
2	Sinemada yayımlanan film sayısı, 2017’de bir önceki yıla göre azalmıştır.		X
3	Tiyatro seyircisi, tüm yıllarda daha çok çeviri eseri tercih etmiştir.		X
4	2017’de yayımlanan filmlerin içinde yerli olanlar daha fazla tercih edilmiştir.	X	
5	2016’da tiyatro oyunlarından elde edilen gelir, bir önceki yıla göre düşmüştür.		X
6	2017’de tiyatro salonlarının sayısı, bir önceki yıla göre artmıştır.	X	
7	2017’de tiyatroya giden izleyici sayısı, bir önceki yıla göre azalmıştır.		X
8	2016 yılında tiyatrolarda en çok çocuk oyunları izlenmiştir.		X
9	2016 yılında sinemada daha çok yabancı filmler gösterilmiştir.	X	
10	2016 yılında tiyatrolarda telif eseri oyunların sayısı bir önceki yıla göre azalmıştır.	X	
11	2017 yılında sinemalarda yayımlanan yabancı film sayısı bir önceki yıla göre artmıştır.	X	

42. Mors alfabesi veya mors kodu, kısa ve uzun işaretler (• ve –) ile bunlara karşılık gelen ışık veya sesleri kullanarak bilgi aktarılmasını sağlayan yöntemdir.

Örneğin “market” kelimesi -- .- .-. -. - - şeklinde kodlanmaktadır.

M A R K E T

Verilen market kelimesinin mors alfabesindeki karşılığından yola çıkarak aşağıda mors kodlarıyla yazılmış kelimeleri yandaki bulut içinden bularak karşısına yazınız.

-- .- .-. -. - -	→	krem
.- .-. -. - -	→	raket
-- .- .-. -. - -	→	merak
-- .- .-. -. - -	→	maket
.- .-. -. - -	→	tema
.- .-. -. - -	→	katre
-- .- .-. -. - -	→	kamera
-- .- .-. -. - -	→	kare
-- .- .-. -. - -	→	mert
.- .-. -. - -	→	terk

Artık Mors alfabesi ile kodlamayı öğrendiğine göre sen de aşağıdaki kelimeleri Mors alfabesi ile kodlamaya ne dersin?

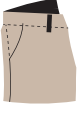
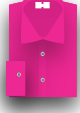
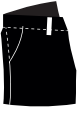
katmer

kemer

43.

PANTOLON	GÖMLEK RENKLERİ									
										
Haki	Lacivert	Kestane	Kırmızı	Yeşil	Siyah	Beyaz	Mor	Turkuaz	Pembe	Gri
										
Siyah	Mavi	Kestane	Kırmızı	Turkuaz Yeşil	Açık Turuncu	Beyaz	Mor	Açık Sarı	Açık Pembe	Açık Gri
										
Krem	Lacivert	Kestane	Pembe	Deniz Yeşil	Siyah					
										
Gri	Mavi	Yeşil	Kırmızı	Siyah	Bahar Çiçeği	Beyaz	Mor	Su Yeşili	Açık Pembe	Vişne
										
										
Lacivert	Beyaz	Sarı	Pembe	Şeftali	Açık Yeşil	Mor	Kraliyet Mavisi	Kahve	Kestane	Eflatun
	Su Yeşili	Krem	Haki	Kırmızı	Gri	Siyah	Portakal	Koyu Kırmızı	Güneş Sarısı	

Bu tabloda bazı pantolon renkleri ve bunlara uygun olan gömlek renkleri verilmiştir. Aşağıdaki soruları bu tabloya göre yanıtlayınız.

- a) Yarınki iş toplantısında beyaz gömleğini giymek isteyen Ömer, tabloda gösterilen hangi renk pantolonları giyemez?

Krem

- b) Okuldan sonra basket maçı izlemeye gidecek olan Büşra gri pantolon giymiştir. Üstüne giyebileceği gömlekleri yuvarlak içine alınız.

*Pembe

***Siyah**

*Açık yeşil

*Kestane

***Beyaz**

***Vişne**

*Açık gri

- c) Pilotluk için iş görüşmesine gidecek olan Murat, haki ve siyah pantolonların her ikisine de uyan bir gömlek giymek istemektedir. Buna göre Murat hangi renk gömlekleri giyebilir?

Kestane, kırmızı, beyaz, mor

44. Ahmet, Mustafa, Dilara, Zeynep ve Elif isimli arkadaşlar; sabah kahvaltısı yapmışlardır. Kahvaltıyla ilgili bilinenler şunlardır:

- Ahmet, kahvaltıya Zeynep'ten önce gelmiştir.
- Kahvaltıya ilk gelen bir kızdır.
- Mustafa Dilara'dan hemen sonra gelmiştir.
- Elif kahvaltıya en son katılan kişidir.

Metne göre kahvaltıya geliş sırasını aşağıya yazınız.

1. **Dilara**
2. **Mustafa**
3. **Ahmet**
4. **Zeynep**
5. **Elif**

CEVAP ANAHTARI

1. D	22. C
2. B	23. D
3. D	24. C
4. C	25. B
5. D	26. D
6. D	27. B
7. C	28. C
8. A	29. B
9. B	30. C
10. B	31. B
11. D	32. A
12. C	33. A
13. B	34. C
14. C	35. C
15. B	36. C
16. B	37. A
17. C	38. C
18. A	39. A
19. D	40. D
20. D	41. B
21. B	42. C

5. SINIF

1. ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLLERİ

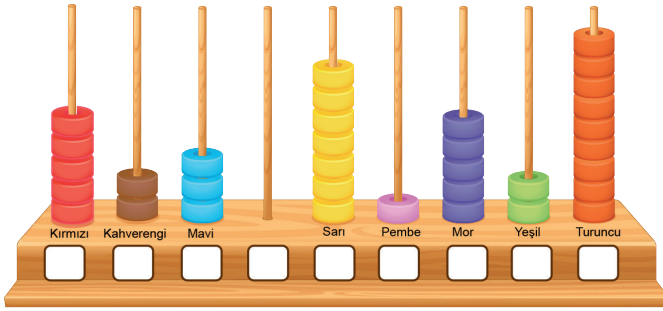
MATEMATİK

1. Tablo: Ülkelerin Nüfusları

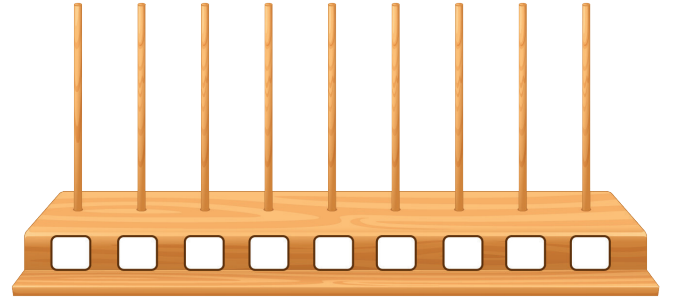
Ülke	Nüfus (Rakamla)	Nüfus (Okunuşu)
Rusya	145 934 862	
Japonya		Yüz yirmi altı milyon dört yüz yetmiş altı bin beş yüz doksan bir
İran	83 415 638	
Türkiye		Seksen üç milyon yüz elli dört bin dokuz yüz doksan yedi
Almanya	83 149 300	
Fransa		Altmış yedi milyon yetmiş beş bin
İtalya	60 461 826	

Yukarıdaki tabloda ülkelerin nüfuslarına ait bilgiler verilmiştir. Buna göre tabloda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

2.

1. Abaküs

2. Abaküs

Selin'in kırmızı, kahverengi, mavi, lacivert, sarı, pembe, mor, yeşil ve turuncu renkli dokuz tane boncuğu vardır. Selin yukarıdaki abaküslerden birincisine her çubuğa aynı renk olacak şekilde boncuklardan bazılarını dizmiştir. Boncuk adetlerini altlarındaki kutulara yazıp dokuz basamaklı bir sayı oluşturmuştur.

Selin daha sonra kalan boncuklarının hepsini birinci abaküsteki renk sırasına göre ikinci abaküye dizmiştir.

Buna göre Selin'in;

a) 1. abaküsündeki sayının okunuşunu yazınız.

.....

b) 2. abaküste oluşturduğu sayıyı yazınız.

.....

3. Yandaki tabloda her rakam farklı bir rengi temsil etmektedir ve temsil ettiği renge boyanması gerekmektedir.

Örneğin; 120 145 sayısının birler basamağındaki rakamın bulunduğu kutucukları sarıya boyayınız dendiğinde tablodaki 5 rakamının olduğu tüm kutucuklar sarıya boyanacaktır.

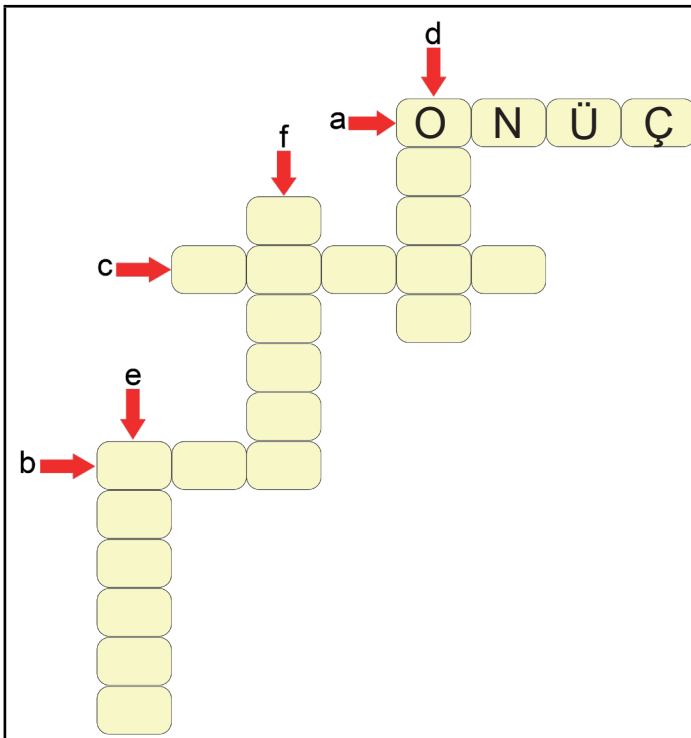
Tablo 14 342 312 sayısının rakamlarından oluşmaktadır.

4	4	3	3	4	4	4	3	3	4	4
4	3	1	1	3	4	3	1	1	3	4
3	1	2	2	1	3	1	2	2	1	3
3	1	2	2	2	1	2	2	2	1	3
4	3	1	2	2	2	2	2	1	3	4
4	4	3	1	1	2	1	1	3	4	4
4	4	4	3	3	1	3	3	4	4	4
4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4

Bu sayının;

- a) Binler bölümünde basamak değeri en küçük olan rakamın bulunduğu kutucukları pembeye boyayınız.
- b) Milyonlar bölümündeki çift rakamın bulunduğu kutucukları maviye boyayınız.
- c) Yüz binler basamağındaki rakamın bulunduğu kutucukları siyaha boyayınız.
- d) Birler bölümündeki sayı değeri en küçük olan rakamın bulunduğu kutucukları kırmızıya boyayınız.

4. Aşağıda verilen bulmacayı doldurunuz.

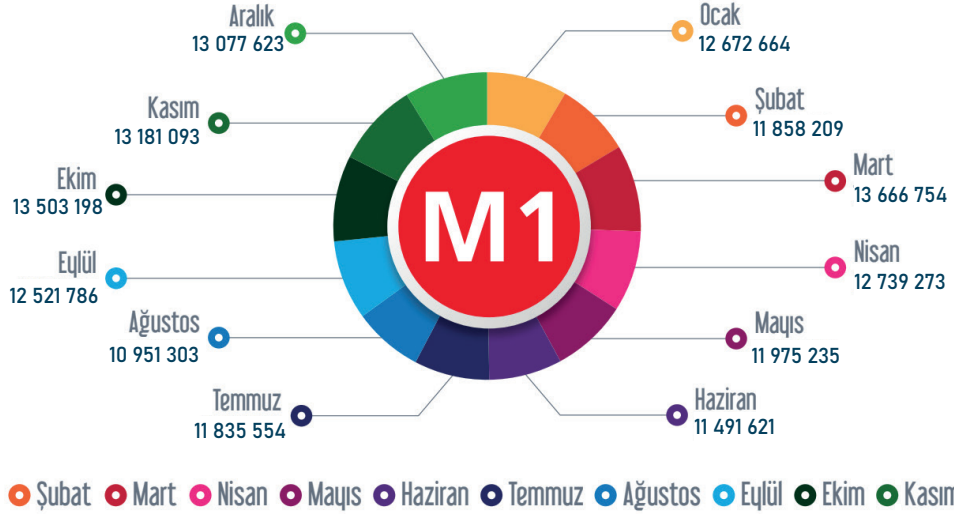

245 018 472 sayısının;

- a) Birler bölümündeki rakamların sayı değerleri toplamı
- b) Milyonlar basamağındaki rakamın sayı değeri
- c) Binler basamağındaki rakamın sayı değeri
- d) Milyonlar bölümündeki rakamların sayı değerleri toplamı
- e) Sayı değeri en büyük olan rakamın bulunduğu basamak
- f) Onlar basamağındaki rakamın basamak değeri

5.

2019 YILI HAT BAZLI AYLIK YOLCU SAYILARI

Yukarıdaki görselde 2019 yılı Metro hattında hat bazlı aylık yolcu sayıları verilmiştir. Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Temmuz ayında taşınan yolcu sayısının binler bölümündeki rakamların toplamını bulunuz.

b) En fazla yolcu taşınan ay hangisidir?

c) En az yolcu taşınan ay hangisidir?

ç) Birler bölümü en büyük olan ay hangisidir?

6.

Milyonlar Bölüğü	Binler Bölüğü	Birler Bölüğü

Güneş şekilindeki gibi bir sayı düzeneği tasarlıyor. Bu düzeneğe göre sayının her basamağını bir kap temsil ediyor. Her kabın içine o basamağa ait sayının sayı değeri kadar boncuk koyuyor.

Örneğin, 12 504 sayısı düzeneğe aşağıdaki gibi gösteriyor

--	--	--	--	--

Bu bilgilere göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) '102 400 101' sayısına ait boncukları kaplara çiziniz?

--	--	--

b) Kaplardaki boncuk sayılarının oluşturduğu sayının okunuşunu yazınız.

--	--	--	--	--

.....

c) 340 002 705 sayısı gösterilmek isteniyor. Bu işlem için kaç adet boncuğa ihtiyaç vardır?

.....

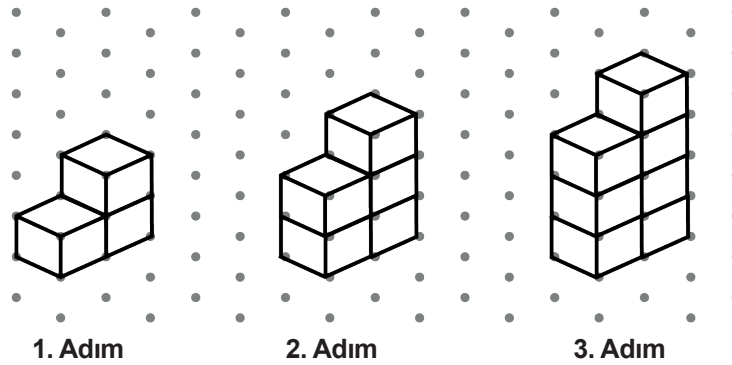
ç) 18 adet boncuk kullanarak yazılabilecek en büyük tek sayının birler bölümünde kaç adet boncuk vardır?

.....

7. Aşağıda verilen örüntülerde gülen yüz sembolüne karşılık gelmesi gereken sayıları eşleştiriniz.

1, 3, 5, 7, ☺, 11, 13, ...	44
7, 12, ☺, 22, 27, ...	17
12, 23, 34, ☺, ...	9
47, ☺, 41, 38, 35, ...	7
72, 59, 46, 33, 20, ☺, ...	45

8.

Alper Öğretmen şekildeki gibi küp şekerler yardımıyla bir örüntü oluşturmuştur. Bu örüntünün ilk 3 adımı yukarıdaki gibidir.

Buna göre 12. adımda toplam kaç tane küp şeker kullanılmıştır?

9. Günlük kitap okuma süresini arttırmak isteyen Derya, bir hafta sürecek bir çalışmaya başlıyor.

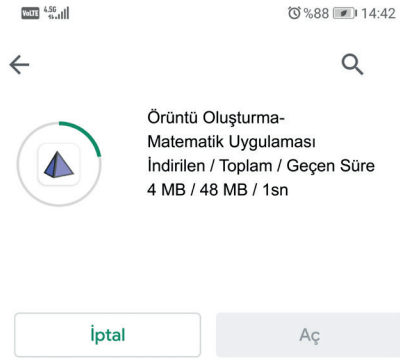
İlk gün 20 dakika kitap okuyan Derya her gün okuduğu süreyi 5 dakika arttırıyor.

Bu bilgilere göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Derya ilk üç gün toplam kaç dakika kitap okumuştur?

b) 5. gün okuduğu süre 2. gün okuduğu süreden kaç dakika fazladır?

10.

Uygulama dükkanından cep telefonuna toplam boyutu 48 megabayt olan bir Örüntü Oluşturma- Matematik Uygulaması indirmek isteyen Hande, uygulamayı indirmeye başladığında her saniye sonunda 4 MB indirildiğini görüyor.

Buna göre;

a) 6. saniye sonunda kaç megabayt indirme yapılmıştır?

b) 9. saniye sonunda kaç megabayt indirilecek dosya kalmıştır?

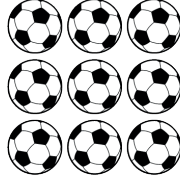
11. **Bilgi Notu:** Belli bir kuralı takip eden şekil veya sayı dizilerine örüntü denir.

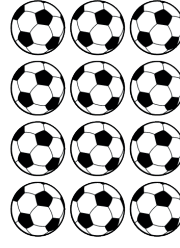
1. Adım

2. Adım

3. Adım

4. Adım

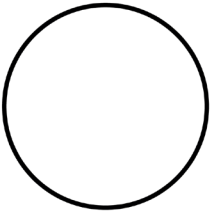
Yukarıdaki örüntüye göre,

a) 7.adımda kaç top vardır?

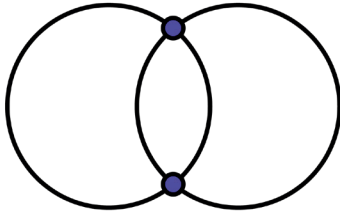
b) 9. adımda kullanılan top sayısı 3. adımda kullanılan top sayısının kaç katıdır?

c) 1. adım ve 2. adımda toplam 9 top kullanılmıştır. Elinde 108 top bulunan Ege şekildeki kurala göre kaç adımlık bir örüntü oluşturabilir?

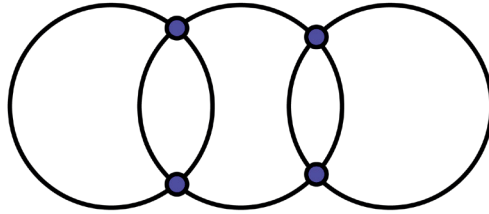
12.

1. Adım

2. Adım

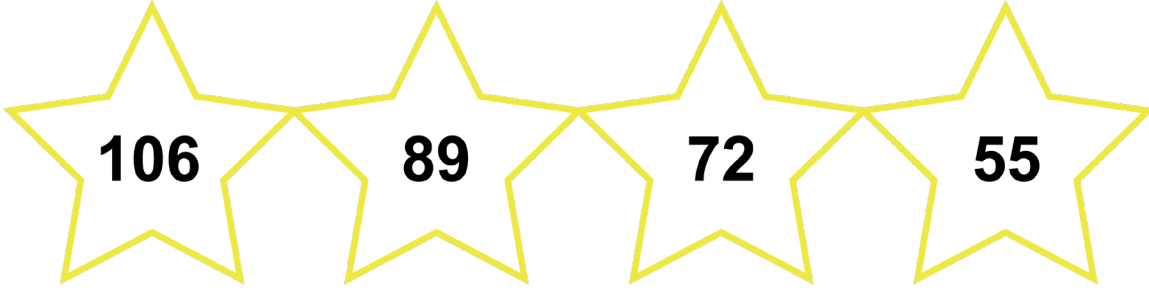

3. Adım

...

Yukarıda verilen şekil örüntüsünde 6.adımda oluşacak nokta sayısı kaç tanedir?

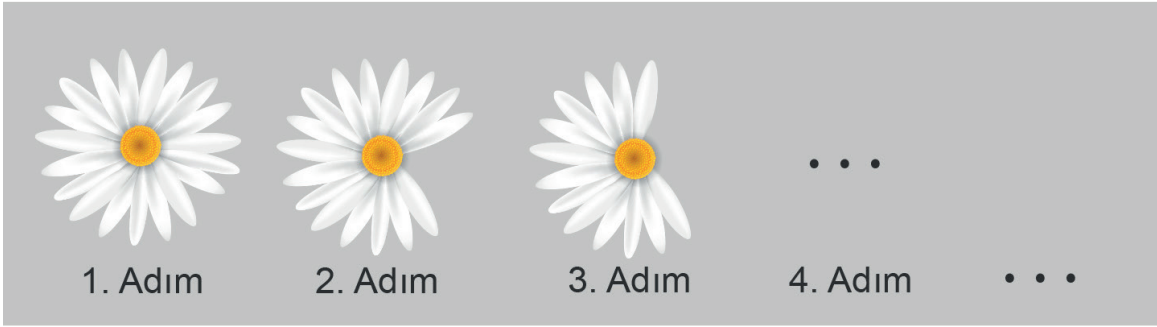
13.

Yukarıda bir sayı örüntüsü verilmiştir. Aşağıdaki sayılardan hangileri bu örüntünün bir terimi olabilir?

40, 38, 37, 34, 33, 29, 28, 23, 21, 20, 16, 15, 9, 4, 3

14.

Birinci adımda 19 yaprağı olan papatyanın yaprakları belirli bir kurala göre dökülmektedir. Buna göre;

a) 5. adımda papatyanın kaç yaprağı kalır?

b) Kaçınıncı adımda papatyanın 1 tane yaprağı kalır?

15. 7, 0, 4, 6, 8 rakamlarını kullanarak A ve B sayıları oluşturuluyor.

A sayısı; Bu rakamlarla yazılabilecek beş basamaklı rakamları farklı en büyük sayıdır.

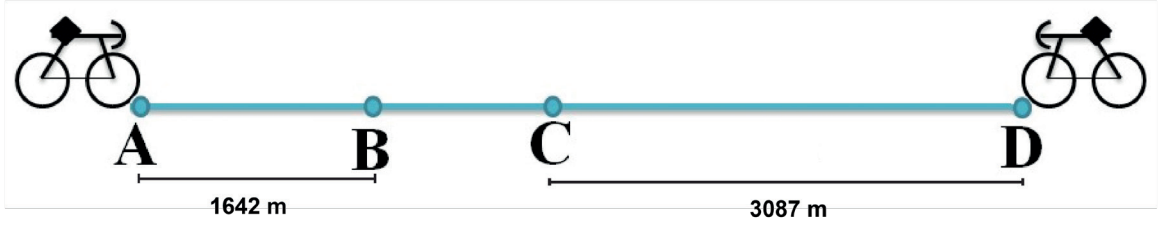
B sayısı; Bu rakamlar ile yazılabilecek beş basamaklı rakamları farklı en küçük tek sayıdır.

Bu bilgilere göre;

a) $A+B=?$

b) $A-B=?$

16.

Başlangıçta A ve D noktalarında bulunan iki bisikletlinin aralarındaki mesafe 5935 metredir.

A noktasındaki bisikletli B'ye ve D noktasındaki bisikletli ise C'ye kadar gitmiştir.

Son durumda aralarında kaç metre mesafe kalmıştır?

17. **Tablo:** Elif'in bir günde çözdüğü soru sayıları

Dersler	Soru sayısı
Matematik	34
Türkçe	26
Fen Bilimleri	28

a) Onlukları ve birlikleri ayırarak toplama stratejisine göre;

$16+35=10+6+30+5=40+11=51$ şeklinde zihinden hesaplama yapılır.

Yukarıdaki stratejiyi kullanarak Elif'in matematik ve fen derslerinden toplam kaç soru çözdüğünü zihinden hesaplayınız.

.....

b) Kolay toplanan sayılardan başlayarak toplama stratejisine göre;

$13+16+27=13+27+16=40+16=56$ şeklinde zihinden hesaplama yapılır.

Yukarıdaki stratejiyi kullanarak Elif'in üç dersten toplam kaç soru çözdüğünü zihinden hesaplayınız.

.....

18. **Tablo:** Aycan ve Figen'in bilgisayar oyununun sonunda aldıkları puanlar

Aycan'ın puanı	7 915
Figen'in puanı	5 389

Aycan ve Figen, oynadıkları bilgisayar oyununun sonunda aldıkları yukarıdaki tabloda verilen puanlarının toplamını tahmin etmek istiyorlar.

7 915 + 5 389 işleminin sonucunu Figen toplananları en yakın onluğa, Aycan en yakın yüzlüğe yuvarlayarak tahmin ediyor.

Buna göre kimin tahmini gerçek sonuca daha yakındır?

.....

19. **Tablo:** AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) 2019 yılı gönüllülük başvuru sayılarının aylara göre dağılımı

Aylar	Gönüllülük başvuru sayısı
Ocak	3 719
Şubat	3 512
Mart	2 334
Nisan	2 437
Mayıs	1 651
Haziran	1 583
Temmuz	1 871
Ağustos	7 277
Eylül	6 797
Ekim	7 122
Kasım	6 432
Aralık	6 289

Yukarıdaki tabloda AFAD 2019 yılı gönüllülük başvuru sayılarının aylara göre dağılımı verilmiştir.

Buna göre AFAD'ın 2019 yılındaki gönüllü başvuru sayısının aylık 3 500'den büyük olanlarının toplamını en yakın binliğe yuvarlama yaparak tahmin ediniz.

20.

Gökkuşağı lolipop şeker

Papatya lolipop şeker

Merve, Tuğçe ve Emrah okul dönüşü marketten 16 tane gökkuşağı lolipop şeker ile 28 tane papatya lolipop şeker almıştır.

- Emrah toplamda aldıkları şeker sayısını zihinden bulabilmek için **onluk ve birliklere ayırarak** toplama işlemini yapmıştır.
 $16 + 28 = 10 + 6 + 20 + 8 = 30 + 14 = 44$
- Tuğçe, **üzerine sayma yöntemiyle** zihinden toplamıştır. Bu yöntemde ilk sayıya ekleyeceği sayıyı onluklarına ve birliklerine ayırdıktan sonra sırayla diğerinin üzerine eklemiştir.
 $16 + 28 = 16 + 10 + 10 + 8 = 36 + 8 = 44$
- Merve ise **10'u referans alarak** zihinden toplamıştır. Bu yöntemde ilk sayıyı 10'un katlarına tamamlayacak şekilde ikinci sayıyı parçalamıştır.
 $16 + 28 = 16 + 4 + 10 + 10 + 4 = 20 + 10 + 10 + 4 = 44$

Yukarıda üç arkadaşın zihinden toplama işlemi yaparken kullandıkları yöntemleri öğrendiniz.

Sizde 17 + 24 işleminin sonucunu aşağıdaki tabloyu doldurarak yapınız.

Onluklarına ve birliklerine ayırarak topla →	
Üzerine sayma yöntemi ile topla →	
10 'u referans alarak topla →	

21.

Yukarıdaki görselde Türkiye' de 2020 Haziran ayı konut satış istatistikleri verilmiştir.

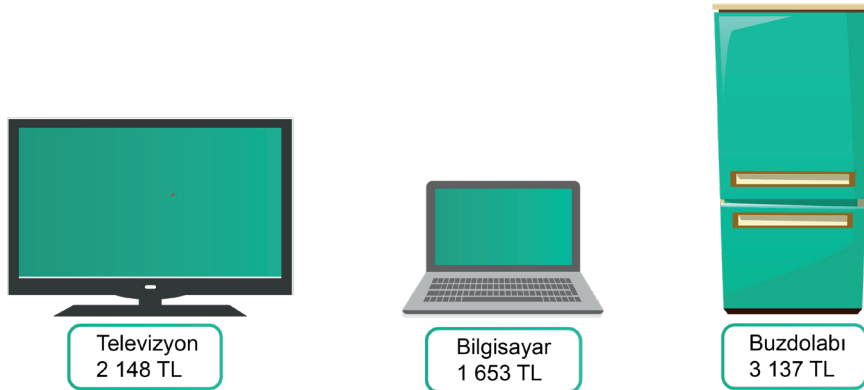
Buna göre aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

a) Türkiye' de 2020 Haziran ayında satılan konut sayısını oluşturan rakamların sayı değerleri toplamı kaçtır?

b) İstanbul, Ankara ve İzmir' de 2020 Haziran ayında toplam satılan konut sayısını en yakın onluğa yuvarlayarak tahmin ediniz.

c) 2020 Haziran ayında İstanbul' da satılan konut sayısının İzmir' de satılan konut sayısından ne kadar fazla olduğunu konut sayılarını en yakın onluğa yuvarlayarak tahmin ediniz.

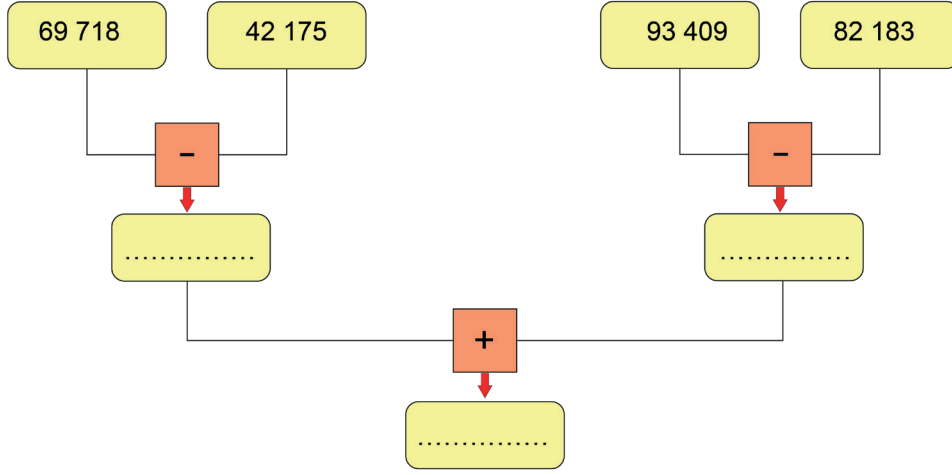
22.

Bir elektronik mağazasına giden Çetin Bey yukarıdaki ürünleri almak istemiştir. Zihninden ürün fiyatlarını en yakın yüzlüğe yuvarlayarak yaklaşık bir hesap yapmıştır. Parasının hepsini almaya yetecek tutarda olduğunu görünce ödeme yapmak üzere kasaya gitmiştir.

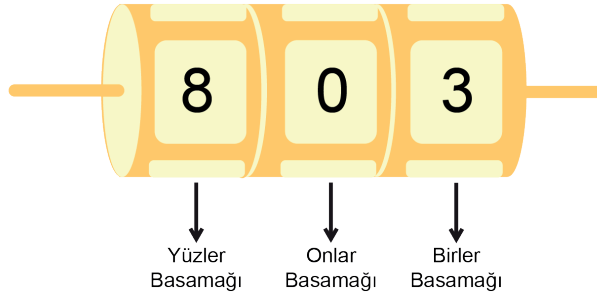
Çetin Bey bu ürünleri aldığı anda zihninden bulduğu sonuca göre kasada ne kadar az ya da fazla ödeme yapmıştır?

23.

Yukarıdaki kutular arasındaki toplama ve çıkarma işlemlerinin sonuçlarını uygun olan boşluklara yazınız.

24.

Yukarıda üç bölmesi olan bir sayı rulosu vardır. Her bölme birbirinden bağımsız dönebilmektedir. Her bölmenin hangi basamağa ait olduğu şekil üzerinde gösterilmiştir.

Her bir bölmede rakamlar (0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) yazılıdır.

Aysu ve Aydan bu rulo ile sayılar oluşturacak Aslı da bu sayıların çarpımını hesaplayacaktır.

Aysu sayı rulosunu çevirdiğinde 0, 6 ve 2 rakamları ile yazılabilecek en büyük sayının geldiğini söylemiştir.

Aydan ise 4, 3 ve 7 rakamları ile yazılabilecek en küçük sayı geldiğini söylemiştir.

a) **Aysu'ya ruloda gelen sayı kaçtır?**

.....

b) **Aydan'a ruloda gelen sayı kaçtır?**

.....

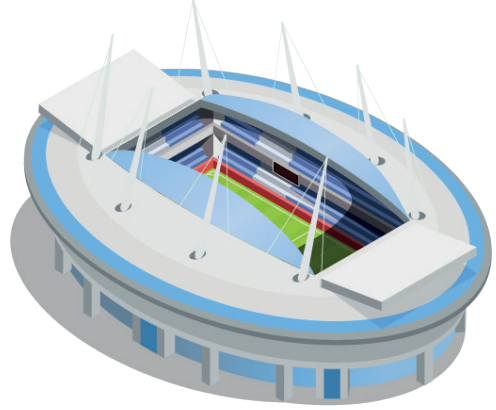
c) **Aslı bu sayıların çarpımını kaç bulmuştur?**

.....

25.

Gençler Stadyumu
Kapasite: 52 103

Yıldızlar Stadyumu
Kapasite: 48 245

Yukarıdaki bilgilerden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a) Stadyum kapasitelerinin toplamını bulunuz.

b) Gençler Stadyumu kapasitesi Yıldızlar Stadyumu kapasitesinden kaç fazladır?

c) Yukarıda verilen stadyum kapasitelerini en yakın yüzlüğe yuvarlayarak stadyum kapasiteleri toplamının tahmini sonucunu yazınız.

d) Yukarıda verilen stadyum kapasitelerini en yakın onluğa yuvarlayarak stadyum kapasiteleri toplamının tahmini sonucunu yazınız.

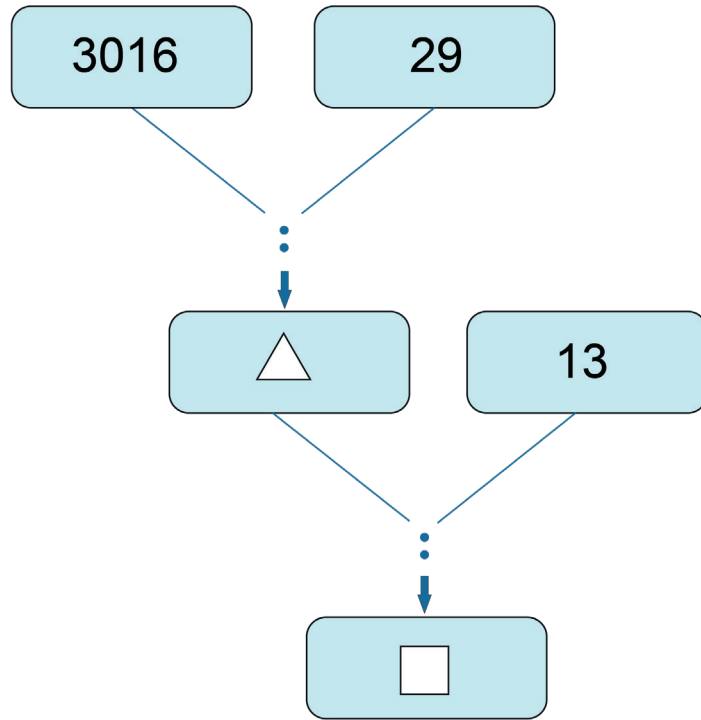
e) c ve d seçeneklerinde bulduğunuz yanıtlar ile b seçeneğinde bulduğunuz yanıtı karşılaştırınız. Gerçek toplama en yakın tahmin hangi yuvarlama sonucunda elde edilmiştir?

26.

Bir çiftlikte günde ortalama 486 yumurta üretilmektedir. Bu çiftlikte bir yılda üretilen yumurta sayısı kaçtır? (Bir yıl 365 gündür.)

27.

Yukarıdaki bölme şemasında üçgen ve kare yerine yazılacak doğru sayıları tablodaki uygun boşluklara yazınız.

28. Ahmet bir çarpma işleminin sonucunu tahmin etmek için çarpanları uygun sayılara yuvarlıyor ve sonucu gerçek sonuca yakın olarak buluyor.

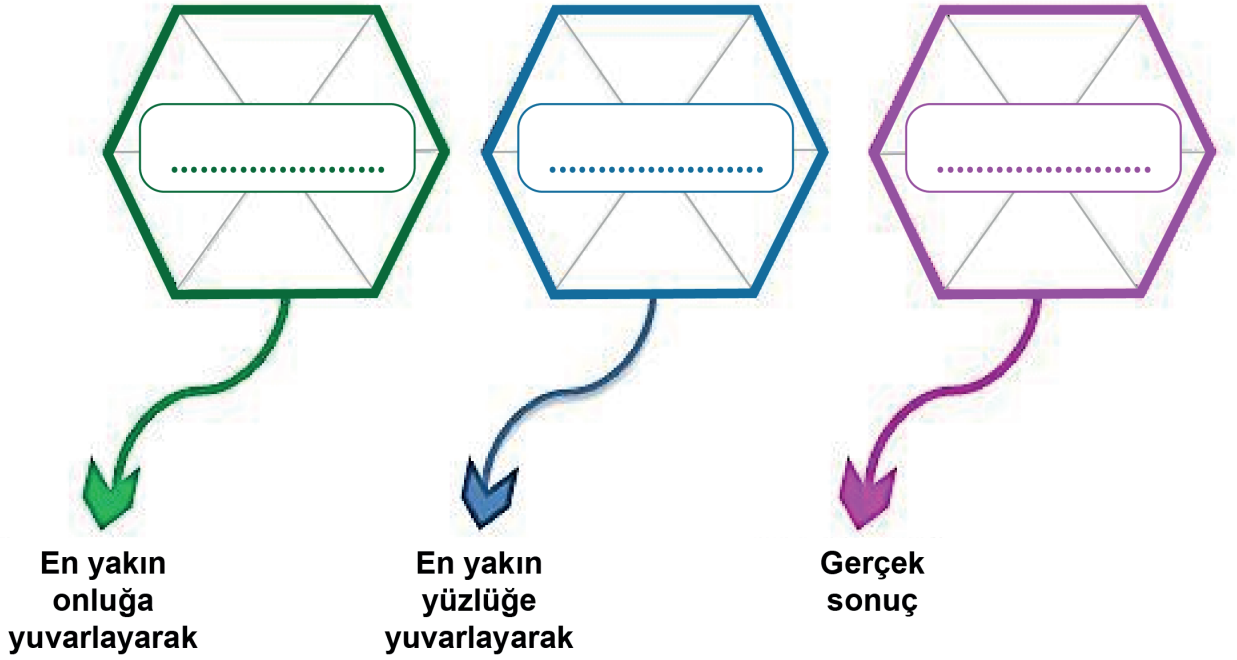
Örneğin; 104×78 işlemini $100 \times 80 = 8000$ şeklinde tahmin ediyor.

Buna göre;

a) Ahmet 198×63 işleminin sonucunu tahmini olarak hesapladığında kaç bulur?

b) Gerçek sonucu bularak tahmini sonuç ile karşılaştırınız.

29.

243×179 işleminin sonucunu;

a) Sayıları en yakın onluğa yuvarlayarak sonucu bulup yeşil uçurtmanın içine yazınız.

b) Sayıları en yakın yüzlüğe yuvarlayarak sonucu bulup mavi uçurtmanın içine yazınız.

c) İşlemin gerçek sonucunu bulup pembe uçurtmanın içine yazınız.

30. A tablosunda verilen çarpma ve bölme işlemlerinin sonucunu zihinden hesaplayarak B tablosundaki yanıtlarıyla eşleştirip, ilgili harfi A tablosundaki noktalı yerlere yazınız.

A	
1(...)	27×100
2(...)	$18000 \div 300$
3(...)	200×9
4(...)	$360 \div 5$
5(...)	12×500

B	
a	72
b	6000
c	2700
d	2400
e	60
f	80
g	1800
h	36

31.

A $4\ 830 \times 10\ 000 =$

B $48\ 300 \times 1\ 000 =$

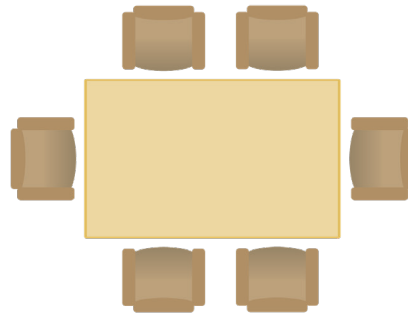
C $483\ 000 \times 100 =$

D $4\ 830\ 000 \times 10 =$

Yukarıdaki çarpma işlemlerinin sonuçlarını boş bırakılan yerlere yazıp birbirine eşit sonuçların harflerini aşağıdaki noktalı yere yazınız.

.....

32.

197 kişinin katılacağı bir davet için 6 kişinin bir masanın etrafındaki sandalyelerde oturacağı bir salon kiralanmıştır. Tüm davetliler sandalyelere oturduğunda en az kaç masa tamamen dolmuştur?

.....

33. Mor başlıklı kız, küçük bir kızın ormanda yaşadığı olaylara dayanan masaldır. Masalda mor başlıklı kız anneannesinin ormandaki kulübesini ziyaret edecektir. Mor başlıklı kız kaybolmamak için gördüğü her çam ağacının altına elindeki bilyelerinden belirli sayıda bırakıp dönüşte hepsini toplayarak evine geri dönmeyi planlamıştır. Her çam ağacının altına sekiz tane bilye bırakan mor başlıklı kızın 832 bilyesinin tamamını bırakarak anneannesine ulaştığı bilinmektedir.

Yol boyunca mor başlıklı kız kaç adet çam ağacının altına bilye bırakmıştır?

34.

$$\begin{array}{r} \triangle \\ 15 \\ \hline 16 \\ \hline \square \end{array}$$

Yukarıdaki bölme işleminde kare sembolü bir rakamdır.

Buna göre üçgen sembolü yerine yazılabilecek en büyük ve en küçük sayıyı bulunuz.

En Büyük Sayı

En Küçük Sayı

35.

$$\begin{array}{r} \triangle \\ 21 \\ \hline 18 \\ \hline \square \end{array}$$

Yandaki bölme işleminde kare sembolü yerine yazılabilecek en büyük doğal sayı için üçgen sembolü hangi sayı olur?

36.

$$1^3 = 1^2$$

1. Adım

$$1^3 + 2^3 = (1+2)^2$$

2. Adım

$$1^3 + 2^3 + 3^3 = (1 + 2 + 3)^2$$

3. Adım

$$1^3 + \dots + \dots + \dots = (1 + \dots + \dots + \dots)^2$$

4. Adım

$$1^3 + \dots + \dots + \triangle + \dots = (1 + \dots + \dots + \dots + \square)^2$$

5. Adım

....

....

Yukarıda verilen örüntüye göre aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

a) 3. Adımda yer alan $(1+2+3)^2$ ve $1^3+2^3+3^3$ işlemlerini yapınız. Sonuçların eşitliğini gösteriniz.

b) 4. Adımda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

c) 4. Adımdaki küpler toplamının sonucu kaçtır?

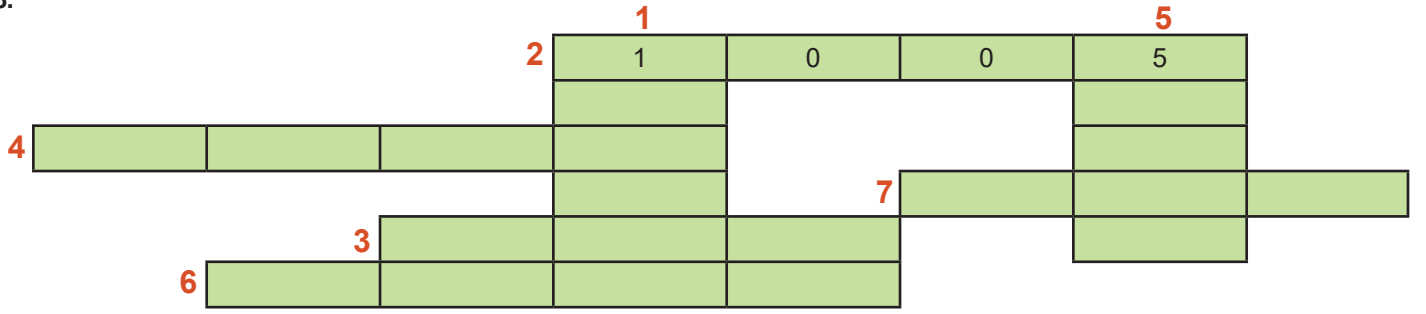
d) 5. Adımda yer alan $\triangle$ ve $\square$ sembolleri ile gösterilen sayıların toplamını hesaplayınız.

37.

$76 - (18 : 2)$	67
$(11 \times 3) + 50$	68
$(4 + 9) \times 7$	83
$(60 - 43) \times 4$	91

Yukarıdaki tabloda verilen parantezli işlemleri yapıp doğru sonuçlarını karşılarındaki sayılar ile ok kullanarak eşleştiriniz.

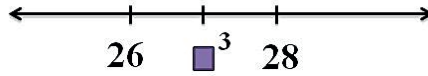
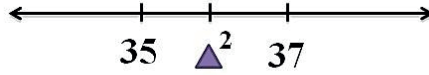
38.

Aşağıda soldan sağa ve yukarıdan aşağı bölümlerinde verilen yönergeler göre bulmacayı her kutuya bir rakam gelecek şekilde doldurunuz.

SOLDAN SAĞA	YUKARIDAN AŞAĞI
2. $25 \div 5 + (1\ 030 - 30)$ işleminin sonucu	1. 400×300 işleminin sonucu
3. $30^2 + 0^2$ işleminin sonucu	5. On binler basamağı 5 olan rakamları farklı en küçük sayı
4. $44\ 400 \div 10$ işleminin sonucu	
6. $(22 \times 4) + (8\ 800 + 12)$ işleminin sonucu	
7. 5'in küpü	

39.

Yukarıdaki sayı doğrularında $\triangle$ ve $\square$ sembolleri ile gösterilen sayıları bulunuz.

40. Bayramda ziyarete gideceği evlere lokum götürmeyi planlayan İlkur Hanım alışverişi için aşağıdaki tabloyu oluşturmuştur.

Tablo: Lokum çeşitlerine göre fiyat tablosu

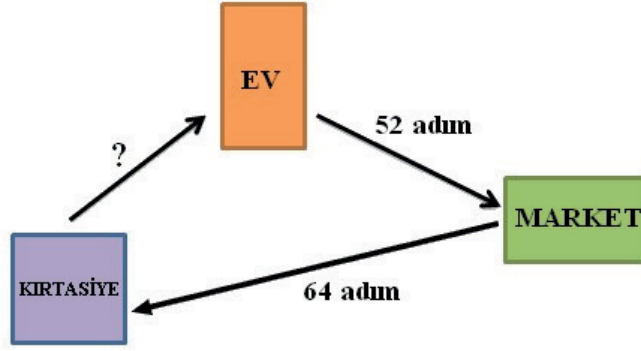
Lokum çeşitleri	1 kg fiyatı	2 kg fiyatı
Meyveli	20 TL	40 TL
Güllü	35 TL	
Fındıklı	40 TL	

Aşağıdaki soruları yukarıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

a) Lokum çeşitlerinin 2 kg'lık fiyatlarını hesaplayıp, tabloyu doldurunuz.

b) En az 2 çeşit lokum almak şartıyla toplam 2 tane 1 kg'lık ve 1 tane 2 kg'lık paket lokum alacak olan İlkur Hanım en ucuz olacak şekilde nasıl lokum almalıdır?

41.

Bir adımının uzunluğu 40 santimetre olan bir çocuk evinden markete 52 adım marketten kırtasiyeye de 64 adım atarak gitmiştir.

Kırtasiyeden evine döndüğünde yürüdüğü toplam yolun uzunluğu 6000 santimetre olduğunu göre çocuğun kırtasiye ile ev arasında attığı adım sayısı kaçtır?

42. Bir okulda 27 sınıf ve her sınıfta 17 sıra vardır. Her sırada ikişer öğrenci oturmaktadır.

Buna göre bu okuldaki toplam kaç öğrenci vardır?

43. 5 tane birbirinden farklı iki basamaklı doğal sayının toplamı 104 ise,

a) Bu sayılardan en büyüğü en fazla kaçtır?

b) Bu sayılardan en küçüğü en fazla kaçtır?

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

44. “Yedi yüz yedi milyon yedi bin yetmiş”

Yukarıda okunuşu verilen sayının içinde kaç tane sıfır rakamı vardır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

45. Aşağıda verilen sayılardan hangisinin okunuşu yanlış yazılmıştır?

- A) 3 004 102 » Üç milyon dört bin yüz iki
B) 14 021 407 » On dört milyon yirmi bir bin kırk yedi
C) 106 506 003 » Yüz altı milyon beş yüz altı bin üç
D) 7 607 300 » Yedi milyon altı yüz yedi bin üç yüz

46.

Yıldız Öğretmen öğrencisi Toprak'tan tahtaya yazdığı sayıyı okumasını istemiş Toprak sayıyı okurken yüzler basamağı ile birler basamağının yerini karıştırmıştır.

Buna göre Yıldız Öğretmenin tahtaya yazdığı sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 15 817 800 B) 15 817 080
C) 15 817 008 D) 15 818 700

47. 534 168 279 doğal sayısında basamak değeri en büyük rakam ▲ , sayı değeri en küçük rakam ■'dir.

Buna göre '■+▲' toplamı kaçtır?

- A) 14 B) 10 C) 6 D) 5

48.

17 534 582

Yukarıda verilen sayının binler basamağındaki rakamın basamak değeri ile onlar basamağındaki rakamın sayı değeri toplamı kaçtır?

- A) 48 B) 408 C) 4008 D) 4080

49.

Sayılar	Bölükler		
	Milyonlar	Binler	Birler
1.Sayı	3	18	4
2.Sayı	8	51	186
3.Sayı	1	982	31
4.Sayı	5	6	7

Yukarıdaki tabloda verilen sayılar bölüklerine göre ayrılmıştır.

Buna göre verilen sayılardan hangisi aşağıda doğru yazılmıştır?

- A) 400 180 300 B) 8 510 186
C) 1 982 310 D) 5 006 007

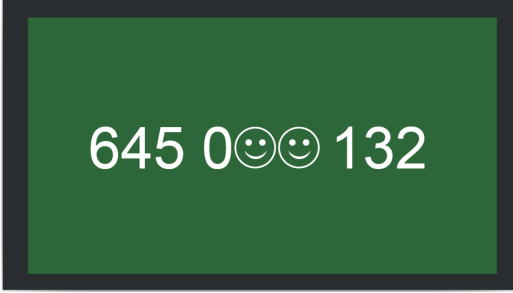
50. 9 basamaklı bir doğal sayıyla ilgili şu bilgiler veriliyor:

- Binler bölümündeki sayı, milyonlar bölümündeki sayıdan küçüktür.
- Rakamlarının sayı değerleri toplamı en fazla olan bölük milyonlar bölümüdür.
- Bölükleri oluşturan üç basamaklı sayılardan en küçüğü birler bölümündedir.

Bu sayı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 857 779 130 B) 349 226 910
C) 110 359 976 D) 990 343 192

51.

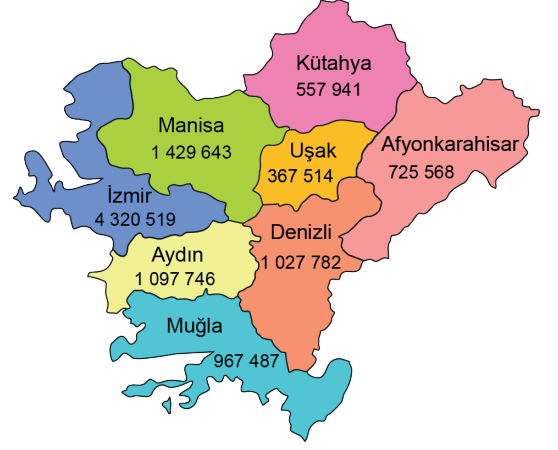

Yasemin tahtaya şekildeki gibi iki basamağı belli olmayan bir sayı yazıyor ve arkadaşı Şahin'e; sayının milyonlar bölümünde bulunan rakamların sayı değerleri toplamı ile binler bölümünde bulunan rakamların sayı değerleri toplamının eşit olduğunu söylüyor.

Buna göre tahtaya yazılan sayının okunuşu aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Altı yüz kırk beş milyon doksan altı bin yüz otuz iki.
B) Altı yüz kırk beş milyon altmış dokuz bin yüz otuz iki.
C) Altı yüz kırk beş milyon yedi yüz seksen bir bin yüz otuz iki.
D) Altı yüz kırk beş milyon seksen yedi bin yüz otuz iki.

52.

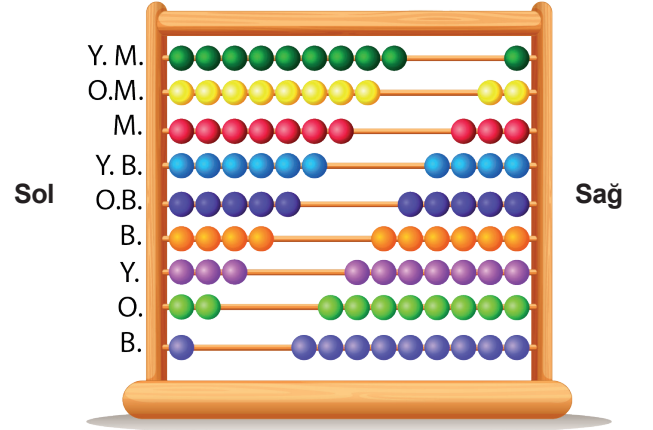

Yukarıdaki haritada bazı illerimizin 2019 yılına ait nüfus sayımına göre bilgiler verilmiştir.

Buna göre nüfusu en fazla olan ilin nüfusunu gösteren sayının okunuşu aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Beş yüz yetmiş yedi bin dokuz yüz kırk bir
B) Beş milyon altı yüz on yedi bin yüz otuz üç
C) Dört milyon üç yüz yetmiş beş bin dört yüz on yedi
D) Dört milyon üç yüz yirmi bin beş yüz on dokuz

53.

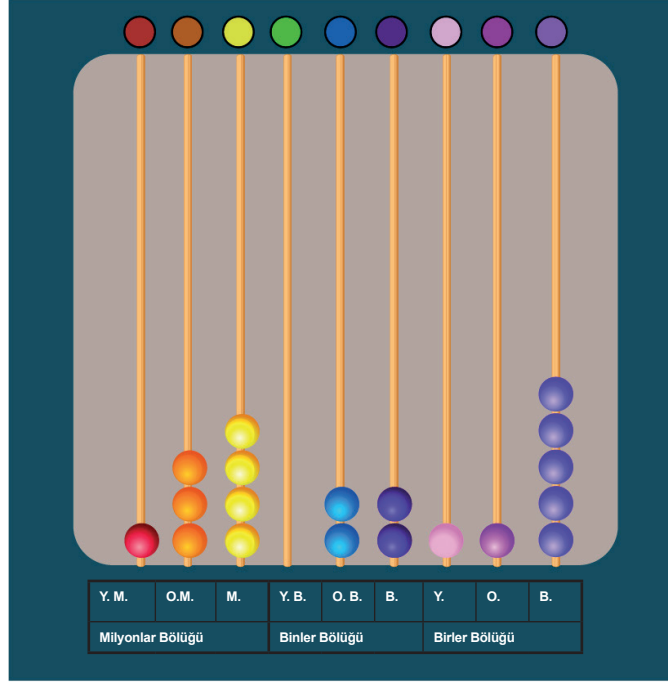
Merve öğretmen yukarıdaki abaküsün her bir çubuğuna basamak isimlerinin kısaltmalarını şekildeki gibi yazıyor. Sola dayalı boncukların oluşturduğu sayının 987 654 321 olduğunu sağa dayalı boncukların oluşturduğu sayının 123 456 789 olduğunu söylüyor.

Yüz milyonlar basamağından 2 boncuk sağa, binler basamağından 4 boncuk sola doğru çekiliyor.

Buna göre sola dayalı boncukların oluşturduğu sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 798 546 321 B) 787 658 321
C) 988 654 721 D) 986 579 721

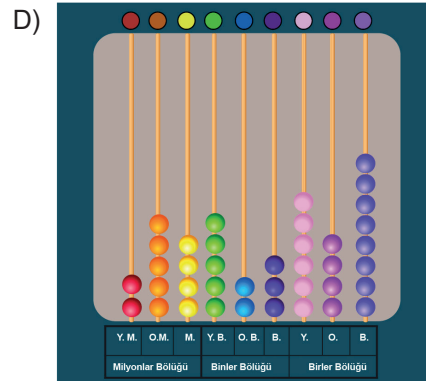
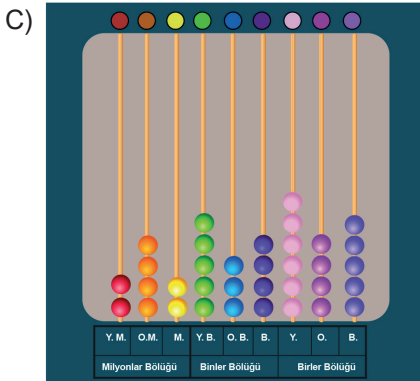
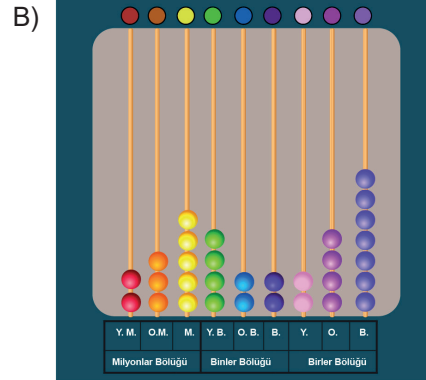
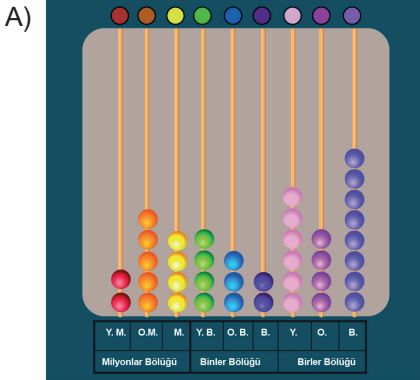
54.

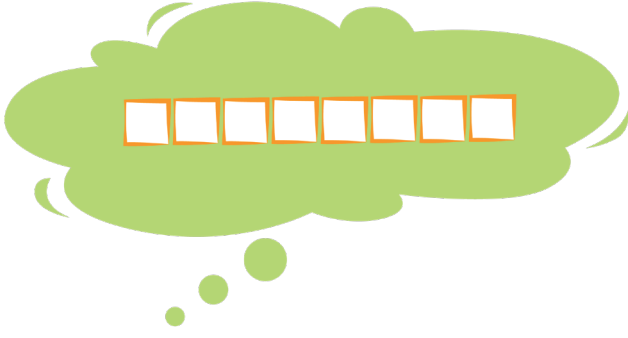
Yukarıdaki renkli abaküste bölükler, basamak adlarının kısaltmaları ve boncuklar verilmiştir.

134 022 115 sayısı abaküste yukarıdaki gibi gösterilmiştir.

Buna göre 254 523 648 sayısının renkli abaküste gösterimi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

55.

Samet aklından sekiz basamaklı bir sayı tutmuş arkadaşı Zehra'ya bu sayıyı bulabilmesi için bazı bilgiler vermiştir.

- Milyonlar bölümündeki rakamların toplamı, birler bölümündeki rakamların toplamından fazladır.
- On binler basamağındaki rakam, onlar basamağındaki rakam ile aynıdır.
- Yüzler basamağı ile on milyonlar basamağı yer değiştirdiğinde sayının değeri azalmaktadır.

Samet'in verdiği bu bilgilere göre Zehra aşağıdaki sayılardan hangisini söylerse doğru cevabı bulmuş olur?

- A) 86 528 527 B) 76 637 632
C) 67 746 741 D) 95 328 923

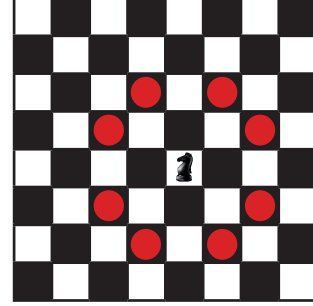
56. 7, 13, 19, 25, 31 şeklinde verilen örüntünün kuralı değiştirilmeden ilk terimi 4 yapılırsa 7. terimi kaç olur?

- A) 34 B) 36 C) 38 D) 40

57. Satranç tahtası 64 kareden oluşmaktadır.

Satranç oyununda At taşının iki farklı hareketi vardır. Bunlar;

- 2 kare yukarı veya aşağı sonrada 1 kare sağa veya sola
- 1 kare yukarı veya aşağı sonrada 2 kare sağa veya sola şeklindedir.

Nurcan aşağıdaki satranç tahtasında 10 numaralı karede bulunan atın gidebileceği karelerde bulunan sayıları büyükten küçüğe doğru soldan sağa doğru yan yana yazıyor.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56
57	58	59	60	61		63	64

Buna göre Nurcan'ın yazdığı sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2 725 204 B) 4 202 527
C) 2 754 220 D) 7 542 220

58. Paralimpik oyunlar, çeşitli engelli sporcuların katıldığı bir çok spor dalının olduğu uluslararası bir etkinliktir. Dört yılda bir yapılan Paralimpik Yaz Oyunlarının ilki 1960 yılında yapılmıştır.

Paralimpik Yaz Oyunlarının 13. sü kaç yılında yapılmıştır?

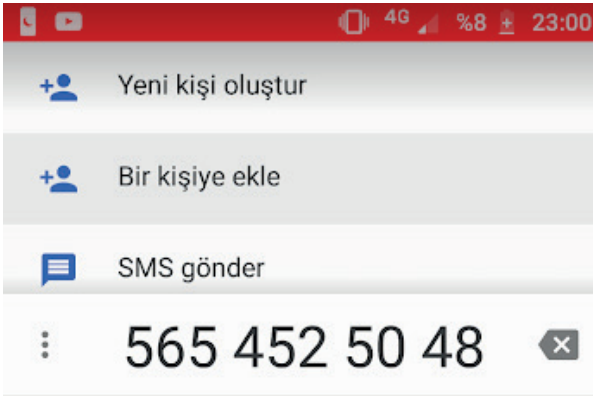
- A) 2004 B) 2008 C) 2010 D) 2014

59. Miladî takvimde 365 yerine 366 günü olan yıla artık yıl denir. Bu fazladan gün, normalde 28 gün olan şubat ayına dört yılda bir 29 Şubatın eklenmesi ile elde edilir.

2020 Yılında Şubat Ayı 29 gün olduğuna göre aşağıdaki yıllardan hangisinde 29 gün olmaz?

- A) 2032 B) 2040 C) 2042 D) 2052

60.

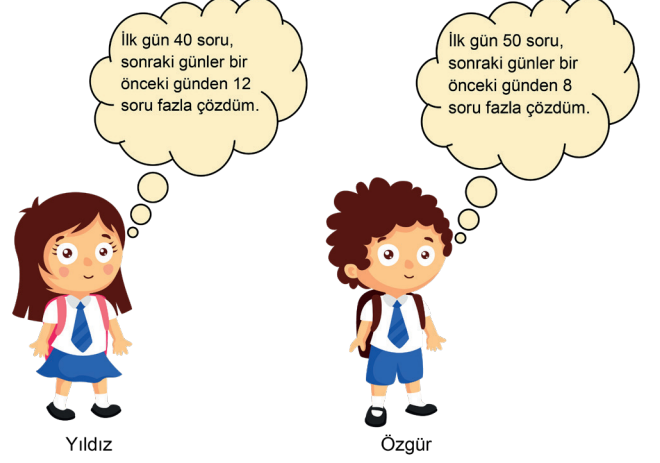

Elif'in başında sıfır olmadan yazıldığında cep telefonu numarası yukarıdaki gibidir. Elif aklında daha kolay kalması için numarasının rakamlarını ikiyeşerli gruplandığında soldan sağa doğru 56-54-52-50-48 gibi bir örüntü oluşmaktadır.

Buna göre aşağıdaki cep telefonu numaralarının hangisinde rakamları ikiyeşerli gruplandığında bir örüntü oluşur?

- A) 566 167 73 79 B) 565 861 64 67
C) 565 248 44 40 D) 550 148 44 40

61.

Yıldız ile Özgür arasında geçen konuşmaya göre bir haftada çözdükleri toplam soru sayıları arasındaki fark kaçtır?

- A) 6 B) 10 C) 14 D) 26

62.

4	12	20	28		44
	10	18			
			40		

Yukarıdaki tabloda yatay satırlarda başlangıç sayıları ayrı, artış kuralları aynı örüntüler bulunmaktadır.

Örüntülerin kurallarına göre, boş bırakılan kutucuklara getirilecek sayıların toplamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 308 B) 310 C) 316 D) 320

63.

Bir bilgisayar oyununda her turun sonunda belirli bir kurala göre artan şekilde, aşağıdaki tabloda belirtildiği gibi ödül puanı veriliyor.

TUR	PUAN
1	270
2	305
3	340
4	375

Buna göre bir oyuncu her turun sonunda ödül puanı olarak ilerlediğinde, 6. turun sonunda toplam kaç ödül puanı kazanmış olur?

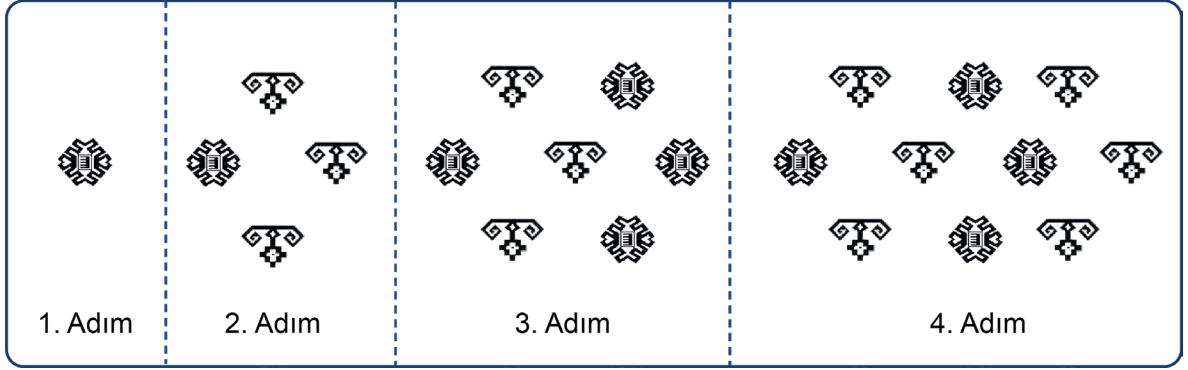
- A) 445 B) 855 C) 1290 D) 2145

64. Türk halılarındaki motiflerin anlamları, bölgelere göre farklılık gösterir. Motifler genelde dini inançları, asaleti, gücü, bereketi vb. kavramları temsil eder.

Koç Boynuzu Motifi: Güç ve kahramanlığı simgeler.

Pıtrak Motifi: Bereket ve bolluğu simgeler.

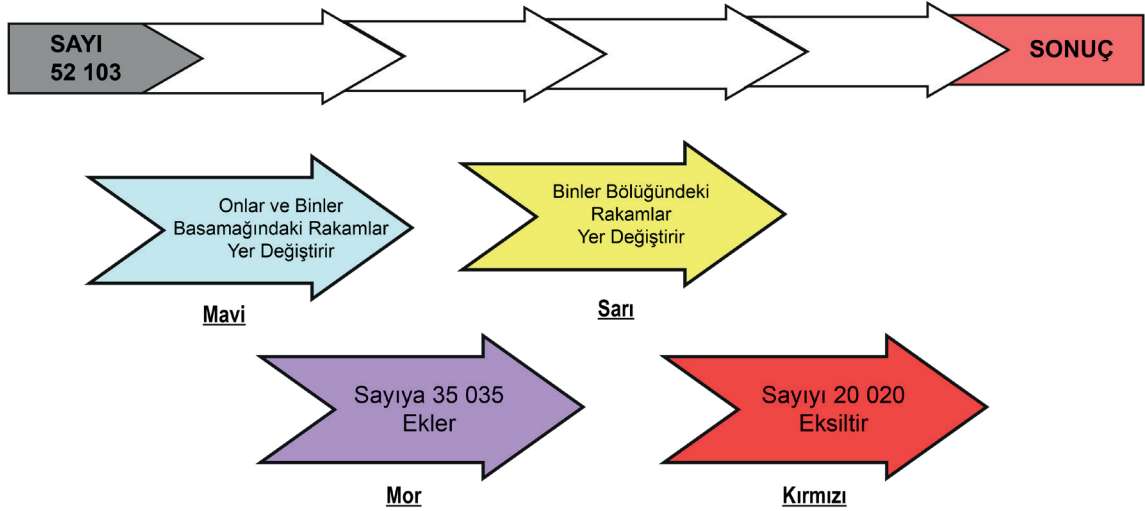

Yukarıda bir halı dokunurken her adımda kullanılacak motifler verilmiştir.

9. adımda kullanılan toplam motif sayısı kaçtır?

- A) 28 B) 25 C) 22 D) 19

65.

Yonca öğretmen matematik dersinde öğrencilerine doğal sayılarla ilgili toplama ve çıkarma işlemlerini pekiştirmek için basit bir kodlama etkinliği hazırlamıştır.

Her okun işlem kodunu yani öğrencilerinden sayıya yapacağı değişikliği okların içine yazmıştır. Her ok bir önceki işlemde bulunan sonuca göre devam etmektedir. Yonca Öğretmen verilen sayıya sırayla Mavi-Sarı-Mor-Kırmızı oklarda yazan işlemleri yapmalarını istemiştir.

Buna göre öğrencilerin bulduğu sayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 20 138 B) 20 838 C) 58 158 D) 58 851

66. Aşağıdaki işlemlerden hangisinin sonucu en büyüktür? 69.

- A) $37\,316 + 43\,198$
- B) $96\,005 - 15\,501$
- C) $57\,016 + 23\,524$
- D) $90\,009 - 9\,465$

67.

Ayşin, babasının hediye ettiği lego seti ile bir robot yapmak istiyor. Bunun için setin içindeki lego parçalarını renklerine göre ayırarak her rengi robotun farklı bölgelerinde kullanmayı planlıyor.

Setin içinde birbirine eş; 1896 tane mavi, 875 tane beyaz, 2229 tane siyah parça vardır.

Ayşin robotu yaparken; başı için 976 tane mavi, kollar ve bacaklar için 1724 tane siyah ve gövdesi için 649 tane beyaz lego parçası kullandığına göre, lego setinde kullanılmayan toplam kaç parça kalır?

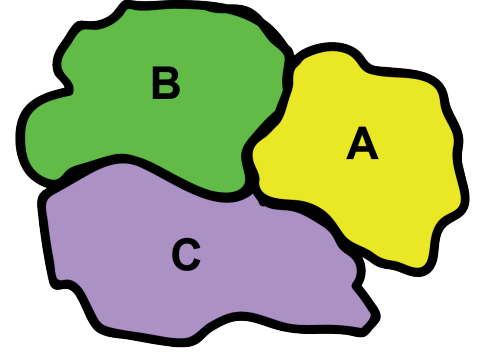
- A) 1651
- B) 3349
- C) 5000
- D) 6651

68. Ali aklından 3 basamaklı bir sayı tutuyor ve bu sayıyla ilgili şu bilgileri veriyor;

- Sayı, en yakın onluğa yuvarlanınca büyüyor.
- Sayı, en yakın yüzlüğe yuvarlanınca küçülüyor.

Bu sayı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 143
- B) 318
- C) 389
- D) 485

Birbirine komşu olan A, B ve C ülkelerinin,

2018 yılına ait nüfusları sırasıyla 8 344, 7 609 ve 6 012'dir.

2019 yılında 618 kişi B ülkesinden A'ya ve daha sonra A ülkesinden de 1045 kişi C 'ye göç etmiştir.

Son durumda ülkelerin nüfuslarının küçükten büyüğe doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) $A < C < B$
- B) $A < B < C$
- C) $C < A < B$
- D) $B < C < A$

70.

$$50 + 70 = 120$$

$$4 + 3 = 7$$

$$120 + 7 = 127$$

Yukarıda, zihinden işlem yaparak sonucu bulan bir öğrencinin uygulama adımları gösterilmektedir.

Bu öğrencinin hesapladığı işlem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $57 + 43$
- B) $54 + 73$
- C) $50 + 73$
- D) $43 + 70$

71. Spor eğitmeni olan Kenan, haftada 6 gün öğrenci grupları ile spor yapmaktadır. Gün içinde 7 ayrı grupta ders yapmaktadır. Her dersin içinde 12 tekrar ile 3 tur sınav çekmektedir.

Buna göre bir haftanın sonunda Kenan toplam kaç sınav çekmiş olur?

- A) 1 215 B) 1 512
C) 1 251 D) 1 521

72. Bir hafta boyunca yürüyüş yapan Kemal Amca toplam 9 450 metre yürümüştür.

Kemal Amca her gün aynı mesafeyi yürüdüğüne göre bir günde kaç metre yürümüştür?

- A) 1 250 metre B) 1 300 metre
C) 1 350 metre D) 1 380 metre

73. Bir fabrikada günlük 3 538 adet bardak üretilmektedir. Satış için paketlenmek üzere taşınırken 124 tanesi kırılıyor.

Kalan bardaklar 6'lı kutulara konularak paketlenildiğinde kaç kutu elde edilir?

- A) 569 B) 589
C) 610 D) 624

74. Doğal yaşamın korunması amacıyla düzenlenen kampanyada her gün 18 fidan dikiliyor.

Bir yılın sonunda toplam kaç fidan dikilmiş olur? (1 yıl 365 gündür.)

- A) 432 B) 540
C) 1 095 D) 6 570

75. Murat'ın 12 kitaptan oluşan, her biri 216 sayfa olan bir roman serisi vardır.

Murat her gün 32 sayfa okuyarak bu roman serisini kaç günde bitirmiştir?

- A) 81 B) 146
C) 288 D) 576

76. **Bilgi:** Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, her vatandaşın nüfus cüzdanına eklenen 11 haneli bir numaradır.

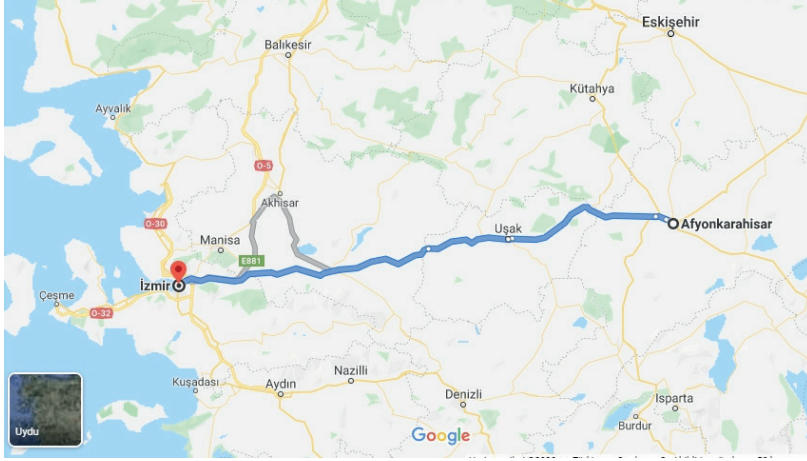
T.C. kimlik numarasının;

- İlk rakam sıfır (0) olamaz.
- İlk 10 hanenin toplamının 10'a bölümünden kalan, son haneyi verir.

Bu kurallara göre, aşağıdakilerden hangisi bir TC kimlik numarası örneğidir?

- A) 04421689690 B) 66225641782
C) 75415323744 D) 75352948980

77. Aşağıda bir otobüsün Afyon-İzmir-Afyon seferinde takip ettiği güzergahın görüntüsü verilmiştir. İzmir-Afyon arası yaklaşık 392 kilometredir.

Bu otobüs her gün Afyon'dan harekete başlayıp İzmir'e gidip aynı yolu takip ederek İzmir'den tekrar Afyon'a dönmektedir.

Buna göre bu otobüs bir ayda kaç kilometre yol gitmiştir? (1 ay = 30 gün)

- A) 11 760
B) 23 250
C) 11 860
D) 23 520

78.

Yukarıdaki uzun kenarının uzunluğu 14 m, kısa kenarının uzunluğu 5 m olan bahçenin alanı,

ALAN = 14×5 işleminin sonucu hesaplanarak bulunur.

Bu işlemi zihinden yapmayı isteyen Merve

Bahçenin uzun kenarını 5 ile daha kolay çarpabileceği şekilde iki paçaya bölünmüştür.

Bahçenin alanını;

$$5 \times 4 = 20 \text{ m}^2$$

$$5 \times 10 = 50 \text{ m}^2$$

$$50 + 20 = 70 \text{ m}^2 \text{ şeklinde bulmuştur.}$$

28 x 8 işlemini yukarıdaki yolu kullanarak zihinden hesaplamak isteyen Merve'nin aşağıdaki adımlardan hangisini kullanması gerekir ?

- A) $30 \times 8 = 240$
 $2 \times 8 = 16$
 $240 - 16 = 224$
B) $20 \times 8 = 160$
 $8 \times 8 = 64$
 $160 + 64 = 224$
C) $30 \times 10 = 300$
 $300 - 76 = 224$
D) $28 \times 4 = 112$
 $112 \times 2 = 224$

79.

$$\begin{array}{r} 4669 \\ 23 \overline{) 4669} \\ \underline{46} \\ 0 \\ \underline{0} \\ 0 \\ \underline{0} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5790 \\ 32 \overline{) 5790} \\ \underline{56} \\ 19 \\ \underline{16} \\ 30 \\ \underline{24} \\ 60 \\ \underline{64} \\ -40 \end{array}$$

Yukarıda verilen bölme işlemine göre,

■ + ▲ + ★ + ● işleminin sonucu kaçtır?

- A) 41 B) 233 C) 251 D) 413

80. Aşağıdaki işlemlerden hangisinin sonucu yanlıştır?

- A) $1200 \div 200 = 6$ B) $40 \times 30 = 1200$
C) $500 \div 20 = 30$ D) $150 \times 30 = 4500$

81. Seniha Mayda Ortaokulu'nda 5. Sınıfa giden toplam öğrenci sayısı 467'dir.

Sadece 5. Sınıf öğrencilerinin gideceği Matematik Köyü gezisi için 35 kişi kapasiteli araçlardan en az kaç tane gerekir?

- A) 13 B) 14
C) 15 D) 16

82. Merve 44 tane çikolatasını her gün en fazla 7 tane çikolata yiyerek bitirecektir.

Merve çikolatalarının tamamını en az kaç günde bitirir?

- A) 6 B) 7
C) 8 D) 9

83.

Ayşe Teyzenin kümesindeki tavuklardan 10 tanesi beyaz, 13 tanesi siyahtır.

Siyah tavukların her biri günde bir tane, beyaz tavukların ise her biri günde iki tane yumurta yumurtlamaktadır.

Buna göre 10 gün sonunda Ayşe Teyzenin kaç yumurtası olur?

- A) 178 B) 190 C) 230 D) 330

84. 75 kişilik bir izci grubu kamp yerinde 4 kişilik çadırlarda kalacaktır.

Buna göre, en az kaç çadıra ihtiyaç vardır?

- A) 18 B) 19 C) 20 D) 21

85. 199 kişilik bir turist kaflesi 17 kişilik servis araçları ile havalimanına götürülecektir.

Tüm turistlerin taşınabilmesi için en az kaç servis aracı gerekir?

- A) 10 B) 11
C) 12 D) 13

86. Yaz tatilinde her gün 24 soruluk bir test çözen Eda, 888 soruluk bir test kitabını kaç günde bitirir?

- A) 16 B) 24
C) 30 D) 37

87.

$$\begin{array}{r} \triangle \quad | \quad 38 \\ \hline \triangle \quad | \quad 46 \\ \hline \triangle \quad | \quad \triangle \end{array}$$

Yukarıda verilen bölme işleminde $\triangle$ yerine yazılabilecek değer en fazla kaçtır?

- A) 1739 B) 1748
C) 1767 D) 1785

88.

$$\begin{array}{r} \blacksquare \triangle 4 \\ \times \quad \bullet 7 \star \\ \hline \cdot \quad \cdot \quad \cdot \quad \cdot \\ 2688 \\ + 768 \\ \hline 107136 \end{array}$$

$\blacksquare + \triangle + \star - \bullet$ işleminin sonucu kaçtır?

- A) 10 B) 14 C) 18 D) 22

89. Aşağıda çarpma ve bölme işlemlerini içeren bazı işlemler ve sonuçları verilmiştir.

$$12 \times \square = 72$$

$$\square \times \star = 882$$

$$\star : \triangle = 7$$

Yukardaki bilgilerde göre $\star - \triangle + \square$ işleminin sonucu ne olur?

- A) 120 B) 132
C) 175 D) 195

90. ☆, ■, ▲ doğal sayılar olmak üzere;

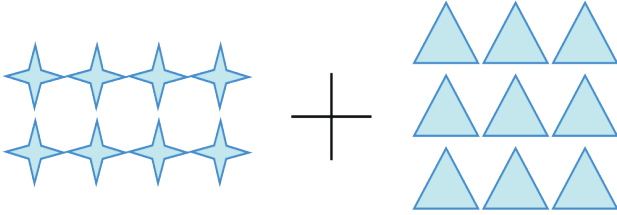
$$\star \times \blacksquare = 20$$

$$\blacktriangle - \star = 3$$

☆ + ■ + ▲ toplamının alabileceği en küçük değer kaçtır?

- A) 15 B) 16 C) 17 D) 25

91.

Yukarıda gösterilmiş şekillerin toplamını ve sonucunu veren ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $2^8 + 3^9 = 17$
B) $4^2 + 3^3 = 7$
C) $2^3 + 3^2 = 17$
D) $8^8 + 9^9 = 72$

92. Üslü İfade Kırmızı Mavi Yeşil

6^2	9	12	36
3^3	9	27	81
7^2	14	49	70

Yukarıdaki bazı üslü ifadeler ile karşılarındaki kartlarda yazan değerlerden doğru olanları eşleştiriliyor.

Buna göre renk sıralaması yukarıdan aşağı doğru nasıl olur?

- A) mavi – kırmızı – mavi
B) yeşil – mavi – mavi
C) kırmızı – yeşil – kırmızı
D) yeşil – kırmızı – mavi

93. $10^2 - 8^2 = K$

$$1200 \div 400 = T$$

$$3^2 \times (6^0 + 7^1) = I$$

$$10 - 8 = A$$

Yukarıda verilen işlemlerin sonuçları harflerle gösterilmiştir.

İşlemlerin sonuçları küçükten büyüğe doğru sıralandığında hangi sözcük oluşur?

- A) ATIK B) TAKI C) ATKI D) KITA

94.

Yukarıda başlangıçta verilen sayıların önce karesi daha sonra çıkan sonucun küpü hesaplanmıştır. Hesaplamalarda verilmeyen sayıları bulunuz.

- A) 2 3 27 1 1
B) 4 3 81 2 1
C) 4 9 729 1 1
D) 4 3 729 1 1

95.

İçindeki sayının karesini hesaplar.

İçindeki sayının küpünü hesaplar.

İçindeki sayının 4 katını hesaplar.

Yukarıdaki işlemler tanımlanıyor.

Buna göre aşağıdaki işlemin sonucu kaçtır?

$$\star + (\square : \circ) = ?$$

A) 20

B) 60

C) 68

D) 80

$$96. (7 \square 8) \triangle 3 = 5$$

Yukarıdaki işlemin doğru olması için $\square$ ve $\triangle$ yerine gelmesi gereken işaretler aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) $\times$ $\div$
 B) $\times$ $-$
 C) $+$ $\times$
 D) $+$ $\div$

97.

$$(28 - 2) - 4 + 5 - 3^2$$

Yukarıda verilen işlemin sonucunu hesaplayınız.

A) 18

B) 26

C) 44

D) 51

98.

Doruk aldığı bilgisayarın 800 TL'sini peşin ödüyor. Geri kalan ücreti ise kredi kartına 9 eşit taksitle ödeyecektir.

Bir aylık taksiti 400 TL olduğuna göre bilgisayarın fiyatını gösteren matematiksel ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(9 \times 800) + 400$ B) $(9 \times 400) - 800$ C) $(800 + 9) \times 400$ D) $800 + (9 \times 400)$

99.

Bir firma ürettiği çilekli ve muzlu gofretleri paketleyerek kolilere koyuyor. Firma marketlere bu kolilerin dağıtımını yapmaktadır.

Bu gofret kolilerinden 36 adet alan bir markette bulunan çilekli gofretli paketlerinin sayısının muzlu gofret paketlerinin sayılarından kaç paket fazla olduğunu gösteren matematiksel ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(36 \times 28) + 17$ B) $36 \times (28 + 17)$ C) $36 \times (28 - 17)$ D) $36 \times 28 - 17$

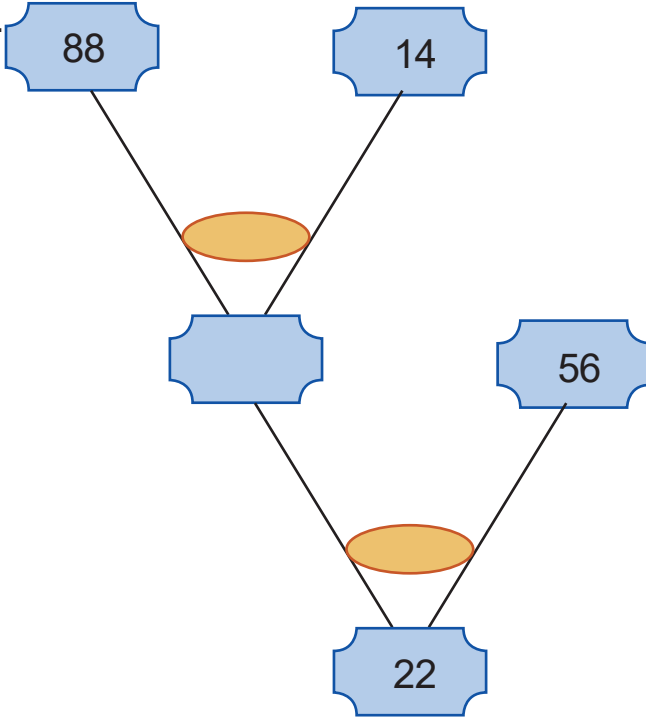
100.

İrem tanesi 60 kuruş olan güllerden ve tanesi 40 kuruş olan karanfillerden birer düzine aldığına göre satıcıya kaç kuruş ödeme yaptığını gösteren işlem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $10 \times (60 + 40)$ B) $12 \times (60 + 40)$
C) $10 \times (60 - 40)$ D) $12 \times (60 - 40)$

101.

Yukarıdaki tabloda verilen sayılara göre yuvarlak kutucuklara yukarıdan aşağıya sırayla hangi işlemlerin sembolleri gelmelidir?

- A) $\div$, $-$ B) $\times$, $+$ C) $+$, $-$ D) $\times$, $\div$

102. Ali , Zeliha, Aycan ve Elif adında 4 arkadaş, sepetten top olarak oynanan bir oyuna başlamışlardır.

Oyun kuralları;

- Sepette 52 top var ve sırasıyla Ali, Zeliha, Aycan ve Elif sepetten top alacaktır. Elif'ten sonra sıra tekrar Ali'ye geçecektir ve sıralama bu şekilde devam edecektir.
- Sepetten alınan top tekrar sepete atılmayacaktır.
- Oyun sırası geldiğinde Ali, Zeliha, Aycan ve Elif sırasıyla 2, 3, 3 ve 4 top alacaktır.
- Sepet boş ya da yeteri kadar top yoksa oyun bitecek ve o kişi oyunu kazanacaktır.

Buna göre bu oyunu kim kazanmıştır?

- A) Ali B) Zeliha C) Aycan D) Elif

103. Ali Öğretmen matematik dersinde, öğrencisi Aycan'dan bir problem çözmesini istemiştir. Aycan ise defterine şu cevabı yazmıştır:

$$\begin{aligned} 63 - 3 &= 60 \\ 60 : 5 &= 12 \\ 63 - 12 &= 51 \end{aligned}$$

Aycan soruyu doğru çözdüğüne göre; Ali Öğretmenin sorusu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Büyük sayı, küçük sayıdan 3 fazladır. Bu iki sayının toplamı 63 ise büyük sayı kaçtır?
- B) 63 kişilik bir grupta kızların sayısı, erkeklerin sayısının 5 katından 3 fazladır. Bu grupta kaç tane kız vardır?
- C) Kutudaki mavi bilyelerin sayısı kırmızı bilyelerin sayısının 4 katından 3 fazladır. Kutuda toplam 63 bilye varsa kaç tane mavi bilye vardır?
- D) Ali'nin sahip olduğu cevizlerin sayısı, Ahmet'in sahip olduğu cevizlerin sayısının 4 katından 3 eksiktir. Toplam 63 ceviz olduğuna göre Ahmet'in kaç tane cevizi vardır?

104. Sayıları yazmak için kullandığımız 0,1,2,3,4,5,6,7,8 ve 9 sembolleri birer rakamdır.

Apartmanlarda daire numaraları verilirken 1'den başlanır.

1. Nolu dairenin
kapısı

10. Nolu dairenin
kapısı

12. Nolu dairenin
kapısı

Her katta 2 dairenin olduğu 6 katlı 3 apartmandan oluşan Bulut Sitesi'nin içinde bulunan dairelerin kapılarına numaralarını asmak için metal rakamlar satın alınacaktır. Bu metal rakamların tanesi 2 TL'dir. Alınacak metal rakamlara kaç lira ödenecektir? (Daireler 1. Kattan başlamaktadır.)

A) 30

B) 60

C) 90

D) 120

105.

Can firması 1 kutu maske alana 3 adet maske hediye etmektedir.

Bir kutuda 50 adet maske olduğuna göre 80 kutu maske satın alan bir kişinin aldığı maske sayısını gösteren işlem aşağıdakilerden hangisidir?

A) $(80 + 3) \times 50$

B) $(80 - 50) \times 3$

C) $(50 + 3) \times 80$

D) $(50 - 3) \times 80$

106. Hakan'ın babasının maaşı dört basamaklı bir doğal sayıdır. Maaşının 1 150 TL'si ile kirayı, 165 TL'si ile aidatı, 1 850 TL'si ile kredi kartı borcunu ödemiştir. Geriye 380 TL'si kalmıştır.

Buna göre Hakan'ın babasının maaşı kaç TL'dir?

- A) 3 545
B) 3 450
C) 3 345
D) 3 350

107. Aşağıda bir ilde kullanılan toplu taşıma araçlarının taşıma ücretleri verilmiştir.

Tablo: Taşıma ücretleri

ULAŞIM ARAÇLARI	FİYAT (TL)
Otobüs	2
Vapur	3
Tramvay	4

Tablodaki üç toplu taşıma aracının her birini en az bir kez kullanmak şartıyla toplu taşıma kartıda bakiyesi 40 TL yükleyen Hande, bakiyesinin tamamını kullanacak şekilde toplu taşıma araçlarını en fazla kaç kez kullanır?

- A) 17
B) 18
C) 19
D) 20

108. Tablo: Müze giriş fiyatları

Bilet türü	Fiyat
Tam	13 TL
Öğrenci	9 TL

Bir müzenin ziyaretçiler için uyguladığı ücret bilgisi yukarıdaki tabloda verilmiştir. Bu müzeye bir hafta boyunca gelen ziyaretçilerden toplam 1 246 TL gelir elde edilmiştir.

Ziyaretçilerden 73 kişinin tam ücret ödediği bilindiğine göre müzeye kaç öğrenci gelmiştir?

- A) 30
B) 33
C) 37
D) 45

109. Tablo: Tiyatro bilet fiyatları

Tam Bilet Fiyatı	Öğrenci Bilet Fiyatı
60 TL	45 TL

Bir tiyatro gösterisi için bilet fiyatları yukarıda verilmiştir.

- 50 tane tam bilet satılmıştır.
- Bilet satışından elde edilen miktar 6150 TL dir.

Yukarıdaki bilgilere göre kaç tane öğrenci bileti satılmıştır?

- A) 70
B) 60
C) 50
D) 40

110. Bir halı yıkama fabrikası halıların metrekaresini 4 liradan yıkamaktadır. Halılarını yıkamaya gönderen Ayşe Hanım ile Semra Hanım sırası ile 64 TL ve 96 TL ödeme yapmışlardır.

Buna göre Semra Hanımın halıları Ayşe Hanımın halılarından kaç metrekare fazladır?

- A) 8 B) 9
C) 10 D) 11

111. Bir asansörün yük taşıma kapasitesi 300 kg'dır.

Buna göre bu asansör bir defada tanesi 42 kg olan özdeş kolilerden en fazla kaç tane taşıyabilir?

- A) 5 B) 6
C) 7 D) 8

112. Aşağıdaki sayılardan hangisinin milyonlar basamağında bulunan rakam en küçüktür?

- A) 987 650 321 B) 978 645 702
C) 675 212 303 D) 579 631 200

113. Aşağıda nüfus sayıları verilen iki kentin toplam nüfusunu hesaplamak isteyen Elif verilen sayıları en yakın binliğe yuvarlayarak sonucu tahmin ediyor.

Kent	Nüfus
A	54 625
B	22 487

Buna göre gerçek sonuç ile Elif'in bulduğu sonuç arasındaki fark kaçtır?

- A) 77 112 B) 77 000
C) 112 D) 100

114. Sinan'ın kumbarasında 7 TL'si vardır. Babası, Sinan'a "Sana vereceğim harçlıktan sonra toplam paran 3'ün küpü olacak" demiştir.

Buna göre babasının Sinan'a vereceği harçlık miktarı kaç Türk Lirasıdır?

- A) 2 B) 12
C) 16 D) 20

CEVAP ANAHTARI

1. Rusya: Yüz kırk beş milyon dokuz yüz otuz dört bin sekiz yüz altmış iki

Japonya: 126 476 591

İran: Seksen üç milyon dört yüz on beş bin altı yüz otuz sekiz

Türkiye: 83 154 997

Almanya: Seksen üç milyon yüz kırk dokuz bin üç yüz

Fransa: 67 075 000

İtalya: Altmış milyon dört yüz altmış bir bin sekiz yüz yirmi altı

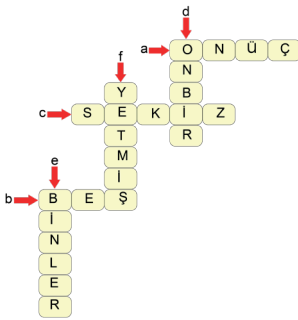
2. a) Beş yüz yirmi üç milyon yetmiş bir bin beş yüz yirmi dokuz

b) 476 928 470

3.

4	4	3	3	4	4	4	3	3	4	4
4	3	1	1	3	4	3	1	1	3	4
3	1	2	2	1	3	1	2	2	1	3
3	1	2	2	2	1	2	2	2	1	3
4	3	1	2	2	2	2	2	1	3	4
4	4	3	1	1	2	1	1	3	4	4
4	4	4	3	3	1	3	3	4	4	4
4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4

4.

5. a) 16 b) Mart c) Ağustos ç) Eylül

6. a)

b) Yirmi milyon yüz yirmi bin iki yüz iki

c) 21

ç) 980 000 001, birler bölümünde 1 boncuk vardır.

7.

1, 3, 5, 7, **9**, 11, 13, ...

7, 12, **17**, 22, 27, ...

12, 23, 34, **45**, ...

47, **44**, 41, 38, 35, ...

72, 59, 46, 33, 20, **7**, ...

8. 25
9. a) 75
b) 15
10. a) 24
b) 12
11. a) 21
b) 3
c) 8
12. 10
13. 38, 21, 4
14. a) 7
b) 7
15. a) 128 327
b) 46 953
16. 1 206 metre
17. a) $34 + 28 = 30 + 4 + 20 + 8 = 50 + 12 = 62$
b) $34 + 26 + 28 = 60 + 28 = 88$
18. Aycan' ın tahmini
19. 41 000
20.

Onluklarına ve birliklerine ayırarak topla →	$10 + 7 + 20 + 4 = 30 + 11 = 41$
Üzerine sayma yöntemi ile topla →	$17 + 10 + 10 + 4 = 41$
10 'u referans alarak topla →	$17 + 3 + 10 + 10 + 1 = 41$

21. a) 190 012 sayısının rakamları toplamı: $1+9+0+0+1+2=13$
b) $28\ 800 + 21\ 920 + 11\ 690 = 62\ 410$
c) $28\ 800 - 11\ 690 = 17\ 110$
22. Tahmin $2\ 100 + 1\ 700 + 3\ 100 = 6\ 900$
Gerçek toplam 6 938 olduğundan 38 TL fazla ödemiştir.
23. $69\ 718 - 42\ 175 = 27\ 543$
 $93\ 409 - 82\ 183 = 11\ 226$
 $27\ 543 + 11\ 226 = 38\ 769$
24. a) 620
b) 347
c) 215 140
25. a) 100 348
b) 3 858
c) 100 300
d) 100 350
e) En yakın tahmin onluğa göre yuvarlama sonucu bulunur.
26. 177 390
27. $3016 : 29 = 104$
 $104 : 13 = 8$
28. a) Tahmini sonuç: 12 000
b) Gerçek sonuç: 12 474, Gerçek sonuç tahmini sonuçtan 474 fazladır.
29. a) 43 200
b) 40 000
c) 43 497
30. 1) c (2 700)
2) e (60)
3) g (1 800)

b) 18, 20, 21, 22, 23

44. C	94. D
45. B	95. C
46. C	96. D
47. C	97. A
48. C	98. D
49. D	99. C
50. D	100. B
51. C	101. D
52. D	102. B
53. B	103. C
54. D	104. C
55. B	105. C
56. D	106. A
57. A	107. B
58. B	108. B
59. C	109. A
60. C	110. A
61. C	111. C
62. C	112. C
63. D	113. C
64. B	114. D
65. A	
66. D	
67. A	
68. B	
69. D	
70. B	
71. B	
72. C	
73. A	
74. D	
75. A	
76. D	
77. D	
78. B	
79. D	
80. C	
81. B	
82. B	
83. D	
84. B	
85. C	
86. D	
87. D	
88. C	
89. B	
90. B	
91. C	
92. B	
93. C	

5. SINIF

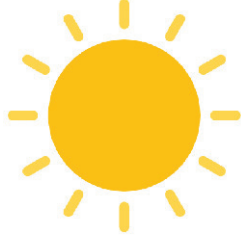
1. ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLLERİ

FEN BİLİMLERİ

ETKİNLİKLER

1. Güneş'in özellikleri ile ilgili verilen cümlelerden doğru olanın karşısına "D" yanlış olanın karşısına "Y" yazınız.

D/Y	Güneş'in Özellikleri
	Güneş bir yıldızdır.
	Güneş de Dünya gibi katmanlardan oluşur.
	Güneş, Dünya'nın etrafında eliptik bir yörüngede dolanma hareketi yapar.
	Güneş, Dünya ve Ay'dan daha büyüktür.
	Güneş'in şekli küreseldir.
	Güneş kendi etrafında saat yönünde dönme hareketi yapar.
	Güneş'in yapısında gazlar vardır.

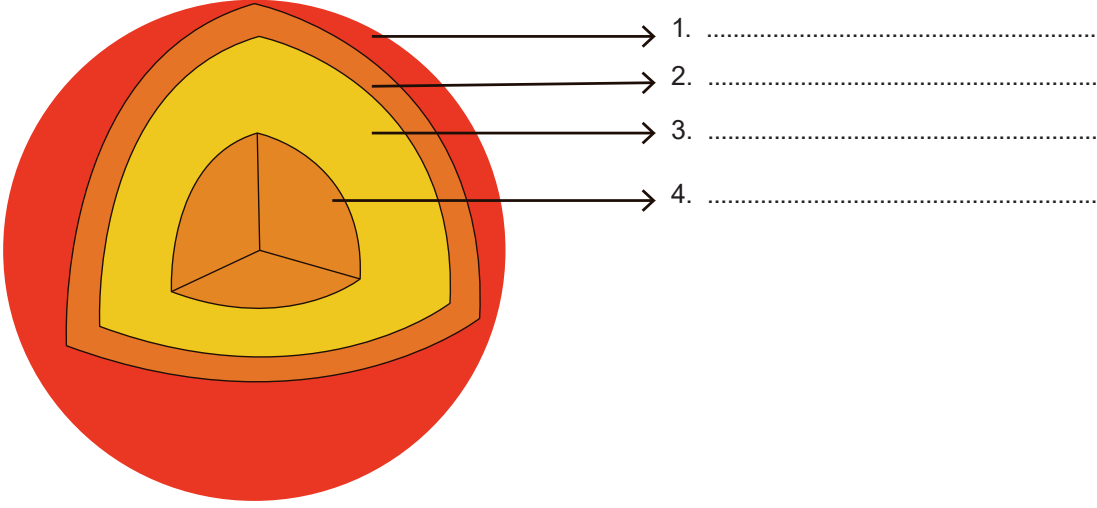
2. Ay, Dünya'nın etrafında sürekli olarak dolanım hareketi yapar. Bundan dolayı Dünya'dan görünen kısmı sürekli olarak değişir ve Ay'ın evreleri oluşur.

Güneş, Dünya ve Ay'ın birbirine göre konumu

Güneş, Dünya ve Ay şekilde verilen konumdan bir hafta sonra Ay'ın Dünya'dan görülen şeklini aşağıda verilen boşluğa çiziniz.

3.

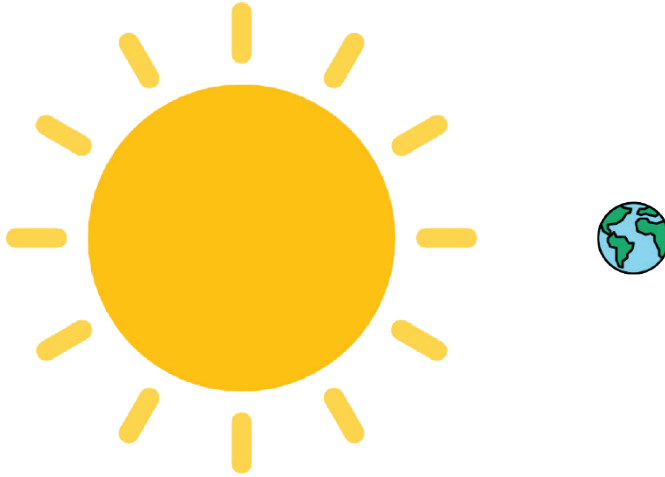

Güneş'in Yapısı

Yukarıdaki görseldeki boşlukları doldurarak tabloda verilen cümlelerin karşısına doğru ise "D", yanlış ise "Y" harfi ile yazınız.

D/Y	Güneş'in özellikleri
	Güneş küre biçiminde yıldızdır.
	Güneş katmanlardan oluşur.
	En soğuk katmanı 1 numara ile gösterilen ışık küredir.
	Güneş lekeleri 4 numaralı taç kürede bulunur.

4.

- I. Güneş'in içine yaklaşık 1 milyon Dünya sığabilir.
 II. Güneş'in çapı Dünya'nın 109 katıdır.

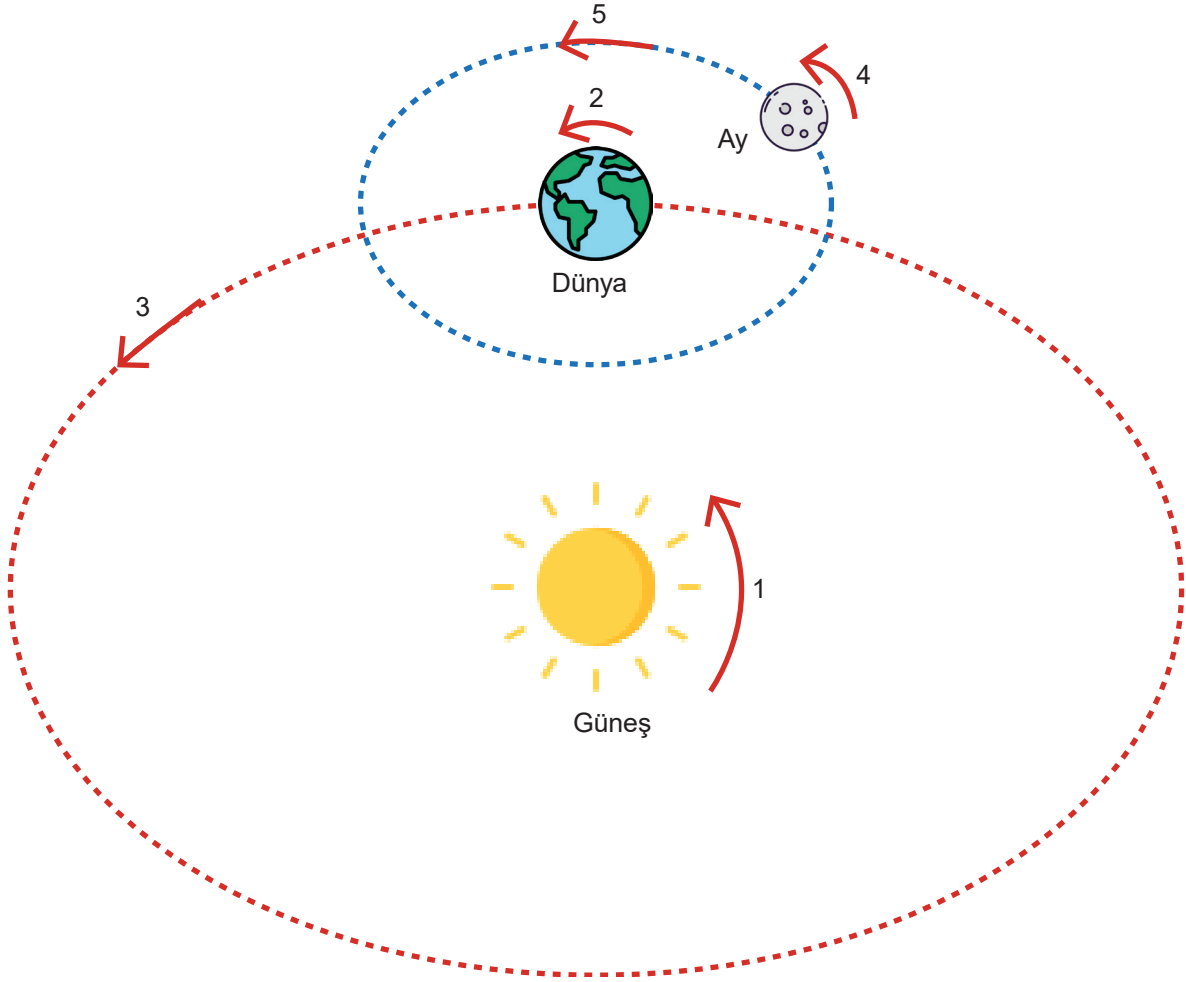
Güneş ve Dünya'nın büyüklükleri ile ilgili bilgiler yukarıdaki gibi olduğuna göre Güneş'i neden bu kadar küçük görüyoruz? Kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

5.

Bir cismin kendi etrafında dönmesine dönme hareketi, başka bir cismin etrafında dönmesine ise dolanma hareketi denir.

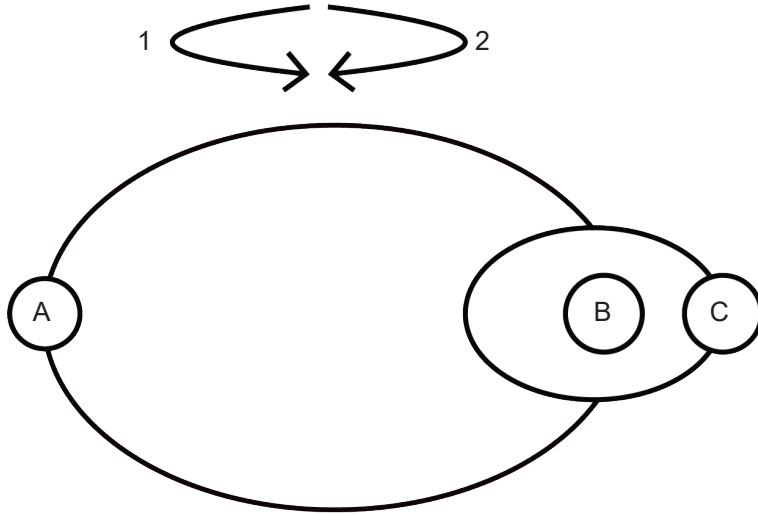
Buna göre tabloda verilen bilgiler doğru ise boşluğa “D”, yanlış ise “Y” harfi yazınız.

D/Y	Güneş, Dünya ve Ay'ın hareketleri
	1 numaralı olayda Güneş, dolanma hareketi yapar.
	3 numaralı olayda Dünya, Güneş etrafında dolanma hareketi yapar.
	Ay ve Dünya, Güneş etrafında dönme hareketi yapar.
	Ay sadece Dünya'nın etrafında dolanma hareketi yapar.

6. Tabloda verilen bilgiler hangi gök cismine ait ise onun altındaki kutucuğa “X” işareti koyunuz.

	Dünya	Güneş	Ay
Dünya'nın etrafında dolanır.			
Güneş'in etrafında dolanır.			
Dünya'dan bakıldığında hep aynı yüzü görülür.			
Küresel şekildedir.			
Kendi etrafında dönme hareketi yapar.			
Saat yönünün tersine döner.			
Doğal ışık kaynağıdır.			
Katmanları vardır.			
Dolanma hareketi yapar.			
Güneş sisteminin parçasıdır.			

7.

Yukarıda A, B, C bölgelerine hangi gök cisimlerinin geleceğini belirleyip yazarak, dönme ve dolanma yönlerini çizerek gösteriniz.

8. 1- Yaşamın olduğu tek gezegendir.
2- Dünyanın doğal uydusudur.
3- Güneş etrafında dolanma hareketini 365 gün 6 saatte tamamlar.
4- Şekli küreye benzer.
5- Atmosferi çok incedir.
6- Işık kaynağıdır.
7- Kendi etrafında dönme hareketi yapar.
8- Temel enerji kaynağıdır.
9- Kendi etrafında dönüşünü yaklaşık 27 gün 8 saatte tamamlar.

Gök cisimlerine ait olan kutucuklara, yukarıdaki özelliklerden uygun olanların numarasını yazınız.

Güneş

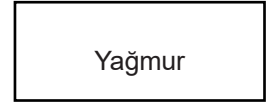
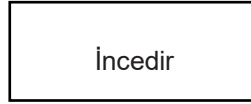
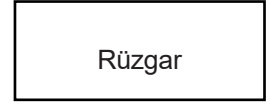
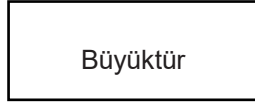
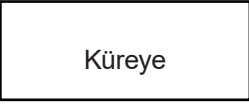

Dünya

Ay

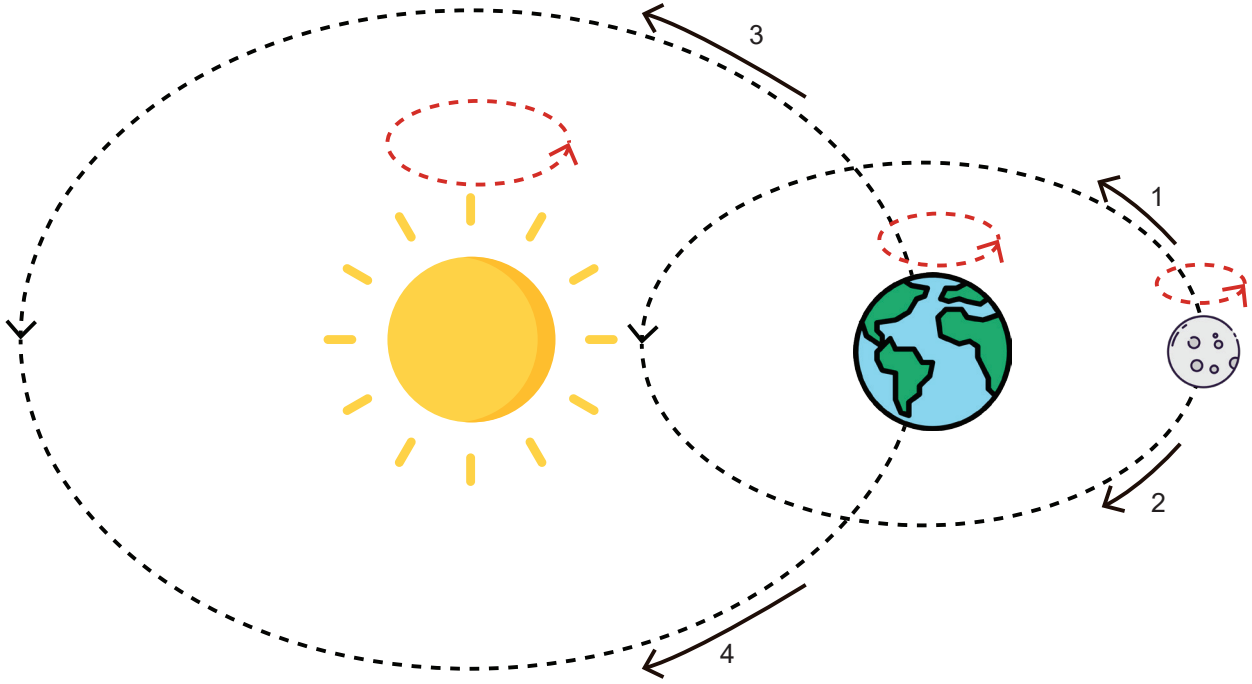
9.

Aşağıda Ay ile ilgili yapılan açıklamalardaki boş yerlere kutulardaki sözcüklerden uygun olanı yazınız?

1. Ay'ın geometrik şekli benzer.
2. Dünya'nın çapı Ay'ın çapının yaklaşık katıdır. Yani Dünya Ay'dan.....
3. Güneş'in çapı Ay'ın çapının yaklaşık katıdır.
4. Ay'ın yüzeyinde meteorların çarpması sonucu farklı boyutlarda çukurlar bulunmaktadır. Bu çukurlara adı verilir.
5. Ay'ın atmosfer kalınlığı Dünya ile karşılaştırılınca yok denecek kadar..... Atmosferin bu kadar ince olmasından dolayı.....,gibi hava olayları görünmez. Bu yüzden Ay'ın yüzeyi, meteor çarpması gibi dış etmenler olmadıkça değişmez.

10.

Yukarıdaki görsele göre, tabloda verilen ifadeler doğru ise D'yi, yanlış ise Y'yi işaretleyiniz.

		D	Y
1	Ay, 1 yönünde Dünya etrafında dönme hareketi yapar.		
2	Ay, 2 yönünde Dünya etrafında dolanma hareketi yapar.		
3	Ay, 1 yönünde Dünya etrafında bir tam tur attığında geçen süre yaklaşık olarak 30 gündür.		
4	Ay, kendi etrafında soldan sağa doğru dönme hareketi yapar.		
5	Ay, kendi etrafında batıdan doğuya doğru bir tam tur dönme hareketi yaptığında geçen süre yaklaşık olarak 30 gündür.		
6	Ay, Dünya ile birlikte 4 yönünde dolanma hareketi yapar.		
7	Ay, Dünya ile birlikte 3 yönünde Güneş etrafında dolanma hareketi yapar.		
8	Ay, Dünya ile birlikte 3 yönünde Güneş etrafında bir tam tur dolanma hareketi yaptığında geçen süre yaklaşık 365 gündür.		

11.

Sınıftan beşer öğrenci seçerek iki grup oluşturan Neva Öğretmen gruplardan birine Ay'da canlı bulunduğunu, diğer gruba ise Ay'da yaşamın mümkün olmadığını savunmalarını istemiştir.

Siz bu gruplardan birinde olsaydınız hangisinde olmak isterdiniz? Nedeni ile açıklayınız?

12. Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanlarının başına “ D ”, yanlış olanların başına “ Y ” harfi koyunuz.

- () Ay'ın yüzeyine gök cisimlerinin çarpması sonucunda oluşan çukurlara krater denir.
- () Güneş, kendi eksenini etrafında dönme hareketi yapmaz.
- () Güneş'in sıcaklığı yüzeyde yaklaşık olarak 6000°C'dir.
- () Ay'ın dört ana evresi vardır.
- () Yeni ay evresinde Ay'ı göremeyiz.
- () Ay'ın parlak bir tabak gibi görüldüğü evresi dolunaydır.
- () Ay, Dolunay evresinde Dünya ile Güneş arasına girer.
- () Yıldızlar içinde en büyük yıldız, Güneş'tir.
- () Son dördün evresinden sonra gelen evre dolunaydır.
- () Ay, Dünya'ya Güneş'ten daha yakındır.

13. Ay gezegenimize en yakın gök cisimidir. İlk defa 12 Eylül 1959 tarihinde gerçekleşen Ay'a yolculuk o günden sonra defalarca tekrarlanmıştır. Günümüzde Ay üzerine yaşam bulunmasa da gelecekte Ay'da yaşamın mümkün olabileceği düşünülmektedir. Bu konu ile ilgili yoğun çalışmalar yapılmakta ve Ay yüzeyinde bir üs kurulması hedeflenmektedir.

Siz de Ay'da bir yaşam alanı oluşturmak isteseydiniz nasıl bir tasarım yapardınız?

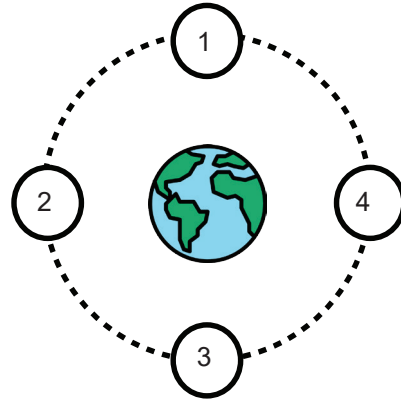
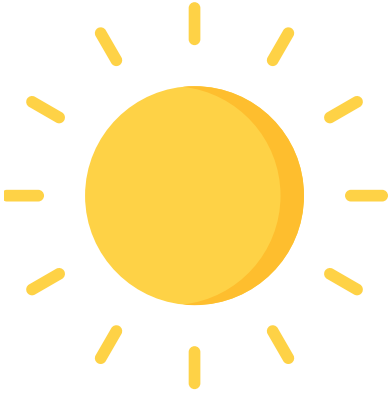
Yapacağınız tasarımın özellikleri ve bu özellikleri kullanma nedenlerini yazınız?

1.
2.
3.
4.
5.

14. Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanlarının başına "D", yanlış olanların başına "Y" harfi koyunuz?

- () Güneş'in şekli küreseldir.
- () Güneş de Dünya gibi katmanlardan oluşur.
- () Güneş kendi etrafında saat yönünde dönme hareketi yapar.
- () Güneş, Dünya'nın etrafında eliptik bir yörüngede dolanma hareketi yapar.
- () Dünya'nın kendi etrafında dönüşü sonucu mevsimler oluşur.
- () Ay'ın kendi etrafında dönme süresi ile Dünya etrafında dolanma süresi birbirine eşittir.
- () Dünya'nın kendi etrafında dönmesi sonucu gece gündüz meydana gelir.
- () Ay'da rüzgâr ve yağmur gibi hava olayları görülür.
- () Ay doğal ışık kaynağıdır.
- () Dünya ve Ay kendi etrafında dönerken Güneş sabittir, dönme hareketi yapmaz.
- () Güneş üstündeki siyah noktalar en fazla ışık yayan kısımlar değildir.
- () Ay'ın karanlık yüzü hiç Güneş ışığı almadığı için yeni ay adını almıştır.

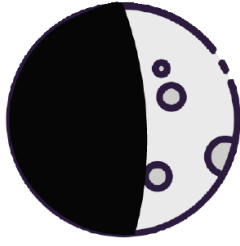
15.

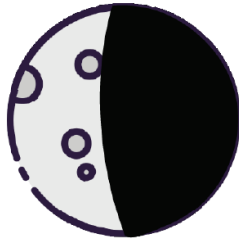
Şekil I

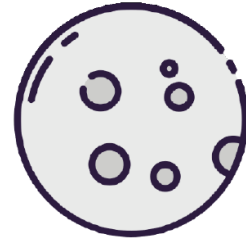
Yeni ay
a

İlk dördün
b

Son dördün
c

Dolunay
d

Şekil II

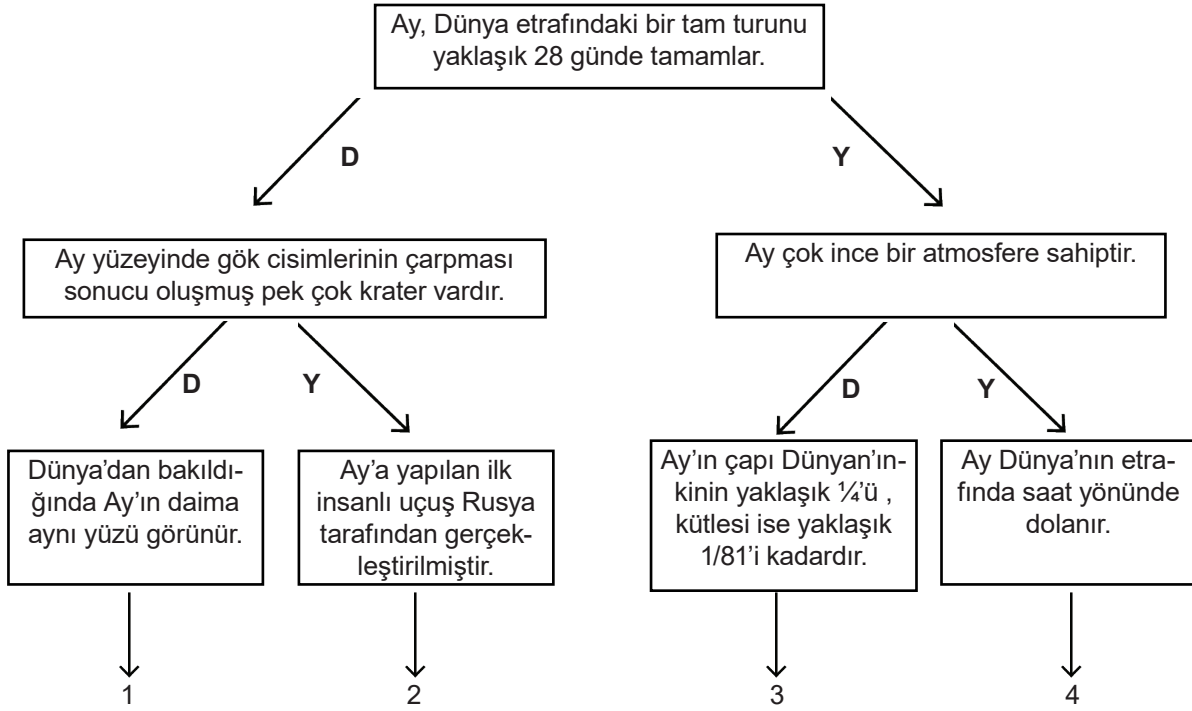
Şekil I'de verilen görseldeki numaralarla Şekil II'de verilen Ay'ın evrelerine ait harfleri eşleştiriniz.

16. Verilen olaylarla bu olayların gerçekleşme sürelerini eşleştiriniz.

1. () Ay'ın evreleri arasında geçen süre
2. () Dünya'nın kendi etrafında bir tam tur dolanması
3. () Ay'ın kendi etrafında bir tam tur dönmesi
4. () Dünya'nın Güneş etrafında bir tam tur dolanması

- a. 27 gün
- b. 7 gün
- c. 1 gün
- d. 1 yıl

17.

Yukarıdaki tanılayıcı dallanmış ağaç etkinliği doğru bir şekilde çözüldüğünde hangi çıkışa ulaşılır?

18. Ay, Dünya'nın etrafında sürekli olarak dolanım hareketi yapar. Bu hareketi sırasında Ay'ın Dünya'dan görünümü sürekli değişir.

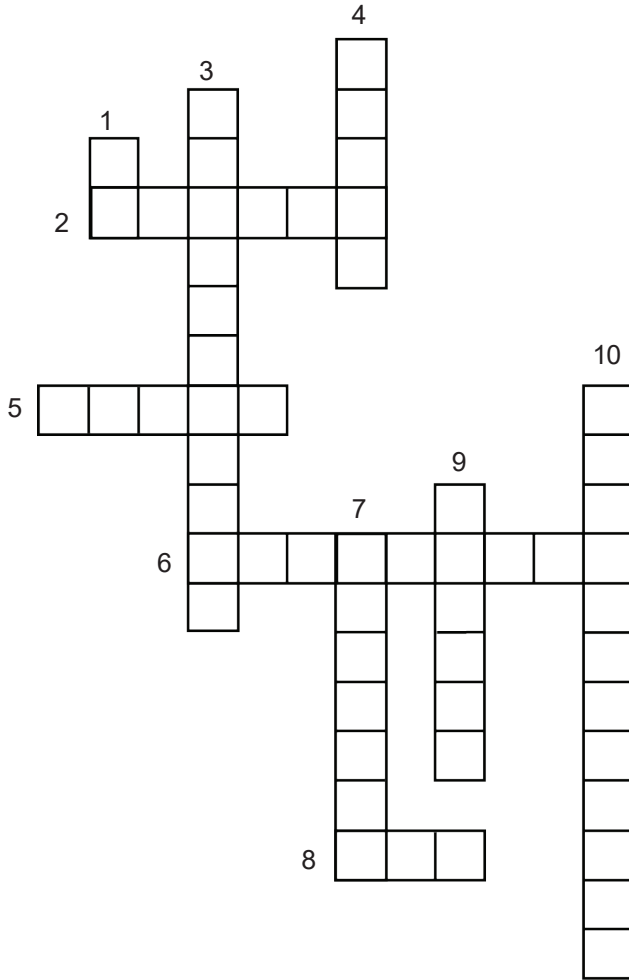

Ay'ın, Dünya'dan görünümü

Ay, Dünya'dan şekildeki gibi görüldüğü tarihten iki hafta sonra Güneş, Dünya ve Ay'ın birbirine göre konumunu aşağıda verilen boşluğa çizin.

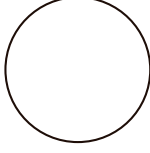
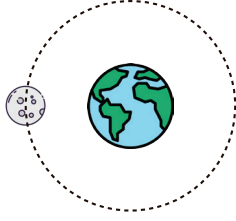
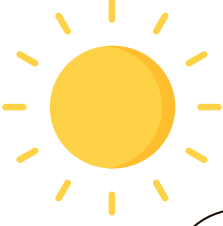
19. Aşağıda numaralandırılmış cümlelerin karşılığı olan kelimeleri bulmacadaki uygun kutucuklara yerleştiriniz.

1. Dünya'nın uydusudur.
2. Ay'ın Dünya'dan görünmediği evredir.
3. Güneş'in belirli bölgelerinde sıcaklığı diğer yerlere göre daha düşük olan kısımlarıdır.
4. Üzerinde yaşam olan tek gezegendir.
5. Dünya'nın ısı ve ışık kaynağıdır.
6. Ay'ın Dünya'dan bakılınca ters D şeklinde görüldüğü evredir.
7. Ay'ın tamamen aydınlık görüldüğü evre.
8. Dünya'nın Güneş etrafında bir tam dolanımına denir.
9. Ay'ın yüzeyine çarpan gök taşlarının oluşturduğu çukurlara denir.
10. Ay'ın Dünya'dan gözlemlenen farklı görünümüne verilen ad.

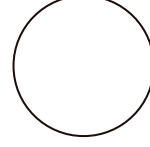
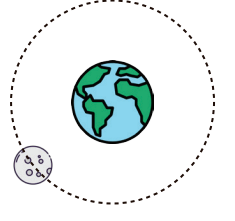
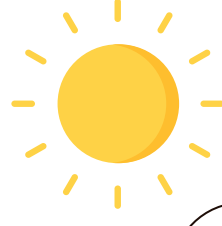

20. Aşağıdaki görsellerde Ay'ın evreleri modellenmiştir. Buna göre, Ay'ın Dünya'dan görünümünü boş halkalara çizin.

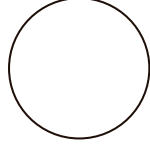
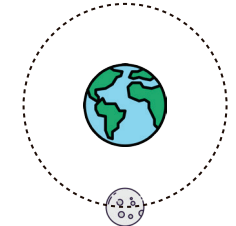
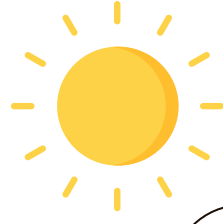
1)

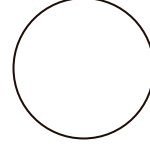
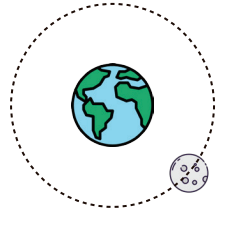
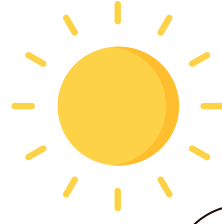
2)

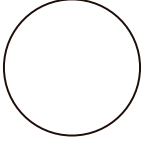
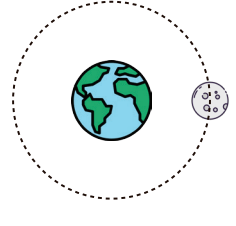
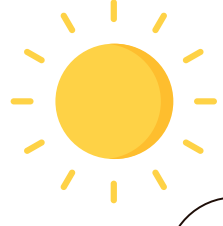
3)

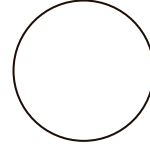
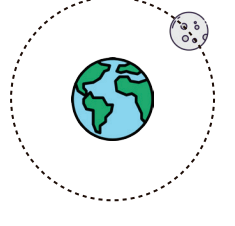
4)

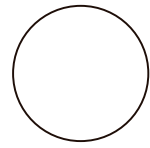
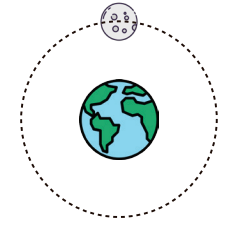
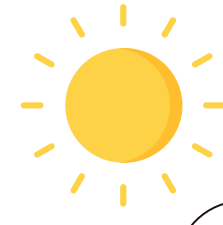
5)

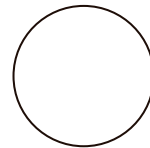
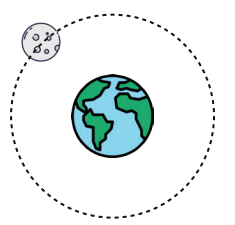
6)

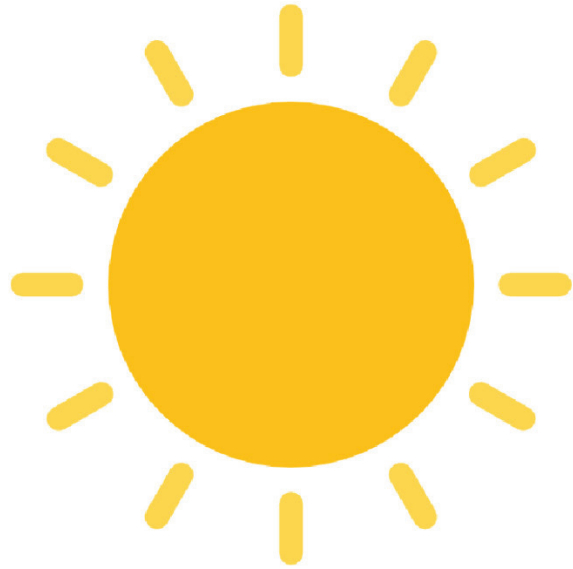
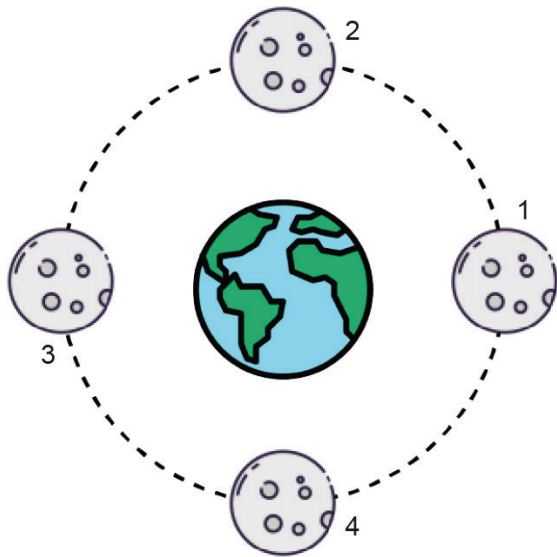
7)

8)

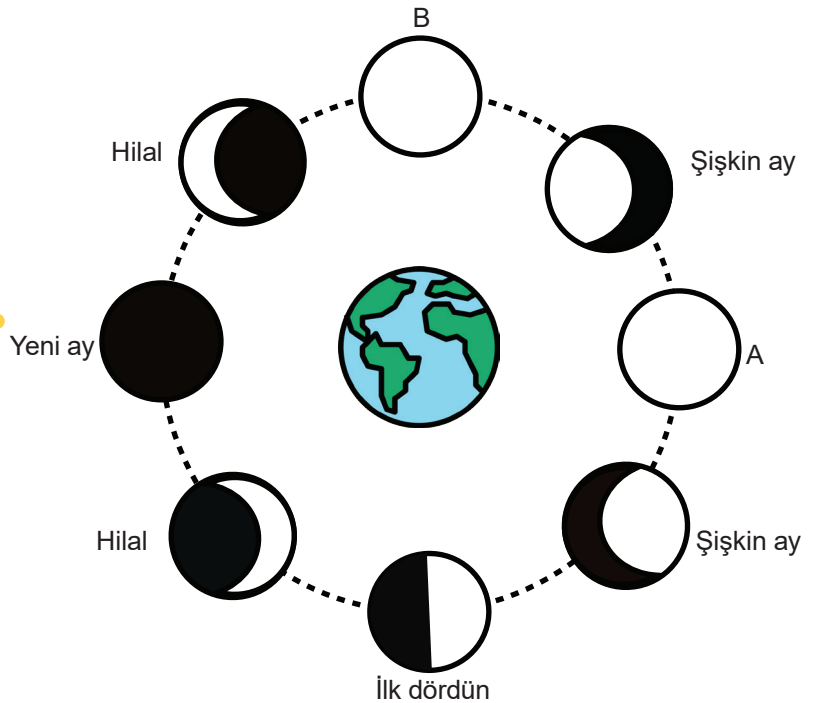
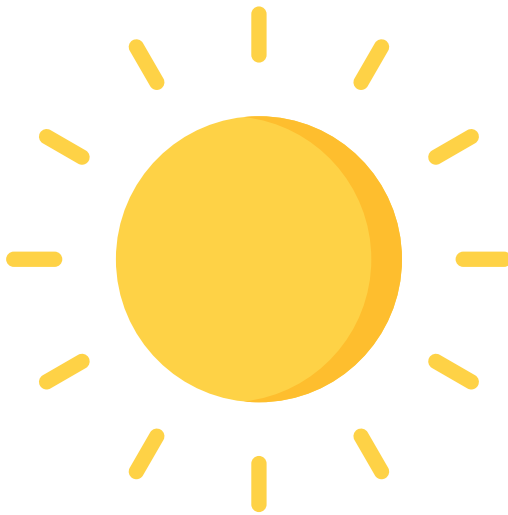
21.

Görselde verilen Ay'ın ana evrelerine göre aşağıdaki soruları yanıtlayınız?

1. Dünya'dan bakan bir insan ilk dördün evresini kaç numarada görür?
2. Dünya'dan bakan bir insan son dördün evresini kaç numarada görür?
3. Dünya'dan bakan bir insan hilal evresini kaç numaralı evreler arasında görür?
4. Dünya'dan bakan bir insan şişkin ay evresini kaç numaralı evreler arasında görür?
5. Mart ayı'nın 10. gününde 3 numaralı Ay'ı gözleyen biri 31 Mart günü kaç numaralı evreyi görür?

22.

Yukarıdaki şemada Ay'ın evrelerini gösteren bir model tasarlanmıştır.

Buna göre modelde A ve B ile temsil edilen evreleri aşağıdaki boşluklara yazınız.

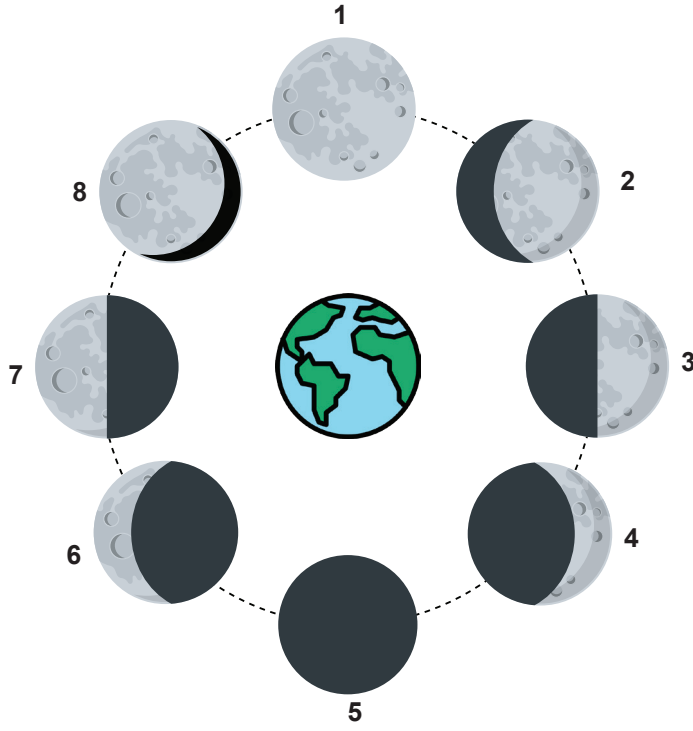
A

B

.....

.....

23. Ay'ın Dünya'dan bakıldığında nasıl görüldüğü aşağıda verilmiştir.

Ay'ın Evreleri

Buna göre tabloda özellikleri verilen evreleri görseldeki numaralarla eşleştiriniz.

Evre Numarası	Evre ve Özellikleri
	Hilal: Ay'ın Türk bayrağında gözlemlenen evresidir.
	Yeni ay: Ay'ın Dünya'dan bakıldığında görünmediği evredir.
	Şişkin ay: Ay'ın dolunay ile son dördün evresi arasında görülen evresidir.
	İlk dördün: Yeni ay evresinden 1 hafta sonra görülen evredir.
	Son dördün: Dolunay evresinden 1 hafta sonra görünür.
	Dolunay: Ay'ın yüzeyinin tamamen aydınlık olduğu evredir.
	Hilal: Yeni ay ile ilk dördün arasında olan bir evredir.
	Şişkin ay: Bu ara evreden sonra dolunay evresi görülür.

24. Bir gezegenin etrafında dolanım hareketi yapan gök cisimlerine uydu denir. Ay, Dünya ve Güneş etrafında dolanım hareketi yaparken kendi etrafında dönme hareketi yapar. Ay'ın ince bir atmosferi vardır.

Verilen bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin karşısına doğru ise "D", yanlış ise "Y" harfi yazınız.

	Ay, Dünya'nın uydusudur.
	Ay, Dünya'nın etrafında dönme hareketi yapar.
	Ay'ın atmosfer tabakası yoktur.
	Ay, Güneş etrafında dolanım hareketi yapar.

25.

Ay'da yaşam olması için neler yapılmalıdır?

.....

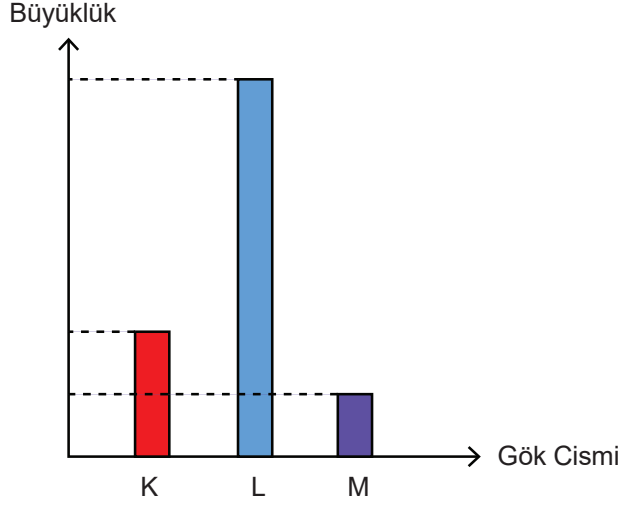
.....

.....

.....

TEST 1

1. Şekildeki grafikte K, L ve M arasındaki büyüklük ilişkisi Güneş, Dünya ve Ay'ı temsil etmektedir.

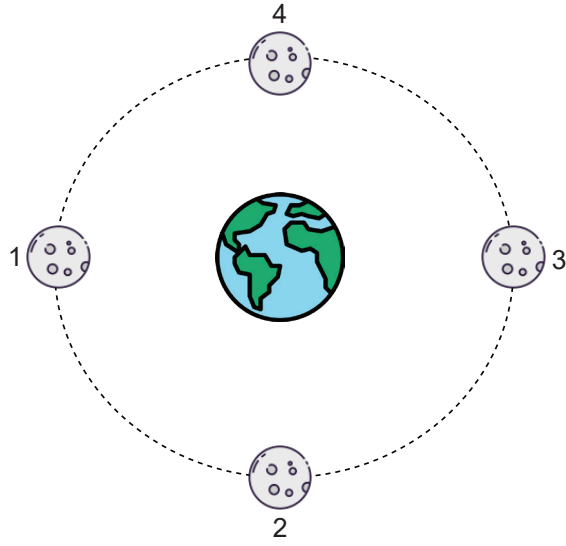
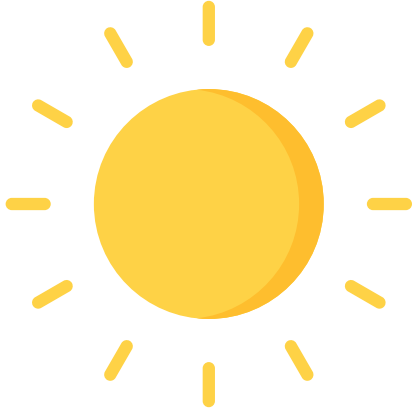
Buna göre, K, L ve M ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

	K	L	M
A)	Güneş	Dünya	Ay
B)	Ay	Güneş	Dünya
C)	Dünya	Güneş	Ay
D)	Güneş	Ay	Dünya

2. Güneş, Dünya ve Ay'ın hareketleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Dünya kendi etrafında saat yönünde döner.
- B) Ay, Dünya'nın etrafında saat yönünün tersine dolanır.
- C) Güneş kendi etrafında dönme hareketi yapmaz.
- D) Dünya ve Ay'ın kendi etraflarındaki dönüş süreleri aynıdır.

3.

Ay verilen konumlardayken Dünya'dan görünüşleri hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 1 konumunda Ay görünmez.
- B) 2 konumunda Ay, "D" şeklinde görülür.
- C) 3 konumu 1 konumundan 29,5 gün sonra görülür.
- D) 4 konumunda Ay, son dördün evresindedir.

4.

Asteroit ya da kuyruklu yıldız gibi çeşitli gök cisimlerinden kopmuş küçük kaya parçaları meteor olarak adlandırılır.

Meteorlar bazen Dünya'nın atmosferine girer. Genellikle kum tanesiyle çakıl taşı arasındaki büyüklüklerde olan meteorlar atmosferde yanar. Kimi gök taşları ise Dünya'nın atmosferine girdikten sonra tamamen yanarak yok olmaz ve Dünya yüzeyinde çukurlar oluşturur.

Ay'ın yüzeyine çok daha fazla meteor düşer ve bu meteorların oluşturduğu pek çok krater vardır.

Verilen metne göre Ay yüzeyinde Dünya'dakinden daha fazla krater görünmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Ay daha büyük olduğu için daha fazla gök taşı isabet etmiştir.
- B) Ay'ın atmosferi olmadığı için gök taşları yanarak yok olamaz, tümü Ay yüzeyine düşer.
- C) Dünya'da bilim insanları gök taşlarını Dünya'ya girmeden önce yok ederler.
- D) Ay'ın çekim gücü Dünya'ninkinden daha fazladır.

5. Ay'ın özelliklerini aşağıdaki gibi tahtaya yazan öğretmen kalan özellikleri öğrencilerin tamamlamasını istemiştir.

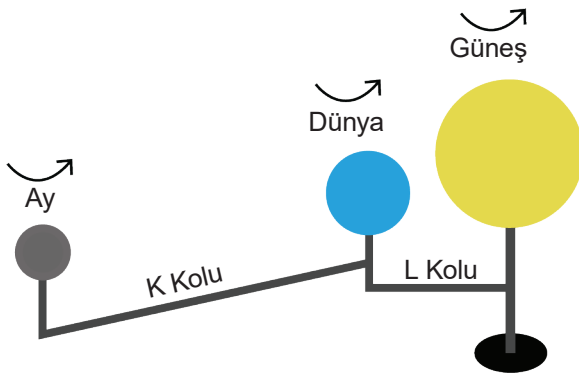
Ay'ın Özellikleri

- Dünya'nın uydusudur.
- Şekli küreseldir.
- Yok denecek kadar ince bir atmosferi vardır.

Buna göre hangi seçenekteki ifade yanlıştır?

- A) Gece ve gündüz sıcaklık farkı çok fazladır.
- B) Güneş'ten aldığı ışığı yansır.
- C) Dünya'ya en yakın gök cisimidir.
- D) Kendi etrafında saat yönünde döner.

6.

Öğrencinin ödev için hazırladığı şekildeki modelde Güneş, Dünya ve Ay kendi etraflarında; Dünya ve Ay, Güneş etrafında ok yönünde dönmektedir. Öğretmeni modelde hata olduğunu söylemiştir.

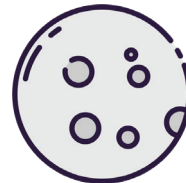
Buna göre modelin doğru olması için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) Güneş ve Dünya yer değiştirmelidir.
- B) K kolu ve L kolu yer değiştirmelidir.
- C) Ay, Dünya'dan daha büyük olmalıdır.
- D) Güneş'in dönme yönü değiştirilmelidir.

7. Ay, Dünya'nın uydusudur. Ay'ın çok ince bir atmosferi bulunur. Bundan dolayı Ay yüzeyinde yağmur, rüzgar, kar gibi hava olayları görülmez. Gündüz sıcaklığı 107°C , gece sıcaklığı -153°C olarak gerçekleşir. Atmosferin çok ince olması meteorların Ay yüzeyine çarpmasına sebep olmaktadır.

Buna göre,

- I. Astronotların ayak izleri silinmez.
- II. Çok fazla miktarda krater oluşmuştur.
- III. Ay yüzeyinde çok az da olsa su bulunur.

ifadelerinden hangileri Ay atmosferinin çok ince olmasının sonucudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

8. Güneş, Dünya'ya en yakın yıldızdır. Üzerinde meydana gelen patlamalardan dolayı sürekli olarak etrafına ısı ve ışık yayar. Güneş üzerinde ``Güneş lekesi `` ismi verilen daha koyu renkli kısımlar bulunmaktadır. Bu koyu renkli kısımların sıcaklığının daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bilim insanları Güneş lekelerini incelediklerinde aynı yöne doğru sürekli olarak kaydıklarını gözlemlemiştir.

Buna göre,

- I. Güneş üzerindeki koyu renkli kısımlar Güneş lekesi olarak adlandırılır.
- II. Güneş lekeleri Güneş'in yüzeyinin her yerinde sıcaklığın aynı olmadığını kanıtlar.
- III. Güneş lekelerinin sürekli olarak aynı yönde kayması Güneş'in dönme hareketi yaptığını kanıtlar.

Çıkarımlarından hangileri doğrudur?

- A) I, II
- B) I, III
- C) II, III
- D) I, II ve III

9. Dünyamız, Güneş'ten hacim olarak yaklaşık 1,3 milyon kat küçükken Ay'dan yaklaşık olarak 50 kat daha büyüktür. Buna rağmen Ay ve Güneş gökyüzünde büyüklükleri yaklaşık olarak birbirlerine eşitmiş gibi görünür.

Bu durumun nedenini aşağıdakilerden hangisi açıklar?

- A) Ay, Dünya'ya Güneş'ten daha uzak olduğu için Dünya'dan bakıldığında her iki gök cismi de aynı büyüklükte görünür.
- B) Cisimle gözlemci arasındaki uzaklık arttıkça cisim olduğundan daha küçük görünür. Bu nedenle Ay ve Güneş'in büyüklükleri bakıldığında yaklaşık olarak eşittir.
- C) Güneş sisteminde bulunan gezegenlerden bazıları Güneş'e Dünya'dan daha yakındır. Bu gezegenlerin Güneş ile Dünya arasına girmesi Güneş'in daha küçük görünmesine neden olur.
- D) Ay, Dünya'mızın etrafında elips şeklinde bir yörüngede dolandığından dolanımı esnasında bazen Dünya'ya yaklaşır. Bu nedenle Güneş ile eşit büyüklükte görünür.

10. Güneş, Güneş sistemimizin merkezinde yer alan orta büyüklükte ve orta sıcaklıkta bir yıldızdır. Mükemmel bir küreselliğe sahip olan Güneş'in yüzey sıcaklığı yaklaşık olarak 5500 derece olmasına rağmen 3000 – 4000 derece sıcaklıkta olan ve Güneş lekeleri olarak adlandırılan bölgeler de bulunur. Güneş lekeleri yüzeyin diğer bölgelerine göre daha koyu renkte görünür.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında Güneş'in bir modellemesi oluşturulmak istenirse aşağıdakilerden hangisi daha doğru olur?

A)

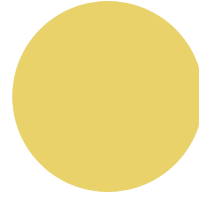
B)

C)

D)

11. GÜNEŞ'İN ÖZELLİKLERİ

İçinde bulunduğumuz Güneş sisteminin merkezinde Güneş adı verilen yıldız bulunmaktadır. Güneş'in etrafında dolanan sekiz gezegen ve binlerce gök cismi vardır.

Güneş tek başına Güneş sisteminin kütlesinin %99'undan fazlasını oluşturur. Diğer gök cisimleri Güneş'ten oldukça küçüktür. Örneğin Dünya'mız Güneş'ten kütlece 333 bin kat küçüktür.

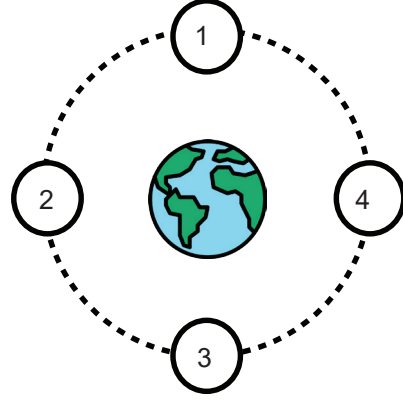
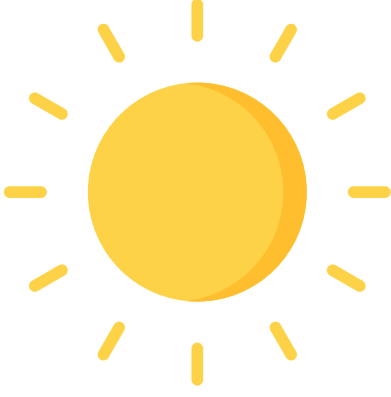
Bilim dergisinden yukarıdaki makaleyi okuyan bir öğrenci Dünya ve Güneş'in kütleleri hakkında aşağıdaki benzetmelerden hangisini yapabilir?

Dünya

Güneş

A) Mercimek tanesi	Karpuz
B) Pinpon topu	Tenis topu
C) Basketbol topu	Futbol topu
D) Misket	Tesbih tanesi

12.

Verilen görselde Ay 4 numaralı konumda olduğuna göre,

- I. 4 numaralı konumda Ay, dolunay evresindedir.
- II. Ay'ın bir sonraki evresi 1 ile numaralandırılan yerde olur.
- III. 2 numaralı konumuna yaklaşık 21 günde ulaşır.
- IV. Dünya etrafındaki dolanma hareketi 4, 1, 2, 3 evrelerinden geçecek şekilde olur.

Çıkarımlardan hangileri doğrudur?

- A) I ve II.
- B) II ve IV.
- C) I, II ve IV.
- D) I, II, III, IV.

13. Güneş, Dünya ve Ay'ın hareketleri ile ilgili,

- I. Güneş, kendi eksenini etrafında dönme hareketi yapmaz.
- II. Dünya, Güneş etrafında dolanma hareketi yapar.
- III. Ay, Dünya etrafında dolanma hareketi yapar.

Çıkarımlarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

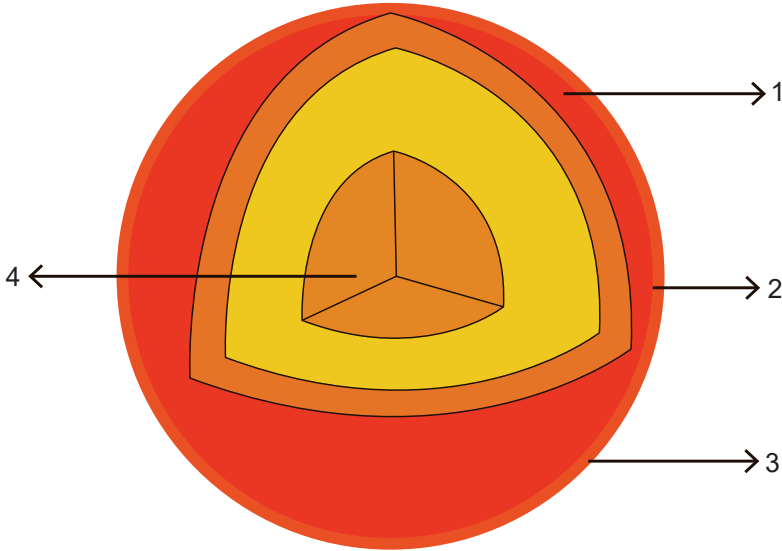
14. Güneş sistemi ile ilgili,

- I. Güneş'in çapı Dünya'nın 109 katıdır.
- II. Güneş orta büyüklükte olan ve Dünya'mıza en yakın yıldızdır.
- III. Güneş ısı ve ışık kaynağımızdır.
- IV. Güneş'in yapısında en fazla helyum bulunur.

verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) Yalnız IV.
- D) Yalnız III.

15.

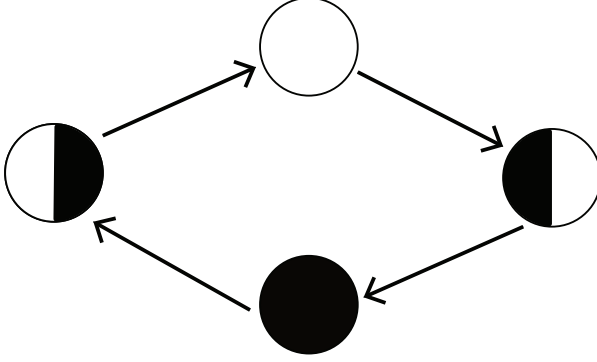
Görselde Güneş'in bazı katmanları numaralarla gösterilmiştir.

Buna göre Güneş'in en sıcak katmanı şekilde gösterilenlerden hangisidir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

TEST 2

1.

Dolunaydan başlayarak her gece ayın resmini yapan bir öğrenci bu resimleri sıralıyor.

Buna göre resimlerdeki Ay'ın evreleri hangi sıralamayı takip etmelidir?

- A) Dolunay - Son dördün - Yeni ay - İlk dördün
- B) Dolunay - Yeni ay - Son dördün - İlk dördün
- C) Dolunay - Son dördün - İlk dördün - Yeni ay
- D) Dolunay - Yeni ay - İlk dördün - Son dördün

2. Bir doğru-yanlış oyununda Ay ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- () Ay'ın çapı Dünya'nın çapının dörtte biridir.
- () Ay'ın yüzeyi kumlu toprak ile kaplıdır.
- () Meteorların Ay'ın yüzeyinde açtığı çukurlara krater denir.
- () Ay'ın yüzeyinde kara, deniz, krater ve vadiler bulunur.

Öğrenci oyunu doğru bir şekilde tamamladığına göre cevapları hangi seçenekteki gibi olmalıdır?

A)	D	D	D	Y
B)	Y	D	Y	D
C)	D	Y	D	Y
D)	Y	Y	D	D

3. Derya tabloda verilen bilgileri doğru ve yanlış olarak işaretleyerek doldurmuş ve her doğru cevabı için 10 puan almıştır.

Bilgi	Doğru	Yanlış
Ay'ın atmosferi yok denecek kadar azdır.	X	
Ay 'da gece-gündüz sıcaklık farkı çok azdır.	X	
Ay' da hava olayları olmaz.		X
Ay, Dünya'mızın tek doğal uydusudur.	X	

Buna göre, Derya işaretlemeler sonunda kaç puana sahip olur?

- A) 10
B) 20
C) 30
D) 40

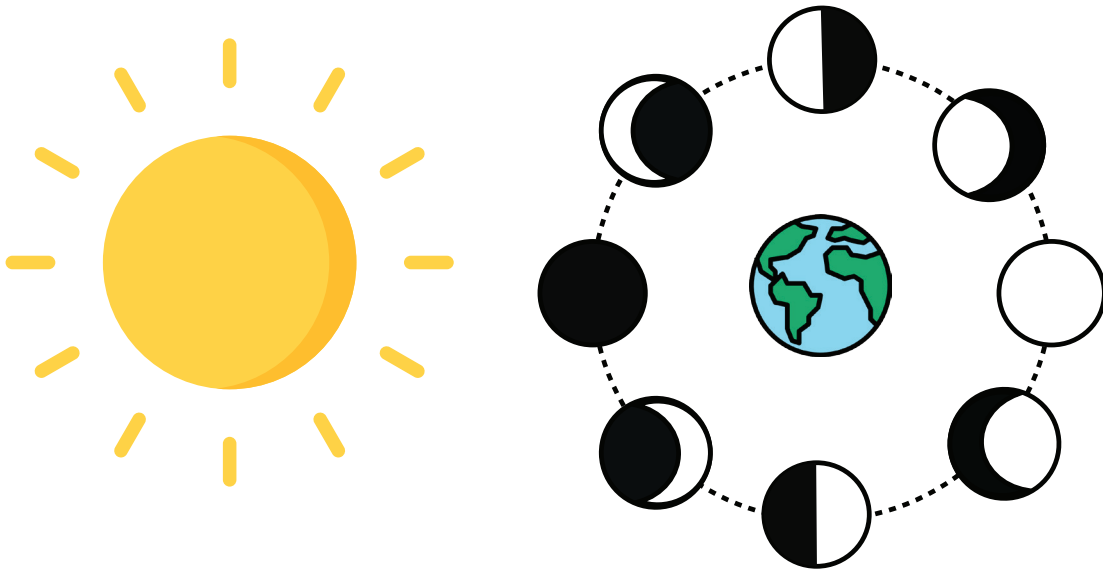
4. Güneş, evrendeki yüz milyarlarca yıldızdan biridir. Bu yıldızlar, Dünya'mıza Güneş'ten daha uzak oldukları için küçük görünür. Bilim insanlarının yaklaşık 5 milyar yıl önce oluştuğunu düşündüğü Güneş, orta büyüklükte bir yıldızdır.

Yeryüzündeki yaşama kaynak olan Güneş, sıcak gazlardan oluşan, çevresine ısı ve ışık yayan bir yıldızdır. Güneş'ten yayılan ısı ve ışığın çok az bir kısmı yeryüzüne ulaşır. Bu ısı ve ışık yeryüzündeki yaşamın devam etmesi için gereklidir.

Yalnızca verilen metinden yola çıkarak Güneş ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yeryüzünün yaşam kaynağıdır.
B) Yayılan ısı ve ışığın belli bir kısmı Dünya'ya ulaşabilir.
C) Küçük bir yıldızdır.
D) Sıcak gazlardan oluşmuştur.

8.

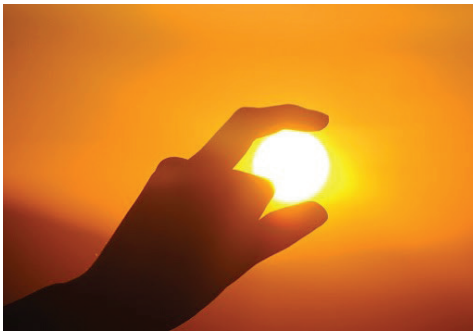
Verilen görsele göre,

- I. Ana ve ara evreler arasında 7 gün vardır.
- II. Dolunay ve yeni ay evreleri arasında 14 gün vardır.
- III. Yeni ay ve son dördün evresinin arasındaki evreye hilal denir.
- IV. Ay'ın karanlık olduğu evrenin adı dolunaydır.

İfadelerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II.
- B) II ve III.
- C) III ve IV.
- D) I ve IV.

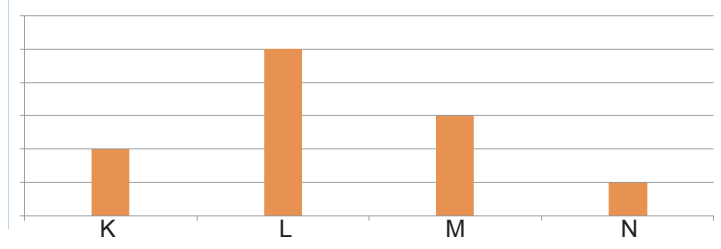
9. Güneş, Dünya'dan çok büyük bir yıldızdır.

Dünya'dan bakıldığında Güneş'in bu kadar küçük görülmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Sıcak gazlardan oluşması
- B) Küre şeklinde olması
- C) Dünya'ya çok uzak olması
- D) Dünya gibi katmanlardan oluşması

10. Aşağıdaki grafikte K, L, M ve N Ay'ın Dünya'dan görülme miktarlarını temsil etmektedir

Grafik incelendiğinde bu evrelerden hangisi Ay'ın dolunay evresini temsil ediyor olabilir?

- A) K B) L C) M D) N

11. Aşağıdakilerden hangisi Güneş, Dünya ve Ay'ın ortak özelliklerindendir?

- A) Isı ve ışık kaynağı olmaları
B) Şekillerinin küreye benzemesi
C) Yüzeylerinde patlamalar gözlemlenmesi
D) Hepsinde yaşam olması

12. Ay'ın evrelerinin sırasıyla temsili gösterimleri hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) → → →
- B) → → →
- C) → → →
- D) → → →

13. Ay'ın evreleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yeni ay evresinde Ay Dünya'dan görülmez.
B) Ay dolunay evresinde parlak ve küre şeklinde görülür.
C) Ay'ın ilk dördün evresinde Dünya' dan bakıldığında sağ yarısı aydınlık görülür.
D) İlk dördünden sonra son dördün evresi görülür.

14. Aşağıdaki şemada verilen gök cismi ile ilgili olarak numaralı oklarla gösterilen kutulardaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) 1

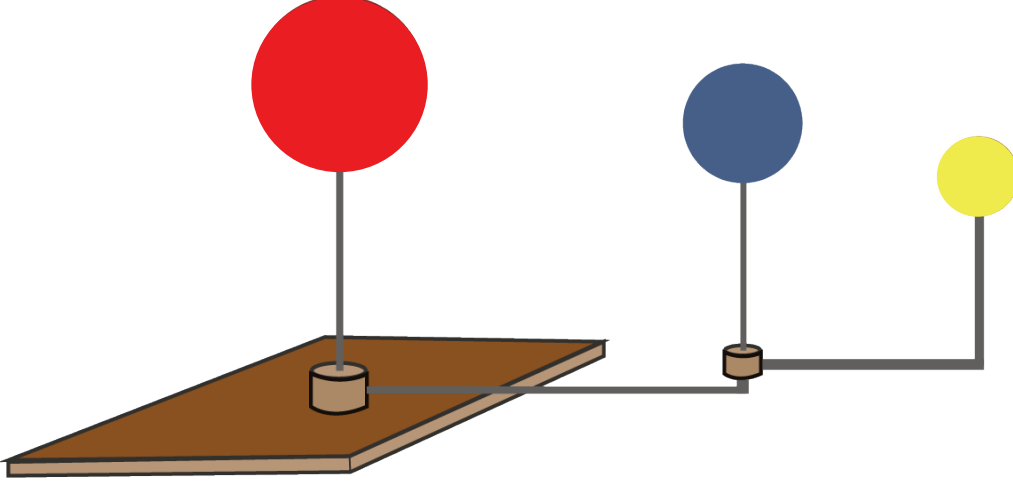
B) 2

C) 3

D) 4

TEST 3

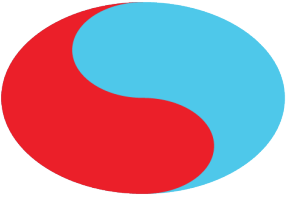
1. Öğrenciler işledikleri konuya ait şekildeki modeli hazırlamışlardır.

Buna göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yanlıştır?

- A) Modelimiz Dünya, Güneş ve Ay'ın şeklini ve hareketlerini anlatmak için hazırlanmıştır.
- B) Modelimizde kırmızı top Güneş, mavi top Dünya, sarı top da Ay'ı temsil etmektedir.
- C) Her üç gök cisminin birbirlerine göre üçer farklı hareketi vardır.
- D) Bunlardan sadece kırmızı topun temsil ettiği gök cismi ısı ve ışık kaynağıdır.

- 2.

Küre

Dikdörtgen

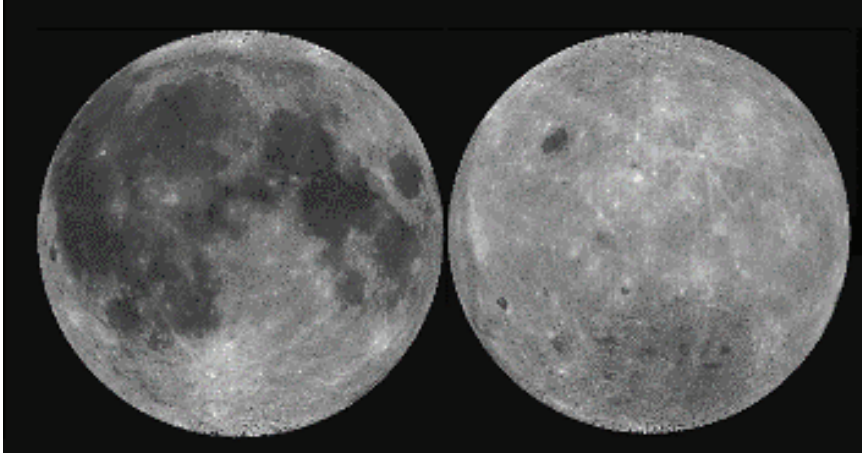

Altıgen

Ali kardeşinin yukarıda verilen oyuncaklarından hangisini veya hangilerini seçerse Güneş ve Dünya ile ilgili anlatımında doğru görseli kullanmış olur?

- A) Küre
- B) Küre, Dikdörtgen
- C) Altıgen
- D) Altıgen, Dikdörtgen

3. Aşağıda Ay'ın yüzeyi ile ilgili görseller verilmiştir.

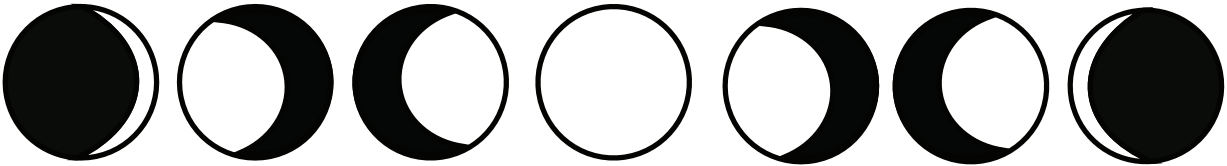
Ay'ın Dünya'ya bakan yüzü

Ay'ın arka yüzü

Ay'ın yüzeyinin farklı renklerde olmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ay'ın arka yüzü Güneş'ten daha çok ışık almaktadır.
- B) Ay'ın yüzeyi dağ ve düzlüklerden oluşmaktadır.
- C) Ay'ın atmosferi oldukça kalındır.
- D) Ay, Dünya'nın uydusudur.

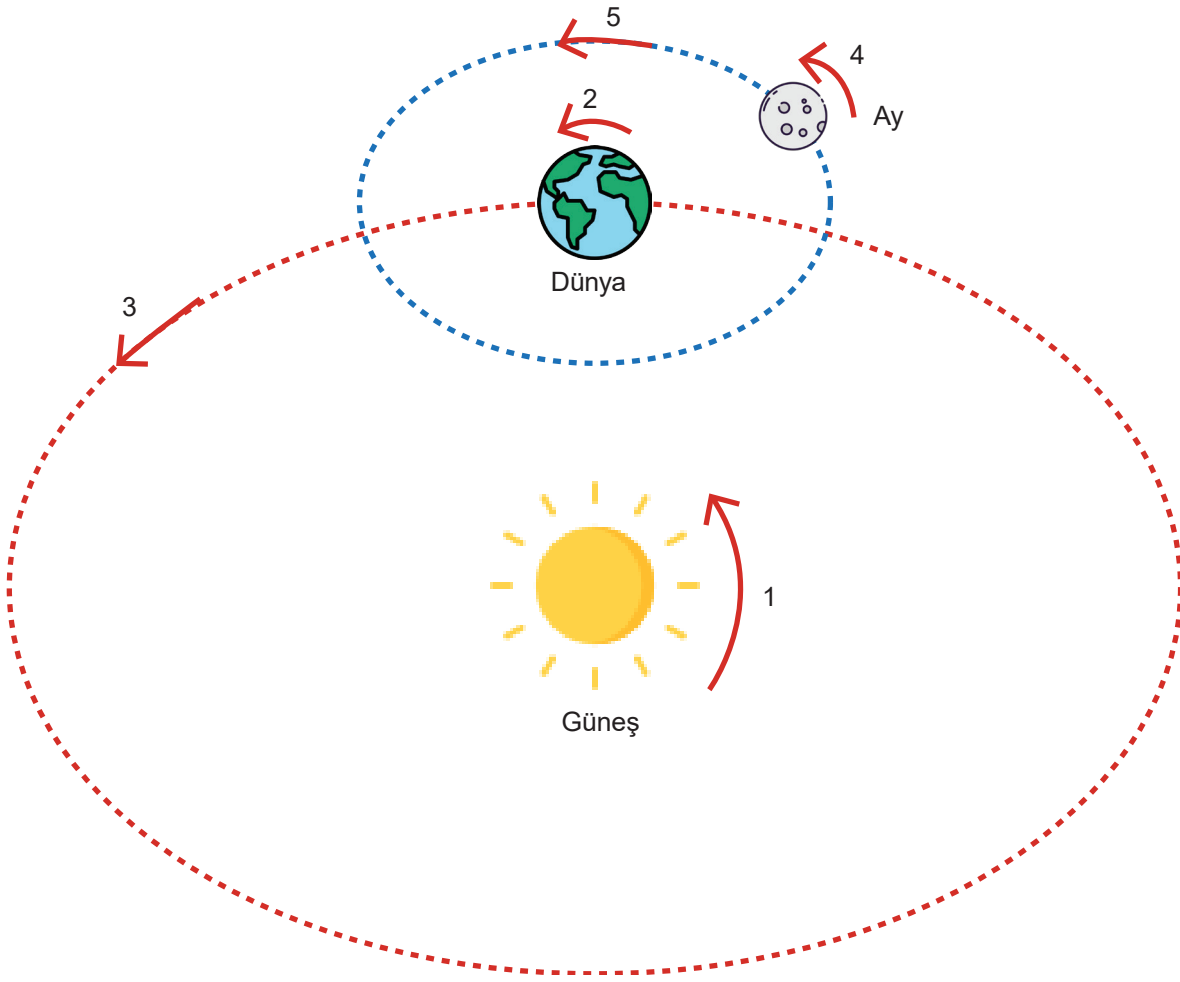
4.

Öğretmen tahtaya Ay'ın evrelerini yukarıdaki gibi çizmiş ve birini unuttuğunu fark etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi öğretmenin çizmeyi unuttuğu evredir?

- A) Hilal
- B) Dolunay
- C) Yeni ay
- D) Şişkin ay

İbrahim, öğretmenin verdiği görsel ile ilgili bir hikâye yazmıştır.

İbrahim Astronot bir gün yine uzayda yolculuğa çıkmıştı (1). Dünya 'dan baktığında Ay' ın hep aynı yüzünü gördüklerini farketti (2). Ay' ın arka yüzünü merak ediyordu. Bu sebeple uzay gemisini Ay 'a doğru harekete geçirdi. Ay'ın kendi etrafında dönerken aynı zamanda Dünya ve Güneş etrafında da dolandığını gördü(3). Bir yıl boyunca uzayda seyahat ederken Ay'ın kendi etrafında 27 gün 8 saatte, Dünya 'nın etrafında da 27 gün 8 saatte dolandığını not defterine kaydetmişti (4). Dünya kendi etrafında 24 saat gibi kısa bir sürede dönüyordu (5). Oysa Güneş etrafında dolanışını 365 gün 6 saat gibi uzun bir sürede tamamlıyordu (6). Güneş 'e yaklaşmaya çok korkmuştu. Çünkü Dünya 'dan ve Ay 'dan oldukça büyüktü ve çok sıcaktı. Uzaktan da olsa gözlemledi Güneş 'i. Ve onun da kendi etrafında döndüğünü farketti (7). Güneş lekeleri vardı üzerinde ama o yine de dönmeye devam ediyordu (8). Artık Dünya 'ya dönme vakti gelmişti. Defterinde müthiş bilgilerle ve yüzünde araştırma yapmanın memnuiyetiyle dönüyordu.

5., 6. ve 7. soruları yukarıdaki görsel ve metine göre cevaplayınız.

5. Bu hikâyenin hangi cümlelerinde Ay'ın hareketlerinden ve süresinden bahsedilmektedir?

- A) Yalnız 3. B) 3 ve 4.
C) Yalnız 4. D) 4 ve 6.

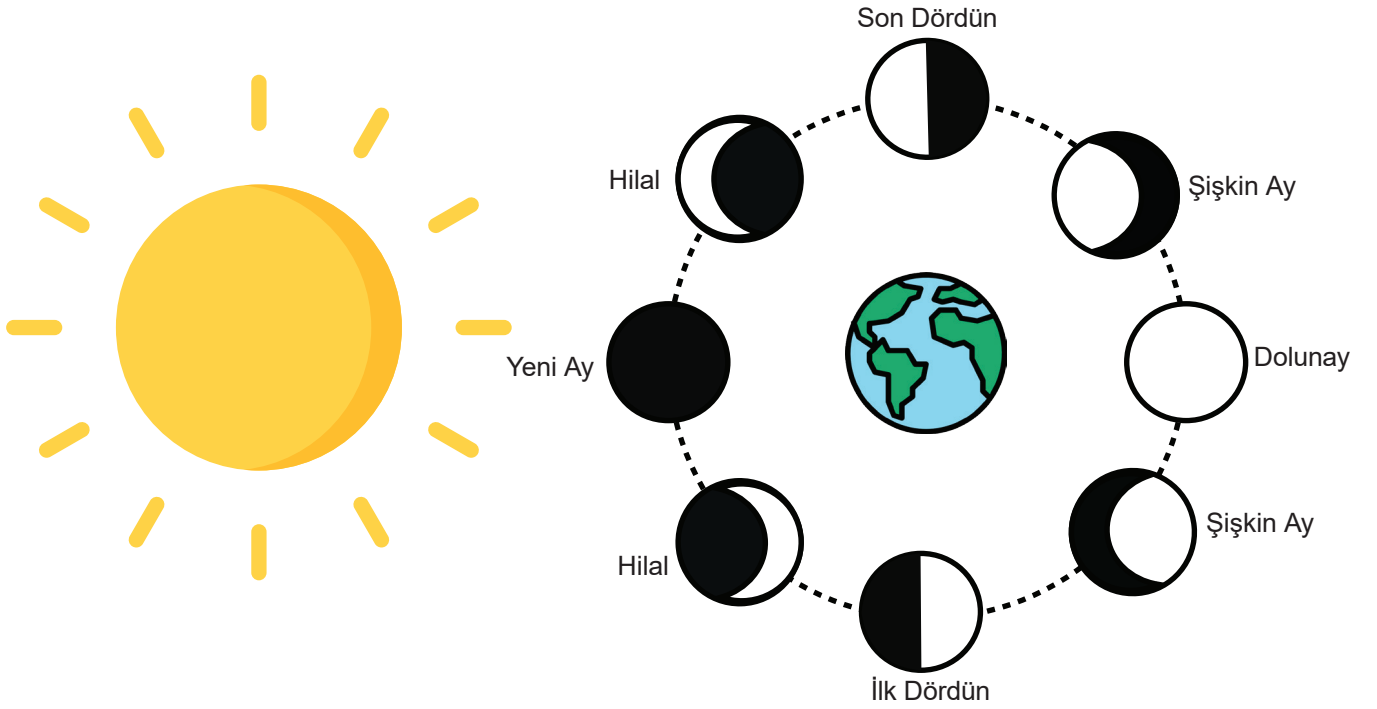
6. Hikâyede geçen hangi cümle ile Dünya'dan bakıldığında Ay'ın hep aynı yüzünü görmemizin sebebini açıklayarak, görseldeki hareketlerden hangilerini tanımlamış olabilir?

- A) 3. Cümle 1 ve 2 nolu hareket
- B) 4. Cümle 4 ve 5 nolu hareket
- C) 5. Cümle 5 ve 1 nolu hareket
- D) 6. Cümle 1 ve 2 nolu hareket

7. Hikâyenin hangi cümlesinde Güneş'in diğer kısımlarından daha soğuk olan bölgelerine verilen isim yer almıştır?

- A) 5
- B) 6
- C) 7
- D) 8

8.

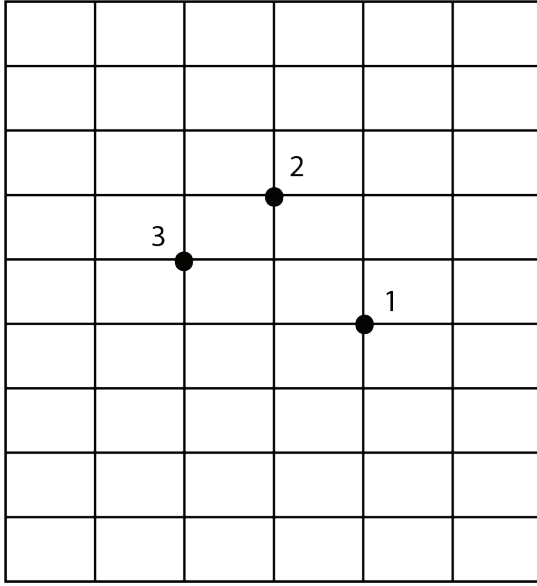

Öğretmeni 02.02.2020 tarihinde Ay'ın ilk dördün evresinde olduğunu söylemiş ve Ay'ı göremeyeceğimiz evrenin hangi tarihte gerçekleşeceğini sormuştur.

Melek, görselden yararlanarak hangi cevabı verirse öğretmenin sorduğu soruyu doğru yanıtlamış olur?

- A) 09.02.2020
- B) 16.02.2020
- C) 23.02.2020
- D) 01.03.2020

9.

Güneş'i teleskopla incelemek isteyen bir öğrenci teleskopla Güneş'e bakmanın göz sağlığını tehdit ettiğini bildiği için görüntüyü kâğıt üzerine düşürmüştü ve gün içinde kâğıt üzerinde leke oluştuğunu ve sırasıyla işaretlediği yer boyunca lekenin yer değiştirdiğini fark etmiştir.

Öğrencinin yaptığı bu çalışma ile Güneş'in hangi özelliğini ortaya çıkarmıştır?

- A) Bir yıldız olduğu
- B) Katmanlardan oluştuğu
- C) Kendi etrafında döndüğü
- D) Dünya'ya çok uzak olduğu

10.

Sınıfa getirelen şeftali önce bütün şekliyle daha sonra ortadan kesilerek incelenmiştir.

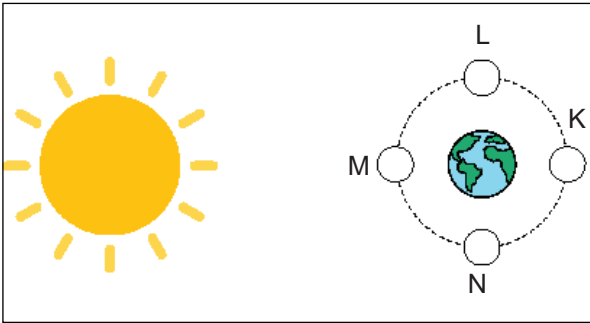
Şeftalinin yapısını ve içerisindeki renk farklılığını gözlemleyen öğrenciler Güneş ile ilgili hangi çıkarımı yapamaz?

- A) Küresel şekle benzemektedir.
- B) Dünya'dan çok büyük yapıdadır.
- C) Çeşitli katmanlardan meydana gelir.
- D) Yapısında Güneş lekeleri bulunur.

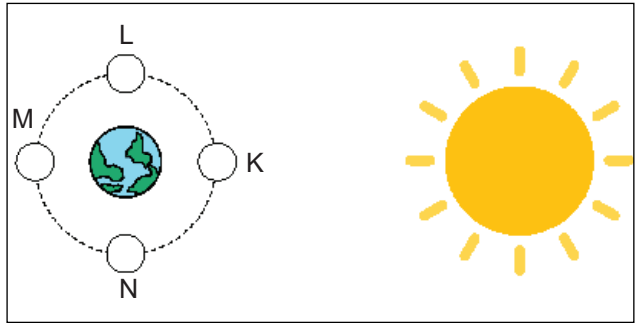
11. Ay'ın yüzeyinin çok fazla kum, toz ve çukurlardan oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Dünya ile birlikte Güneş etrafında dolanması
- B) İnce bir atmosfer tabakasının bulunması
- C) Rüzgâr, yağış gibi olayların görülmemesi
- D) Gündüz ve gece sıcaklık farkının çok olması

12. Güneş'in Şekil I ve Şekil II'deki konumlarına göre K,L,M ve N'deki Ay'ın evreleri sırasıyla nasıl olmalıdır?

Şekil I

Şekil II

	K Şekil I - Şekil II	L Şekil I - Şekil II	M Şekil I - Şekil II	N Şekil I - Şekil II
A)	Dolunay - Yeni ay	Son dördün - İlk dördün	Yeni ay - Dolunay	İlk dördün - Son dördün
B)	Yeni ay - Dolunay	İlk dördün - Son dördün	Dolunay - Yeni ay	Son dördün - İlk dördün
C)	İlk dördün - Son dördün	Dolunay - Yeni ay	Son dördün - İlk dördün	Yeni ay - Dolunay
D)	Son dördün - İlk dördün	Yeni ay - Dolunay	İlk dördün - Son dördün	Dolunay - Yeni ay

13.

Ay'ı görseldeki gibi izleyen bir öğrencinin üç hafta sonraki gözlemi aşağıdakilerden hangisi gibi olmalıdır?

A)

B)

C)

D)

14.

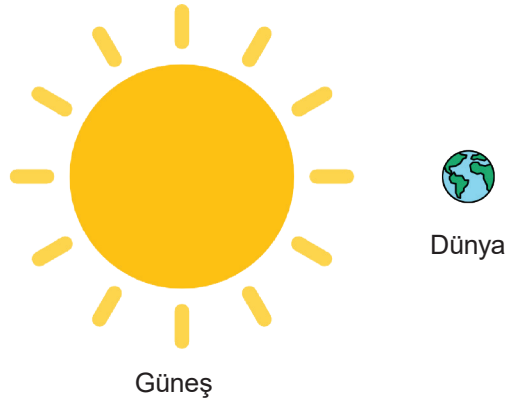
Ayşe; Isı ve ışık kaynağımız olan Güneş'in matruşka bebeklerine benzeyen bir özelliğinin olduğunu biliyor musun?

Merve; Evet biliyorum tıpkı matruşka bebeklerinin iç içe girdiği gibi Güneş de iç içe oluşur.

Merve'nin konuşmasında noktalı yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Yuvarlaklardan	B) Yıldızlardan
C) Katmanlardan	D) Gazlardan

15.

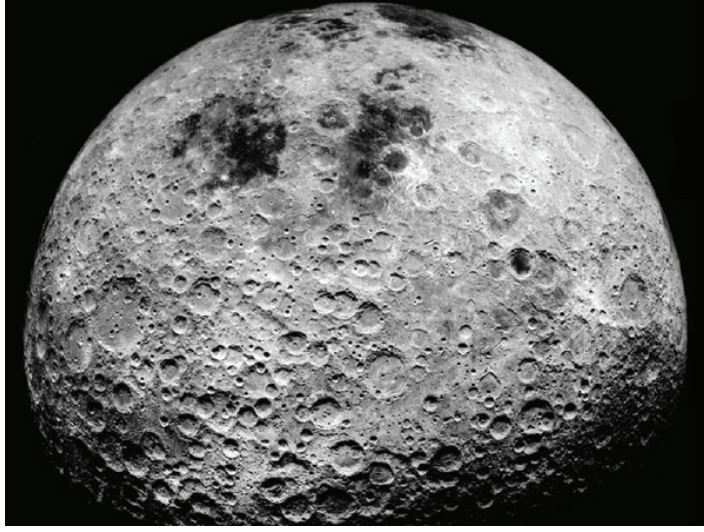
Güneş'in çapı Dünya'nın çapının yaklaşık 109 katıdır.

Bu bilgiye göre Dünya'nın büyüklüğü tenis topuna benzetilirse Güneş aşağıdakilerden hangisine benzetilebilir?

A) Plates topu	B) Voleybol topu
C) Pinpon topu	D) Beyzbol topu

TEST 4

1.

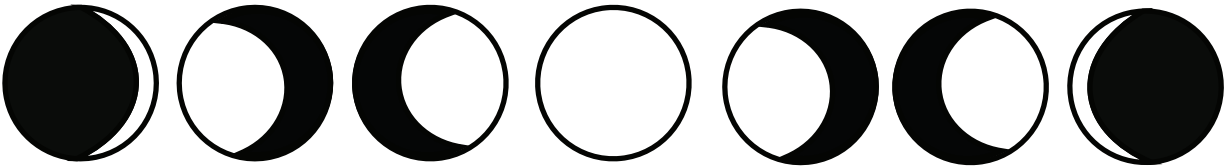

Ay'ın çapı Dünya'nın çapından yaklaşık 4 kat küçüktür. Buna rağmen, meteorlar Dünya'dan çok Ay'a çarparlar. Meteorlar Ay yüzeyinde krater dediğimiz çukurları oluşturur.

Meteorların Ay'a daha çok çarpmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Meteorları daha çok çekmesi
- B) Etrafında fazla meteor bulunması
- C) Küresel şekilde olması
- D) Atmosferinin çok ince olması

2.

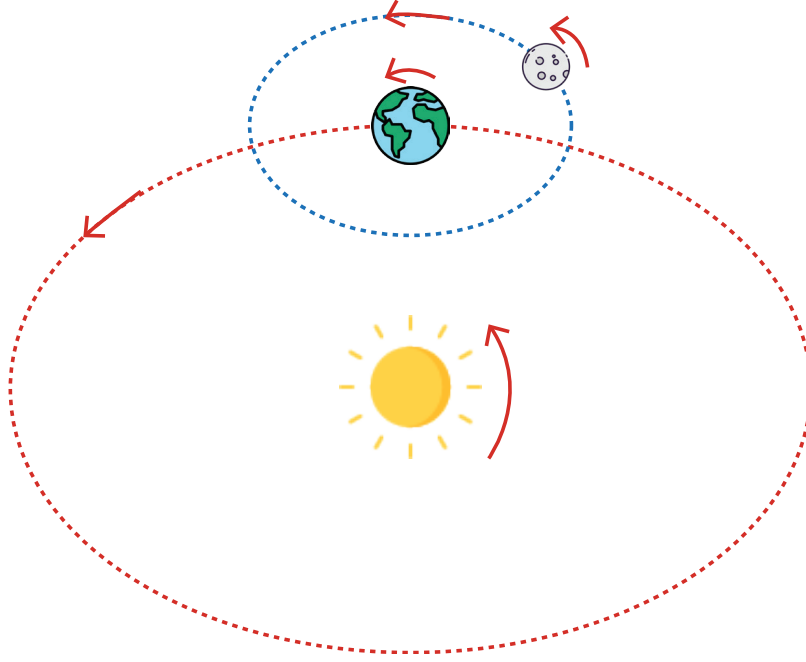

Ay, Güneş'ten aldığı ışığı yansıtır ve Ay'ı bu sayede görebiliriz. Fakat Ay'ı sürekli aynı şekilde göremeyiz, Ay'ın farklı şekillerine Ay'ın evreleri denir. Ay'ın evrelerinin oluşma nedeni, Dünya'nın etrafında dolanırken aynı zamanda Dünya ile birlikte Güneş'in etrafında dolanması ve

Cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Dünya'dan Ay'a gelen ışık miktarındaki değişimdir.
- B) Ay'ın Güneş ve Dünya'ya göre konumunun değişmesidir.
- C) Güneş'in Dünya'ya yansıttığı ışık miktarındaki değişimdir.
- D) Ay'ın Dünya etrafında dolanırken kendi etrafında da dönmesidir.

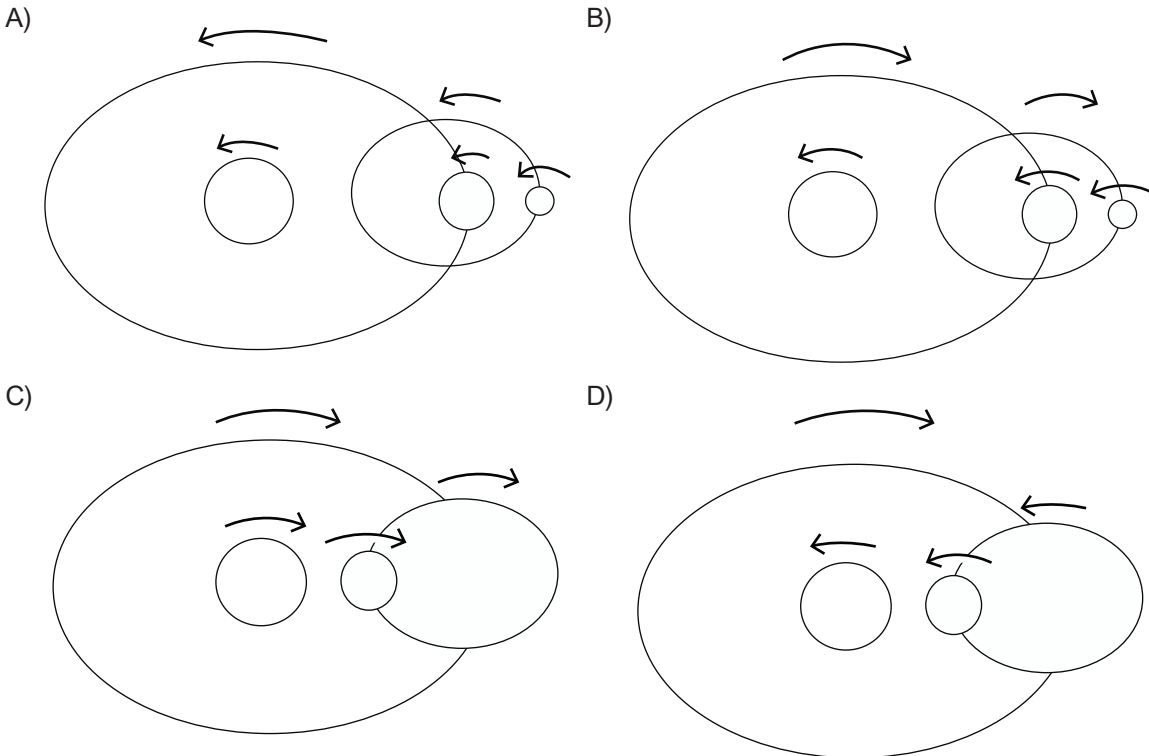
3.

Aşağıdakilerden hangisi Ay'ın kendi etrafında dönme, Dünya ve Güneş etrafında dolanma hareketlerinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Ay'ın evrelerinin oluşması
- B) Ay'ın hep aynı yüzünün görünmesi
- C) Bir aylık sürenin oluşması
- D) Ay yüzeyinde kraterlerin oluşması

4. Güneş, Dünya ve Ay'ın hareketlerini göstermek isteyen Ayça, aşağıdakilerden hangisinde doğru çizim yapmıştır?

5. Ay ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.
- Ay'da yağmur, rüzgar gibi hava olayları görülmez.
 - Gece ve gündüz sıcaklık farkı çok fazladır
 - Yüzeyinde krater adı verilen çukurlar bulunur.
 - Ay'da su olmadığından hayat da yoktur.

Buna göre verilen bilgiler Ay'ın hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Çok ince bir atmosferinin olması
- B) Küresel bir şekle sahip olması
- C) Saat yönünün tersi yönde dönmesi
- D) Dünya etrafında dolanması

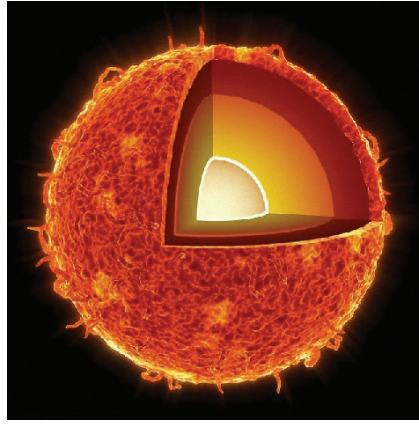
6. Ay ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisinde neden-sonuç ilişkisi yanlış verilmiştir?

- A) Ay'ın Dünya etrafında dolanmasıyla Güneş ışığı ve gölge etkisi sonucu Ay evreleri oluşur.
- B) Ay'ın kendi etrafında dönme ve Dünya etrafındaki dolanma süresi eşit olduğundan Ay'ın hep aynı yüzünü görürüz.
- C) Ay'ın ince bir atmosferi olmasından dolayı Ay yüzeyinde krater denilen çukurlar meydana gelmiştir.
- D) Ay, Güneş'ten gelen ışınları yansıttığından doğal bir ışık kaynağı olarak adlandırılır.

7. Güneş ısı ve ışık kaynağımızdır. Güneş'teki bu ısı ve ışığın kaynağı hangi maddeler arasındaki ilişkiden kaynaklanır?

- A) Oksijen ve Hidrojen
- B) Oksijen ve Helyum
- C) Hidrojen ve Helyum
- D) Azot ve Helyum

8.

Güneş dev bir gaz ve toz bulutundan meydana gelmiştir. Kütlesinin %71'ini hidrojen, %27'sini helyum kalan kısmını da diğer elementler oluşturur. Hidrojen gazının helyum gazına dönüşmesi ile açığa çıkan ısı ve ışık etrafa yayılır. Güneş'in sıcaklığı yaklaşık olarak dış yüzeyinde 6000°C'u, içinde ise 15 milyon °C'u bulur.

Küresel şekle sahip olan Güneş, ısı ve ışık yayan orta büyüklükte bir yıldızdır. Yıldızlar canlı olmamasına rağmen doğar, büyür, gelişir ve ölürler.

Görsel ve metin incelendiğinde aşağıda yapılan açıklamalardan hangisi yapılamaz?

- A) Güneş küresel şekle sahip olup kütlesinin tamamına yakını gazlar oluşturur.
- B) Güneş'in enerjisi helyum gazının hidrojen gazına dönüşmesi sırasında açığa çıkar.
- C) Güneş sıcaklık değerleri birbirinden farklı olan katmanlardan meydana gelir.
- D) Güneş orta büyüklükte bir yıldız olup belirli bir ömrü vardır.

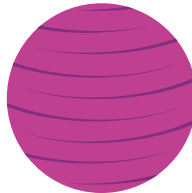
9. Güneş'in çapı Dünya'nın çapından yaklaşık 109 kat daha büyüktür. Bu nedenle Güneş'in hacmi Dünya'nın hacminden çok büyüktür. Güneş'in içine yaklaşık olarak 1 milyon 300 bin tane Dünya sığabilir.

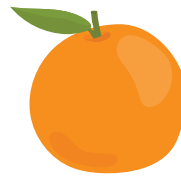
Futbol Topu

Mercimek
Tanesi

Plates
Topu

Portakal

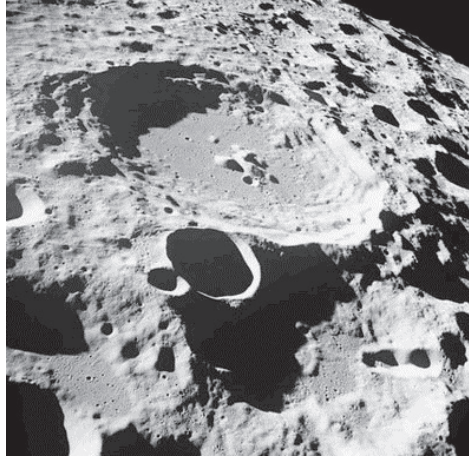

Nohut

Görsellerdeki maddeleri kullanarak Güneş ve Dünya modeli yapmak isteyen İnan ve Sinan hangi maddeleri seçmelidir?

İnan		Sinan	
Dünya	Güneş	Dünya	Güneş
A) Futbol Topu	Portakal	Plates Topu	Mercimek Tanesi
B) Plates Topu	Mercimek Tanesi	Portakal	Futbol Topu
C) Mercimek Tanesi	Futbol Topu	Nohut Tanesi	Plates Topu
D) Nohut Tanesi	Futbol Topu	Plates Topu	Portakal

10.

Dünya, Güneş sisteminde yaşam olduğu bilinen tek gezegendir. Bunun en önemli sebebi Güneş enerjisidir. Ancak insanlar Güneş enerjisini doğrudan kullanamazlar. Bitkiler Güneş enerjisini insanların kullanabileceği enerjiye çevirirler. Çevrilen enerjiyi insan ve hayvanlar besinle alırlar. Bitkiler suyu kullanarak atmosfere oksijen gazı verirler. Dünya'nın atmosferinin olması canlıların oksijen gazını almasını sağlar.

Buna göre,

- I. Güneş enerjisi,
- II. Bitkinin yaşaması için gerekli suyun olmaması,
- III. Dünya gibi atmosferinin olmaması,

ifadelerinden hangileri Ay'da yaşam olmadığını kanıtlar?

- A) I, II.
- B) II, III.
- C) I, III.
- D) I, II ve III.

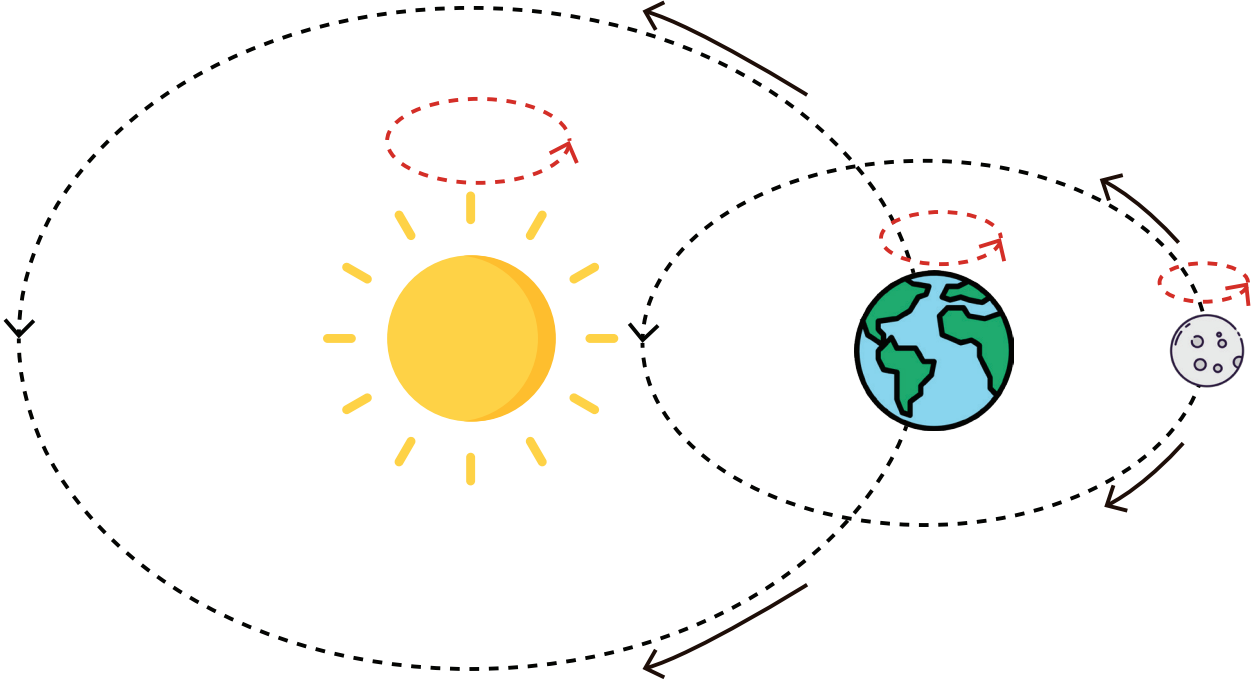
11. Güneş, Dünya ve Ay'ın birbirlerine göre hareketleri ile ilgili;

- I. Güneş de kendi eksenini etrafında döner mi?
- II. Ay, Dünya'nın etrafında dolanır mı?
- III. Dünya, Güneş etrafında saat yönünde döner mi?

sorularından hangilerine "evet" cevabı veririz?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve II.
- D) II ve III.

12.

Güneş, Dünya ve Ay'ın konumları görselde verilmiştir.

Buna göre,

- I. Ay, Dünya'nın etrafında 1 yönünde dolanma hareketi yapar.
- II. Dünya, kendi etrafında doğudan batıya dönme hareketi yapar.
- III. Güneş kendi etrafında saat yönünde döner.

yapılan açıklamalardan hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız III.
- B) II, III.
- C) I, II.
- D) I, II ve III.

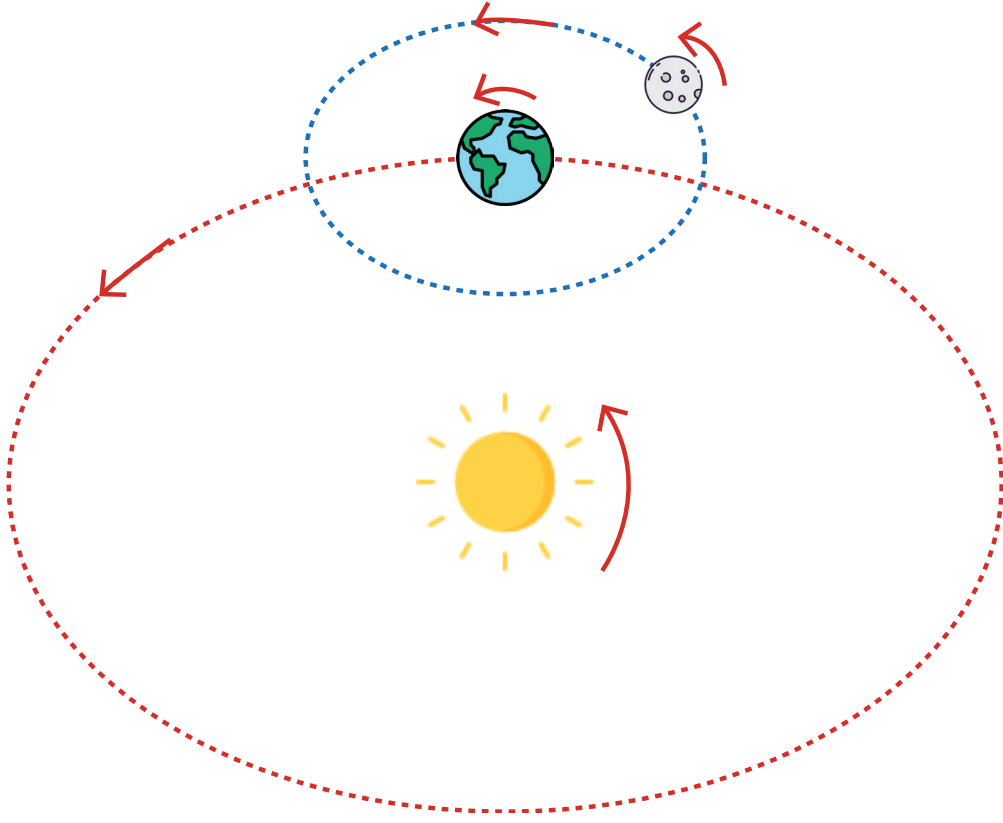
13. Ay ile ilgili,

- I. Yeni ay evresinden bir hafta sonra son dördün evresi görülür.
- II. İlk dördün evresinden bir hafta sonra dolunay evresi görülür.
- III. Dolunay evresinden bir hafta sonra ilk dördün evresi görülür.

verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve II.
- D) I ve III.

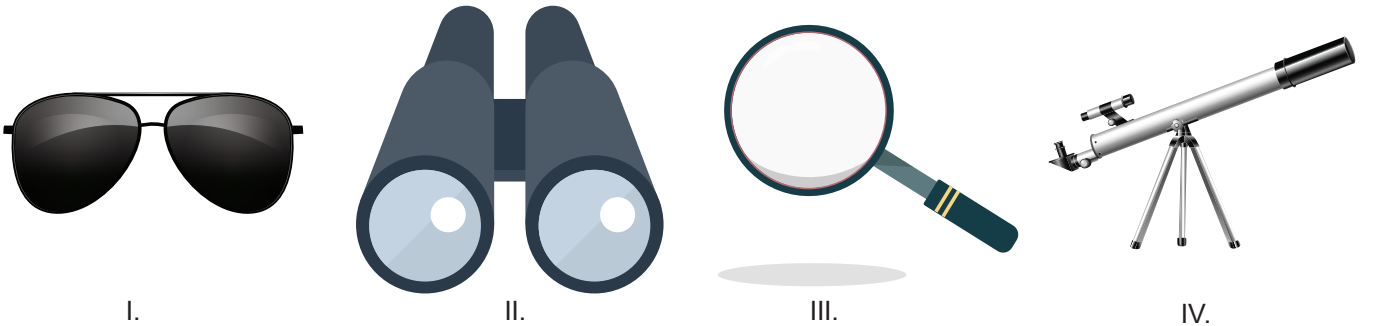
14.

Güneş, Dünya ve Ay'ın hakkında verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dünya, Güneş etrafında dönerken, kendi eksenini etrafında dolandır.
- B) Dünya, dönme hareketi bir günde tamamlanır.
- C) Ay, Dünya ile birlikte Güneş etrafında dolandır.
- D) Güneş batıdan doğuya doğru döner.

15. Güneş'e bakmak için,

araçlardan hangileri kullanılmalıdır?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) III ve IV.
- D) I, II ve III.

CEVAP ANAHTARI

ETKİNLİKLER

1. D, D, Y, D, D, Y, D

3. D, D, Y, Y

4. Cisimlerin büyüklükleri bakıldıkları uzaklıklara göre farklı algılanır. Cisimlerden uzaklaştıkça küçük görünürler.

Buna perspektif etkisi denir.

5. Y, D, Y, Y

6.

	DÜNYA	GÜNEŞ	AY
Dünya'nın etrafında dolanır.			X
Güneş'in etrafında dolanır.	X		X
Dünya'dan bakıldığında hep aynı yüzü görünür.			X
Küresel şekillidir.	X	X	X
Kendi etrafında dönme hareketi yapar.	X	X	X
Saat yönünün tersine döner.	X	X	X
Doğal ışık kaynağıdır.		X	
Katmanları vardır.	X	X	
Dolanma hareketi yapar.	X	X	X
Güneş sisteminin parçasıdır.	X	X	X

7. A – Güneş, B – Dünya, C – Ay, Dönme Yönleri – 1

8.

4, 6, 7, 8	1, 3, 4, 7	2, 3, 4, 5, 7, 9
Güneş	Dünya	Ay

9. 1. Küreye, 2. Dört , büyüktür, 3. Dört yüz, 4. Krater, 5. İncedir, yağmur, rüzgar

10.

		D	Y
1	Ay 1 yönünde Dünya etrafında dönme hareketi yapar.		x
2	Ay 2 yönünde Dünya etrafında dönme hareketi yapar.		x
3	Ay 1 yönünde Dünya etrafında bir tam tur attığında geçen süre yaklaşık olarak 30 gündür.	x	
4	Ay kendi etrafında soldan sağa doğru dönme hareketi yapar.	x	
5	Ay kendi etrafında batıdan doğuya doğru bir tam tur dönme hareketi yaptığında geçen süre yaklaşık olarak 30 gündür.	x	
6	Ay Dünya ile birlikte 4 yönünde dolanma hareketi yapar.		x
7	Ay Dünya ile birlikte 3 yönünde Güneş etrafında dolanma hareketi yapar.	x	
8	Ay Dünya ile birlikte 3 yönünde Güneş etrafında bir tam tur dolanma hareketi yaptığında geçen süre yaklaşık 365 gündür.	x	

11.

12. D, Y, D, D, D, D, Y, Y, Y, D

13.

14. D, D, Y, Y, Y, D, D, Y, Y, Y, D, D

15. 1 – c, 2 – a, 3 – b, 4 – d

16. D, D, Y, Y

17. 1 Numaralı Çıkış

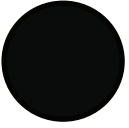
18.

19. 1.AY, 2.YENİAY, 3.GÜNEŞLEKESİ, 4.DÜNYA, 5.GÜNEŞ, 6.SON DÖRDÜN, 7.DOLUNAY, 8.YIL, 9.KRATER, 10. AYIN EVRELERİ

20.

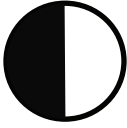
1.

2.

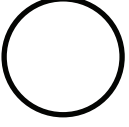
3.

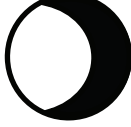
4.

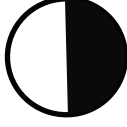
5.

6.

7.

8.

21. 1) 2, 2) 4, 3) 1, 4) 2 ve 3, 3 ve 4, 5) 2

22. A – DOLUNAY, B – SON DÖRDÜN

23. 6, 5, 8, 3, 7, 1, 4, 2

24. D, Y, Y, D

25.

CEVAP ANAHTARI

TEST 1

1. C
2. B
3. C
4. B
5. D
6. B
7. C
8. D
9. B
10. C
11. A
12. C
13. C
14. C
15. D

TEST 2

1. A
2. A
3. B
4. C
5. B
6. D
7. C
8. B
9. C
10. B
11. B
12. A
13. D
14. A

TEST 3

1. C
2. A
3. B
4. C
5. B
6. B
7. D
8. C
9. C
10. B
11. A
12. A
13. C
14. C
15. A

TEST 4

1. D
2. B
3. D
4. A
5. A
6. D
7. C
8. B
9. C
10. B
11. C
12. B
13. B
14. A
15. A

5. SINIF

1. ÜNİTE

ÇALIŞMA FASİKÜLLERİ

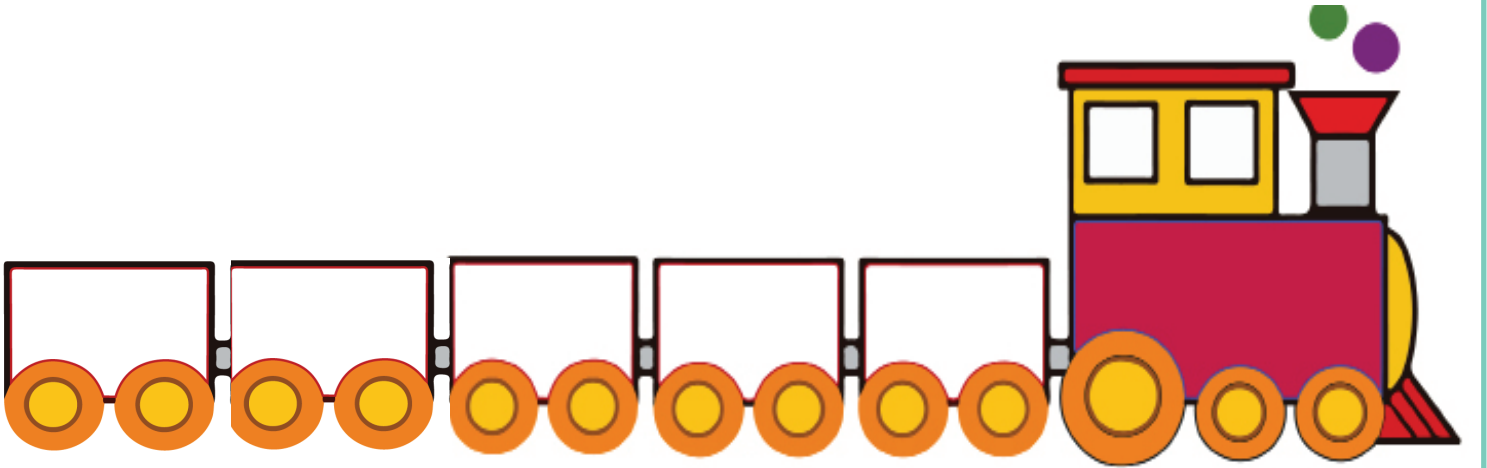
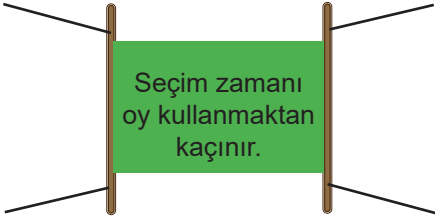
SOSYAL BİLGİLER

ALİŖTİRMA 1

Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler etkin birer vatandaŖtır.

AŖağıda etkin vatandaşın özelliklerinin yazılı olduğu afiŖler verilmiŖtir. Bu afiŖlerden doğru olanları verilen trenin vagonlarına yerleŖtirdiėimizde hareket edecektir.

Buna göre, doğru olan afiŖleri vagonlara yazıp renklerine göre boyayınız.

ALİŞTİRMA 2

Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucunun olması çok boyutluluktur.

Aşağıda Ardahan'a yeni açılan bir üniversite, üniversitenin resmi ve çevresinde yer alan kurum işletmeler gösterilmiştir. Buna göre üniversitenin çevresini nasıl etkilediğini verilen boşluklara yazınız. Kurum ve işletmelerin resmi verilmiştir.

Ev Kiraları :

.....

.....

.....

.....

.....

Ulaşım:

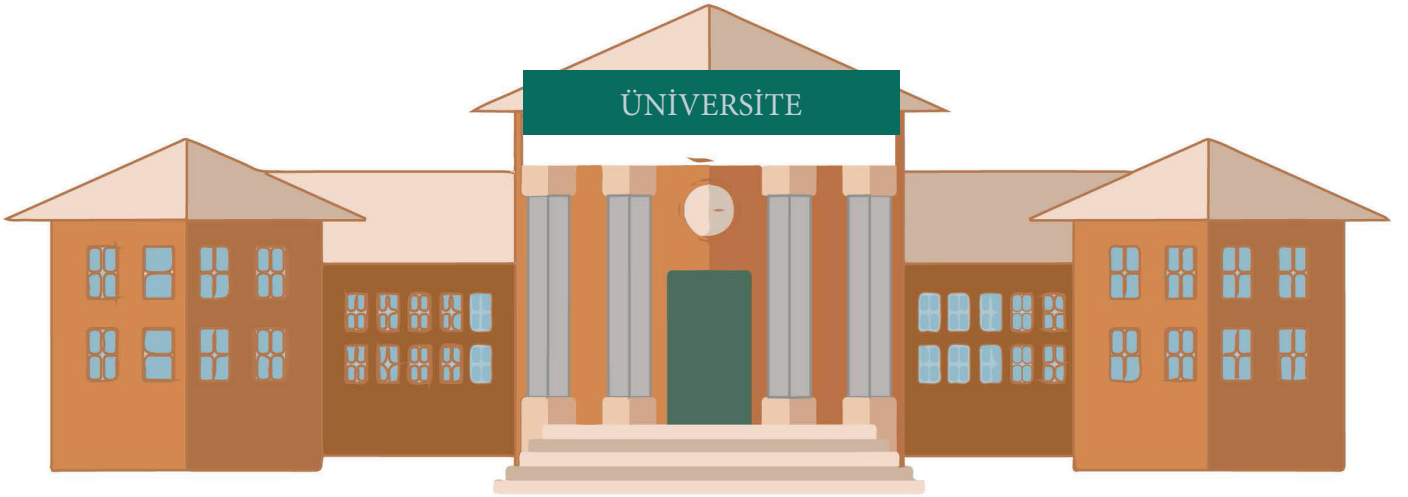
.....

.....

.....

.....

.....

Anne-Baba :

.....

.....

.....

.....

.....

Kuaför :

.....

.....

.....

.....

.....

Öğrenci:

.....

.....

.....

.....

.....

ALİŖTİRMA 3

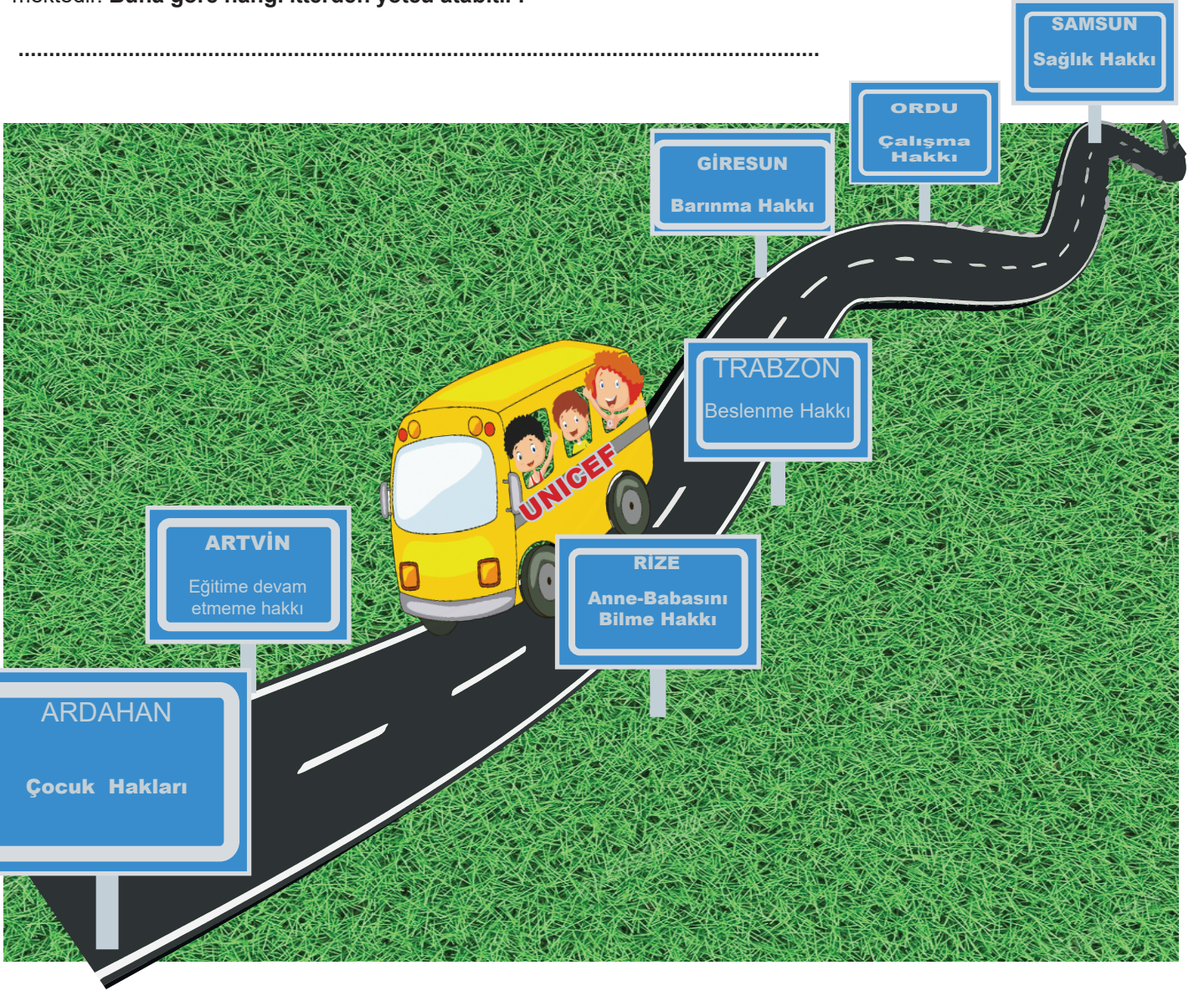
Grup içinde üstlendiğimiz rolün gereğini yerine getirirken sorumluluk bilinciyle hareket etmeliyiz. Sorumluluklarımız içinde bulunduğumuz gruplara göre değişir.

Buna göre, sandıklara zarflardaki cümlelerden uygun olanların numaralarını yazalım?

ALİŞTİRMA 4

Samsun - Ardahan seferini yapan UNICEF otobüsümüz sadece Çocuk hakları ile ilgili olan terminallerden yolcu alabilmektedir. **Buna göre hangi illerden yolcu alabilir?**

ALİŞTİRMA 5

Aşağıda verilen ifadelerin hak ya da sorumluluk olma durumlarına göre tabloyu işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

	HAK	SORUMLULUK
Derse zamanında gelmek		
Sağlık hizmetlerinden yararlanmak		
Seyahat etmek		
Odamızı toplamak		
Askerlik yapmak		
Vergi vermek		
Ödevlerimizi yapmak		

ALİŖTİRMA 6

Verilen kelimeleri uygun boşluklara yazınız.

ROL

EKONOMİ

ETKİN VATANDAŖ

OLAY

YARDIMLAŖMA

SOSYAL
BİLGİLER

HAK

BİREYLERDEN

SAĞLIK

DAYANIŖMA

UNICEF

GRUP

YAŖAMAK

SORUMLULUK

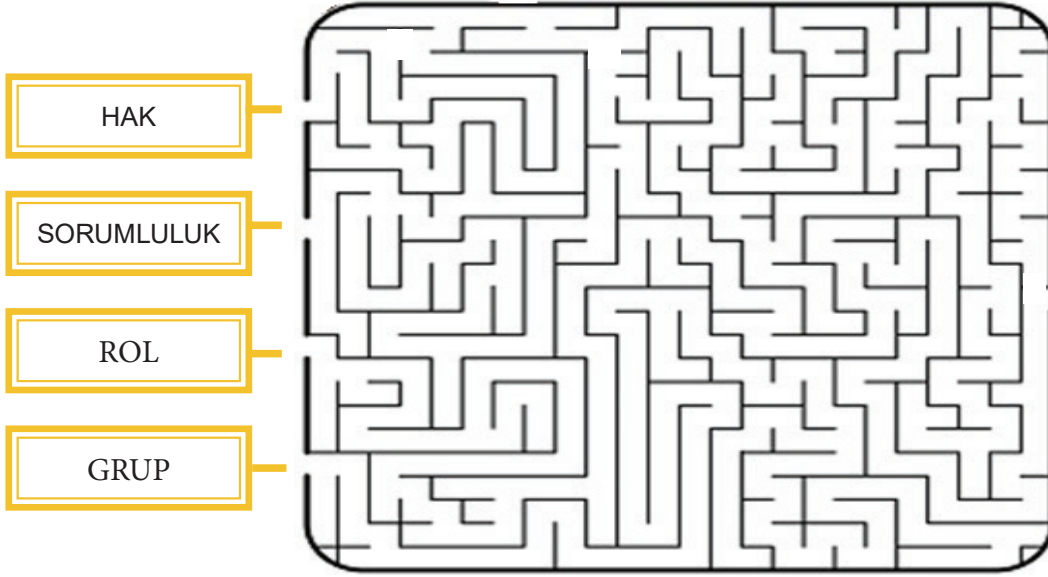
SOSYOLOJİ

- 1) bireyin gerek kendisine, gerekse ailesine, çevresindeki diğeri insanlara, yasalara ve devlete karŖı görev ve sorumluluklarının neler olduğunu ve özellikle toplumsal çevresine etkili bir biçimde nasıl uyum sağlayacağını öğretilir.
- 2) Topluma yararlı, hak ve sorumluluklarını bilen ve bunu gündelik yaŖamında uygulayan bireylere denir.
- 3) Ortaya çıkan veya oluŖan durum, ilgi çeken ya da çekebilecek özellikteki her türlü iŖ veya hadiseye denir.
- 4) Grupta bir kimsenin üzerine düşen göreve denir.
- 5) Bireye verilmiŖ kazançlara denir.
- 6) Üyesi olduğumuz gruptaki rollere bağlı olarak yerine getirmemiz gerekenlere denir.
- 7) Ortak bir amaç etrafında insanların oluŖturduđu birlikteliklere denir.
- 8) Toplum oluŖur ve her birey 18 yaŖına kadar çocuktur.
- 9) Dünya çocuk haklarını korumak, hak ihlali yapan devletleri tespit edip önlemler almak amacıyla kurulmuŖtur.
- 10)herkesin en temel hakkıdır.

ALİŞTİRMA 8

Bireyler içinde bulundukları gruplarda farklı görevler üstlenir. Ali'nin okulda öğrenci, dedesinin yanında torun, okul futbol takımında kaleci, demokrasi ve insan hakları kulübünde kulüp başkanı olması buna örnektir.

Aşağıdaki labirentte Ali'nin paragrafta sözü edilen kavrama ulaşmasını sağlayarak kavramın yazıldığı kutucuğu boyayınız.

ALİŞTİRMA 9

SOLDAN SAĞA:

- 1) Bir arada yaşayan bireylerin oluşturduğu insan topluluğu.
- 2) Toplum oluşturulan insanlardan her birine denir.
- 3) Aynı yurt üzerinde yaşayan bir yurda yurttaşlık bağıyla bağlı bulunan kimse.
- 4) Bireyin ait olduğu grup veya kurumlarda üstlenilen görevlere denir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

- 1) Aralarında evlilik ve kan bağı bulunan anne, baba, çocuklar vb. kişilerden oluşan toplumun en küçük grubu.
- 2) Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlardır.
- 3) Belirli bir amacı gerçekleştirmek amacıyla kurulan özel veya kamu örgütü.
- 4) İnsanların en temel hakkıdır.

T	O	P	L	U	M	F	H	N
K	A	B	İ	R	E	Y	M	Y
U	S	S	M	Y	C	B	H	A
R	V	A	T	A	N	D	A	Ş
U	L	Ş	A	İ	A	D	K	A
M	T	R	O	L	U	Ö	B	M
Ü	L	K	E	E	V	Y	K	A

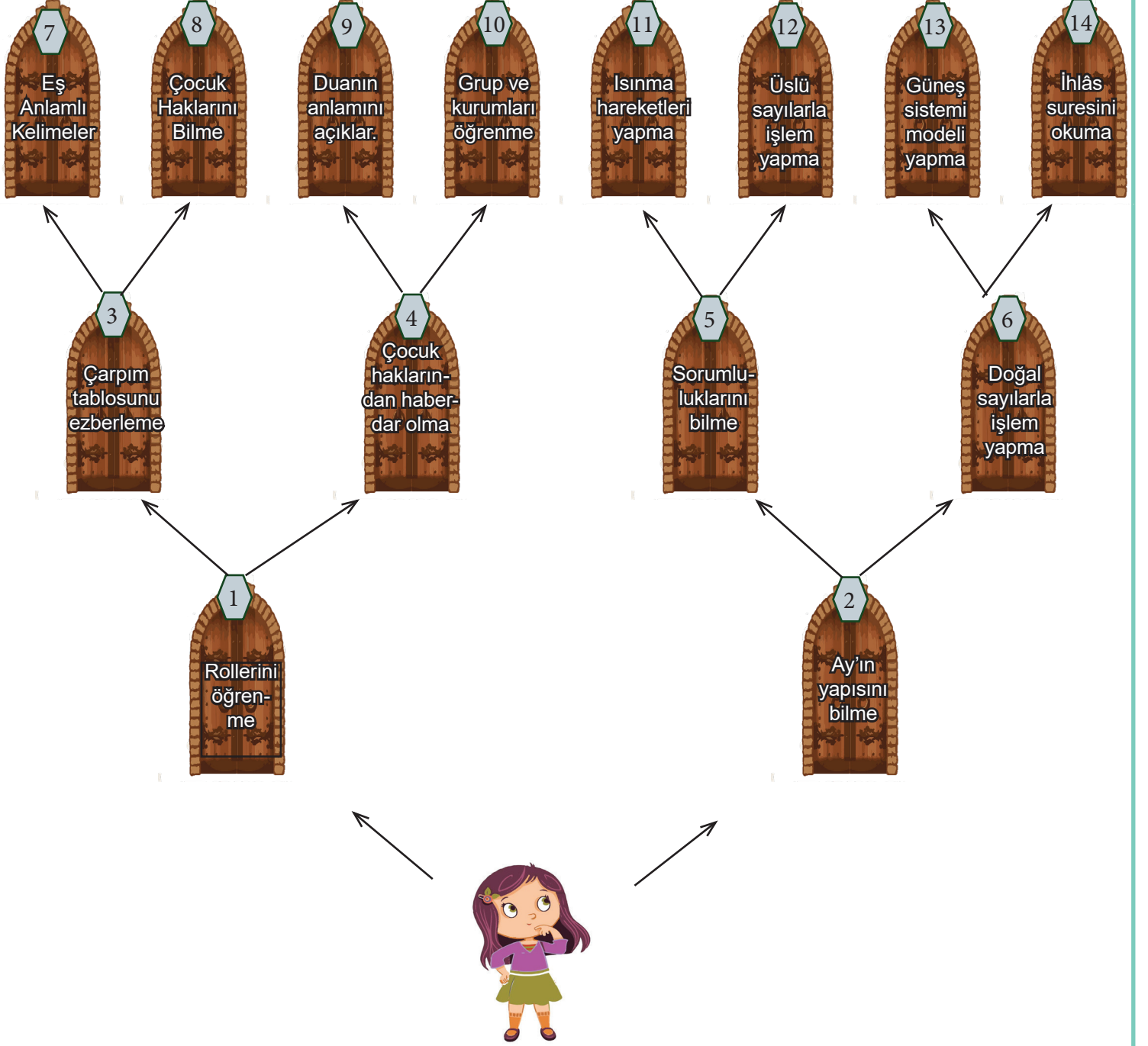
Verilen ifadelerden doğru olanları **kırmızı renge**, yanlış olanları **mavi renge** boyayınız.

- 1) Ortak bir amaç etrafında insanların oluşturduğu birlikteliğe grup denir.
- 2) Rollerimize bağlı olarak yerine getirmemiz gerekenlere sorumluluk denir.
- 3) Ailemizde çocuk olarak haklarımızdan biri de çalışma hakkıdır.
- 4) Hak, grupta bir kimsenin üzerine düşün görevdir.
- 5) Aile içinde bütün işleri anne yapar.
- 6) Aynı anda birden fazla rolümüz olabilir.
- 7) Bütün rollerimiz sonradan kazanılır.
- 8) Sağlıklı bir çevrede yaşamak için çevremizi temiz tutmalıyız.
- 9) Evde iş bölümü yapmak önemlidir.
- 10) Bir olayın birden fazla nedeninin ve sonucunun olmasına çok boyutluluk denir.
- 11) Her birey 16 yaşına kadar çocuk kabul edilir.
- 12) Bireyin içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olma sürecine sosyalleşme denir.
- 13) Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla UNESCO kurulmuştur.
- 14) Etkin bir vatandaş vergisini düzenli olarak ödemez.
- 15) Derslere zamanında girmek okuldaki sorumluluklarımızdandır.

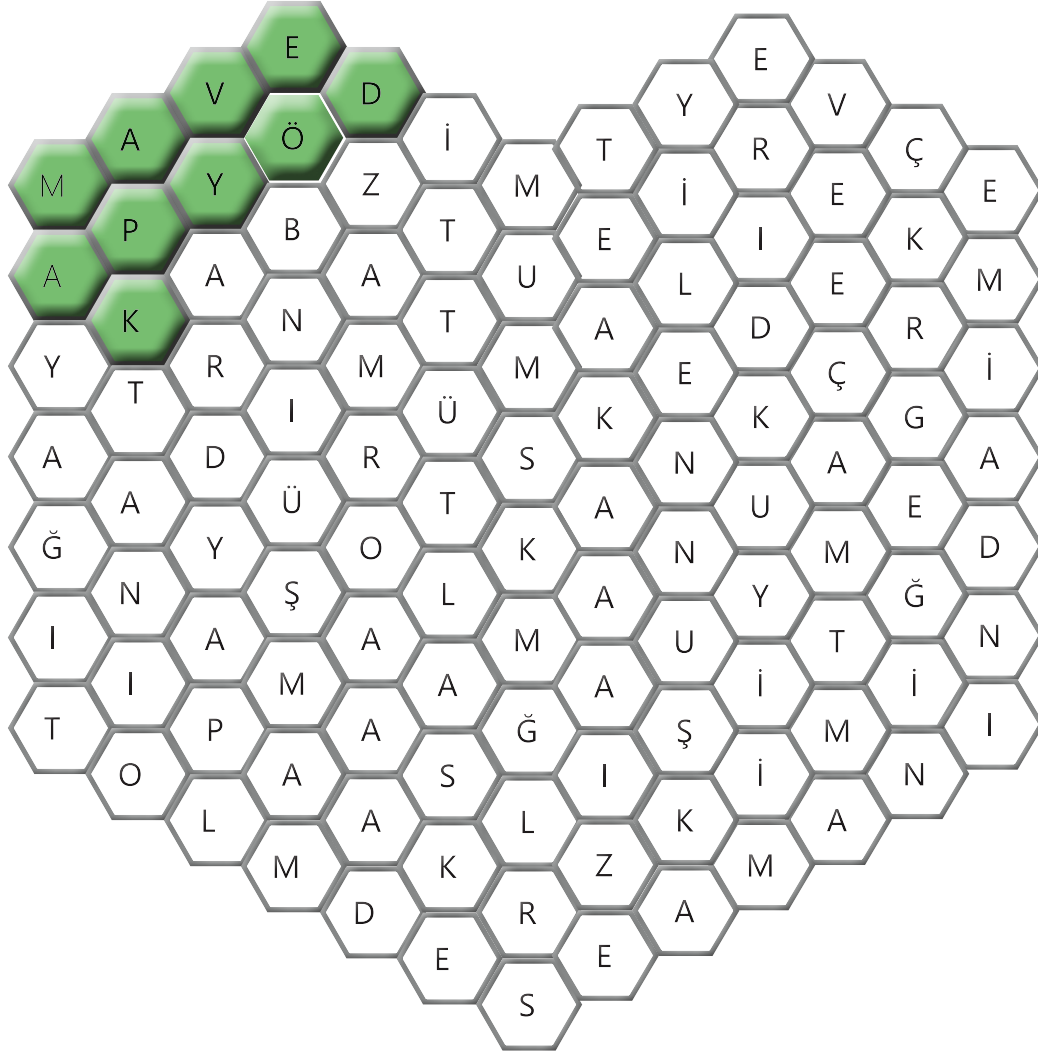
ALİŞTİRMA 12

Aylin yalnızca Sosyal Bilgilerin bireye kattığı kazanımların yazılı olduğu kapılardan geçerse doğru çıkışı varacaktır. **Buna göre Aylin' in geçeceği kapı numaralarını sırasıyla bulup yazalım.**

ALIŖTIRMA 13

Petek bulmacada yer alan sorumluluklarımızı yeŖil, haklarımızı kırmızı renk ile verilen örnekteki gibi bulup boyayalım ve aŖağıdaki bölüme yazalım.

SORUMLULUKLARIMIZ

Ödev yapmak

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HAKLARIMIZ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ALİŞTİRMA 14

Harfleri karışık verilen kavramların doğru yazılışlarını karşılarındaki kutucuklara yazınız. Numaralandırılmış harfleri alttaki bölüme yazarsanız şifremize ulaşabilirsiniz. Haydi bakalım iş başına!

O L R

12

A L E İ

5 11

A L Y O

9 4

P U G R

10

K U C O Ç

2

E V R Ö G

13

U M R U K

14

Y E B İ R

7 8

P O T M U L

C E F I N U

M U R O S L U K L U

3

L E Ş E M S O S L A Y

1

K O Ç B O T U Y L U K L U

6

ŞİFRE :

— — — — — — — — — — — — — — —
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

Aşağıdaki etkinlikte cümlelerin karşısına iki harf yazılmıştır. Cümle doğru ise D harfinin olduğu sütündeki harfi, yanlış ise Y harfinin olduğu sütündeki harfi Yuvarlak içine alıp boyayalım. Boyadığınız harfleri sırasıyla kutucuğa yazarak gizlenmiş anlamlı sözü bulalım.

	D	Y
1. Yasalarla ve toplumsal olarak bireylere tanınan kazançlara hak denir .	V	K
2. Evimizi temiz ve düzenli tutmalıyız fakat okulda bunu yapmak zorunda değiliz.	D	A
3. Görev ve sorumluluklarımızı yerine getirirken planlı olmalıyız.	T	L
4. Bir günde yapmamız gerekenleri planlarken yapmak istediklerimize daha çok vakit ayırmalıyız.	K	A
5. Oyun oynamak, kitle iletişim araçlarını kullanmak bizim sorumluluklarımızdandır.	L	N
6. Bize verilen hakların yerine getirmemiz gereken sorumlulukları vardır.	I	Z
7. 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılır.	N	E
8. Oy kullanmak, vergi vermek, haklarımızı bilmek ve kullanmak etkin vatandaş olmamızı sağlar.	I	A
9. Doğduğumuz andan itibaren katıldığımız ilk sosyal grup ailedir.	E	Ş
10. Katıldığımız kulüplerin sosyalleşmemize bir katkısı yoktur.	U	N
11. Okulda öğrenci, evde çocuk, takımda kaptan olmamız farklı rollerimizin olduğunu gösterir.	Ç	P
12. Sosyal Bilgiler sadece tarih ve coğrafya konularını içermektedir.	İ	O
13. Milletimize ait bağımsızlık ve egemenlik unsurlarını Sosyal Bilgiler dersinde öğreniriz.	K	Y
14. Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.	S	M
15. Ailemiz sadece beslenme ve barınma ihtiyacımızı karşılar.	E	B
16. Toplumı oluşturan insanlardan her birine birey denir.	V	C
17. Sağlıklı, dengeli beslenmek, kişisel temizliğimizi yapmak ailemize karşı sorumluluklarımızdandır.	L	E
18. Ders çalışmak, okula gitmek, uyumak gün içinde yapmak zorunda olduğumuz işlerdir.	N	Ç
19. Günün büyük bir bölümünü ders çalışmaya ayırmalıyız.	Z	G
20. Hasta çocukların tedavisinin yaptırılmaması sağlık hakkının engellendiğini gösterir.	Ö	P
21. Çocuk hakları sadece savaşta olan ülkelerin çocukları için gereklidir.	K	R
22. Okul eşyalarımızı korumak, onlara zarar vermemek okuldaki sorumluluklarımızdandır.	E	N
23. Kendi çıkarlarımız toplumun çıkarlarından daha önemlidir.	Ş	V
24. Sosyal Bilgiler dersi kültürümüzü korumayı ve geliştirmeyi öğretir.	İ	B
25. Her grubun görev sorumluluğu aynıdır.	K	N
26. Üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunmak etkin vatandaş olmanın gereğidir.	İ	U
27. Ortak bir amaç için bir araya gelen kişilere grup denir.	E	H
28. Bireyin kendi davranışlarını ve bunların sonuçlarını üstlenmesine hak denir.	T	N
29. Ödevlerimi yapmak, derse zamanında gelmek okuldaki haklarımızdandır.	H	İ
30. Sosyal Bilgiler dersinde tasarruflu olmayı ve kendi bütçemizi oluşturmayı öğreniriz.	Y	E
31. Görevlerimizi zamanında yerine getirmek için planlı olmalıyız.	İ	N
32. Aynı toprak üzerinde yaşayan devlete vatandaşlık bağıyla bağlı olanlara vatandaş denir.	Y	B
33. Mahallede arkadaşlarımızla oyun oynamak sosyalleşmemize katkı sağlar.	A	S
34. Ailemiz temel ihtiyaçlarımızı karşılayıp bizi hayata hazırlar.	P	H
35. Ailemiz ve akrabalarımız katıldığımız ikinci derecedeki gruplardır.	L	A

D Y

36. Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birliktir.

N G

37. İsteğimiz okulda okumamız sosyal haklarımıza örnektir.

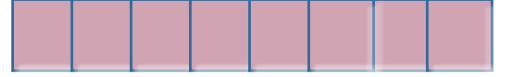
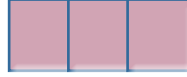
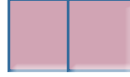
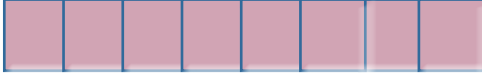
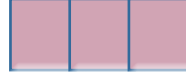
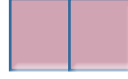
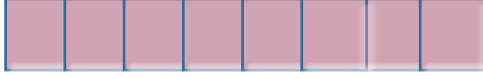
F D

38. Sosyal Bilgiler dersi tasarruflu olmayı ve bütçemizi doğru değerlendirmemizi sağlar.

I O

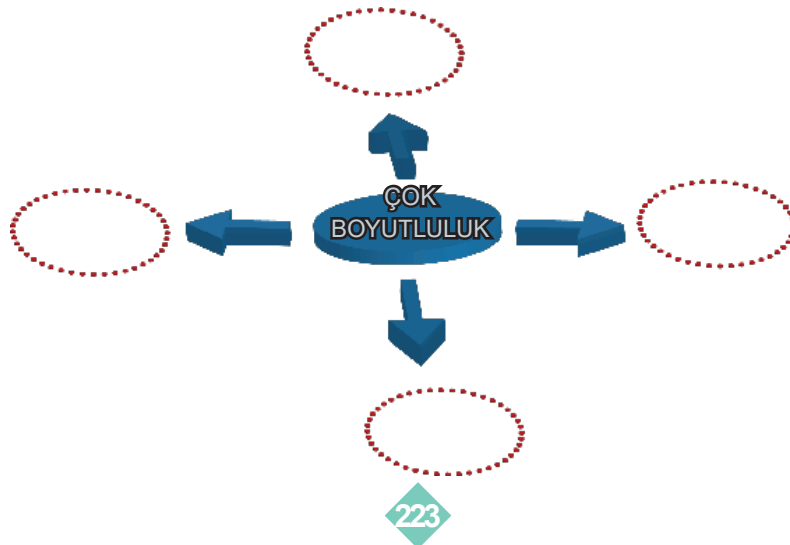
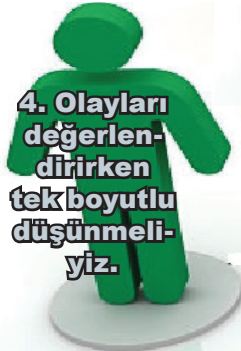
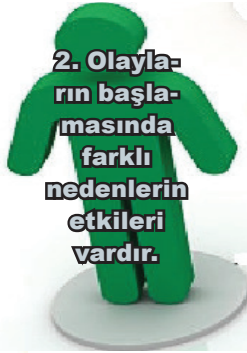
39. Belirli gruplarda yer almak sosyal ihtiyaçlarımızdandır.

R U

ALİŞTIRMA 16

Aşağıda çok boyutluluk ile ilgili bilgiler verilmiştir. Doğru bilgilerin yer aldığı cümleleri taşıyan adamların numaralarını verilen Çok Boyutluluk diyagramına yazalım.

RESFEBE : Kelime veya kelime gruplarının, harf, sayı ve resimlerle temsil edilmesiyle oluşturulan oyunlara denir.

Kuralları:

* Harf ve sayılar kullanılabilir.

1= Bir, 2= iki. Örnek: 12M= BİRİKİM

* Bazı kelimeler için görseller ters çevrilebilir. Eğer görsel ters kullanılmışsa kelime veya hece tersten okunur. Örnek: Ve hecesi için, «EV» görseli ters çevrilebilir.

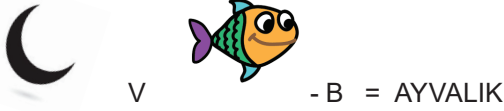
* Hecelerin renklerinden, konumlarından, duruşlarından faydalanılabilir.

Örneğin burada "Y" harfi kırmızı olduğunda "yal", beyaz olduğundan "yak" şeklinde okunur.

Y = YAL Y A = YAKA

* Artı (+) eksi (-) gibi matematik sembolleri kullanılabilir.

Örneğin: Aşağıdaki soruda birinci görsel "ay"dır. İkinci görsel BALIK tır ancak - B yapıldığı için ALIK olarak düşünürüz.

* Ok işareti (kelimenin içindeyse) bir kısmını karşılayabilir. Örneğin:

Eğer kelimenin dışından ince bir ok varsa okun işaret ettiği görsel okunur.

Örneğin:

* Bir hecenin üzerinde 2 varsa hece iki kere okunur.

Örneğin:

YAŞLI²K = YAŞLILIK

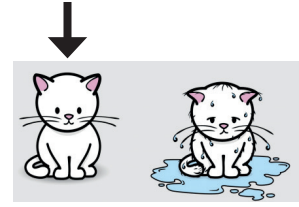
ŞİMDİ SIRA SENDE !

Yan sayfada Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili verilen kelime veya kelime gruplarını bulup noktalı yerlere yazalım.

?mlu²k

I C Ǝ

M

1 EY

LUM

H

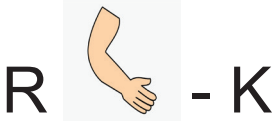
LARI

KİN

ANDAŞ

GÖR

LU²K

H

S

KİT

ŞA

M

OL

- is Y

B

GİL

ALİŞTİRMA 18

Aşağıdaki görselleri inceleyerek ilgili olduğu kavramı boyayınız.

ROL

SORUMLULUK

GRUP

KURUM

ÇOCUK HAKLARI

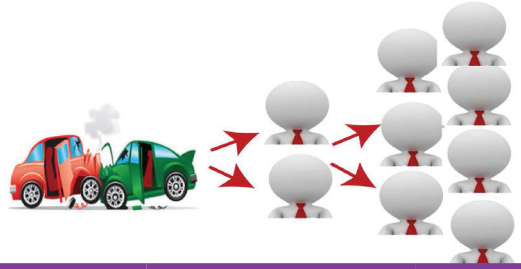
GRUP

OLAY

UNİCEF

GÖREV

KURUM

ÇOK BOYUTLULUK

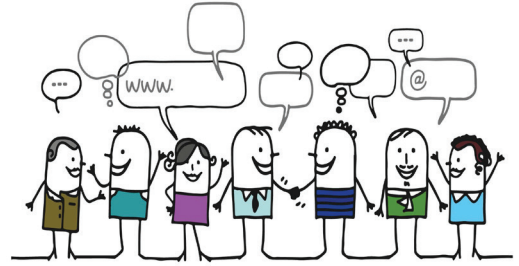
HAK

TOPLUM

ÇOCUK HAKLARI

GÖREV

OLAY

TOPLUM

GÖREV

ROL

SORUMLULUK

ÇOCUK HAKLARI

ROL

BİREY

TOPLUM

GRUP

BİREY

HAK

GRUP

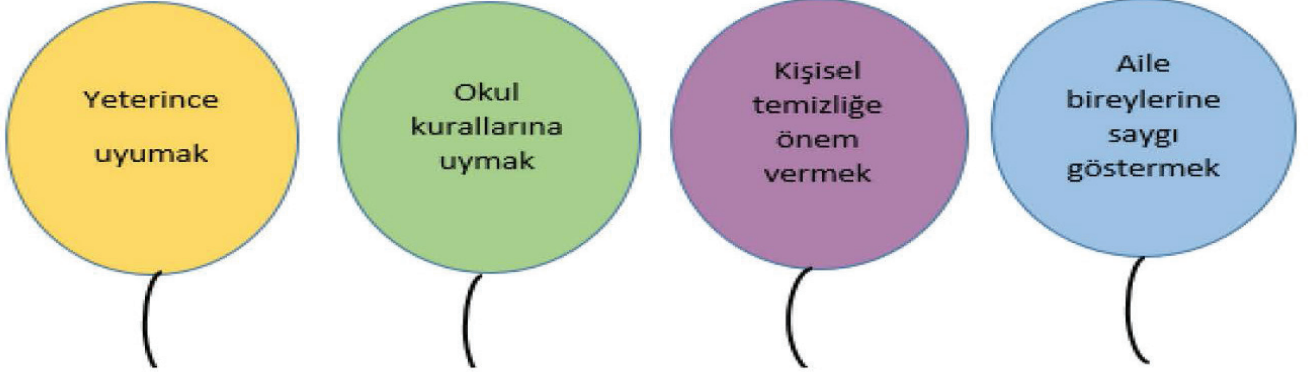
UNİCEF

BİREY

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ

Verilen çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Bir birey olarak bir takım sorumluluklarımız vardır.

Aşağıda bulunan balonlardan hangileri patlatılırsa geriye kendimize karşı olan sorumluluklarımız kalır?

- A) Sarı - Mor
B) Yeşil - Mavi
C) Yeşil - Mor
D) Yeşil - Sarı
2. Özge Nur Öğretmen, öğrencilerini ayakkabı yapım atölyesine götürmüş ve atölyeyi tanıtmıştır.

-Çocuklar burası tasarım atölyesi. Burada, tasarlanan ayakkabının kâğıt üzerinde çizimleri yapılmaktadır.Yandaki bölüm kesim atölyesi. Burada da kumaş veya deriler çizilen ayakkabıya uygun olarak kesilir. Daha sonra montaj atölyesinde de kesilen ayakkabılar birleştirilerek son hazırlıkları yapıp giyilebilir hale getirilir. Buradaki herkes iyi bir ayakkabı yapmak istiyorsa işini iyi yapmak zorundadır.

Bu açıklamaya göre öğrencilerin çıkarması gereken sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların rol ve sorumluluklarının farkında olması başarıyı getirir.
B) Bir insan farklı yerde farklı hak ve sorumluluklara sahiptir.
C) Bir olay birden fazla insanı farklı şekillerde etkileyebilir.
D) Gruplardaki rollerimiz hak ve sorumluluklarımızı belirler.
3. Suriye’de yaşanan iç savaştan en çok etkilenen şüphesiz çocuklardır.7 yıldır süren savaşta yirmi altı binden fazla çocuk yaşamını yitirmiş, kurtulanlar ise evini, ailesini kaybettiği gibi eğitiminden de mahrum bırakılmıştır.

Bu durum Çocuk hakları sözleşmesinde yer alan;

- I. Bu sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek kanuna göre yasayla daha erken yaşta reşit olma durumu hariç 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılır.
II. Kamusal ve özel sosyal yardım kuruluşları; idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan çocukları ilgilendiren her konuda çocuğun yararı gözetilir.
III. Taraf devletler her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul eder. Hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan her türlü azami çabayı gösterir.
IV. Çocuğun aile konut ve iletişimine özel yaşantısına onur ve itibarına keyfi ve haksız yere müdahale yapılamaz her türlü saldırıya karşı yasayla korunma hakkı vardır.

maddelerinden hangilerinin ihlâl edildiğini gösterir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

4. Aşağıdaki tabloda 12 yaşında olan bir çocuğun içinde bulunduğu grup ve ya kurumlarda sahip olduğu roller verilmiştir.

1.	OKUL	A.	Çocuk
		B.	Baba
2.	VOLEYBOL TAKIMI	C.	Öğrenci
		Ç.	Yeğen
3.	AİLE	D.	Pasör
		E.	Müdür Yardımcısı
4.	AKRABA	F.	Smaçör
		G.	Torun

Tablodaki roller, grup ve kurumlarla eşleştirildiğinde hangi rol veya roller eşleştirmenin dışında kalır?

- A) Smaçör - Çocuk
B) Baba - Müdür yardımcısı
C) Yeğen - Müdür Yardımcısı
D) Pasör - Smaçör

5. Etkin bir vatandaşın yapması gerekenler verilmiştir.

-Oy kullanmak.
-Vergi vermek.
-Kanunlara uymak.
-Askerlik yapmak.
-Haklarının farkında olmak ve gerektiğinde kullanmak
-Üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunmak.
-Sorumluluklarını bilerek hareket etmek.

Buna göre hangisi etkin bir vatandaşın yapması gereken bir davranıştır?

- A) Mete Bey'in ehliyetsiz araç kullanması.
B) Oğuz'un pet şişeleri geri dönüşüm kutusuna atması.
C) Selim Bey'in her yıl dükkânının vergisini düzenli ödemesi.
D) Pelin'in görüş ve düşüncesini çekinmeden ifade etmesi.

6. Bir apartman dairesinde oturan Elif Hanım bir gece üst kat komşusundan gelen kavgı seslerinden dolayı çok etkilenmiş ve geç saatlere kadar uyuyamamıştır. Ertesi sabah Elif Hanım uyanmakta güçlük çekmiş ve tüm gün kendini yorgun hissetmiştir.

Paragraf dikkate alındığında olayların hangi özelliğinden söz edilebilir?

- A) Bir olayın sadece tek bir etkisinden söz edilebilir.
B) Olaylardan sadece tek bir kişinin etkilendiği söylenebilir.
C) Olaylar çok boyutludur, birden çok kişiyi etkileyebilir.
D) Olaylar sadece yaşandığı yerde ve zamanda etkili olur.

7. Birey olarak üyesi olduğumuz grup ve kurumlarda çeşitli rollerimiz vardır.

Roller	Doktor	Polis	Öğretmen	Hâkim
Kurumlar				
Okul				
Karakol				
Hastane				
Adliye				

Aşağıdaki kurum-rol tablosunda hangi renk kutucuk doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) Mavi
B) Kırmızı
C) Mor
D) Yeşil

8. Bir olayın birden fazla neden ve sonucu olabilir.

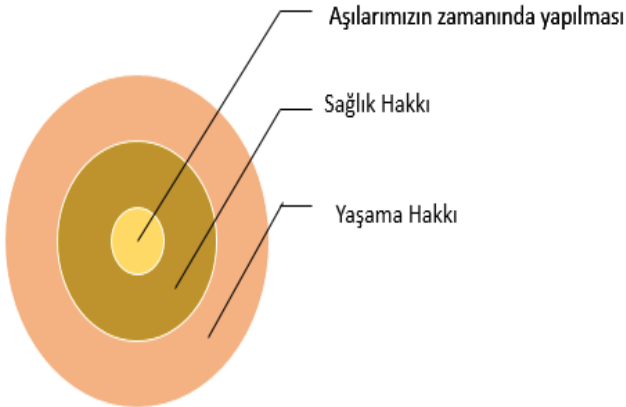
Verilen çarka göre,

- I. Ambulans görevlileri etkilenmiştir.
- II. Polis memuru ve ambulans görevlileri etkilenmiştir.
- III. Ambulan görevlilerini sadece polis memuru etkilemiştir.

hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

9.

Verilen şekle göre hangileri doğrudur?

- I. Yaşama hakkı olmazsa sağlık hakkımızı da kullanamayız.
- II. Sağlık hakkı yaşama hakkını da kapsayan en temel hakkımızdır.
- III. Aşılarımızın zamanında yapılması sağlık hakkımız içerisinde.

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

10. Enerji tasarrufu ve israfı önleme kulübüne üye olan Çetin hangi durumda bulunduğu role uygun davranmamış olur?

- A) Dişlerini fırçalarken suyu açık bırakmaması
- B) Yiyebileceği kadar yemeği tabağına koyması
- C) Kâğıt atıkları çöp kutusuna atması
- D) Kullanılmayan odaların ışığını kapatması

11. Aşağıdakilerden hangileri Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiklerimiz arasında yer alır?

- I. Evimizin alanını hesaplamak
- II. Her çocuğun çalışma hakkına sahip olması
- III. Gruplar içerisindeki sorumluluklarımız

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III

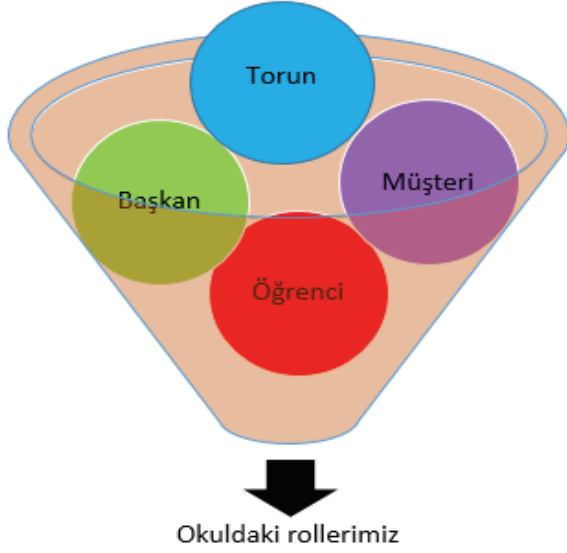
12. Keloğlan heybesine Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiklerimi dolduruyor. Çünkü bu ders etkin ve sosyal bir vatandaş olmamızı sağlıyor.

Buna göre Keloğlan heybesine aşağıdakilerden hangisini atmaz?

- A) Kanunlara ve kurallara uyar.
- B) Vergisini düzenli olarak öder.
- C) Ülkeyi yönetmek için çalışır.
- D) Sorumluluk bilinciyle hareket eder.

13. Aşağıdaki hunide renkli toplar içerisinde rollerimiz yer almaktadır.

Okuldaki rollerimize ait olan toplar düşürülürse geriye hangi renk toplar kalır?

- A) Mavi- Mor
B) Kırmızı-Yeşil
C) Mor- Mavi
D) Yeşil-Kırmızı
14. Bireyin içinde bulunduğu gruplarda üstlendiği görevlere "rol" denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi Leyla'nın tahtaya yazabileceği rollerdendir?

- A) Torun
B) Arkadaş
C) Kulüp Üyesi
D) Sınıf Başkanı

15.

Ben Açelya. Okuldayken öğrenci, ablamın yanında kardeş, teyzemin yanında yeğen, anne-babamın yanında evlat rolündeyim.

Açelya'nın bu sözlerinden yola çıkarak verilen yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Bütün rolleri sonradan elde ederiz.
B) Yer aldığımız gruplara göre rollerimiz değişebilir.
C) Rollerimize göre sorumluluklarımız vardır.
D) Bulunduğumuz grupta bazı haklar elde ederiz.

16. Merhaba arkadaşlar! Benim adım Hande. Ben de sizler gibi 5. Sınıfa gidiyorum. Bugün farklı ortamlarda bulundum ve her ortamda rolüm farklıydı.

Buna göre; Hande hangi grup-rol eşleştirmesinde yer almamıştır?

- A) Okul - Öğrenci
B) Hastane - Hasta
C) Okul - Öğretmen
D) Ev - Evlat

17. Aşağıda bazı grup ve kurumlar verilmiştir ve bunlar içinde sahip olunabilecek roller Dicle tarafından söylenmiştir.
5. sınıf öğrencisi Dicle doğru cevapları için +10 yanlış cevapları için -5puan alacaktır.

GRUP VEYA KURUM	DİCLENİN SÖYLEDİĞİ ROLLER
Okul	Anne
Müzik grubu	Gitarist
Aile	Baba
Futbol takımı	Kaleci

Buna göre Dicle toplamda kaç puan almıştır?

- A) 10
B) 15
C) 20
D) 25

18.

Geçtiğimiz günlerde Elazığ ve Malatya'da meydana gelen 6.8'lik depremden sonra ülkemizdeki diğer iller bu iki ile birçok yardım göndermişlerdir.

Yukarıda verilen olayla ilgili,

- I. Bir olay birden fazla insanı ilgilendirebilir.
II. Sadece bir ilden yardım gelmiştir.
III. Olaylar, olayın yaşandığı bölgedeki kişileri ilgilendirir.

yorumların hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I - II
D) II - III

19. Günlük hayatımızda toplumsal düzenin sağlanması için yapmamız gereken birçok sorumluluk vardır. Bu sorumluluklar bulunduğumuz yere göre farklılık gösterir.

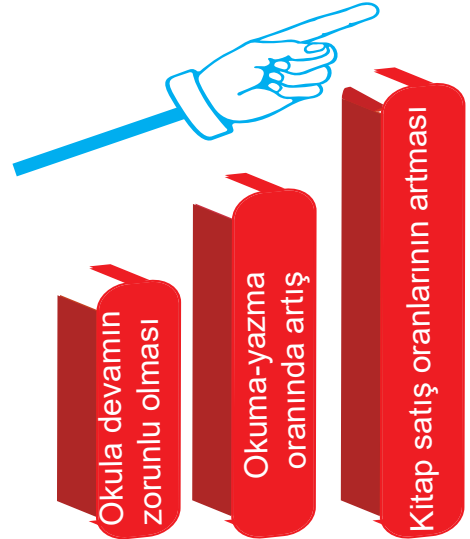
Buna göre;

- I. Otobüste hamilelere yer vermek
II. Anne-babamıza yardım etmek
III. Ders sırasında öğretmeni dinlemek
IV. Okul araç-gereçlerini korumak

öncüllerinden hangileri okuldaki sorumluluklarımızdandır?

- A) Yalnız III
B) III ve IV
C) I, III ve IV
D) I, II, III ve IV

20. Bir olay ortaya çıktığı zaman diğer bazı unsurlarda bundan etkilenebilir. Buna olayın çok boyutluluğu adı verilir.

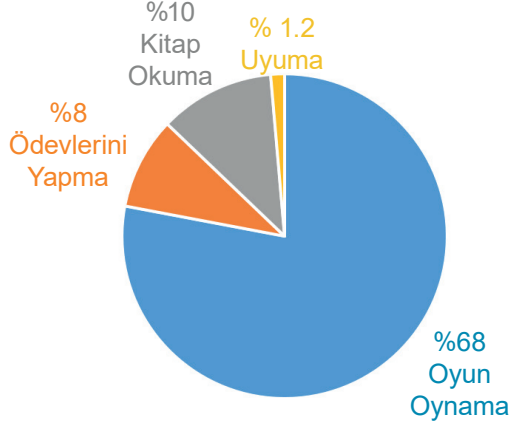
Görseli incelediğimizde,

- I. Okula devamin zorunlu olması kitap satış oranını artırmıştır.
II. Kitap satış oranlarının artması okula devam zorunluluğunu artırmıştır.
III. Okuma-yazma oranındaki artış sadece ders kitapları satışını artırmıştır.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve III
D) I ve III

21. Grafikte Deniz'in bir gününü nasıl değerlendirdiğini göstermektedir.

Buna göre Deniz'le ilgili hangi yorum yapılamaz?

- A) Vaktinin büyük bir bölümünü oyun oynamaya ayırmıştır.
- B) Deniz gününü iyi planlayarak verimli kullanmıştır.
- C) Kitap okumaya yeterli vakit ayırmamıştır.
- D) Zamanını değerlendirmede sorun yaşamaktadır.

22. Elazığ'ın Sivrice ilçesinde 24 Ocak Cuma günü saat 20:45 te meydana gelen depremde evleri yıkılan Suat, büyük bir tramva yaşamış aynı zamanda okuldan da bir müddet uzak kalmıştır. Bu süreçte yeterince beslenememiş, başka bir şehirde yaşayan amcasının yanına yerleşmek zorunda kalmıştır.

Yukarıdaki parçadan hareketle Suat'ın,

- I. Sağlık
- II. Beslenme
- III. Eğitim
- IV. Oyun

haklarından hangilerinin kısıtlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I, III ve IV
- D) I, II ve III

23. Otobüs şoförü Mehmet Bey seyir halinde giderken yolculardan birinin rahatsızlandığını görür. Otobüsünü gideceği güzergâhtan hastaneye çevirerek yolcunun hayatını kurtarır. Mehmet Bey'in yapmış olduğu bu insani davranış televizyon kanallarında geniş yer bulmuş ve günün kahramanı ilan edilmiştir.

Bu olayı bütün boyutlarıyla incelediğimizde aşağıdaki soruların hangisinin cevabı yoktur?

- A) Olayın nedenleri nelerdir?
- B) Olay kimleri etkilemiştir?
- C) Olayın sonuçları nelerdir?
- D) Olaydan insanlar nasıl etkilenmişlerdir?

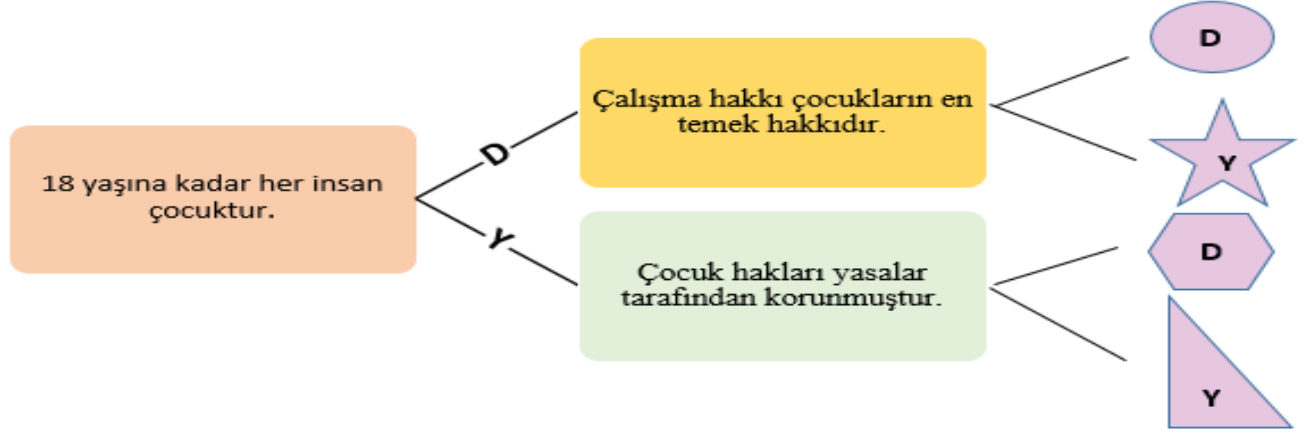
24. Diyagramda etkin vatandaşın özellikleri verilmiştir.

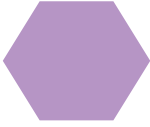

(?)işareti ile gösterilen yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilemez?

- A) Kanunlara uyar.
- B) Askerlik yapar.
- C) Seçimlerde oy kullanır.
- D) Odasını temiz tutar.

25. Aşağıda verilen ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verip ilgili ok yönünde ilerlendiğinde hangisi şekle ulaşılır ?

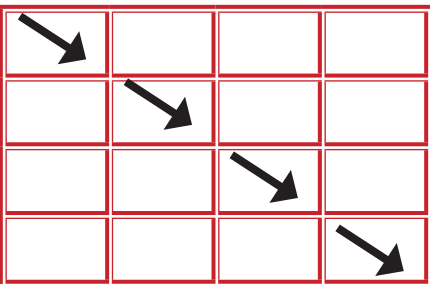
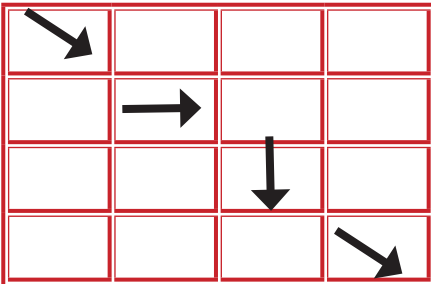
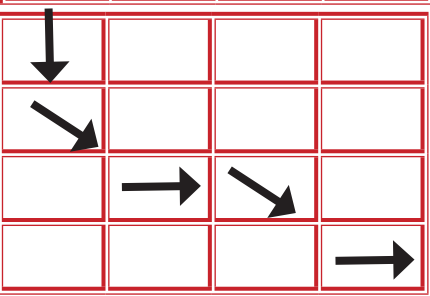
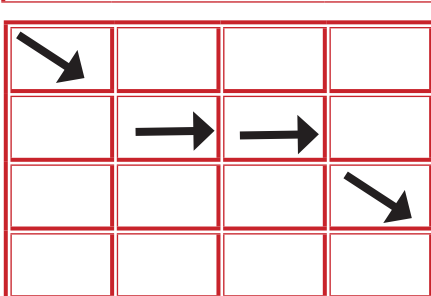

- A) B) C) D)

26. Birey, toplum içinde farklı rollere sahip olur. Bu rollerin bazıları doğuştan, bazıları da sonradan kazanılır.

Evlat	Doktor	Sanatçı	Çiftçi
Öğretmen	Kardeş	Öğrenci	Terzi
Hala	Teyze	Torun	Kuzen
Amca	Polis	Arkadaş	Çocuk

Tabloya göre doğuştan kazandığımız rolleri bulmak için hangi yönde hareket etmeliyiz?

- A) B)
- C) D)

27. Ağır bir grip geçiren Samet, ailesinin ihmalinden dolayı doktora gidememiştir. Hastalığı ilerleyen, ateşi yükselen ve yataktan çıkamayan Samet bu yüzden dört gün boyunca okula gidememiştir.

Buna göre Samet, sırasıyla hangi haklarından yararlanamamıştır?

- A) Hastanede Tedavi Olma – Eğitim Alma
- B) Sağlıklı Çevrede Yaşama -- Eğitim Alma
- C) Beslenme İhtiyacını Karşılama – Barınma İhtiyacını Karşılama
- D) Beslenme İhtiyacını Karşılama – Hastanede Tedavi Olma

28. Aşağıda çocuk hakları sözleşmesinin 7. maddesi verilmiştir.

Madde 7 : Çocuk doğumdan hemen sonra derhal nüfus kütüğüne kaydedilecek ve doğumdan itibaren bir isim hakkına, bir vatandaşlık kazanma hakkına ve mümkün olduğu ölçüde ana-babasını bilme ve onlar tarafından bakılma hakkına sahip olacaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu maddeye uygun davranılmıştır?

- A) 9 yaşındaki Ali'nin ailesi tarafından mendil satmaya zorlanması
- B) Ayşe'nin doğumdan hemen sonra bir yetimhanenin kapısına terk edilmesi.
- C) Biyolojik anne babasını tanımayan Reşit'in bir programda ebeveynlerini araması.
- D) Kader'in eğitimi için gereçli olan ihtiyaçlarının karşılanması.

29. Görselde çocuk haklarına dair bilgiler yer almaktadır.

Buna göre renkli alanlar hangi hakları ifade etmektedir?

	<u>Mavi</u>	<u>Kırmızı</u>	<u>Yeşil</u>	<u>Turuncu</u>
A)	Eğitim	Barınma	Vatandaşlık	Sağlık
B)	Sağlık	Barınma	Vatandaşlık	Eğitim
C)	Sağlık	Vatandaşlık	Eğitim	Barınma
D)	Vatandaşlık	Sağlık	Barınma	Eğitim

30. VE 31. SORULARI PARAGRAFA GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Dördüncü sınıf öğrencisi olan Yusuf, sınıf başkanı seçilerek sınıfın düzenini sağlamakla görevlendirilmiştir. Yusuf aynı zamanda haftanın bir günü keman dersi almaktadır. Keman öğretmeninin ve okuldaki sınıf öğretmeninin verdiği ödevleri yapan Yusuf evde boş kaldığı zamanlarda ise kardeşinin bakımında annesine yardım etmektedir.

30. Yukarıdaki paragrafta göre bireyin hak ve sorumluluklarıyla ilgili hangi çıkarımda bulunulabilir?

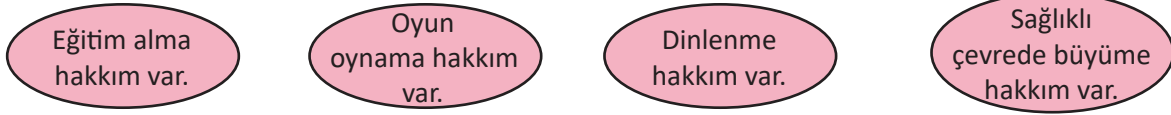
- A) Bireyin yalnızca tek bir rolü ve sorumluluğu olabilir.
- B) Bireyin farklı rollere göre farklı sorumlulukları vardır.
- C) Bireyin sadece okulla ilgili sorumlulukları önemlidir.
- D) Ödev yapmak bireyin rollerinden biridir.

31. Yukarıdaki paragraf dikkate alındığında hangileri Yusuf'un evdeki sorumluluklarından biri değildir?

- I. Ödev yapmak.
- II. Keman dersine zamanında gitmek.
- III. Sınıfın düzenini sağlamak.

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II - III
- D) II - III

32. Dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklar vardır.

Bu hakları korumak için Birleşmiş Milletler tarafından kurulan yardımcı kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) UNESCO
- B) UNICEF
- C) WHO
- D) ILO

33. Görselde bazı olaylar verilmiştir.

Verilen çok boyutlu olaylardan hangisinin etki alanı diğerlerinden daha azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

34. Olay ve nedenleri verilen bu durum aşağıdaki kavramların hangisi ile ilişkilendirilir?

Yangın

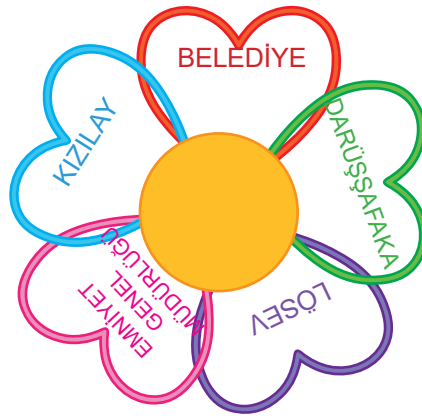
A) Hak

B) Çevre

C) Sorumluluk

D) Çok Boyutluluk

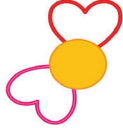
35. Verilen papatyadan sivil toplum kuruluşlarının yazılı olduğu yaprakları kopardığımızda ortaya çıkacak olan şekil aşağıdakilerden hangisidir?

A)

B)

C)

D)

36. Semih Bey, eşi, kızı ve oğlu ile birlikte aile içerisinde uyulacak kuralları belirlemişlerdir.

I.Kural: Çocuklar kendi odalarının temizliğinden kendileri sorumlu olacaklardır.

II.Kural: Çocuklar hiçbir kurala itiraz etmeyecekler ve eksiksiz yerine getireceklerdir.

III.Kural: Çocuklar baba ve annelerinin belirledikleri süreler içinde televizyon izleyebilecekler.

Buna göre belirlenen kurallardan hangileri çocuk haklarına aykırıdır?

A) Yalnız II

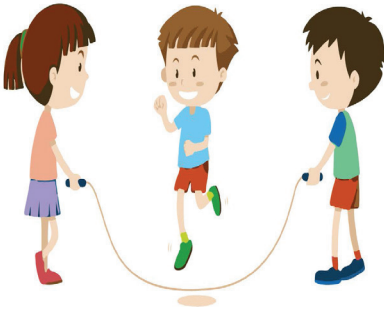
B) I - II

C) I - III

D) II - III

37. Aşağıda görsellerden hangisini 12 yaşındaki Ece'nin yapması uygun değildir?

A)

B)

C)

D)

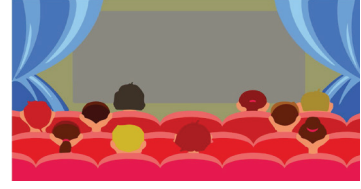
38.

Evde - Anne

Okulda - Öğretmen

Sinemada - Seyirci

Verilen görsellere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Rollerimiz hepsi doğuştan gelir.
- B) Bulunduğumuz grup ve kuruma göre rollerimiz değişir.
- C) Ayşe Hanım sorumluluklarını yerine getirmiştir.
- D) Ayşe Hanım gün boyunca aynı role sahiptir.
39. Ayşe okuldaki taşınmalı eğitimden yararlandığı için servisle gidip gelmektedir. Ancak şoförün emniyet kemerini takmadığını ve serviste sigara içtiğine tanıklık etmiştir. Aklına Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenin anlattıkları gelen Ayşe, Milli Eğitim Müdürlüğüne konu ile alakalı bir dilekçe yazmıştır.
- Anlatılan bu olaya bakarak Sosyal Bilgiler dersinin Ayşe'ye katkısı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Yardımlaşma duygusu gelişmiştir.
- B) Türk tarihini öğrenmeye başlamıştır.
- C) Toplumsal kurallara duyarlı hale gelmiştir.
- D) İnsanlara karşı saygı, sevgi ve hoşgörüsü artmıştır.
40. Gazete haberlerine göre sosyal medyada başlatılan ve dünyanın dört bir yanından insanı etkisi altına alan bu akım geniş yankı uyandırmıştır. Çevre kirliliğine dikkat çekmek isteyen birçok kişi doğanın eşsiz güzelliğini bozan, zarar veren insan elinden çıkma çöpleri temizleyerek tekrar yaşanabilir hale getirmiş, aynı şeyi yapmaları için diğer insanlara örnek olmuşlardır.

Trashtag Challenge veya Trashtag çöp problemine odaklanan bir meydan okuma. İnsanların çöplerle dolu olan yerleri temizlemesini teşvik ediyor. Dünyanın çeşitli yerlerinden birçok insan, çöplerle dolu olan yerleri temizleyip, önceki ve temizlendikten sonraki hallerinin fotoğraflarını çekip sosyal medyada paylaşıyor.

Bu habere göre bu davranış sosyal bilgiler dersinin hangi katkısıyla ilişkilendirilebilir?

- A) Kültürel mirası korumada duyarlı olmak.
- B) Akılcı ve mantıklı yaklaşımı öğrenmek.
- C) İnsana saygının sosyal ilişkilerdeki önemini anlamak.
- D) Yaşadığımız doğal ve sosyal çevreye karşı sorumluluklarımızın farkında olmak.

41. Görsellerde Sosyal Bilgiler dersini alan kişilerin sahip oldukları özellikler verilmiştir.

I.
DEMOKRATİK
DEĞERLERE
SAHİPTİR.

II.
YARGILAYICI
TUTUMA
SAHİPTİR.

III.
HAK VE
SORUMLULUK
SAHİBİDİR.

IV.
FARKLI BAKIŞ
AÇILARINA SAYGI
DUYAR.

Bu özelliklerden hangisi yanlıştır?

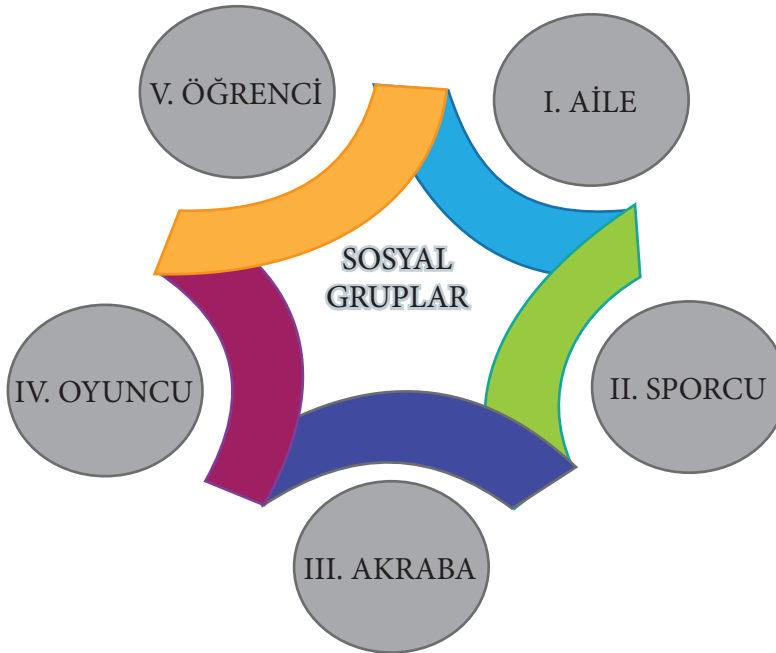
A) I

B) II

C) III

D) IV

42. Aşağıda bazı sosyal gruplar verilmiştir.

Verilen grupların hangisine bireysel yeteneklerle dâhil olunabilir?

A) I - II

B) II - IV

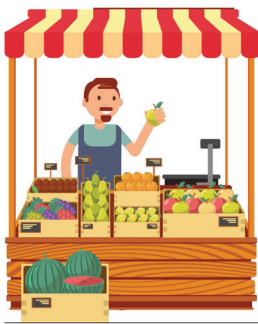
C) I - II - III

D) I - III - V

43. Bireylerin içinde yaşadıkları toplumun bir üyesi olma sürecine, yani toplumun değerlerini benimseyip toplumun bir parçası hâline gelmelerine ve toplumdaki diğer bireylerle etkileşim halinde olma sürecine sosyalleşme denmektedir.

I

II

III

IV

Numaralandırılmış görsellerden hangileri sosyalleşmeye örnektir?

A) Yalnız II

B) I - IV

C) II - III

D) I - II - III

44. Ardahan'da yaşayan Göktuğ, il genelinde düzenlenen "Ardahan Okuyor" kitap okuma etkinliğinde Bremen Mızıkacıları adlı masalı okumaktadır.

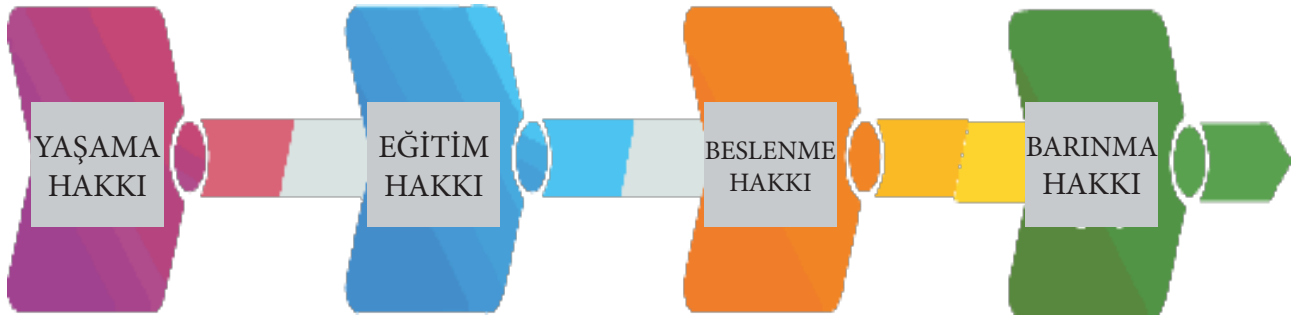
Masalda eşek, köpek, kedi ve horoz sahiplerinden gördükleri kötü muamele sebebiyle evden kaçmışlar. Bremen'e giderken bir eve hırsız girdiğini farkedince hemen plan yapmışlar. Birbirlerinin sırtına tırmanmışlar. En altta eşek, sonra köpek, onun üstünde kedi ve nihayet en tepede de horoz. Pencereye yaklaşıp çıkarabilecekleri en yüksek sesle bağırmağa başlamışlar ve hırsızları korkutmuşlar. Korkan hırsızlar evi terketmişler. Bir kaç dakika sonra dört şarkıcımız soygunculardan kalan sofradaymışlar.

Geceleyin onlar uyurken soyguncular geri gelmişler. Ama hayvanlar hazırlıklıymış. Soyguncular içeri girer girmez, eşek "Şimdi" demiş ve saldırıya geçmişler. Soyguncular bir daha hiç dönmemesine kaçmışlar oradan. Şarkıcılarımız da bu sevimli küçük kulübeye yerleşmişler. Bremen'e gitmeyi de bir süre ertelemişler, ama her gün şarkı söylemeyi unutmuyorlarmış.

Göktuğ'un okuduğu Bremen Mızıkacıları adlı masalda takım çalışması ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmamıştır?

- A) İşbirliği yapmanın
B) İyi bir planlamanın
C) Bireysel çıkarları korumanın
D) Uyum içinde hareket etmenin

45. HAK : Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlara "hak" denir. Toplum içine yer aldığımız grup ve kurumlarda üstlendiğimiz rollere bağlı olarak çeşitli haklarımız vardır.

Bu bilgilerden yola çıkarak haklarımızla ilgili hazırlanan şemaya seçeneklerde verilenler örneklerden hangisinin yazılması uygun olmaz?

- A) Sağlık hizmetlerinden yararlanmak.
B) Oyun oynamak, eğlenmek, dinlenmek.
C) Evde odasını toplamak.
D) Temiz bir çevre içerisinde yaşamak.

46. Sosyal Bilgiler; tarih, coğrafya, ekonomi, vatandaşlık ve hukukla ilgili konular içeren bir derstir. Bu ders bizim etkin ve sosyal bir vatandaş olmamıza katkı sağlar.

Aşağıdakilerden hangisi Sosyal Bilgiler dersinin sağladığı katkılardan biri değildir?

- A) Geometrik şekillerin alanlarını hesaplarız.
- B) Yaşadığımız yerin coğrafi özelliklerini tanırız.
- C) Bağımsızlık ve egemenlik unsurlarını öğreniriz.
- D) İnsanların ekonomik faaliyetleri hakkında bilgiler ediniriz.

47. Sosyal Bilgiler dersi, ülkemize karşı görev ve sorumluluklarımızın neler olduğunu öğrenmemizi sağlar.

Buna göre Sosyal Bilgiler dersini alan bir öğrenci için;

- I. Kanunlara ve kurallara uyar,
- II. Sorumluluk bilinciyle hareket eder,
- III. Haklarını bilir ve gerektiğinde kullanır

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

48. Ahmet, aile grubu içerisinde annesinin oğlu, dedesinin torunu, ablasının kardeşi, küçük kardeşinin de abisidir.

Verilen örnek aşağıdakilerden hangisini açıklamak için kullanılmış olabilir?

- A) Bireyin bir grup içerisindeki farklı rollerini
- B) İnsanların farklı gruplar içinde yer aldığını
- C) Grupların sosyalleşmeye katkısını
- D) Kişi hak ve sorumluluklarını

49. Bireylerin ait oldukları grup ya da kurumlarda çeşitli hakları vardır. Haklarımızı kullanırken yerine getirmemiz gereken görev ve sorumluluklar da vardır. Sorumluluk, bireyin yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesidir. Bireyler toplum içinde üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdür.

Aşağıdakilerden hangisi eğitim hakkını kullanan bir öğrencinin yerine getirmesi gereken sorumluluklardan biri değildir?

- A) Okula zamanında gitmek
- B) Ödevlerini düzenli yapmak
- C) Okul kurallarına uymak
- D) Kantinden yiyecek almak

50. Dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklara çocuk hakları denir ve Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin ilk maddesi şu şekildedir:

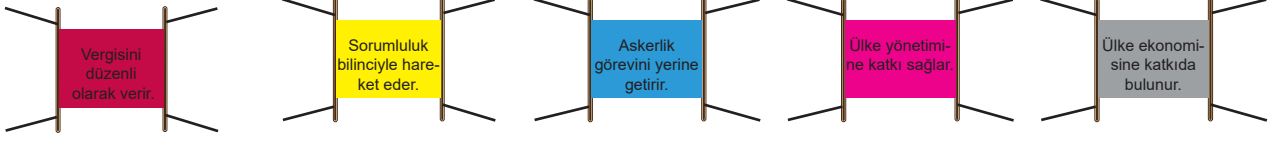
Madde 1: Bu sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan konuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır.

Buna göre aşağıdaki anayasal haklarımızdan hangisi çocuklara tanınan haklardan biri olamaz?

- A) Özel Hayatın Gizliliği
- B) Seçme ve Seçilme Hakkı
- C) Kişi Dokunulmazlığı
- D) Zorla Çalıştırılma Yasağı

CEVAP ANAHTARI

ALIŞTIRMA 1

ALIŞTIRMA 2

Öğrenci cevapları değerlendirilir.

ALIŞTIRMA 3

Okuldaki sorumluluklarımız: 1-5-6-11-14-18

Evdeki sorumluluklarımız: 2-7-12-15-19-21

Topluma karşı sorumluluklarımız: 4-8-13-17-20-22

Ülkemize karşı sorumluluklarımız: 3-9-10-16

ALIŞTIRMA 4

SAMSUN - GİRESUN - TRABZON - RİZE - ARTVİN

ALIŞTIRMA 5

	HAK	SORUMLULUK
Derse zamanında gelmek		+
Sağlık hizmetlerinden yararlanmak	+	
Seyahat etmek	+	
Odamızı toplamak		+
Askerlik yapmak	+	+
Vergi vermek	+	+
Ödevlerimizi yapmak		+

ALIŞTIRMA 6

1- sosyal bilgiler

6 - rol

2 - etkin vatandaş

7 - grup

3 - olay

8 - bireylerden

4 - sorumluluk

9 - Unicef

5 - hak

10 - Yaşamak

ALIŞTIRMA 7

HAK

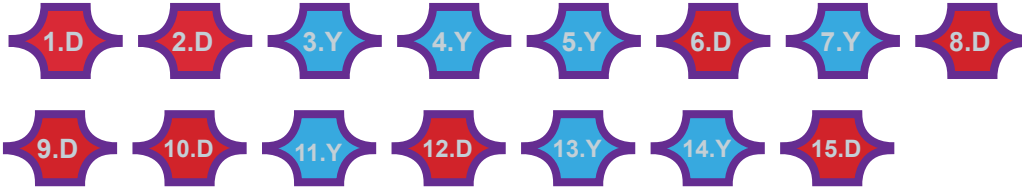
ALIŞTIRMA 8

SOLDAN SAĞA: YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1) toplum	1) aile
2) birey	2) hak
3) vatandaş	3) kurum
4) rol	4) yaşama

T	O	P	L	U	M	F	H	N
K	A	B	İ	R	E	Y	M	Y
U	S	S	M	Y	C	B	H	A
R	V	A	T	A	N	D	A	Ş
U	L	Ş	A	İ	A	D	K	A
M	T	R	O	L	U	Ö	B	M
Ü	L	K	E	E	V	Y	K	A

ALIŞTIRMA 9

ALIŞTIRMA 10

1. KARDEŞ	2. SORUMLULUK	3. ÇOCUK	4. ETKİN	5. OLAY
6. OKUL	7. ÇOK BOYUTLULUK	8. GRUP	9. ROL	10. UNICEF
11. KURUM	12. HAK	13. BİREY		

ALIŞTIRMA 11

1 - 4 - 10

ALIŞTIRMA 12

SORUMLULUKLARIMIZ

ÖDEV YAPMAK

KANUNA UYMA

YATAĞINI TOPLAMA

DERSE ZAMANINDA GİRME

DÜRÜST OLMAK

ÇEVREYİ TEMİZ TUTMAK

HAKLARIMIZ

BARINMA

İŞ

YAŞAMA

SAĞLIK

DİLEKÇE

EĞİTİM

ALIŞTIRMA 13

1. ROL	2. AİLE	3. OLAY	4. GRUP	5. ÇOCUK
6. GÖREV	7. KURUM	8. BİREY	9. TOPLUM	10. UNICEF
11. SORUMLULUK	12. SOSYALLEŞME	13. ÇOK BOYUTLULUK		

ŞİFRE : SOSYAL BİLGİLER

ALIŞTIRMA 14

V A T A N I N I E N Ç O K S E V E N

G ö R E V İ N İ E N İ Y İ Y A P A N D I R

ALIŞTIRMA 15

1. Olayların sonuçları farklı olabilir.
2. Olayların başlamasında farklı nedenlerin etkileri vardır.
3. Olaylardan farklı kişiler farklı şekillerde etkilenebilir.
6. Olaylar birden fazla kişi açısından değerlendirilebilir.

ALIŞTIRMA 16

1. SORUMLULUK	2. UNICEF	3. KURUM	4. AİLE	5. BİREY
6. ÇOK BOYUTLULUK	7. TOPLUM	8. ÇOCUK HAKLARI	9. ETKİN VATANDAŞ	10. ROL
11. GÖREV	12. TOPLULUK	13. HAK	14. SAĞLIK	15. YAŞAM
16. KABALIK	17. OLAY	18. SOSYAL BİLGİLER		

ALIŞTIRMA 17

1- Sorumluluk	2- Kurum	3- Olay	4- Çok Boyutluluk	5- Görev
6- Sosyalleşme	7- Rol	8- Toplum	9 - Birey	10- Grup

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU CEVAPLARI

1. B	2. A	3. D	4. B	5. A	6. C	7. D	8. A	9. C	10. C
11. D	12. C	13. A	14. A	15. B	16. C	17. D	18. A	19. B	20. A
21. B	22. D	23. A	24. D	25. B	26. A	27. A	28. D	29. C	30. B
31. A	32. B	33. D	34. D	35. B	36. A	37. C	38. B	39. C	40. D
41. B	42. B	43. C	44. C	45. C	46. A	47. D	48. A	49. D	50. B

